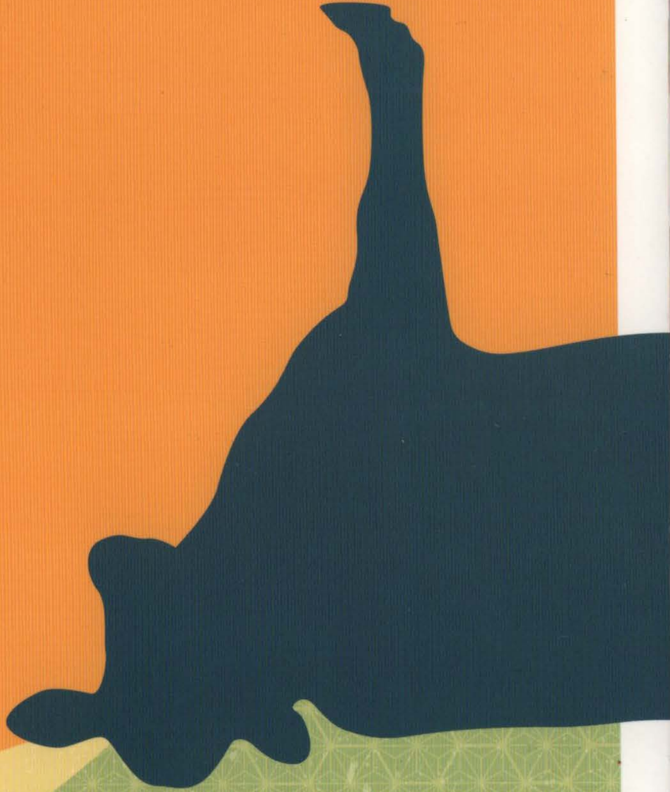
yedi

P. G. Wodehouse

Wooster Düsturları

çeviren: ışıl özbek arslan

Wooster Düsturları
The Code of the Woosters
Yazar: Pelham Grenville Wodehouse
İngilizceden Çeviren: Işıl Özbek Arslan
Yayına Hazırlayan: Mahir Koçak
Dizgi ve Kapak: Naz Yıldız

Sertifika No: 43569
Baskı ve Cilt: İşkur Matbaa
Ağaç İşleri Sanayi Sitesi 1370 Cadde No: 5 İvedik OSB. / Ankara (0312) 394 52 62
ISBN: 978-605-74961-3-3
Sertifika No: 19371
Birinci Basım: Nisan 2021
Baskı Adedi: 2000

Yedi Kültür Sanat ve Yayıncılık Faaliyetleri A.Ş.
Birlik Mah. 448.Cad. 455.Sok. No:18 Çankaya/Ankara
Tel: (312) 496 27 10 Faks: (312) 496 27 19
www.yediyayinlari.com info@yediyayinlari.com

Sir Pelham Grenville Wodehouse (15 Ekim 1881-14 Şubat 1975): 20. yüzyılın en fazla okunan mizahi yazarlarından biri olan Wodehouse, 70 yılı aşan kariyerine 90'dan fazla kitap sığdırmıştır. Eğitimini Londra'da, Dulwich College'da tamamlayan yazar kısa süreliğine bir bankada çalıştıktan sonra mizah yazarı olarak London Globe gazetesinde çalışmıştır. 1909'dan sonra Fransa ve ABD'de yaşayan Wodehouse, Almanların Fransa'yı işgalinde yakalanmış ve savaş süresince Berlin'de kalmıştır. Savaş sonrasında ABD'ye yerleşmiş, 1955'te ABD vatandaşlığına geçmiştir. Birçok kısa öykünün ve kitabın yanı sıra oyun ve müzikal içeriklerine de katkıda bulunan Wodehouse'un şüphesiz en meşhur karakterleri Bertie Wooster ve uşağı Jeeves'dir.

Işıl Özbek Arslan: 1982 yılında İzmir'de doğdu. 2000 yılında Suphi Koyuncuoğlu Lisesi'ni, 2005 yılında Hacettepe Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. Bilkent Üniversitesi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak çalıştı. On beş yıldır İngilizce'den dilimize kitap çevirileri yapıyor.

P. G. WODEHOUSE

WOOSTER DÜSTURLARI

Çeviren: Işıl Özbek Arslan

BÖLÜM 1

Battaniyelerin arasından elimi uzatıp Jeeves'i çağırmak için zile bastım.

"İyi akşamlar, Jeeves."

"Günaydın, efendim."

Şaşırdım.

"Sabah mı oldu?"

"Evet, efendim."

"Emin misin? Dışarısı çok karanlık görünüyor."

"Sis var, efendim. Hatırlayacağınız üzere güz aylarındayız. Sislerin ve yumuşacık bir bereketliliğin mevsiminde."

"Neyin mevsimi, neyin?"

"Sislerin ve yumuşacık bir bereketliliğin."[1]

"Öyle mi? Evet. Evet, anladım. Sen yine de bana şu insanı ayıltan iksirlerinden bir tane yapıver olur mu?"

"Hazırda bir tane var, efendim, buzlukta." Titreşen bir ışık gibi gözden kayboldu, yatakta doğrulup oturdum; içimde beş dakika sonra ölecekmişim gibi nahoş bir his vardı. Bir önceki gece, Bal Arıları Kulübü'nde, Kraliyet Şövalyesi Sör Watkyn Bassett'in biricik kızı Madeline'le dünya evine girmeye hazırlanan Gussie Fink-Nottle şerefine dostlar arasında küçük bir akşam yemeği düzenlemiştim; böyle şeyler mahvediyor insanı. Sahiden de Jeeves içeri girmeden önce rüyamda cibilliyetsizin biri kafama kazıklar çakıyordu; Hever'ın karısı

1. John Keats'in *Sonbahar Baladı* şiirine gönderme yapılıyor. (ç.n.)

Yael'in[2] kullandığı gibi çadır kazığı da değildi üstelik, kor gibi kızgın olanlardandı.

Elinde hücre yenileyiciyle döndü. İçeceği gırtlağımdan aşağı boca edip, Jeeves'in akşamdan kalmalığı geçiren iksirlerinden içtiğimde mutlaka yaşadığım o geçici rahatsızlığı; yani kafatasımın üst kısmının uçarak tavana yapışmasını, gözlerimin yuvalarından fırlayıp, tenis topu gibi karşı duvardan sekerek geri gelmesini tecrübe ettikten sonra kendimi daha iyi hissetmeye başladım. Bertram'ın sezon ortasındaki formuna tekrar kavuştuğunu söylemek biraz abartılı kaçardı belki ama en azından nekahat evresine geçmiştim ve iki lafın belini kırabilecek durumdaydım.

"Ee!" dedim göz bebeklerimi alıp tekrar eski yerlerine yerleştirirken. "Söyle bakalım Jeeves, dünyada neler olup bitiyor? Şuradaki bugünün gazetesi mi?"

"Hayır, efendim. Seyahat Acentası'ndan gelen bir broşür. Göz atmak isteyebilirsiniz diye düşünmüştüm."

"Ah!" dedim. "Öyle düşündün demek, ha?"

Ardından kısa ve –doğru tabir mi emin değilim ama– - bir şeylere gebe bir sessizlik oldu.

Sanırım çelik gibi güçlü iradeli iki adam bu kadar yakın bir ilişki içinde olunca arada sırada illa ki çatışmalar yaşanıyor; bugünlerde Wooster malikânesinde de böyle bir anlaşmazlık peyda oluverdi. Jeeves beni şu büyük turistik gemilerden birinde dünya turuna çıkarmaya çalışıyordu; benimse buna hiç ama hiç niyetim yoktu. Ancak bu konudaki bütün kesin beyanlarıma rağmen Jeeves'in bana Yaşasın-Açık-Havacı kerataların müşteri çekme umuduyla hazırladıkları bir top ya da bir kucak dolusu resimli broşürlerden getirmediği gün

2. Kitab-ı Mukaddes'in Hâkimler kitabının bölümünde, düşmanını uyurken şakağına tokmakla çadır kazığı çakarak öldüren ve böylece İsrailliler'in Kenanlılar'a karşı zafer kazanmasına yardım eden Yael'in hikâyesine atıfta bulunuluyor. (ç.n.)

yok gibiydi. Bu tavrı karşısında insanın aklına, ister istemez o piyasanın ziyadesiyle durgun, hatta yok hükmünde olduğu kendisine defalarca sözle ve el kol hareketleriyle aktarılmış olmasına karşın salon halısının ortasına ölü fareler bırakmaya devam eden gayretkeş bir köpek görüntüsü geliyordu.

"Jeeves," dedim, "bu saçmalığa burada bir son verelim."

"Yolculuk son derece eğitici bir şeydir, efendim."

"Daha fazla eğitim almak istemiyorum. Yıllar önce kapattım o defteri. Hayır, Jeeves. Senin sıkıntını anlıyorum. Damarlarındaki Viking kanı coşturdu seni yine. Tuz kokulu rüzgarları çekiyor canın. Başında bir deniz şapkasıyla güvertede yürüdüğünü hayal ediyorsun. Muhtemelen birileri sana Bali'deki Dansçı Kızlar'ı anlattı. Anlıyorum ve duygularını hissedebiliyorum. Ama hiç bana göre değil. Ben okyanusta giden kocaman bir yolcu gemisine tıkılıp dünyanın peşi sıra sürüklenemem."

"Peki o zaman, efendim." Sesinde hafif bir serzeniş vardı ve tam olarak canı sıkılmış olmasa da en azından durumdan hoşnut olmadığını açıkça görebildiğimden kibarca konuyu değiştirdim.

"Eh, Jeeves, dün geceki eğlence son derece tatmin ediciydi."

"Sahi mi efendim?"

"Ah, kesinlikle. Herkes harika vakit geçirdi. Gussie selamlarını iletmemi istedi."

"Nezaketine müteşekkirim, efendim. Bay Fink-Nottle'ın morali yerinde miydi?"

"Fevkaledeydi, üstelik kum saati neredeyse boşalmak üzere olduğu ve çok yakında Sör Watkyn Bassett'in damadı olacağı hâlde. Neyse ben olacağıma o olsun Jeeves, bin kere yeğdir bu, bin kere yeğdir."

Bu sözleri sarf ederken son derece yoğun hislerle doluydum, bunun nedenini hemen aktarayım. Birkaç ay önce, Kayık

Yarışları'nı kutladığımız gece bir polis memurunun şapkasını çalmaya kalkışmam nedeniyle kanunun pençesine düşmüş, karakoldaki bir ranzada rahatsız bir uyku uyuyarak geçirdiğim gecenin sabahında Bosher Caddesi'nde hâkim karşısına çıkarılmış ve güzelinden beş papel cezaya mahkum edilmiştim. Beni arkadan yükselen birtakım hakaretamiz yorumlar eşliğinde bu korkunç cezaya çarptıran sulh hâkimi, Gussie'nin müstakbel eşinin babası, yaşlı Baba Bassett'in ta kendisiydi.

Meğer ben, baktığı son davalardan biriymişim; birkaç hafta sonra uzak bir akrabasından bir çuval para miras kalınca emekli olup taşraya yerleşmişti. Yani en azından insanlara anlatılan hikâye buydu. Şahsi fikrime göre ise verdiği para cezalarına sülük gibi yapışmak suretiyle malı götürmüştü. Beş sterlin şuradan, beş sterlin buradan derken yıllar içinde nasıl bir birikim yaptığını hayal etmek hiç de zor değil.

"O gazap dolu adamı unutmadın değil mi Jeeves? Ne çetin cevizdi yahu!"

"Sör Watkyn özel hayatında muhtemelen daha az ürkütücüdür, efendim."

"Pek sanmam. Zebaniyi neresinden kesersen kes, damarlarından aynı zehirli kan akacaktır. Neyse, bırakalım artık şu Bassett bahsini. Bugün hiç mektup geldi mi?"

"Hayır, efendim."

"Telefonla arayan oldu mu?"

"Bir kişi aradı, efendim. Bayan Travers."

"Dahlia Hala mı? Şehre dönmüş öyleyse, ha?"

"Evet, efendim. İlk fırsatta onu aramanızı istediğini iletti."

"Daha büyük bir güzellik yapacağım," dedim içtenlikle. "Bizzat gidip görüşeceğim onunla."

Yarım saat kadar sonra evinin merdivenlerini ağır aksak adımlarla tırmanmış, uşağı yaşlı Seppings tarafından içeri kabul ediliyordum. O gün, o eşikten adımımı atarken, göz açıp kapayıncaya kadar Wooster ruhunu o güne kadar eşi benzeri

görülmemiş çetinlikte sınayacak bir keşmekeşin içine düşeceğim aklımın ucundan bile geçmezdi. Baş aktörleri Gussie Fink-Nottle, Madeline Bassett, Baba Bassett, Stiffy Byng, Rahip H.P. ("Kokarca") Pinker, on sekizinci yüzyıldan kalma bir inek sütlüğü ve küçük, kahverengi, deri kaplı bir defter olan o meşum hadiseden bahsediyorum.

*

Neşeyle içeri girdiğim esnada huzuruma gölge düşürecek en ufak bir kötü his dahi yoktu içimde. Tam tersine Dahlia'yla yeniden bir araya gelecek olmanın tatlı heyecanıyla kıpır kıpırdı kalbim –daha önce de sözünü ettiğim gibi bu benim iyi yürekli, cennetlik halamdır, onu kırık şişe camlarıyla beslenen ve derisi dikenli tellerle kaplı Agatha Halam'la karıştırmanızı asla istemem. Onunla havadan sudan konuşmanın getirdiği zihinsel haz bir yana, kendimi öğle yemeğine davet ettirebileceğim ümidi de yeşermişti içimde. Fransız aşçısı Anatole'ün müthiş ustalığı sağ olsun, mutfağa şöyle bir göz atmak bile değme gurmenin ağzını sulandırırdı.

Ben koridordan geçerken oturma odasının kapısı açıktı; göz ucuyla Tom Amca'nın eski gümüş koleksiyonuyla uğraştığını gördüm. Bir an içimden yanına uğrayıp, fena hâlde mustarip olduğu hazımsızlık sıkıntısı ne durumda diye sormak geçtiyse de hemen ardından aklım başıma geldi. Bu amca yeğenlerinden birini görür görmez alçıya alıp, aplikler ve yaprak süslemeler, dahası parşömenler ve kabartma ve kenar süslerindeki kurdele çelenkler üzerine uzun uzadıya konuşmaya meyilli bir tipti; bu yüzden sessiz kalmanın yapılacak en doğru hareket olduğuna kanaat getirdim. Dolayısıyla dudaklarımı mühürleyip, odanın önünden hızla geçerek Dahlia Hala'nın hâlihazırda oturmakta olduğunu öğrendiğim kütüphaneye doğru yöneldim.

Yaşlı akrabamı Marcel dalgası saç tuvaletine kadar matbaa provasının içine dalmış hâlde buldum. Kendisi cümle âlemin bildiği üzere hoş yazılarla donatılmış haftalık *Hanımefendinin Yatak Odası* adlı derginin zarif ve pek sevilen sahibesi idi. Ben de bir keresinde *"İyi Giyimli Bir Bey Ne Giyer"* isimli yazımla bir sayısına katkıda bulunmuştum.

İçeri girmemle birlikte daldığı yerden çıkıp beni bir zamanlar avlanırken kullandığı ve onu Quorn, Pytchley ve daha bir dizi derneğin dikkat çekici şahsiyetlerinden biri yapan ve İngiliz tilkilerine feleğini şaşırtan, meşhur şen haykırışlarından biriyle selamladı.

"Merhaba çirkin şey," dedi. "Hangi rüzgâr attı seni buraya?"

"Benimle bir konu hakkında istişare etmek istediğin haberini aldım yaşlı akrabam."

"Doğrusu böyle damdan düşer gibi gelip, çalışmamı bölmen değildi istediğim. Telefonda birkaç cümle konuşsaydık da yeterdi. Ama çok yoğun bir gün geçirdiğim içine doğmuş herhâlde."

"Öğle yemeğine gelip gelemeyeceğimi merak ediyor idiysen endişelenmene gerek yok. Her zamanki gibi büyük bir zevkle katılırım size. Anatole ne sunacak bize bugün?"

"Anatole sana hiçbir şey sunmayacak, yüzsüz genç parazitim benim. Roman yazarı Pomona Grindle'ı ağırlayacağım öğle yemeğinde."

"Ah, onunla tanışmak ziyadesiyle mutlu eder beni."

"Tanışmayacaksınız ama. Tamamen *tête-à-tête*[3] bir buluşma olacak bu. *Yatak Odası* için bir yazı dizisi hazırlamaya ikna etmeye çalışıyorum onu. O değil de senden Brompton Yolu'ndaki bir antikacıya gidip –Kilise'nin hemen yanında, bulamaman imkânsız– bir inek sütlüğüne burun kıvırmanı istediğimi söyleyecektim."

---

3. *(Fr.)* Baş başa. (e.n.)

Söylediklerinden hiçbir şey anlamamıştım. Ensesinden konuşuyormuş gibi bir hisse kapılmıştım.

"Neye ne yapmamı istiyorsun?"

"Ellerinde Tom'un bu öğleden sonra satın alacağı bir inek sütlüğü var."

Birden anladım.

"Ha, gümüşten bir zımbırtı değil mi?"

"Evet. Bir çeşit süt sürahisi. Oraya git, sütlüğü göstermelerini iste, gösterdiklerinde de yüzünü ekşit."

"Bunu yaparak ne elde etmeyi amaçlıyoruz?"

"Özgüvenlerini yerlere indirmeyi tabii ki seni ahmak. Zihinlerine kuşku ve nifak tohumları ekerek fiyatı biraz düşürmelerini sağlamayı. Ne kadar ucuza alırsa o kadar mutlu olur. Ve onun keyfinin yerinde olması gerekiyor, çünkü Grindle'a bu yazı dizisini kabul ettirmeyi başarabilirsem ondan ne yapıp edip bir şekilde hatırı sayılır miktarda para koparmam gerekecek. Bu çok satan kadın yazarlar eserleri için acayip uçuk rakamlar telaffuz ediyorlar. O yüzden bir an önce oraya gidip, söz konusu nesneye kafanı sallayıp cık cık etmen lazım."

Kişilik sahibi bir halanın isteklerine riayet etmek her zaman boynumun borcudur ama o anda Jeeves'in deyimiyle bir *nolle prosequi*[4] arz etmek durumundaydım. Hazırladığı sabah iksirlerinin etkileri mucizeviydi ama onları içtikten sonra bile cevizi pek oynatmamak gerekiyordu.

"Kafamı sallayamam. Bugün yapamam."

Sağ kaşını sertçe havaya kaldırarak kınayan bir bakış attı bana.

"O hâle geldin demek, ha? O menfur aşırılıkların kafanı sallamanı imkânsız kılsa da dudak bükebilirsin en azından."

"Ah, kesinlikle."

"Öyle yap o zaman. Bir de sesli bir şekilde iç geçir. Dilini

4. *(Lat.)* Takipsizlik kararı (ç.n.)

şaklatmayı da deneyebilirsin. Evet, evet, sonra da onlara sütlüğün günümüz Hollandası'na ait olduğu kanısında olduğunu söyle."

"Neden?"

"Bilmiyorum. İnek sütlüklerinin modern dönemde yapılmamış olmaları gerekiyor sanırım."

Sustu ve gözlerinin, muhtemelen cesede benzeyen yüzümde gezinmesine izin verdi bir süre.

"Dün gece yine vur patlasın çal oynasın eğlencelerdeydin demek benim küçük baştankaram! Ne tuhaf şey –seni ne zaman görsem akşamdan kalma, yarı sarhoş bir hâldesin. İçki içmediğin bir an var mı acaba? Uyurken falan ara veriyor musun bari?"

Bu suçlamayı derhâl inkâr ettim.

"Bana haksızlık ediyorsun sevgili akrabam. Özel kutlamalar haricinde son derece makul miktarlarda içki içiyorum. Bir iki kokteyl, akşam yemeğinde bir kadeh şarap, belki kahveyle biraz likör –hepi topu budur Bertram Wooster'ın içip içeceği. Ama dün gece Gussie Fink-Nottle için bir bekârlığa veda partisi düzenledim."

"Demek öyle yaptın, ha?" Bir kahkaha attı –o hassas hâlimle kaldırabileceğimden biraz daha yüksek tonda bir kahkahaydı bu ama halam kendimi bildim bileli güldü mü pencereleri titreten bir kadın olmuştur. "Tam bir kafadan çatlak, değil mi ama? Evlerden ırak vallahi! Nasıldı bakalım bizim semender-sevici?"

"Tam bir hovardaydı."

"Partinde konuşma yaptı mı?"

"Evet, beni çok şaşırttı. Kıpkırmızı bir yüzle reddetmesini bekliyordum. Ama hayır. Biz sağlığına kadeh kaldırdıktan sonra, Anatole'ün deyişiyle, bir limonata serinliğiyle ayağa kalktı ve hepimizin ağzını açık bıraktı."

"Küfelikti diye tahmin ediyorum."

"Tam tersine. Tüyler ürpertici derecede ayıktı."

"Ah, güzel bir değişiklik olmuş bu."

Düşünceli bir sessizliğe gömüldük. O yaz öğleden sonrasında, halamın Worcestershire'daki evinde oturmuş, Gussie'nin kaderin garip bir cilvesi sonucu, Pazar Snodsbury Lisesi'nin her sene düzenlenen ödül törenlerinden birinde öğrencilere yaptığı konuşmayı düşünüyorduk.

Daha önce hakkında hiçbir şey anlatmamış olduğum bir insanla ilgili bir hikâyeye başlarken çerçeveyi çizmek adına ne kadar detaya girmek gerektiğini hiçbir zaman bilememişimdir. Her açıdan ele alınması gereken bir sorun bu. Demek istediğim, okurların Gussie Fink-Nottle'ı çok iyi tanıdıklarını varsayarak kör gözüne parmağım ilerlersem ilk seferinde ağzımdan çıkan sözleri işitmemiş dostların kafaları allak bullak olacaktır. Ancak kırk saat adamın hayat hikâyesini anlatmaya kalkarsam da beni başından beri dinlemekte olan arkadaşlar esnemeye başlayıp "Bildiğimiz şeyleri anlatıp durma. Esas hikâyeye geç artık," diye mırıldanacaklardır.

Sanırım yapılabilecek tek şey, belli başlı bilgileri ilk grupta yer alan insanlara olabildiğince hızlı bir şekilde aktarmak ve bunu yaparken ikinci gruptakileri özür dileyen bir el hareketiyle selamlayıp, onlardan dikkatlerini bir iki dakika için başka bir şeye yöneltmelerini istemek ve kısa bir süre sonra tekrar yanlarında olacağımı belirtmek olacaktır.

Bu Gussie dediğimiz adam, delikanlılık çağları itibarıyla taşraya çekilmiş ve kendini tamamen semenderleri incelemeye adamış, balık suratlı bir arkadaşım –bu küçük yaratıkları akvaryumlara koyup büyük bir azimle hareketlerini gözlemliyor. Kelimeye aşina olsaydınız onun tam bir tasdikli münzevi olduğunu söyler ve bu kanınızda yüzde yüz haklı olurdunuz. Onu birazcık bile tanısanız minicik kulaklara sevgi sözcükleri fısıldayıp, bir ay içinde beyaz altından yüzükler ve nikâh tarihi alacak raddeye nasıl gelebileceğini hayatta tasavvur ede-

mezdiniz.

Ama aşk ne yapıp edip bir yolunu buluyor. Madeline Bassett'le tanışıp, saniyesinde kör kütük âşık olunca çekildiği inzivadan çıkıp, kıza kur yapmaya başladı; hayli çalkantılı günlerin ardından kısa bir zaman içinde dikine çizgili kumaş pantolonunu giyip, ceketine bir gardenya iliştirerek o korkunç kızla dünya evine girmeye karar verdi.

Korkunç bir kız diyorum, hakikaten korkunç bir kız çünkü. Woosterlar kibar olmasına kibardırlar ama düşündüklerini söylemekten de çekinmezler. Tatlı gözleri ve cıvıltılı bir sesi, yıldızlar ve tavşanlar gibi konularda çok tuhaf fikirleri olan, buluttan nem kapan, ağlak bir duygu kumkuması. Bana bir keresinde tavşanların Periler Kraliçesi'ne hizmet eden yeraltı cüceleri, yıldızların da Tanrı'nın papatya tacı olduğunu söylediğini hatırlıyorum. Tamamen saçmalık tabii. Gerçeklikle uzaktan yakından alakası yok.

Dahlia Hala tiz, gümbür gümbür bir kahkaha attı, Gussie'nin Market Snodsbury'de yaptığı konuşma hayatının en neşeli anılarından biriydi.

"Zavallı Kafadan Çatlak! Nerede şimdi?"

"Bassett'in babasının evinde kalıyor –Totleigh Kuleleri, Glos'taki Totleigh Bozkır Köşkü'nde. Bu sabah gitti. Düğün oradaki kilisede yapılacak."

"Sen de katılacak mısın?"

"Kesinlikle hayır."

"Tabii, fazlasıyla acı verici bir deneyim olurdu senin için. Sonuçta kıza âşıksın."

Dik dik yüzüne baktım.

"Âşık mı? Bir peri her sümkürdüğünde bir bebek doğduğuna inanan bir dişiye mi aşığım?"

"Sonuçta bir zamanlar nişanlanmıştınız."

"Evet, beş dakika falan sürmüştü ve asla benim suçum değildi. Sevgili akrabam," dedim sinirli bir sesle, 'o korkunç

olayın gerçek yüzünü sen de çok iyi biliyorsun."

Yüzümü buruşturdum. Bu, benim hayat yolculuğumda başıma gelmiş olmasını hiç istemediğim bir olaydı. Olan biteni kısaca özetleyeyim. Çok uzun zamandır semenderlerle haşır neşir olmaktan beyin fonksiyonları iyice zayıflamış olan Gussie, Madeline Bassett'e duygularını açmayı bir türlü becerememiş, benden kızla onun adına konuşmamı rica etmişti. Adamcağızın isteğini yerine getirdiğimdeyse kalın kafalı kız ona ilan-ı aşk ettiğimi sanmıştı. Bunun neticesinde de Gussie'nin ödül törenindeki maskaralığının ardından yüzüğünü atarak bana yaklaşmış, benim de onu kabul etmekten başka seçeneğim kalmamıştı. Demek istediğim, bir kız bir erkeğin onu sevdiğine ikna olup, *nişanlısından* vazgeçtiğini, hayatını onunla birlikte geçirmek istediğini söylerse başka ne gelir ki elden?

Neyse ki olayın üstünden on bir saat geçtikten sonra iki deli barıştı da her şey yoluna girdi ama nasıl bir kabusla karşı karşıya kaldığımı düşündükçe hâlâ tüylerim diken diken oluyor. Rahip "Kabul ediyor musun, Augustus?" diye sorup Gussie mahcup bir ifadeyle "Ediyorum," cevabını verene kadar da tam olarak rahatlamayacak içim.

"Seni ne kadar alakadar eder bilmiyorum ama," dedi Dahlia Hala, "ben de düğüne icabet etmeyi düşünmüyorum. Sör Watkyn Bassett'ten hiç hazzetmiyorum ve bir şeylerden yüz bulmaması gerektiğini düşünüyorum. O adam koca bir çocuk!"

"O yaşlı uyuzu tanıyorsun demek," dedim, şaşırmıştım doğrusu ama aslında sık sık dile getirdiğim bir gerçek, bir kez daha kanıtlanmıştı –dünya gerçekten küçüktü.

"Evet, tanıyorum. Tom'un arkadaşı. İkisi de gümüş koleksiyonu yapıyor ve sürekli köpekler gibi didişiyorlar. Geçen ay Brinkley'de ağırladık onu. Peki konuğumuz olduğu süre boyunca ona gözüm gibi bakmış olmamın karşılığını nasıl verdiğini duymak ister misin? Arkamdan iş çevirip, Anatole'ü

çalmaya kalkıştı!"

"Olamaz!"

"Aynen öyle yaptı. Neyse ki Anatole sadık çıktı –maaşını iki katına çıkardıktan sonra tabii."

"Bence bir o kadar daha zam yap sen," dedim büyük bir ciddiyetle. "Hatta durmadan artır o maaşı. Rostolar ve yahnilerin büyük ustasını kaybetmektense su gibi akıt parayı gitsin."

Bariz şekilde sarsılmıştım. Anatole'ün, o eşsiz benzersiz sunum ustasının, dilediğim zaman kapısında bitip, kendimi içeri davet ettirmek suretiyle o yemek şölenlerinin keyfini sürebileceğim Brinkley Konağı'ndan ayrılıp, yeryüzünde Bertram'ın önüne çatal bıçak koyacak son kişi olan ihtiyar Bassett'in evinde çalışmaya başlamasından paçayı kıl payı sıyırmış olmamız düşüncesi altüst etmişti beni.

"Evet," dedi Dahlia Hala, bu korkunç ihtimali düşündükçe gözlerinden alevler fışkırıyordu, "işte böyle dalavereci haydudun teki bu Sör Watkyn Bassett. Bizim Kafadan Çatlak'a söyle, düğün günü gözlerini dört açsın. En ufak bir dikkatsizlikte, o yaşlı haydut kilisenin giyinme odasındaki kravat iğnesini cebine indiriverir vallahi. Haydi şimdi," dedi hastalıkta ve sağlıkta bebek bakımı ile ilgili derin bir makaleye benzeyen bir şeye uzanarak "kışkış bakalım. Yapmam gereken bir ton düzeltme var. Ah, unutmadan, bunu da görüştüğünüzde Jeeves'e ver. *'Kocalar Köşesi'* yazısı bu. Erkeklerin özel günlerde giydikleri kumaş pantolonların yan taraflarına konulan şeritlerle ilgili derin bilgiler içeriyor, bir göz atmasını istiyorum. Belki de Komünizm propagandası yapılmıştır, hiç belli olmaz. İşi yüzüne gözüne bulaştırmayacağına güvenebilir miyim? Kendi cümlelerinle ne yapman gerektiğini anlatır mısın bana?"

"Antikacıya gideceğim–"

"– Brompton Caddesi'ndeki–"

"–dediğin gibi Brompton Caddesi'ndeki, inek sütlüğünü

görmek istediğimi söyleyeceğim–”

“–ve yüzünü buruşturacaksın. Aynen. Yürü bakalım. Kapı arkanda.”

Evden mutlu mesut çıkıp yoldan geçmekte olan bir faytona el ettim. Sabahlarına böylesi bir müdahaleyle el konulmuş olması birçok erkeğin canını sıkabilir ama benim kalbim bu küçük iyiliği yapma gücüne sahip olmaktan ötürü yalnızca mutlulukla doluydu. Her zaman söylerim, Bertram Wooster'ın içinde bir izci çocuk gizlidir diye.

Brompton Caddesi'ndeki antikacı dükkânı, daha önce de ima edilmiş olduğu üzere, Brompton Caddesi'nde bir antikacı dükkânıydı ve Bond Caddesi civarındaki acayip lüks olanlar haricindeki bütün antika dükkânları gibi dış görünüş itibarıyla yıkık dökük, içi ise karanlık ve kötü kokuluydu. Neden bilmem, böylesi işletmelerin sahipleri arka odalardan birinde sürekli yahni pişiriyorlarmış gibi gelir hep bana.

Dükkândan içeri adımımı atarken “Şimdi şöyle,” diye başladığım cümlem içerideki adamın iki müşteriyle ilgilenmekte olduğunu görünce yarım kaldı.

“Ah, çok pardon,” diyerek devam etmek suretiyle muhabbetlerini istemeden böldüğüm için özür dileyecektim ki birden donakaldım.

Dükkânın büyükçe bir bölümü puslu bir loşluk içindeydi, görüş açısı oldukça kısıtlıydı ancak kötü ışığa rağmen içerideki iki müşteriden daha ufak tefek ve yaşlı olanını tanıdığımı fark etmiştim.

İhtiyar Bassett'in ta kendisiydi. Portre falan değildi.

Biz Woosterların ortamlarda sıkça bahsi geçen inatçı bir köpek damarımız vardır. O damar, o anda ortaya çıkıvermişti. Benim yerimde daha zayıf bir adam olsaydı, hiç şüphesiz, parmak uçlarında yürüyerek, oradan derhâl uzaklaşıp kayıplara

karışırdı. Ama ben duruşumu hiç bozmadım. Sonuçta geçmiş geçmişte kalmıştı. O beş papeli vererek Toplum'a olan borcumu ödemiştim, bu karides suratlı bilmemne çocuğundan korkmam için hiçbir sebep yoktu. Böylece orada öylece durup kaçamak bakışlarla süzmeye başladım onu.

İçeri girdiğimde dönüp hızlı bir bakış atmıştı bana, hâlâ da arada bir yan yan bakıp duruyordu. Hafızasının canlanmasının ve arkasında bir şemsiyeye dayanmış duran, ufak tefek, seçkin görünümlü şahsın eski bir tanıdık olduğunu fark etmesinin an meselesi olduğunu hissediyordum. İşte uyanmıştı. Dükkân sorumlusu tip, bir şeylerle uğraşmak için iç odalardan birine gidince yanıma gelip gözlüklerinin arkasından dikkatle incelemeye başladı beni. "Merhaba, merhaba," dedi. "Seni tanıyorum genç adam. Yüzleri asla unutmam. Benim huzuruma bir kez çıkmış olmalısın."

Belli belirsiz başımı salladım.

"Ama iki kez değil. Güzel! Dersini aldın demek, ha? Doğru yolu buldun mu? Harika. Dur bir düşüneyim, neydi suçun? Sakın söyleme. Dilimin ucunda. Hah, tabii ya. Çanta çalmıştın."

"Hayır, hayır. Şeydi–"

"Çanta çalmıştın işte," diye tekrar etti sertçe. "Dün gibi hatırlıyorum. Ama artık hepsi geçmişte kaldı, ha? Kendimize yeni bir sayfa açtık, öyle değil mi? Mükemmel. Roderick, buraya gelsene. Çok ilginç bir şey var."

Arkadaşı incelemekte olduğu tepsiyi yerine koyup bize katıldı.

Çoktan fark etmiş olduğum üzere, nefes kesici bir herifti. Yaklaşık iki metre on santim boyundaydı, üstünde enini iki metre civarında gösteren ekoseli, uzun, bol bir palto vardı; bu hâliyle bütün bakışları üstünde topluyordu, gözlerini alamıyordu insan ondan. Sanki Doğa bir goril yapmaya niyetlenmiş de son anda fikrini değiştirmiş gibi görünüyordu.

İnsanı etkileyen tek şey ebatları da değildi. Yakından ba-

kıldığında kare şeklindeki, güçlü hatlara sahip ve ortaya doğru hafifçe kıllı yüzü daha dikkat çekiciydi. Bakışları keskin ve deliciydi. Gazetelerde hafif yukarı kalkık çeneleri ve alev alev yanan gözleriyle yeni bovling pistlerinin açılışını yaparken ateşli sözleriyle halkı galeyana getiren diktatörlerin fotoğraflarına hiç rastladınız mı bilmem, bana onları çağrıştırmıştı.

"Roderick," dedi ihtiyar Bassett. "Bu adamla tanışmanı isterim. Uzun zamandır savunduğum şeyin birebir örneği işte –hapse girmek insan onurunu zedelemez, insanı yanlış yollara sevk edip, eski beninin üstüne tırmanarak hayatta daha yükseklere tırmanmasını engellemez."

Bu sözlere –Jeeves'in laflarındandı– aşinaydım, onun nereden duymuş olabileceğini merak ettim.

"Baksana şu arkadaşa. Kısa bir süre önce tren istasyonlarında çanta kapkaççılığı yapmaktan üç aya mahkûm etmiştim onu, hapse girmenin ona nasıl iyi gelmiş olduğu açıkça görülüyor. Islah olmuş adeta."

"Ah, sahi mi?" dedi Diktatör. Tam anlamıyla "ah, sahi mi?" deyişi olmasa da konuşma tarzından hoşlanmamıştım. Arsız bir kibirle bakıyordu bana. İnek sütlüğüne dudak bükmek için biçilmiş kaftan bir adam olduğunu düşündüğümü hatırlıyorum.

"Islah olduğunu nereden anladın?"

"Elbette ıslah olmuş. Bir baksana ona. Tertemiz, iyi giyimli, Toplum'un seçkin bir üyesi. Şu anda tam olarak ne iş yapıyor bilmiyorum ama artık çanta çalmakla uğraşmadığı gün gibi aşikâr. Neyle meşgulsün bakalım genç adam?"

"Görünüşe göre şemsiye çalmakla," dedi Diktatör. "Baksana, seninkini almış."

Bu suçlamayı büyük bir hararetle inkâr edecektim –hatta tam da bu niyetle ağzımı açmıştım ki– birdenbire içi ıslak kum dolu bir çorapla üst çeneme esaslı bir darbe yemişim gibi kalakaldım, adamın hatırı sayılır bir haklılık payı olduğunu fark

etmiştim çünkü.

Demek istediğim, evden çıkarken şemsiyemi almamış olduğumu hatırlamıştım ama o anda baştan aşağı şemsiyeli bir hâldeydim. On yedinci yüzyıldan kalma bir sandalyeye dayalı duran şemsiyeyi ne amaçla almış olduğumdan emin değildim ama muhtemelen çiçeklerin yüzlerini güneşe dönmeleri gibi temel bir içgüdüyle şemsiyesiz bir adam da en yakınındaki şemsiyeyi kapıveriyordu.

Mertçe özür dilemem gerekiyordu. Keskin olmayan alet el değiştirirken yaptım bunu.

"Çok ama çok üzgünüm."

İhtiyar Bassett kendisinin de öyle olduğunu belirtti –üzgün ve hayal kırıklığına uğramış. Böyle şeylerin insanı kedere sürüklediğini söyledi.

Diktatör burnunu sokmadan duramadı. Polisi aramasını isteyip istemediğini sordu ve bir an ihtiyar Bassett'in gözleri parladı. Hâkimler polis çağrılması fikrine bayılırlar. Kaplanların kan kokusu alması gibi bir şeydir bu onlar için. Ama başını iki yana salladı.

"Hayır, Roderick. Yapamam. Bugün olmaz –hayatımın en mutlu gününde."

Diktatör dudak büktü, böylesi bir günde polise haber vermenin daha da tatlı olacağını düşünüyor gibiydi.

"Beni dinlesenize," diye meledim, "bir yanlış anlaşılma oldu."

"Ha!" dedi Diktatör.

"Şemsiye benim sandım."

"İşte senin esas sorunun da bu zaten oğlum," dedi ihtiyar Bassett. "*Ben* ile *sen*'i birbirinden ayıramamak. Bu sefer tutuklatmayacağım seni ama bundan sonra çok dikkatli olman konusunda uyarıyorum. Gel, Roderick."

Dışarıya doğru yollandılar, Diktatör kapıda tekrar bana dönüp bir kez daha "Ha!" dedi.

Tahmin edebileceğiniz üzere benim gibi duyarlı bir adam için son derece sinir bozucu bir deneyimdi bu, içimden geçen ilk şey Dahlia Hala'nın işini yarım bırakıp, eve dönmek ve Jeeves'in ferahlatıcı iksirlerinden bir tane daha içmekti. Alageyikler avlanırken nasıl da soluk soluğa kalıp, serin sulara koşmak isterler bilirsiniz. Kendimi aynen öyle hissediyordum. Böyle akşamdan kalma bir hâlde Londra sokaklarına çıkmanın tam bir delilik olduğunu yeni anlamıştım, tam sıcaktan erimiş olarak bir pınar başı aramaya çıkmak üzereydim ki dükkânın sahibi muazzam bir yahni kokusu ve kum rengi bir kedi eşliğinde belirerek nasıl yardımcı olabileceğini sordu. Konu açılınca bir on sekizinci yüzyıl inek sütlüğü sattığını duyduğumu söyledim.

Başını iki yana salladı. Hüzünlü yüzünün neredeyse tamamı beyaz sakallarının arkasına gizlenmiş, kart bir herifti.

"Çok geç kaldınız. Bir müşterimiz için ayırdık onu."

"Müşterinizin adı Travers mı?"

"Hım."

"O zaman sorun yok. Ah benim derbeder görünüşlü, iyi huylu kardeşim," dedim medeniliğimden ödün vermeden "bilmelisin ki Travers benim amcam olur. Sütlüğe bakmam için o yolladı beni buraya. Hangi delikteyse bir çıkarıver sana zahmet. Eminim beş para etmez bir şeydir."

"Çok güzel bir inek sütlüğü."

"Ha!" dedim biraz Diktatör'den ödünç alarak. "O senin görüşün. Göreceğiz bakalım."

Eski gümüşlere meraklı bir tip olmadığımı itiraf etmekten asla çekinmiyorum ve ona hiç söylememiş olsam da içten içe hep Tom Amca'nın gümüş eşyalara olan aşırı düşkünlüğünün dikkat etmesi ve daha fazla yayılmadan kontrol altına alması gereken bir saçmalık olduğunu düşünmüşümdür. Dolayısıyla bu nesne karşısında kalbimin heyecandan deli gibi çarpmasını falan beklemiyordum. Fakat bizim bıyıklı, tarihi eser gölge-

leri arasında kaybolduktan bir süre sonra elinde sütlükle geri geldiğinde ağlasam mı gülsem mi bilemedim. Amcalarımdan birinin böylesi bir şeye gerçekten para dökebilmesi düşüncesini aklım almıyordu.

Karşımda duran şey gümüşten bir inekti. Ama "inek" dediğimde aklınıza en yakınınızdaki otlakta karnını doyurmakla meşgul hoş, öz saygısı yüksek bir hayvan gelmesin. Bu uğursuz, kem gözlü bir cehennem yaratığıydı, üç kuruşa kendini maymun edecek tıynetteydi. On santim yüksekliğinde, on beş santim boyundaydı. Arkası menteşeliydi. Ucu omurgasına değen kavisli bir kuyruğu vardı –böylelikle sanırım süt severler için bir kulp görevi görüyordu. Onu görür görmez bambaşka, korkunç bir dünyaya götürülmüştüm sanki.

Sonuç olarak Dahlia Hala'nın verdiği görevi yerine getirmek hiç de zor olmadı. Tek hamlede hem dudak büküp hem de dilimi şaklattım. Sertçe içimi de çektim. Bu inek sütlüğünü görmeye bir saniye daha katlanamayacakmışım gibi bir izlenim yaratmıştım, antika herifin verdiğim tepki karşısında derinden yaralanmışçasına irkildiğini gördüm.

"Ah, cık cık cık!" dedim. "Ah canım, canım, canım! Ah hayır, hayır, hayır, hayır, hayır! Hiç beğenmedim bunu," dedim dilediğimce dudak büküp, dil şaklatarak. "İler tutar yanı yok."

"İler tutar yanı yok derken?"

"Yok işte. Modern dönem Hollandası'na ait olduğu gün gibi aşikâr."

"Modern dönem Hollandası mı?" Konuşurken ağzından köpükler saçılıp saçılmadığından tam emin değilim. Ama gerçek bir ıstırap içinde olduğu belliydi. "Modern dönem Hollandası'ndan kastınız nedir? On sekizinci yüzyıl İngilteresi'ne ait bir parça bu. Ayar damgasına baksanıza."

"Ayar damgası falan göremiyorum ben."

"Kör müsünüz? Alın dışarıda bakın isterseniz. Orası daha

aydınlık."

"Hay hay," dedim ve kapıya doğru yöneldim, ilk başta zamanının boşa harcandığı düşüncesiyle canı sıkılmış bir uzman edasıyla, uyuz bir yavaşlıkla hareket ediyordum.

"İlk başta," dedim çünkü henüz birkaç adım atmıştım ki ayağım yerdeki kediye takıldı; bir kediye çarptıktan sonra uyuz uyuz yürümeye devam edemezsiniz. Birden hızlanarak, bir kapkaç olayının ardından, polisten kaçan bir hırsızın arabasına gidişi gibi koşar adım çıktım kapıdan. İnek sütlüğü elimden fırladı, şans eseri dışarıda bir tanıdığa çarpmamış olsaydım su oluğuna yuvarlanmam işten değildi.

Şey, pek şans eseri değildi aslında, çünkü çarptığım kişi Sör Watkyn Bassett'ti. Kelebek gözlüklerinin ardından dehşet ve öfkeyle irice açılmış gözlerle bakıyordu bana, parmaklarıyla dozu giderek yükselen kabahatlerimi saydığını görebiliyordunuz. Önce çanta çalma, sonra şemsiye aşırma, şimdi de bu. Bardağı taşıran son damlanın dökülmüş olduğu her hâlinden belli oluyordu.

Sinirden yukarı aşağı zıplayarak "Polis çağır Roderick!" diye haykırdı. Diktatör hemen işe koyuldu.

"Polis!" diye bağırdı.

"Polis!" diye neredeyse havladı ihtiyar Bassett tenor sesiyle.

"Polis!" diye kükredi Diktatör bas bir tonda.

Bir dakika sonra sisin içinden iri yarı bir şey belirip "Neler oluyor burada?" diye sordu.

Orada kalıp, biraz uğraşsaydım her şeyi açıklayabilirdim sanırım ama orada kalıp, uğraşmak istemedim. Büyük bir çeviklikle yana doğru çekilip, bir anda koşmaya başladım ve tozu dumana katarak uzaklaştım. Arkamdan biri "Dur!" diye bağırdı ama yapmadım tabii. Durmadım yani. Dünyanın en aptalca fikriydi! Arka sokaklara, ıssız yollara girdim ve sonunda Sloane Meydanı civarında bir yere çıktım. Orada bir taksi çevirip medeniyete geri döndüm.

Niyetim Bal Arıları Kulübü'ne gidip bir lokma bir şey yemekti aslında ama yolun yarısına bile gelmeden yapamayacağımı fark ettim. Bal Arıları Kulübü'nü benden daha çok seven yoktur...oradaki pırıl pırıl sohbetleri, dostlukları, büyük şehrin en güzel ve hoş yanlarını anıştıran atmosferini...ama şimdi orada öğle yemeği esnasında dört bir yana yem atılıyordu mutlaka ve uçuşan yemlerle uğraşmaya hiç takatim yoktu. Planımı bir anda değiştirerek şoföre beni en yakındaki Türk hamamına götürmesini söyledim.

Türk hamamlarında saatlerce oyalanmak gibi bir âdetim vardır; o nedenle de eve döndüğümde saat epey geç olmuştu. Hamamdaki küçük odacığımda iki üç saatlik bir uyku çekmiştim; bu saunada şifa veren bir terleme seansı ve onun ardından buz gibi sulara atlayışla birleşince yüzüme biraz olsun renk gelmişti. Hatta kapıyı anahtarla açıp, oturma odasına doğru yürürken neşe içinde şarkılar mırıldanıyordum.

Masanın üzerinde üst üste yığılmış hâlde duran telgrafları görünce gülen yüzüm bir anda soluverdi.

BÖLÜM 2

Gussie Fink-Nottle'la geçmiş maceralarımızı okumuş olan güruha dahil olup olmadığınızı bilmiyorum –belki de bir türlü zaman ayıramamış olanlardansınızdır– ama eğer onlara aşinaysanız daha önce başımıza gelen felaketin bir telgraf silsilesiyle başladığını hatırlayacak ve önümde duran yığına şüpheyle yaklaşmama şaşırmayacaksınızdır. O günden beri ne zaman birkaç telgrafı yan yana görsem başımın belada olduğu hissi çörekleniyor içime.

İlk bakışta o korkunç şeylerden yirmi tane falan varmış gibi geldi ama yakından bakınca yalnızca üç tane olduklarını fark ettim. Hepsi Totleigh Bozkır Köşkü'nden gönderilmişti ve hepsinin altında aynı imza vardı.

Mesajlar sırasıyla şöyleydi:

İlki:

Wooster,
Berkeley Konakları,
Berkeley Meydanı,
Londra.

Hemen gel. Madeline'le aramız fena bozuldu. Stop.

Gussie

İkincisi:

Hemen gel. Madeline'le aramız fena bozuldu, telgrafıma yanıt vermemene şaşırdım. Stop.

Gussie

Ve üçüncüsü:

Bertie, neden telgraflarıma cevap vermiyorsun? Hemen gel, Madeline'le aramız fena bozuldu, diye iki kere yazdım. Hemen buraya gelip, aramızı düzeltmek için elinden geleni yapmazsan düğün iptal olacak. Stop.

Gussie

T. hamamında geçirdiğim saatlerin *mens sana in corpore*[5] falana yaradığını söylemiştim. Fakat bu korkunç mesajları okuyunca bir an için tekrar fenalaştım. Boşuna korkmadığımı anlamıştım. O lanetli zarfları görür görmez içimden bir ses işte yine başlıyoruz demişti ve gerçekten işte yine başlıyorduk.

Jeeves tanıdık ayak seslerini işitince arka odadan çıkıp yanıma gelmişti. Yüzüme bakar bakmaz işvereninin hiç de hoş bir durumda olmadığını fark etti.

"Hasta mısınız, efendim?" diye sordu endişeyle.

Bir k.'ğa çöküp abartılı bir hareketle e.'mi a.'ma koydum.

"Hasta değilim Jeeves ama kalbim güm güm atıyor. Şunları okusana."

Gözleri önce yazılanlarda, sonra yüzümde gezindi; bakışları genç efendisinin sağlığına yönelik saygı dolu bir endişeyle doluydu.

"Oldukça can sıkıcı bir durum, efendim." Sesi fazlasıyla ciddiydi. Olayın özünü kavramış olduğunu görebiliyordum.

Telgraflardaki meşum imayı o da benim kadar bariz bir şekilde fark etmişti.

Elbette aramızda konuşmuyoruz bu konuyu, aksi takdirde bir kadının adını lekelemiş oluruz ama Jeeves Bassett–Wooster arasındaki yanlış anlaşılmanın bütün detaylarına hâkim olduğundan başımdaki tehlikenin yüzde yüz bilincindeydi. Dolayısıyla neden hummaya tutulmuş gibi titreyerek, bir sigara yakıp alt çenemi bariz bir çabayla yukarı kaldırdığımı ona

5. *(Lat.)* Mens sana in corpore sano:Sağlam kafa sağlam vücutta bulunur. (ç.n.)

açıklamama gerek yoktu.

"Ne olmuş olabilir sence, Jeeves?"

"Bunu kestirmek zor, efendim."

"Düğün iptal olabilir diyor. Ama neden? Kafamda dönüp duran soru bu."

"Evet, efendim."

"Eminim sen de içinden aynı soruyu geçiriyorsun."

"Evet, efendim."

"İşler epey karışmış gibi görünüyor, Jeeves."

"Hem de nasıl, efendim."

"Kesin olarak söyleyebileceğimiz tek şey Gussie'nin bir şekilde –nasıl olduğunu muhtemelen daha sonra öğreneceğiz– kendisini budalaca bir duruma düşürdüğü."

Bir an Augustus Fink-Nottle'ın çocukluğundan beri nasıl da ahmağın önde gideni olduğunu düşündüm. Kafası biraz çalışan herkes yıllardır aynı şeyi söylüyordu. Onunla ilk kez karşılaştığım özel okulda bile "Mankafa" lakabıyla tanınıyordu, ki karşılaştırıldığı kişiler Bingo Little, Freddie Widgeon ve bendim; gerisini siz düşünün artık.

"Sence ne yapmalıyım, Jeeves?"

"En iyisi Totleigh Kuleleri'ne gitmeniz olacak, efendim."

"Ama nasıl? İhtiyar Bassett oraya adımımı atar atmaz kovar beni."

"Bay Fink-Nottle'a durumunuzu anlatan bir telgraf çekseniz size belki bir çözüm yolu önerebilir."

Bu gayet mantıklı bir tavsiyeydi. Hemen postaneye gidip şu telgrafı yolladım:

Fink-Nottle,

Totleigh Kuleleri,

Totleigh Bozkır Köşkü.

Evet, hepsi çok iyi. Hemen gelmemi istiyorsun ama gözünü seveyim nasıl olacak o iş? Baba Bassett'le aramızda geçenleri bilmiyorsun. Olanlardan sonra Bertram'ı asla evine kabul

etmez. Kulağımdan tuttuğu gibi dışarı fırlatır, o da yetmez peşime köpek takar. Takma sakal takıp, su borularına bakmaya gelmiş belediye görevlisi rolü yapmamı falan isteme sakın, foyam anında çıkar ortaya. Ne yapacağız? Neler oldu? Aranız neden bozuldu? Düğün iptal olabilir derken ne kastettin? Tanrı aşkına neler oluyor? Kıza nasıl şeyler yaşatıyorsun? Stop.

Bertie

Yanıt akşam yemeği sırasında geldi:

Wooster,

Berkeley Konakları,

Berkeley Meydanı,

Londra.

Sıkıntıyı anlıyorum ama sanırım bir çözüm yolu bulabiliriz. Madeline'le aramız bozuk ama hâlâ konuşuyoruz. Ona senden acilen buraya gelmek istediğini bildiren bir mektup aldığımı söyleyeceğim. Sana hemen bir davetiye yollayacaktır.

Gussie

Yatağımda dönüp durduğum o gecenin sabahında üç telgraf daha aldım.

İlki şöyleydi:

Hallettim. Davetiye yola çıktı. Gelirken Loretta Peabody'nin Popgood ve Grooly basımı *Dostum Semender* kitabını getirebilir misin? Bütün kitapçılarda var.

Gussie

İkincisi:

Bertie, seni moruk, buraya geliyormuşsun. Çok sevindim çünkü yapmanı istediğim çok önemli bir şey var.

Stiffy

Üçüncüsü:

İstiyorsan gel tabii ama ah Bertie, bunun iyi bir fikir olduğuna emin misin? Beni görmek gereksiz yere acı çektirmeyecek mi sana? Yaraya tuz basmaktan başka bir şey değil bu.

Madeline

Ben bu mesajları okurken Jeeves sabah çayımı getiriyordu, kâğıtları hiçbir şey söylemeden ona uzattım. O da hiçbir şey söylemeden okudu. Ağzını açana kadar sıcak içeceğimden bir yudum almış ve gücümü bir parça toplamıştım.

"Bir an önce yola çıksanız iyi olur, efendim."

"Bence de."

"Hemen eşyalarınızı hazırlayayım. Bayan Travers'a telefon etmemi ister misiniz?"

"Neden?"

"Bu sabah defalarca aradı."

"Öyle mi? O zaman bir yokla bakalım."

"Galiba gerek kalmadı, efendim. Gelenin hanımefendi olduğunu sanıyorum."

Ön kapıdan sanki bir hala baş parmağını düğmeye bastırmış ve çekmeden orada tutuyormuş gibi uzun ve ısrarlı bir zil sesi geliyordu. Jeeves huzurumdan ayrıldı, biraz sonra da içgüdülerinin onu yanıltmadığı ortaya çıktı. Evin içinde güm-
bür gümbür bir ses çınladı, bir zamanlar yakınlarda bir tilki olduğunu haber vererek, Quorn ve Pytchley üyelerinin şapkalarını kaptıkları gibi atlarına atlamalarını sağlayan sesti bu.

"O genç aygır uyanmadı mı daha Jeeves? Ah, buradasın demek."

Dahlia Hala eşikten bana doğru davrandı.

Senelerce her türlü hava koşulunda tilki kovalamış olduğundan hısmımın yüzü her daim biraz mora çalardı ama bu kez her zamankinden daha koyu bir maviye dönmüş olduğunu fark etmiştim. Derin derin nefes alıp veriyor, gözlerinde tuhaf ışıklar geziniyordu. Kavrayışı Bertram Wooster'ın yarısı kadar olan bir adam bile karşısında bir şeylere fena hâlde sinirlenmiş bir halanın durduğunu rahatlıkla anlayabilirdi.

Ağzındaki baklayı bir an önce çıkarmak için yanıp tutuştuğu aşikârdı ama konuyu biraz erteleyip, önce beni bu saatte

hâlâ yatakta olduğum için azarlamayı tercih etti. Domuz gibi, dedi o her zamanki sözünü sakınmaz tavrıyla, gömülmüşsün uykuya.

"Domuz gibi uykuya gömülmedim," diye düzelttim. "Bir süredir uyanığım. Hatta kahvaltı etmek üzereydim. Bana eşlik edersin umarım. Pastırmalı yumurta zaten var ama istersen kurutulmuş çiroz da hazırlatabilirim."

Yirmi dört saat önce olsa beni tamamen altüst edebilecek derecede ani bir şiddetle burnundan soludu. O andaki görece sağlam hâlimle bile altı kişinin ölümüne neden olan bir gaz patlamasından çıkmış gibi hissetmiştim.

"Yumurtaymış! Çirozmuş! Bırak bunları. Ben bir brendi soda istiyorum. Jeeves'e hazırlamasını söyle. İçine soda koymayı unutursa da sorun değil. Bertie, çok korkunç bir şey oldu."

"Yemek odasına geç bakalım benim titrek kavağım," dedim. "Burada konuşmamız bölünmesin. Jeeves bavul hazırlayacak birazdan."

"Bir yere mi gidiyorsun?"

"Totleigh Kuleleri'ne. Epey can sıkıcı bir–"

"Totleigh Kuleleri'ne mi? Şu an şoktayım! Buraya sana hemen oraya gitmen gerektiğini söylemek için gelmiştim."

"Nasıl yani?"

"Ölüm kalım meselesi."

"Ne demek istiyorsun?"

"Her şeyi açıkladığımda anlayacaksın."

"Haydi yemek odasına gel de bir an önce açıkla o zaman."

"Anlat bakalım sevgili gizemli ketumum," dedim Jeeves yiyeceklerimizi getirip çekildikten sonra. "Her şeyi anlat."

Kısa bir süre halamın brendi soda içişi ve benim kahve yudumlayışım dışında hiçbir ses duyulmadı. Ardından bardağını masaya bıraktı ve derin bir nefes aldı.

"Bertie," dedi. "İKŞ[6] Sör Watkyn Bassett'le ilgili birkaç şey söyleyerek başlamak istiyorum. Güllerine yeşil sinekler dadansın! Aşçısı büyük bir akşam yemeği davetinden bir önceki gece sabahlara kadar içip içip kafayı bulsun! Tavukları damla hastalığına yakalansın!"

"Tavukları mı var?" diye sordum, ayrıntıları kaçırmak istemediğimden.

"Su borularının hepsi akıtsın, beyaz karıncalar, İngiltere'de varsa tabii, Totleigh Kuleleri'nin temellerini kemirsin! Kızı Madeline'in düğününde, kilisede el ele yürürlerken hapşırık krizine girsin de yanında bir tane bile mendil olmasın!"

Sustu, şimdiye kadar söylediklerinin, her ne kadar hepsi gayet hoş hayaller olsa da konunun özüyle pek de alakalı olmadığı izlenimine kapılmıştım.

"Aynen," dedim. "Tamamen katılıyorum. Ama ne yaptı tam olarak?"

"Anlatacağım. İnek sütlüğünü hatırlıyor musun?"

Hafifçe titreyerek sahanda yumurtaya gömüldüm.

"Hatırlıyor muyum? Hayatım boyunca unutmayacağım. İnanmayacaksın Dahlia Hala, dükkâna gittiğimde büyük bir rastlantı eseri kiminle karşılaştım dersin –bizim ihtiyar Bassett'le–"

"Rastlantı falan değildi. Sütlüğe bakmaya gitmiş, Tom'un söylediği gibi bir şey olup olmadığına bakmak istemiş. Çünkü –böyle bir deliliği aklın alıyor mu Bertie?– Tom Amcan olacak o herif gitmiş adama bulduğu parçayı anlatmış. O şeytanın ne yapıp edip işleri bozacağını tahmin etmeliydi. Nitekim bozdu da zaten. Tom'la dün kendi kulübünde öğle yemeği yemişler. Menüde soğuk servis edilen ıstakoz varmış ve bu Makyavelli onu yedirip amcanı hasta etmiş."

İnanmaz gözlerle halama baktım. "Gerçekten yapmış

6. İngiliz Kraliyet Şövalyesi nişanı sahibi kimse (ç.n.)

mı?" dedim, hayretler içerisindeydim, çünkü amcamın midesinin ne kadar hassas dengelerle çalıştığını biliyordum. "Tom Amcam gerçekten ıstakozu yemiş mi? Geçen Noel'de yaşananlardan sonra?"

"Bu adamın kışkırtmasıyla yalnızca kilolarca ıstakoz yemekle kalmamış, bir dolu da dilimlenmiş salatalık götürmüş. Ancak bu sabah anlatabildiği kadarıyla –dün eve geldiğinde inlemek dışında hiçbir şey yapamıyordu– önce yemek istememiş. Gayet sağlam ve kararlı bir tavırla reddetmiş. Fakat ortamın çekiciliğine dayanamamış. Anladığım kadarıyla Bassett'in kulübünde soğuk mezeler yemek salonunun ortasındaki bir masaya diziliyormuş, dolayısıyla nerede oturuyor olursan ol görmekten kaçınamıyormuşsun onları."

Başımı salladım.

"Bal Arıları Kulübü'nde de öyle yapılıyor. Kedimaması Potter-Pirbright bir keresinde en köşedeki pencere kenarından attığı yuvarlak ekmekleri altı kez üst üste avcı böreğine isabet ettirmeyi başarmıştı."

"Zavallı Tom'un felaketini hazırlayan da bu olmuş. Bassett'in ıstakoz övgülerini duymazdan gelecek iradeyi gösterebilirmiş ama onları karşısında görünce dayanamamış. Yelkenleri suya indirip açlıktan gözü dönmüş bir Eskimo edasıyla saldırmış yemeğe. Saat altı gibi kapı görevlisi beni arayıp, amcandan arta kalanları alması için bir araba göndermemi istedi, komilerden biri kütüphanenin köşesinde kıvranırken bulmuş onu. Yarım saat sonra geldi, epey hâlsizce karbonatlı su istedi. Karbonatlı su içecekmiş, daha neler!" dedi Dahlia Hala acı acı gülerek. "İki kere doktor muayenesine gitmesi, üstüne bir de midesinin yıkanması gerekti."

"Ve o arada da–?" diye sordum, çünkü konuşmanın nereye doğru gittiğini az çok anlamıştım.

"Ve tabii ki o arada da Bassett şeytanı hemen koşup inek sütlüğünü satın almış. Dükkândaki adam sütlüğü saat üçe ka-

dar Tom için ayırmış ama saat üç olup da Tom ortalarda görünmeyince ve başka bir müşteri antika parçayı canhıraş bir şekilde satın almak isteyince dayanamayıp satmış. İşte böyle. İnek sütlüğü Bassett'te, dün gece Totleigh'e götürmüş."

Üzücü bir hikâyeydi elbette ve Baba Bassett'le ilgili hislerimi tamamen doğruluyordu –sonuçta bir kınama cezasının fazlasıyla yeterli olduğu bir suç işlemiş bir adamı beş sterlin ödemeye mahkum eden bir sulh hâkiminden her şey beklenirdi ama halamın bu konuda ne yapılabileceğini düşündüğünü pek anlamamıştım. Bana göre bu, insanın ellerini kenetleyip, gökyüzüne bakarak sessizce göz devirdikten sonra olan biteni unutup, temiz bir sayfa açarak hayatına devam edeceği türden bir olaydı. Ekmeğime reçel sürerken bu düşüncemi dile getirdim.

Bir süre hiçbir şey söylemeden süzdü beni.

"Ah, demek öyle hissediyorsun, ha?"

"Evet, aynen öyle."

"O inek sütlüğünün ahlaki olarak yüzde yüz Tom'un hakkı olduğunu düşünüyorsundur umarım."

"Ah, kesinlikle."

"Ama gene de bu iğrenç hak ihlali karşısında susup oturalım diyorsun, öyle mi? Bu haydudun çaldığı yanına kâr mı kalsın istiyorsun? Medeni bir ülkede eşine kolay kolay rastlanmayacak böylesi gizli kapaklı bir dalavere karşısında sen olsan arkana yaslanıp 'Oldu o zaman,' der ve hiçbir şey yapmaz mıydın?"

Biraz düşündüm.

"Muhtemelen 'Oldu o zaman,' demezdim. Durumun sert bir kınama gerektirdiğinin farkındayım. Ama hayır, bir şey yapmazdım."

"Ben bir şey yapacağım ama. O lanet olası şeyi ondan alacağım."

Şaşkınlıkla ona baktım. Kelimelere dökmemiş olsam da

bakışlarımda bariz bir "cık cık" vardı. Oldukça büyük bir tahrikle karşı karşıya olduğu açıktı ama bir şeylerin böyle kaba güçle çözülmesini asla tasvip etmiyordum. Nazikçe bu olan bitenler karşısında Quorn'un –hatta Pytchley'nin– ne düşüneceğini sormak suretiyle uyuyan vicdanını uyandırmaya çalışmak üzereydim ki o benden önce davrandı.

"Daha doğrusu sen alacaksın!"

O, bu sözleri sarf etmeden hemen önce bir sigara yakmıştım, dolayısıyla reklamlarda söyledikleri gibi gayet soğukkanlı bir tavır takınmam gerekirdi. Ama sanırım yanlış sigarayı seçmiştim, çünkü biri kıçıma kalem batırmış gibi fırlayıverdim sandalyemden.

"Kim, ben mi?"

"Evet, sen. Baksana şartlar gayet elverişli. Sen zaten Totleigh'de kalıyor olacaksın. Sütlüğü ele geçirmek için bir dolu müthiş fırsat çıkacaktır karşına–"

"Ama hay aksi!"

"–ve o şeyi kesinlikle almam gerekiyor, aksi takdirde Pomona Grindle yazı dizisi için gereken çeki Tom'dan hayatta koparamam. Havasında olmaz çünkü. Ve hanımefendiyle dün dudak uçuklatacak bir rakama anlaştım, ücretin yarısının bir hafta içinde avans olarak ödenmesi gerekiyor. O yüzden elini çabuk tut, aslanım. Niye bu kadar tantana yaptığını da anlayamadım doğrusu. Sevgili halan için bu kadarcık zahmete değer diye düşünüyorum."

"Bence sevgili halam için bile olsa girişemeyeceğim büyüklükte bir iş bu ve asla yapmayı düşünmü–"

"Ah, yapacaksın çünkü yapmazsan neler olacağını biliyorsun." Durdu, anlamlı bakışlarla süzdü beni. "Ne demek istediğimi anlıyorsun, değil mi Watson?"

Sustum. Ne demek istediğini açıklamasına gerek yoktu. Demir eldivenin altındaki kadife elini –ya da bu durumda tam tersini– ilk gösterişi değildi bu. İnsafsız hısmımın elinde sü-

rekli şeyin kılıcı –neydi adamın adı? Jeeves kesin bilir– gibi kafamın üstünde sallandırdığı ve her seferinde beni dize getireceğini bildiği bir silah vardı; dediklerini yapmazsam beni sofrasına kabul etmemekle, dolayısıyla Anatole'ün yemeklerinden mahrum bırakmakla tehdit ediyordu.Tam bir ay boyunca –üstelik bu üst insanın su götürmez şekilde en iyi yaptığı şey olan sülün mevsiminin ortasında– yaptırım uyguladığı zamanı kolay kolay aklımdan çıkarabileceğimi zannetmiyorum.

Onu vazgeçirmek için son bir hamle yaptım. "Peki Tom Amca bu korkunç inek sütlüğünü neden istiyor? Berbat bir şey. Hiç sahip olmasa daha iyi olur."

"O öyle düşünmüyor ama. Şimdi şöyle yapalım. Benim bu basit, kolayca halledilebilecek ricamı yerine getir, yoksa yakında akşam yemeğine davet ettiğim konuklarım şöyle demeye başlayacaklar: 'Neden Bertie Wooster'ı masanızda göremiyoruz artık? Aman Tanrım, Anatole nasıl krallara layık bir sofra hazırlamıştı dün öğle yemeğinde bize! Tek kelimeyle enfesti. Onun yemeklerini bu kadar sevmene şaşmamalı. Senin de dediğin gibi insanın ağzında eriyorlar.' "

Dik dik baktım yüzüne.

"Dahlia Hala, bu yaptığına şantaj denir!"

"Değil mi?" dedi ve kalkıp gitti.

Yerime oturdum ve pörsümüş bir dilim soğuk domuz pastırması yedim.

Jeeves geldi.

"Bavullarınız hazır, efendim."

"Çok güzel, Jeeves," dedim. "Haydi, gidelim o hâlde."

"Hayatım boyunca Jeeves," dedim, yaklaşık yüz otuz kilometredir süregiden düşünceli sessizliği bozarak "birçok zor durumla karşı karşıya kaldım ama aralarındaki en zehirli mantar ödülünü kesinlikle bu seferki kazanır."

İki kişilik arabamızla son sürat Totleigh Kuleleri'ne doğru yol alıyorduk, şoför koltuğunda ben oturuyordum, yanımda da Jeeves vardı, şahsi eşyalarımız da ön taraftaydı. Saat on bir buçuk sularında yola çıkmıştık, ılık öğleden sonra bütün hoşluğuyla kendini hissettirmeye başlamıştı. Havanın güzel kokularla dolu olduğu, taze, güneşli, insana yaşama sevinci veren günlerden biriydi. Koşullar farklı olsaydı kendimi son derece zinde ve iyi hisseder, neşeyle muhabbet eder, pencereden görünen kırlara el sallar, hatta belki hafifçe bir şarkı mırıldanırdım.

Fakat maalesef içinde bulunduğumuz koşullar hakkında söyleyebileceğimiz en kesin şey olduklarından farklı olmadıkları olabilirdi ve dolayısıyla dudaklarımda herhangi bir şarkının izi bile yoktu. O lanet olası kulelerde beni nelerin beklediğini düşündükçe kalbimin üstüne filler oturuyordu.

"Zehirli mantar," diye yineledim.

"Ne dediniz, efendim?"

Kaşlarımı çattım. Adam ketum davranmaya çalışıyordu ama şimdi ketumluğun sırası değildi.

"Olan bitenin farkında değilmiş gibi yapma, Jeeves," dedim soğuk bir tavırla. "Dahlia Hala'yla konuşmamız esnasında yan odadaydın, söyledikleri Piccadilly'den bile duyulmuştur."

Maskesini indirdi. "Şey, efendim, sohbetinizin özünü haiz olduğumu itiraf etmek zorundayım."

"Çok güzel. Durumun fevkaladeliği konusunda benimle hemfikir misin?"

"İşlerinizin bir hayli dik bir yokuşa girmiş olduğu açıkça gözlemlenebiliyor, efendim."

Somurtarak arabayı sürmeye devam ettim. "Bir daha dünyaya gelirsem Jeeves, hiç halası olmayan bir yetim olmak istiyorum. Sahi, Türkiye'de halaları çuvallara koyup Boğaz'a atmıyorlar mıydı?"

Bildiğim kadarıyla cariyeleri atıyorlardı, efendim. Halaları değil."

"Halaları niye atmıyorlardı acaba? İnsanın başına ne çok bela açtıklarına baksana. Sana bir şey diyeyim mi Jeeves, bu sözümü istediğin gibi kullanabilirsin de –uçuruma düşen her zavallı, masum, zararsız adamın arkasında, dikkatli bakarsanız, onu aşağı itmiş bir hala görürsünüz."

"Söylediklerinizde büyük haklılık payı var, efendim."

"Bana sakın iyi halalar ve kötü halalar masalı anlatma. Özünde hepsi aynı. Eninde sonunda dikenlerini batırıyorlar. Dahlia'yı ele alalım mesela. Av tazısını tavşan peşinde koştu diye yerden yere vurabilecek güçte, devlet gibi bir kadın olduğunu sanırdım hep. Şimdi bana verdiği göreve bak. Wooster, polislerin kasklarını aşıran herif olarak biliniyor zaten. Herkes tanıyor onu, çanta hırsızı olarak anılıyor. Ama şimdi bu hala emekli hâkimlerin evlerine sızıp, sofralarında ekmeklerini paylaşırken inek sütlüklerini çalabilecek tıynette bir Wooster imgesi sunuyor dünyaya. Iyy!" dedim, sinirlerim fazlasıyla bozuktu çünkü.

"Çok fena gerçekten, efendim."

"Acaba ihtiyar Bassett beni nasıl karşılayacak, Jeeves?"

"Tepkisini izlemek ilginç olacak, efendim."

"Beni evden kovamaz herhâlde. Sonuçta küçük hanımın davetlisiyim."

"Kovamaz, efendim."

"Ama gene de sanırım –ve yapacağından eminim– kelebek gözlüklerinin üstünden bana bakıp burnundan tuhaf sesler çıkarabilir. Pek de hoş bir senaryo değil doğrusu."

"Değil, efendim."

"Yani bu inek sütlüğü olayı çıkmasaydı bile durumlar çok da iç açıcı değildi."

"Evet, efendim. Bayan Travers'ın isteğini yerine getirmeye çalışma niyetinde olup olmadığınızı sorabilir miyim izninizle?"

İnsan saatte seksen kilometre hızla araba kullanırken kol-

larını coşkulu bir şekilde hızla havaya kaldıramıyor. Yoksa o anda yapmak istediğim aynen buydu.

"İşte beni yiyip bitiren şey tam da bu Jeeves. Bir türlü karar veremiyorum. Hani sen uyurken bir şey, uyanıkken bir şey olan bir adamdan bahsetmiştin. Kimi kastettiğimi anlamışsındır –şu kedili adam."

"Macbeth, efendim, rahmetli William Shakespeare'in aynı adlı oyununda bir karakterdir kendisi. Bu durum 'atasözündeki çaresiz kedi misali' 'istemekte yiğit', 'yapmakta korkak'[7] olarak tarif edilmişti.' "

"İşte ben de aynen öyle hissediyorum. Yalpalıyor ve bocalıyorum –deyim yerindeyse?"

"Son derece yerinde, efendim."

"Anatole'ün yemeklerinden mahrum kalacağımı düşününce şansımı deneyeyim diyorum. Ama sonra aklıma Totleigh Kuleleri'nde ismime çoktan kara çalınmış olduğu geliyor, ihtiyar Bassett'in gözünde kibar hırsız Raffles'la[8] bul karayı al parayı oynayan, şarlatan arası bir insanım ve yere sıkı sıkıya çivilenmemiş olan her şeyi çalma potansiyelim var–"

"Nasıl, efendim?"

"Sana anlatmadım mı? Dün onunla yollarımız bir kez daha kesişti, şimdiye kadarki en korkunç karşılaşmamızdı. Artık onun gözünde dünyanın en azılı suçlularığidan biriyim – Bir Numaralı olmasa da kesinlikle İki ya da Üç Numaralı Halk Düşmanıyım."

Ona kısaca aramızda geçenleri anlattım, aktardıklarımın ona komik geldiğini fark edince yaşadığım şaşkınlığı tahmin edebilirsiniz sanırım. Jeeves normalde pek sık gülümsemez ama o anda bariz bir sırıtış dudaklarına yerleşmeye başlamıştı.

---

7. Macbeth, William Shakespeare,T.İş Bankası Yay. Çev. Sabahattin Eyüboğlu. (ç.n.)

8. Ernest William Hornung'un (1866-1921) ünlü roman karakteri. (ç.n.)

"Gerçekten gülünesi bir yanlış anlaşılma, efendim."

"Gülünesi mi Jeeves?"

Neşesinin yakışıksız kaçtığını fark etti. Kendini topladı, yüzündeki gülümsemeyi yok etti.

"Özür dilerim, efendim. 'Sinir bozucu' demem gerekirdi."

"Kesinlikle."

"Sör Watkyn'le o koşullar altında karşılaşmak eminim fazlasıyla can sıkıcı olmuştur."

"Evet, eğer beni inek sütlüğünü aşırırken yakalarsa çok daha can sıkıcı bir durumla karşı karşıya kalacağım. O ânı hayal etmekten alamıyorum kendimi."

"Sizi çok iyi anlıyorum, efendim. Ve böylece başınızın üstünde dolanan düşünce bulutları kararlılığınıza belirgin bir gölge düşürüyor ve bu bağlamda da nice mühim ve zorlu girişim de ivmesini kaybederek bir türlü eyleme dönüşemiyor."

"Aynen. Lafı resmen ağzımdan aldın," dedim.

Yüzüm daha da asılmış bir hâlde arabayı sürmeye devam ediyordum.

"Ve ortada bir mesele daha var, Jeeves. İnek sütlüğünü çalmak istesem bile nasıl zaman bulacağım bunun için? Öylesine yapılabilecek bir şey değil ki bu. İyice planlamak, entrikalar çevirmek, komplolar kurmak gerekiyor. Oysa bütün dikkatimi ve gücümü Gussie'nin sorununu çözmek için kullanmalıyım."

"Kesinlikle, efendim. İşin zorluğu ortada."

"Ve bunlar yetmezmiş gibi bir de Stiffy'nin telgrafı var elimde. Bu sabah gelen üçüncü telgrafı hatırlarsın. Bayan Bassett'in Totleigh Kuleleri'nde kalmakta olan kuzeni Bayan Stephanie Byng göndermiş. Sen de tanıştın onunla. Bir iki hafta önce bize yemeğe gelmişti. Jessie Matthews[9] ölçülerinde,

9. Jessie Matthews (1907-1981), 20'lerde ve 30'larda altın çağını yaşayan ve birçok filmde rol almış olan şarkıcı, oyuncu ve dansçı. Minyonluğuyla bilinir. (ç.n.)

ufak tefek bir kızcağız."

"Ah, evet efendim. Bayan Byng'i hatırlıyorum. Çok hoş bir hanımefendi."

"Evet. Ama benden ne istiyor olabilir? Merak ettiğim şey bu. İnsanın kolay kolay hazmedemeyeceği bir şey olsa gerek. Bir de bu çıktı başıma. Hayata bak!"

"Evet, efendim."

"Ama gene de metin olmamız gerekiyor sanırım Jeeves, ne dersin?"

"Kesinlikle, efendim."

Böyle sohbet ederken yol altımızdan yağ gibi kayıp gitmişti, bir süre önce yanından geçtiğimiz "Totleigh Bozkır Evi, 13 kilometre" yazılı levha gözümden kaçmamıştı. Şimdi de ağaçların arasında E'nin haşmetli evi beliriverrmişti.

Arabayı durdurdum.

"Yolculuğumuzun sonuna geldik ha, Jeeves?"

"Ben de öyle sanıyorum, efendim."

Gerçekten de öyleymiş. Girişten geçip, ön kapıya vardığımızda bizi karşılayan uşak buranın gerçekten de Sör Watykn Bassett'in ini olduğu bilgisini verdi bize.

"Childe Roland kara kuleye vardı, efendim," dedi Jeeves arabadan inerken ama ne demek istediğini doğrusu hiç anlamadım. Kısaca "Ah, evet," deyip dikkatimi bana bir şeyler söylemeye çabalayan uşağa yönelttim.

Hemen ev ahalisiyle kaynaşmak gibi bir niyetim varsa çok yanlış bir zamanda geldiğimi söylediğini fark ettim. Sör Watykyn, diye açıklama yapıyordu, biraz hava almak için dışarı çıktı.

"Sanırım Bay Roderick Spode'la birlikte bahçede bir yerdeler."

İrkildim. Antika dükkânında olanlardan sonra takdir edersiniz ki Roderick adı kalbimin derinliklerine kazılmıştı.

"Roderick Spode mu? İri yarı, ince bıyıklı, bir istiridye-

yi altmış adım öteden açabilecek keskinlikte gözleri olan bir adam mı?"

"Evet, efendim. Dün Sör Watkyn'le birlikte Londra'dan geldiler. Öğle yemeğinden kısa bir süre sonra da dışarı çıktılar. Bayan Madeline'in evde olduğunu sanıyorum ama nerede olduğunu bulmak biraz zaman alabilir."

"Peki Bay Fink-Nottle?"

"O da yürüyüşe çıktı galiba, efendim."

"Ah, öyle mi? Ne yapalım, ben de buralarda oyalanırım biraz."

Biraz yalnız kalacak olmama sevinmiştim, düşünmek istiyordum çünkü. Bunu yaparken bir yandan da terasta yürümeye başladım.

Roderick Spode'un etrafta olduğunu öğrenmek oldukça sarsmıştı beni. Onun ihtiyar Bassett'in kulüpten tanıdığı ziyadesiyle şehirde faaliyet gösteren bir ahbabı olduğunu sanmıştım, onun şu anda Kuleler'de bulunuşu, Dahlia Hala'nın verdiği ve hâlihazırda en sofumuzu bile zorlayacak o meşum görevi, yalnızca Sör Watykyn'in gözlemi altında olacağımı hayal ettiğim duruma kıyasla iki kat daha korkutucu bir hâle getiriyordu.

Aslında siz de kolayca tasavvur edebilirsiniz demek istediğim şeyi. Mesela talihsiz bir kıdemli suçlunun bir cinayet işlemek üzere meşhur Grange'a gidip, yalnızca Sherlock Holmes'un değil, aynı zamanda Hercule Poirot'nun da hafta sonlarını geçirmek üzere orada bulunduğunu öğrendiğini düşünün.

O inek sütlüğünü çalma düşüncesini kafamda evirip çevirdikçe hoşnutsuzluğum artıyordu. Bir orta yol olması gerektiği kanısındaydım ve ne yapıp edip o yolu bir şekilde bulmalıydım. Maksadıma ulaşmak için başım önümde, derin düşüncelere gark olmuş vaziyette terasta volta atmaya başladım.

İhtiyar Bassett'in harika bir yatırım yapmış olduğunu fark etmiştim. Kır evleri konusunda eni konu uzman sayılırım ve bu ev adının hakkını sonuna kadar veriyordu gerçekten. Güzel bir ön cephesi, geniş bir alanı, düzgünce biçilmiş çimleri ve genel atmosferi ile tam bir tatlı huzur mekânıydı. Uzaklarda bir yerde inekler mölüyor, kuzular ve kuşlar meleyip cıvıldıyor, çok yakından birinin etraftaki tavşanları avlamaya çalıştığını belli eden silah sesleri geliyordu. Totleigh Kuleleri İnsan'ın bütün sefilliğiyle ama hâlinden her anlamda hoşnut bir şekilde var olabileceği bir yerdi.

Yukarı aşağı yürürken bir yandan da bu sütü bozuk ihtiyarın günde diyelim ki yirmi kişiden beşer sterlin koparak, burayı satın almasına yetecek parayı ne kadar sürede toparlayabileceğini hesaplamaya çalışıyordum ki birden zemin kattaki bir odanın tavandan yere kadar uzanan penceresinden görünen manzaraya kilitlendim.

Tabiri caizse küçük bir konuk odası gibiydi ve fazla tıklım tıkış görünüyordu. Çünkü ağzına kadar içlerinde gümüş ıvır zıvırlar olan cam vitrinlerle doluydu. Belli ki Bassett'in koleksiyonunu keşfetmiştim.

Durdum. Bir şey beni uzun pencereden içeri doğru itti. Bir saniye sonra eski dostum gümüş inekle adeta göz göze gelmiştik. Kapının yanındaki küçük bir vitrinin içinde duruyordu. Aldığım derin nefeslerle camı buğulandırarak eğilip onu inceledim.

Vitrinin kilitli olmadığını görünce kalbim güm güm atmaya başladı.

Kolu çevirdim. Elimi uzatıp sütlüğü çıkardım. Niyetim onu inceleyip bırakmak mıydı, yoksa hemen işe girişmek miydi bilmiyorum. Tek hatırlayabildiğim oturmuş bir planımın olmayışıydı. Aşağı yukarı oyundaki çaresiz kedi gibi hissediyordum kendimi.

Fakat duygularımı tam anlamıyla ölçüp biçecek, Jeeves'in

deyimiyle nihai bir kanıya ulaşacak kadar zamanım olmadı çünkü tam o esnada arkamdan “Eller yukarı!” diye bir ses duyuldu ve arkamı döndüğümde pencerenin önünde duran Roderick Spode’u gördüm. Elinde bir av tüfeği vardı ve onu kayıtsızca yeleğimin üçüncü düğmesine doğrultmuştu. Tavrından kalçadan güç alarak ateş etmekten hoşlanan bir tip olduğunu çıkarmıştım.

BÖLÜM 3

Uşağa Roderick Spode'u bir istiridyeyi altmış adım öteden açabilecek kadar keskin gözlü bir adam olarak tarif etmiştim, şimdi o gözler bana bakıyordu. Kitlesel temizliğe girişmek üzere olan bir Diktatör gibi görünüyordu ve boyunun iki metre olduğunu sanmak bir yanılgıydı; en az iki buçuk metreydi. Yavaşça hareket eden çene kaslarını unutmamak lazım tabii.

"Ha!" dememesini umuyordum ama dedi. Ses tellerimi henüz ona cevap verecek derecede toparlayamamış olduğumdan diyaloğumuz bu noktada bir süre kesintiye uğradı. Ardından gözlerini benden hiç ayırmadan bağırdı:

"Sör Watkyn!"

Uzaktan bir ses hı-evet-buradayım-ne-oldu minvalinde bir şeyler söyledi.

"Buraya gelir misiniz lütfen. Size bir şey göstermek istiyorum."

İhtiyar Bassett pencerenin önünde belirdi, bir yandan kelebek gözlüklerini düzeltiyordu.

Bu adamı o âna kadar yalnızca şehir kıyafetleriyle görmüştüm ve itiraf etmeliyim ki içinde bulunduğum sevimsiz durumda bile kırsaldaki görüntüsü karşısında tüylerim diken diken oldu. Tabii Jeeves'den duyduğum kadarıyla bu işin raconu, ne kadar ufak tefeksen o kadar cart ve parlak ekoseli takım elbiseler giymekmiş; ihtiyar Bassett'in üstündekiler de boydan kaybettiğini telafi eder nitelikteydi. O korkunç tüvitleri en iyi prizmatik sözcüğü betimleyebilir sanırım ve tuhaf bir şekilde

bu görüntünün üzerimdeki etkisi sinirlerimi yatıştırmak oldu. Hiçbir şeyin önemi yokmuş gibi hissettirdi.

"Baksana!" dedi Spode. "Aklın hayalin alır mıydı böyle bir şeyi?"

İhtiyar Bassett şaşkınlıktan afallamış hâlde süzüyordu beni.

"Aman Tanrım! Çanta kapkaççısı bu!"

"Evet. İnanılmaz değil mi?"

"Gözlerime inanamıyorum! Resmen zulüm bu artık. Adam şu hikâyedeki Mary'nin kuzusu gibi her yere peşimden geliyor. Bir an bile yalnız kalamıyorum. Nasıl yakaladın onu?"

"Araba yolundan geliyordum ki şüpheli bir şahsın sinsi sinsi pencereden içeri girdiğini gördüm. Hemen koşup tüfeğimi ona doğrulttum. Tam zamanında. Ortalığı yağmalamaya başlamıştı bile."

"Sana gerçekten minnettarım, Roderick. Ama adamda nasıl bir azim var böyle arkadaş. Bu suç girişimini Brompton Caddesi'nde fark edip engel olmuştuk ona, aklı başına gelmiştir diye düşünüyordum. Ama yok. Ertesi gün kalkıp buraya geliyor. Pişman olacak ama bu yaptığına."

"Şahsen halledemeyeceğiniz kadar ciddi bir durum bu, değil mi?"

"Hakkında tutuklama emri çıkartabilirim. Onu kütüphaneye getir de şimdi yapalım şu işi. Ceza mahkemelerinde ya da üst mahkemede görülecektir dava."

"Ne ceza alır sence?"

"Kestirmesi zor. Ama en azından–"

"Hey!" dedim.

Niyetim sakin, makul bir ses tonuyla seslenmek –dikkatlerini bana yöneltmelerinin ardından da evlerinde davetli bir konuk olarak bulunduğumu açıklamaktı ama nedense sözcük ağzımdan Dahlia Hala'nın bir kilometre ötede, sürülmüş bir tarlada duran Pytchley yoldaşlarından birinde bağırışı gibi

çıktı ve ihtiyar Bassett kızgın bir çomağı gözüne sokmuşum gibi ürküp geriye doğru attı kendini.

Spode sesleri çıkarış biçimim üstüne yorumda bulundu.

"Öyle bağırma!"

"Kulak zarım yırtılıyor sandım," diye homurdandı ihtiyar Bassett.

"Ama beni dinleyin!" diye haykırdım. "Dinleyecek misiniz acaba?"

Ardından karmakarışık bir tartışma baş gösterdi, ben kendimi savunmaya çabalıyordum, karşı tarafsa ısrarla gereksiz bir çıngar kopardığımı söyleyip duruyordu. Münakaşanın ortasında, tam da ses tonumu ayarlamayı başarmışken kapı açıldı ve biri "Tanrım!" dedi.

Dönüp baktım. O aralanmış dudaklar...o iri gözler...yanları hafifçe sarkmış o dal gibi endam...

Madeline Bassett tam ortamızdaydı.

"Tanrım!" dedi yeniden.

Bizi seyretmekte olan sıradan bir insana bu kızla evlenmeyi asla istemediğimi söylesem kaşlarını kaldırır ve sözlerime anlam veremezdi. "Bertie," derdi muhtemelen "hayattan ne istemen gerektiğini bilmiyorsun," üstüne de keşke bunun yarısı kadar şikâyetim olsaydı diye de eklerdi. Madeline Bassett dışarıdan bakıldığında gerçekten de çekici bir kızdı –ince, tabiri caizse *narin*, gür, altın rengi saçlı ve hoş endamlıydı.

Fakat o sıradan izleyicinin böylesi gafil avlanmasının nedeni onun o vıcık vıcık hâllerinden ve her an çocuksulaşabilecek konuşmasından habersiz oluşu olurdu. Zaten insanın kanını donduran da buydu. O, kocası sabah daha afyonu patlamadan kahvaltı masasına oturmuşken arkasından gizlice sokulup, gözlerini kapatarak "Bil bakalım ben kimim?" diyebilecek türden bir kızdı.

Bir keresinde yeni evlenmiş bir arkadaşımın evinde kalmıştım; karısı konuk odasındaki şöminenin üstüne, insanın

gözüne sokarcasına kocaman harflerle "Bu Yuvayı Âşık Kuşlar Yaptı" yazdırmıştı. O kuşlardan birinin bakışları yazıya her değdiğinde, yüzünde beliren korkunç acılı ifade dün gibi aklımdadır. Madeline Bassett de evlendiğinde öylesi rezil uçlara savrulur mu bilmiyorum ama oldukça olası geliyor bana.

İri iri açılmış güzel gözlerinde büyük bir şaşkınlık ifadesiyle "Nedir bu gürültü?" dedi. "Ah, Bertie! Ne zaman geldin?"

"Şey, merhaba. Biraz önce geldim."

"Yolculuğun güzel geçti mi?"

"Ah, evet. Teşekkür ederim. İki kişilik arabayla geldim."

"Çok yorulmuş olmalısın."

"Ah, hayır. Tam tersine."

"Neyse, birazdan çay hazır olur. Babamla tanışmışsınız sanırım."

"Ve Bay Spode'la."

"Ve Bay Spode'la."

"Augustus'un nerede olduğunu bilmiyorum ama çaya gelir kesin."

"Sabırsızlıkla bekliyorum."

İhtiyar Bassett karşılıklı hâl hatır soruşlarımızı büyük bir şaşkınlıkla izliyor, arada bir de havuzdan ucu kıvrık bir olta iğnesiyle çekip çıkarılmış ve bu gidişata ayak uydurabileceğinden emin olamayan bir balık gibi yutkunuyordu. Zihninden geçenleri tahmin etmek zor değildi. Onun gözünde Bertram, çanta ve şemsiye hırsızı, adi bir suçluydu, daha da kötüsü doğru düzgün çalmayı bile beceremiyordu. Hiçbir baba güzel kuzusunun öyle bir adamla yakın arkadaş olduğunu görmeyi istemez.

"Bu adamı tanıyor olamazsın!" dedi.

Madeline Bassett aklı başında insanların onu itici bulmalarına neden olan, o çın çın çınlayan berrak kahkahalarından birini attı.

"Of, baba, saçmalıyorsun gene. Tabii ki tanıyorum onu.

Bertie Wooster benim çok ama çok eski bir arkadaşım. Bugün geleceğini söylemiştim sana."

İhtiyar Bassett olayı pek anlamış gibi görünmüyordu. Spode da öyle durmuyordu.

"Arkadaşın Bay Wooster bu mu?"

"Elbette."

"Ama o çanta hırsızı."

"Bir de şemsiye," diye atladı Spode, Kralın Hafıza Muhafızı falan gibi bir unvana sahipmişçesine.

"Bir de şemsiye," diye onayladı onu ihtiyar Bassett. "Ayrıca antika dükkânlarına gündüz baskınları da yapıyor."

Madeline de ipin ucunu kaçırmıştı.

"Babacığım!"

İhtiyar Bassett azimle diretti.

"Gerçekten öyle. Suçüstü *yakaladım* onu."

"*Ben* yakaladım," dedi Spode.

"İkimiz beraber yakaladık," dedi ihtiyar Bassett. "Londra'nın her yerinde hem de. Londra'da nereye adım atsan bu adamı çanta ya da şemsiye çalarken görüyorsun. Şimdi de Gloucestershire'a dadandı."

"Saçmalık!" dedi Madeline.

Bu anlamsız duruma bir son verme zamanı gelmişti. Çanta hırsızlığı hikâyesinden bıkmıştım. Doğal olarak bir hâkimin elinden geçen bütün müşterileri en ince ayrıntısına kadar tanıması beklenemez –hatta *müşterilerini* herhangi bir şekilde hatırlamasının bile hayranlık uyandırıcı olduğu söylenebilir– ama kibarlığımı bozmayıp, böylesi suçlamalara göz yummam da olacak şey değildi doğrusu.

"Elbette saçmalık!" diye çıkıştım. "Her şey gülünesi bir yanlış anlaşılmalar silsilesinden ibaret."

Açıklamamın çok daha iyi karşılanmasını ummuş olduğumu belirtmeliyim. Durumu özetleyen birkaç sözden sonra herkesin neşe dolu kahkahalara boğulmasını, ardından özür-

ler dilenip, karşılıklı sırtların sıvazlanacağını düşünüyordum. Ama ihtiyar Bassett, sulh hâkimlerinin çoğu gibi, ikna edilmesi oldukça güç bir adamdı. Hâkimlerin bir süre sonra mayaları bozuluyor. Habire sorular sorup sözlerimi böldü, konuşurken bir yandan da kem gözlerle süzüyordu beni. Ne demek istediğimi aşağı yukarı anlamışsınızdır –"Bir saniye–" ya da "Yani sen şimdi şöyle diyorsun–" ya da "Yani buna inanmamızı bekliyorsun–" ile başlayan sorular. Fazlasıyla rencide edici.

Fakat bir sürü can sıkıcı açıklamanın ardından şemsiye konusundaki yanlış anlaşılmayı düzeltmeyi başardım, bana orada yargısız infaz yapmış olduğunu kabul etti.

"Peki ya çantalar?"

"Çanta falan yok ortada."

"Ama Bosher Caddesi'nde seni böyle bir şey için suçlu bulduğumu net bir şekilde hatırlıyorum."

"Bir polisin kaskını aşırmıştım."

"Çanta çalmaktan farkı yok ki bunun."

Roderick Spode aniden araya girdi. Bütün bu –artık canıma yeten ve tam bir Mary Dugan Davası'na dönüşen[10]– konuşmalar esnasında, bir köşede dalgın dalgın tüfeğinin namlusunu emerek, açıklamalarımı hiç de inandırıcı bulmuyormuşçasına dinleyen Roderick'in taş gibi yüzü insani bir duyguyla hafifçe yumuşamıştı.

"Hayır," dedi, "o kadar da değil. Oxford'dayken ben de bir keresinde bir polisin kaskını çalmıştım."

Hayretler içerisindeydim. O âna kadar gözlemleyebildiğim kadarıyla bu adamın da bir zamanlar, tabiri caizse, cennette yaşamış olduğuna inanmak neredeyse imkânsızdı. Ama her zaman dediğim gibi en kötümüzün içinde bile bir parça

10. Mary Dugan Davası, Bayard Veiller'in 1929 tarihli oyunundan Hollywood'a uyarlanmış bir film. Filmde sevgilisini bıçaklayarak öldürmek suçuyla mahkeme karşısına çıkartılan bir kızın hikâyesi anlatılır ve ilk sesli filmlerden biridir. (ç.n.)

iyilik bulmak mümkün.

İhtiyar Bassett bariz bir şekilde afallamıştı. Ardından hemen kendine geldi.

"Peki ya antika dükkânında yaşananlar? Hı? İnek sütlüğümü alıp kaçmak üzereyken yakalamadık mı onu? Buna ne cevap verecek bakalım?"

Spode bunun güçlü bir argüman olduğunu anlamıştı. Dudaklarının arasına yerleştirmiş olduğu tüfeğini ağzından çekip başını salladı.

"Dükkândaki adam incelemem için vermişti onu bana," dedim kısaca."'Işık daha iyi olduğu için dışarıda bakmamı önerdi."

"Koşarak çıktın ama dükkândan."

"Sendeleyerek çıktım. Kediye takıldım."

"Hangi kediye?"

"Dükkândaki çalışanın evcil hayvanı olan kediye."

"Hım! Ben kedi falan görmedim. Sen gördün mü Roderick?"

"Hayır, hiç kedi görmedim."

"Ha! Peki, kediyi geçelim bakalım–"

"İşte ben geçemedim," dedim şimşek gibi atılarak.

"Kediyi geçiyoruz," diye tekrarladı ihtiyar Bassett esprimi duymazdan gelip, hiç ederek. "Ve başka bir noktanın üstünde duruyoruz. O inek sütlüğünün sende ne işi vardı? İncelediğini söyledin. Yalnızca, tamamen masumane bir şekilde göz attığına inanmamızı beklemiyorsun herhâlde. Neden görmek istedin onu? Niyetin neydi? Senin gibi birinin nasıl bir ilgisi olabilir öyle bir nesneyle?"

"Aynen!" dedi Spode. "Lafı ağzımdan aldın."

Ahbabının ona böyle arka çıkması ihtiyar Bassett'i muazzam derecede kötü etkiledi. Öyle yüz buldu ki bir anda eskisi gibi sulh mahkemesinde olduğunu zannetmeye başladı.

"İnek sütlüğünü sana dükkân sahibinin verdiğini söylüyorsun. Ama bana kalırsa onu kendin aldın ve seni gördüğü-

müzde oradan sıvışmak üzereydin. Biraz önce de Bay Spode seni elinde aynı nesneyle yakaladı. Bunu nasıl açıklayacaksın? Nasıl cevap vereceksin? Ha?"

"Babacığım ne diyorsun!" dedi Madeline.

Bizim şeker kızın bütün bu ateşli tartışma süresince neden hiç sesini çıkarmamış olduğunu merak ediyorsunuzdur sanırım. Oldukça makul bir açıklaması var. Olayın başında "Saçmalık!" diye bağırmasından kısa bir süre sonra ağzına böcek türü bir şey girmişti ve o zamandan beri arkada sessizce boğulmakla meşguldü. Boğulan kızlarla uğraşamayacak kadar gergin bir durumda olduğumuzdan biz erkekler hararetli bir şekilde kendi gündem maddelerimizi tartışırken o kendi başının çaresine bakmak zorunda kalmıştı.

Gözleri hâlâ yaşarır vaziyette yanımıza geldi.

"Ama babacığım," dedi, "Bertie'nin hemen senin gümüşlerine bakmasından daha doğal ne olabilir? Tabii ki ilgisini çekecek. Bertie, Bay Travers'ın yeğeni."

"Ne?"

"Bilmiyor muydun? Amcanın harika bir gümüş koleksiyonu var, değil mi Bertie? Muhtemelen sana da sürekli babamınkinden bahsediyordur."

Bir sessizlik oldu. İhtiyar Bassett derin derin nefes alıyordu. Pek iyi görünmüyordu doğrusu. Bir bana, bir inek sütlüğüne, bir bana, bir inek sütlüğüne bakıyordu; Bertram kadar keskin zekâlı olmayan bir gözlemci bile aklından neler geçtiğini kolayca tahmin edebilirdi. Sör Watkyn Bassett'in olaylar arasında bağlantı kurmakta olduğu her hâlinden anlaşılıyordu.

"Ah!" dedi.

O kadar. Başka bir şey söylemedi. Ama yeterliydi.

"Şey," dedim, "acaba bir telgraf göndermem mümkün mü?"

"Kütüphanedeki telefondan gönderebilirsin," dedi Madeline. "Gel göstereyim sana."

Telefona kadar bana eşlik etti, sonra da işim bitene kadar

koridorda bekleyeceğini söyleyerek yanımdan ayrıldı. Hemen işe girişip postaneyi aradım, köyün aptalı olduğunu düşündüğüm bir şahısla yaptığım kısa görüşmenin ardından şu telgrafı çektim:

Bayan Travers,
47, Charles Caddesi,
Berkeley Meydanı,
Londra

Kafamı toplamak için bir an duraksadıktan sonra şunları yazdırdım:

Çok özür dileyerek malum görevi yerine getirmemin imkânsız olduğunu bildiriyorum. Aşırı şüpheli bir durumdayım ve atacağım herhangi bir adım ölümcül olabilir. Tom Amca ile olan akrabalığımızı öğrenince Bassett'in yüzünün aldığı şekli görmen lazımdı. Büyükelçi gizli anlaşmanın olduğu kasanın etrafında sinsi sinsi dolanan peçeli bir kadın yakalamış gibiydi.[11] Çok özür dilerim ama yapılacak bir şey yok. Sevgiler.

Bertie

Ardından koridora, Madeline Bassett'in yanına gittim.

Bir gram aklı olsa "Orta Hâlli" yerine "Fırtınalı"ya işaret edecek olan barometrenin önünde duruyordu; yanına gittiğimde bana öyle şefkatli bir bakış attı ki bütün vücudum bir korku dalgasıyla sarsılıp titredi. Karşımdaki kızın Gussie'yle arasının limoni olduğu ve çok geçmeden yüzükleri atıp, hediyeleri geri verebilecekleri düşüncesi yüreğimi tarifsiz bir dehşetle dolduruyordu.

"Ah, Bertie," dedi sürahiden damlayan bira yumuşaklığında bir sesle "buraya gelmemeliydin!"

İhtiyar Bassett ve Roderick Spode'la biraz önceki konuşmamızdan sonra ben de aynı şeyi düşünüyordum. Ama oraya

11. Muhtemelen Mata Hari'ye gönderme yapılıyor. (ç.n.)

keyfi bir ziyaret için gitmemiş olduğumu ve Gussie arka arkaya imdat mesajları göndermemiş olsa o korkunç yerin yüz kilometre yakınından dahi geçmeyi aklımın ucundan geçirmeyeceğimi açıklamaya fırsat bulamadım. Bana birazdan yeraltı cücesine dönüşecek olan bir tavşanmışım gibi bakarak devam etti.

"Neden geldin? Ah, ne diyeceğini biliyorum. Bedeli ne olursa olsun beni bir kez, son bir kez daha görmek istedin. Arzuna karşı gelemedin, yalnız geçireceğin yıllarda içini ısıtacak son bir anı daha olsun istedin. Ah Bertie, Bana Rudel'i hatırlatıyorsun."

Daha önce duymadığım bir isimdi bu.

"Rudel mi?"

"Derebeyi Geoffrey Rudel, Blay-en-Saintonge Prensi."

Başımı hayır anlamında salladım.

"Tanımıyorum ne yazık ki. Arkadaşın mı?"

"Ortaçağda yaşamış. Büyük bir şairmiş. Trablus Beyi'nin karısına âşık olmuş."

Yerimde huzursuzca kımıldandım. İleriye gitmemesini umuyordum.

"Yıllarca onu sevmiş, en sonunda artık canına tak etmiş. Gemiyle Trablus'a gitmiş, uşakları kıyıya taşımış onu."

"Kendisini iyi hissetmiyor muymuş?" dedim güçlükle. "Zor bir yolculuk mu olmuş?"

"Ölüyormuş. Aşktan."

"Ah, anladım."

"Bir sedyenin üstünde Leydi Melisande'nin huzuruna çıkarmışlar onu, biraz doğrulup, eline dokunabilecek gücü toplayabilmiş ancak. Sonra da ölmüş."

Durdu, kulağa iç çamaşırlarından yükseliyormuş gibi gelen bir sesle içini çekti. Sonra da sustu.

"Müthiş," dedim, bir şey söylemem gerektiğini hissettiğim için, aslında seyyar satıcıyla çiftçinin kızı hikâyesinin

yanında bunun esamisinin bile okunmayacağı kanısındaydım. Adamı şahsen tanıyor olsaydık bir nebze farklı olurdu.

Yeniden içini çekti.

"Neden bana Rudel'i hatırlatıyorsun dediğimi anlıyorsun, değil mi? Sen de tıpkı onun gibi sevdiğin kadını son bir kez görmek için geldin. Çok hoş bir davranış bu Bertie, asla unutmayacağım. Eski bir fotoğraf albümümün arasına konulmuş bir çiçek gibi güzel kokulu bir anı olarak kalacak belleğimde. Ama akıllıca mıydı yaptığın şey? Güçlü durman gerekmez miydi? Brinkle Konağı'nda vedalaştığımız gün her şeyi kendi içinde bitirmen ve yarayı tekrar kaşımaman daha iyi olmaz mıydı? Tanıştık, sen bana âşık oldun, ben de sana kalbimin bir başkasına ait olduğunu söyledim. Orada bitmeliydi her şey."

"Kesinlikle," dedim. Aslında her şey mükemmel demek istemiştim. Kalbi gerçekten başkasına ait idiyse sıkıntı yoktu. Kimse Bertram kadar sevinemezdi buna. Zaten işin özü de bu değil miydi? "Ama Gussie'den aranızın biraz *şey* olduğunu söyleyen bir telgraf aldım."

Sağ üst köşedeki son boşluğu da akıllıca bir "Hüt" cevabıyla doldurarak kare bulmacayı bitirmiş birinin gurur dolu ifadesiyle bana baktı.

"Ah, o yüzden geldin demek! Hâlâ bir umut olabileceğini düşündün! Ah, Bertie, çok...çok...çok üzgünüm."

Dökülmeye hazır yaşlarla buğulanmış gözleri çorba kâsesi büyüklüğünde açılmıştı. "Hayır Bertie, gerçekten umut yok. Hiç hem de. Kendini hayallere kaptırmamalısın. Acıdan başka şey getirmez sana bu. Augustus'u seviyorum. Hayatımın erkeği o benim."

"Kavga edip ipleri koparmadınız mı yani?"

"Tabii ki hayır."

"O zaman 'Madeline'le aramız fena açıldı,' cümlesiyle ne kastetmiş olabilir?"

"Ah, o mu?" Bir kez daha çın çın çınlayan, tok bir kahkaha attı. "Sözünü etmeye bile değmez. Saçma sapan ve aptalca bir şeydi. Miniminnacık bir yanlış anlaşılma oldu. Onu kuzenim Stephanie'yle cilveleşirken yakaladığımı sandım, salak gibi kıskançlık krizine girdim. Ama bu sabah her şeyi açıkladı bana. Meğer gözüne sinek kaçmış da onu çıkarıyormuş."

Buraya kadar bir hiç uğruna gelmiş olduğumu öğrenince gayet haklı olarak öfkeden küplere binebilirdim ama yapmadım. Şaşırtıcı bir şekilde sakinliğimi korumayı başardım. Daha önce de belirttiğim gibi Gussie'nin telgrafı beni fena hâlde sarsmış, en kötü senaryoya hazırlamıştı. Şimdi Tehlike Geçti işareti verilmiş, bizzat başrol oyuncusunun ağzından aralarının tekrar bal kaymak olduğu bilgisini almıştım.

"Yani her şey yolunda, değil mi?"

"Hem de her şey. Augustus'u hiç bugünkü kadar çok sevmemiştim."

"Çok enteresan, neden acaba?"

"Onunla geçirdiğim her dakika, o mükemmel mizacı güzelim bir çiçek gibi açılıveriyor önümde."

"Demek öyle, hayret doğrusu."

"Her gün o olağanüstü karakterinin başka bir tarafını keşfediyorum. Örneğin...onu uzun süredir görmedin, değil mi?"

"Ah, gördüm. İki gece önce Bal Arıları Kulübü'nde onun onuruna bir akşam yemeği verdim."

"Bir değişiklik fark ettin mi peki onda?"

İçki âlemimizi düşündüm. Hatırlayabildiğim kadarıyla Gussie her zamanki balık-suratlı ucubeydi.

"Değişiklik mi? Hayır, sanmıyorum. Tabii akşam yemeği esnasında onu çok yakından inceleme –bu anlamda karakterini bir kez daha değerlendirme fırsatım olmadı. Yanımda oturuyordu, havadan sudan sohbet ettik ama davet sahibi olunca işler karışıyor biliyorsun –dikkat etmen gereken bir sürü şey oluyor...garsonları gözlemek, herkesin hâlini hatırını sormak,

Kedimaması Potter-Pirbright'ın Beatrice Lillie[12] taklidi yapmasını engellemek...böyle yüzlerce küçük iş. Ama gözüme pek farklı görünmedi. Nasıl bir değişiklikten söz ediyorsun?"

"Bir gelişme, böyle bir şey mümkünse. Eskiden Augustus'un tek kusurunun biraz çekingen olması olduğunu düşünmez miydin?"

Ne demek istediğini anlamıştım.

"Ah, ha, evet, tabii ki, kesinlikle." Jeeves'in Gussie için kullandığı bir tabir gelmişti aklıma. "Hassas bir bitki gibi, değil mi?"

"Aynen öyle. Shelley'e epey hâkimsin bakıyorum Bertie."

"Ah, öyle miyim?"

"Ben de hep öyle düşünüyordum onunla ilgili –hayatın hırgüründe ezilen hassas bir bitki. Ama son zamanlarda –aslında bir haftadır falan– o hayalperest yumuşaklığının dışında bir yüzünü daha gösterdi, sahip olduğunu hiç sanmadığım bir irade gücü. Utangaçlığından tamamen sıyrılmış gibi duruyor."

"Hay Allah, evet," dedim, zihnimde bir şeyler canlanmaya başlamıştı. "Doğru söylüyorsun. Hatta biraz önce bahsettiğim akşam yemeğinde bir konuşma yaptı, hem de hayranlık uyandırıcı bir konuşma. Üstelik–"

Duraksadım. Bütün akşam yalnızca portakal suyu içmiş olmasına rağmen hem de diyecektim –Market Snodsbury olayındaki gibi damarlarında üçte ikisi alkol olan sıvılar dolaşırken değil– ama bunun yersiz kaçacağını fark ettim. Âşık olduğu adamın Market Snodsbury şölenindeki hâli, muhtemelen hafızasından silmeye uğraştığı bir şeydi.

"Ne diyorsun, daha bu sabah Roderick Spode'u tersledi."

"Gerçekten mi?"

"Evet. Bir şeyle ilgili tartışıyorlardı, Augustus birden ona başından defolup gitmesini söyledi."

---

12. İngiliz komedyen (ç.n.)

"Haydi canım!" dedim.

Tabii zerre inanmamıştım buna. Yok artık, demek istemiştim. Roderick Spode'dan söz ediyoruz –benim diyen serbest güreşçi bile o adamın en sakin hâli karşısında sözlerini tartarak konuşur. Mümkünatı yoktu böyle bir şeyin.

Neler olup bittiğini çözmüştüm tabii. Erkek arkadaşına arka çıkmaya çalışıyor, bunu yaparken de bütün kızlar gibi olayı abartıyordu. Genç eşlerin de aynısını yaptığını fark etmiştim; Herbert ya da George ya da adı her neyse onun bön ve derinliksiz insanların kolaylıkla gözden kaçırabilecekleri bir derinliği olduğuna inandırmaya çalışırlardı karşılarındakini. Kadınlar böyle durumlarda vur dedin mi öldürüyor.

Düğünlerinden kısa bir süre sonra Bingo Little'ın karısının bana Bingo'nun ona gün batımlarıyla ilgili şiirsel şeyler söylediğini anlatışını hatırlıyorum –tabii biz yakın arkadaşları olarak o çürük yumurtanın hayatı boyunca tek bir kez bile bir günbatımı seyretmemiş olduğunu, hasbelkader seyretmiş olsa bile onunla ilgili söyleyeceği tek şeyin tam da sevdiği gibi pişirilmiş bir dilim biftek gibi göründüğü olacağını çok iyi biliyorduk.

Ama tabii bir kızı asla yalancılıkla itham edemezsiniz; o yüzden de dediğim gibi "Haydi canım!" demekle yetindim.

"Mükemmel olabilmek için ihtiyacı olan tek şey buydu. Bazen, Bertie, bu kadar yüce bir ruhu gerçekten hak ediyor muyum acaba diye düşünüyorum."

"Böyle saçma sapan şeyler düşünme," dedim büyük bir içtenlikle. "Tabii ki hak ediyorsun."

"Ne kadar naziksin."

"Hiç de bile. Domuzla fasulye kadar yakışıyorsunuz birbirinize. Bunun, nasıl derler, ideal bir birliktelik olduğunu bir çocuk bile anlar. Gussie'yi küçüklüğünden beri tanırım; onu ancak senin gibi bir kızın mutlu edebileceğini her düşünüşümde kenara bir çeyreklik atmış olsaydım şimdi zengindim."

"Gerçekten mi?"

"Kesinlikle. Seninle tanıştığım anda da şöyle dedim kendi kendime: 'İşte Gussie'nin yuvasını yapacak dişi kuş!' Düğün ne zaman?"

"Yirmi üçünde."

"Ben olsam daha da erkene alırdım."

"Öyle mi diyorsun?"

"Kesinlikle. Yapın gitsin, rahatlarsınız. Gussie gibi bir adamla zamanından önce evlenmek diye bir şey söz konusu olamaz. Harika bir adam. Müthiş bir adam. Dünyada en çok saygı duyduğum adam. Onun gibisi az gelir bu dünyaya. Tadından yenmez bir insan."

Uzanıp elimi tuttu ve sıktı. Son derece nahoş bir duyguydu ama ne yaparsınız, hamama giren terler.

"Ah, Bertie! Hep böyle yüce gönüllülük gösteriyorsun!"

"Hayır, hayır, asla değil. Ne düşünüyorsam onu söylüyorum."

"Bütün bu...olanların...Augustus'a duyduğun sevgiyi etkilememiş olduğunu hissetmek çok mutlu etti beni."

"Ah, asla etkilemedi."

"Birçok erkek senin yerinde olsa hırçınlaşabilirdi."

"Aptal herifler."

"Ama senin kalbin o kadar temiz ki. Hâlâ onun hakkında böyle harika şeyler söyleyebiliyorsun."

"Ah, yapma."

"Sevgili Bertie!"

Böylece gayet keyifli bir şekilde ayrıldık; o evle ilgili bir işi halletmeye gitti, ben de bir yudum çay içmek için misafir odasına geçtim. Kendisi diyette olduğundan çay içmiyordu.

Misafir odasının önüne gelip de aralık olan kapıyı sertçe iterek açmak üzereyken içeriden bir ses duyuldu. Aynen şöyle diyordu:

"Rica ediyorum saçmalama Spode." Bu sesin kime ait olduğuyla ilgili yanılmam imkânsızdı. Çocukluğundan beri

kendine özgü, özel bir tınısı vardı Gussie'nin sesinin; dinleyene gaz kaçıran bir gaz borusunu ya da kuzulama mevsiminde yavrusunu çağıran bir koyunu hatırlatırdı.

Söylediğini de yanlış anlamış olamazdım. Bire bir size aktardığım kelimeler çıkmıştı ağzından ve şaşırmak sözcüğü hissettiklerimi tarif etmek için çok hafif kalır. Madeline'in anlattığı delice hikâyede bir gerçeklik payı olabileceğini anlamıştım, sonuçta Roderick Spode'a saçmalamamasını söyleyen bir Augustus Fink-Nottle, ona pekâlâ başından defolup gitmesini de söylemiş olabilirdi.

Hayretler içerisinde odaya girdim.

Çaydanlığın arkasında oturan ve ev ahalisinden birinin kuzeninin eşi falanmış gibi duran müphem bir kızcağız dışında içeride yalnızca Sör Watkyn Bassett, Roderick Spode ve Gussie vardı. Gussie bacakları açık vaziyette şöminenin önündeki halıda durmuş, normal şartlarda evin beyine ayrılması gereken alevlerle ısınıyordu; Madeline Bassett'in "eski çekingenliğinden eser yok" cümlesiyle ne demek istediğini böylece anladım. Odanın öbür ucundan bakınca dahi özgüven konusunda Mussolini'nin bile onun eline su dökemeyeceği bariz bir şekilde görülüyordu.

Benim içeri girdiğimi gördü ve oldukça küstah bir tavırla el salladı. Kiracılar heyetini karşılayan al yanaklı bir toprak ağasına benziyordu.

"Ah, Bertie. Geldin demek."

"Evet."

"İçeri gel de bir hamur tatlısı at ağzına."

"Teşekkür ederim."

"İstediğim kitabı getirdin mi?"

"Çok özür dilerim. Unuttum."

"Peh, etrafımdaki aklı bir karış havada gezen sersem budalalar içinde açık ara en kötüsü sensin. Diğerlerinin durumu

hâlâ belirsiz, senin hükmünse çoktan verildi."

Bıkkın bir el işaretiyle huzurundan çekilmemi emrettikten sonra bir tütsülenmiş etli sandviç daha istedi.

Totleigh Kuleleri'ndeki ilk yemeğim belleğimde mutlu bir anı olarak yer edemedi. Bir kır evine konuk gittiğinizde ikram edilen çay genelde çok hoşuma gider. Çatırdayan odunların sesini, loş ışığı, tereyağlı ekmeğin kokusunu, o aylak aristokrat rahatlığını pek severim. Ev sahibesinin ışıl ışıl gülümseyişi, ev sahibinin dirseğimden çekiştirerek sinsi bir fısıltıyla "Haydi gidip silah odasında birer viski soda içelim," deyişi, yüreğimin çok derinlerinde bir yere dokunur. Sıkça dile getirildiği gibi Bertram Wooster'ın doruk noktasına ulaştığı zamanlardır bunlar.

Ama Gussie'nin tuhaf tavırları –evin yeni sahibiymiş gibi davranması bu muazzam *bien-être*'i[13] mahvetmişti. Çete bizi baş başa bırakarak dağıldığında rahatladım. Bu sır perdesini aralamak istiyordum.

En iyisinin Madeline'le aralarının nasıl olduğunu bir de ondan dinleyerek başlamak olduğuna kanaat getirdim. Kız bana her şeyin yeniden bal kaymak olduğunu söylemişti gerçi ama böyle şeyleri tekrar tekrar onaylatmakta her zaman fayda görmüşümdür.

"Demin Madeline'le beraberdim," dedim. "Bana kavganızın tatlıya bağlandığını söyledi. Doğru mu?"

"Kesinlikle doğru. Stephanie Byng'in gözünden sinek çıkarmamla ilgili geçici bir fikir ayrılığı yaşayınca biraz panikleyip buraya gel diye sana telgraf çektim. Arabuluculuk yapabileceğini düşünmüştüm. Ama artık lüzumu kalmadı. Duruşumdan hiç ödün vermedim ve böylece her şey düzeldi. Ama hazır gelmişken bir iki gün kal derim yine de."

"Teşekkür ederim."

---

13. *(Fr.)* Rahatlık, iyilik hâli (ç.n.)

"Hem halanı da görmüş olursun. Bu akşam geliyormuş anladığım kadarıyla."

Söylediklerine anlam verememiştim. Bildiğim kadarıyla Agatha Halam sarılık olduğu için hastanede yatıyordu. Daha birkaç gün önce çiçek götürmüştüm ona. Dahlia Hala'yı kastediyor olamazdı, çünkü kendisi bana Totleigh Kuleleri'ni istila etmek gibi bir planımız olduğundan söz etmemişti.

"Bir yanlışlık var," dedim.

"Yanlışlık falan yok. Madeline bu sabah halandan gelen ve bir iki gün burada misafir edilmek istediğini söyleyen telgrafı gösterdi bana. Londra'dan gönderilmişti, dolayısıyla Brinkley'den ayrılmış olmalı.

Uzun uzun yüzüne baktım.

"Dahlia Halam'dan mı bahsediyorsun?"

"Tabii ki Dahlia Halan'dan bahsediyorum."

"Yani Dahlia Hala bu gece buraya mı geliyor?"

"Aynen öyle."

Bu korkunç bir haberdi, bariz bir endişeyle alt dudağımı kemirmeye başladım. Aniden peşimden Totleigh Kuleleri'ne gelmeye karar vermiş olmasının tek bir anlamı olabilirdi: Benim kazanma isteğime güvenememiş, son anda yan çizmemi engellemek için, en iyisinin buraya gelip, başımda durmak olduğunu düşünmüş olmalıydı. Gerçekten de yan çizmeyi kafama koymuş olduğumdan yaklaşan fırtınayı hissedebiliyordum. Haydi, yallah diye bağırdığı av günlerinde ona gözcülük yapmayı reddeden bir köpeğe nasıl davranıyorduysa şimdi emirlerine itaat etmeyen yeğenine de öyle davranacaktı.

"Söylesene," diye devam etti Gussie "bugünlerde nasıl bir ses tonu benimsemiş durumda? Soruyorum, çünkü şayet buradayken o av çığlıklarını atmaya başlarsa sert bir şekilde azarlamak zorunda kalacağım kendisini. Brinkley'de kalırken canıma tak etmişti o bağırışlar."

Her ne kadar içine düştüğümüz nahoş durum üzerine bi-

raz daha kafa yormayı tercih edecek olsam da sır perdesini aralama çalışmalarına başlamak için gereken işaretin geldiğini hissetmiştim.

"Sana ne oldu Gussie?" diye sordum.

"Nasıl yani?"

"Ne zamandan beri böylesin?"

"Ne demek istediğini anlamıyorum."

"Şey, mesela Dahlia Hala'yı azarlayacağını söylüyorsun. Brinkley'deyken onun karşısında ıslak çorap gibi büzüşmüş hâlde suspus oturuyordun. Ya da Spode'a saçmalama deyişin mesela. Bu arada ne hakkında saçmalıyordu?"

"Unuttum. Devamlı saçma sapan konuşuyor işte."

"Doğrusu ben Spode'a saçmalamamasını söylemeye cesaret edemezdim." Bu içtenliğim hemen karşılığını buldu.

"Açıkçası Bertie," dedi Gussie eteğindeki taşları dökmeye karar vererek "bir hafta önce ben de edemezdim."

"Bir hafta önce ne oldu?"

"Ruhsal olarak yeniden doğdum. Jeeves sayesinde. Ne müthiş bir insan o öyle Bertie!"

"Ah!"

"Biz karanlıktan korkan küçük çocuklarız, Jeeves de bizi elimizden tutup, şey yapan bilge haminnemiz–"

"Işığı yakan mı?"

"Tam üstüne bastın. Neler olduğunu dinlemek ister misin?"

Büyük bir heyecanla beklediğimi söyledim. Sandalyeme yerleştim, nefesimi tutup söyleyeceklerine kulak kesildim.

Gussie bir süre sessiz kaldı. Sözlerini tarttığını görebiliyordum. Gözlüğünü çıkarıp camlarını temizledi.

"Bir hafta önce Bertie," diye başladı anlatmaya "tam anlamıyla dibe vurdum. Resmen ateşten bir gömlek vardı üstümde ve cayır cayır yanacağımdan korkuyordum. Düğün günü kahvaltı sırasında herkesin önünde bir konuşma yapmam gerek-

tiğini öğrenmiştim."

"E, herhâlde."

"Evet biliyor olmam gerekirdi ama nedense bilinç düzeyinde algılamış olduğum bir şey değildi bu ve fark edince kafama odunla vurulmuş gibi oldum. Düğün günü kahvaltıda konuşma yapma fikri beni neden bu kadar dehşete düşürdü biliyor musun? Çünkü Roderick Spode ve Sör Watykn Bassett de dinleyiciler arasında olacaktı. Sör Watykn'i yakından tanıyor musun?"

"Pek sayılmaz. Bir keresinde mahkemede beş sterlin cezaya çarptırmıştı beni."

"O zaman söyleyeyim, adam çetin ceviz ve benim damadı olmamı kesinlikle istemiyor. Bunun bir nedeni kızının Spode'la evlenmesini istemesi –ki adam Madeline daha bacak kadarken bile âşıkmış ona."

"Ah, öyle mi?" dedim onun gibi tescilli bir ahmak dışında birinin o kızı bile isteye sevdiğini öğrenmenin yarattığı şaşkınlığı ayıp olmasın diye gizlemeye çalışarak.

"Evet. Ama hem kız benimle evlenmek istiyor hem de zaten Spode onunla evlenmek istemiyor. O kendisini Kaderin Adamı olarak görüyor ve evliliğin hayattaki misyonunu gerçekleştirmesine engel olacağından korkuyor. Kökleri Napolyon'a kadar uzanıyormuş."

Daha fazla ilerlemeden evvel şu Spode'la ilgili durumun içyüzünü öğrenmem gerekiyordu. Kaderin Adamı olayından hiçbir şey anlamamıştım.

"Misyonu derken ne kastettin? Özel biri mi bu adam?"

"Hiç gazete okumaz mısın sen? Roderick Spode *Britanya'nın Kurtarıcıları* isimli ama daha çok *Siyah Şortlar* adıyla bilinen faşist birliğin kurucusu ve lideri. Arkadaşlarıyla birlikte hemen her gece karıştıkları bar kavgalarından birinde kafasına bir şişe yemek suretiyle hakkın rahmetine kavuşmazsa bir gün Diktatör olmayı amaçlıyor."

"Hayretler içerisindeyim!"

Algımın keskinliği karşısında şaşkınlıktan kalakalmıştım. Hatırlayacağınız üzere Spode'u görür görmez "Herife bak! Diktatör gibi," demiştim ve adam sahiden de diktatör çıkmıştı. Sokakta yürümekte olan bir adama bakıp, onun tek kolunda romatizma sıkıntısı olan ve Clapham'da oturan Robinson isimli, emekli bir buhar vanası üreticisi olduğunu anlayan dedektiflerden biri olsam daha isabetli bir tahminde bulunamazdım.

"Şey, vay canına! Ben de öyle bir şey olduğunu düşünmüştüm. O çene...o gözler...ve tabii ki o bıyıklar. Bu arada 'şortlar' değil de 'gömlekler' demek istedin öyle değil mi?"

"Hayır. Spode bu birliği kurduğu sıralarda gömlek falan kalmamıştı. O ve takipçileri siyah şort giyiyorlar."

"Futbolcu şortu gibi mi?"

"Evet."

"Fena hâlde iğrençmiş."

"Evet."

"Dizleri falan ortada yani?"

"Dizleri falan ortada."

"Çok acayip!"

"Evet."

Birden aklıma öyle korkunç bir düşünce geldi ki neredeyse sigaramı düşürüyordum.

"Yoksa ihtiyar Bassett de mi siyah şort giyiyor?"

"Hayır o *Britanya'nın Kurtarıcıları* birliği mensuplarından değil."

"O zaman ne diye Spode'la birlikte takılıyor? Onları gördüğümde Londra'da izne çıkmış denizciler gibi fink atıyorlardı."

"Sör Watkyn adamın halasıyla nişanlı –Bayan Wintergreen diye biri, Pont Sokağı'ndan rahmetli Albay H. H. Wintergreen'in dul eşi."

Antikacıda yaşanan sahneyi zihnimde tekrar canlandıra-

rak biraz düşündüm.

Sanık sandalyesinde otururken ve bir sulh hâkimi kelebek gözlüklerinin arkasından süzdüğü sizden "sanık Wooster" diye söz ederken onu bütün ayrıntılarıyla incelemek için bol bol fırsatınız oluyor; o gün Bosher Caddesi'nde Sör Watkyn Bassett'le ilgili en çok dikkatimi çeken şey aksiliğiydi. Antikacı dükkânında ise az önce mutluluk nehrinde yıkanmış bir adam gibi görünüyordu. Kızgın damdaki tasasız kedi misali etrafta hoplayıp zıplıyor, Spode'a bulduğu parçaları gösterip cıvıl cıvıl bir sesle "Halan bunu sever mi sence?" ve "Peki ya bunu?" diye soruyordu. Şimdi neden öyle coşkulu olduğuna dair bir ipucu edinmiştim.

"Biliyor musun Gussie," dedim, "dün aralarında çok özel şeyler yaşandığını düşünüyorum."

"Mümkündür. Ama boşver sen şimdi onu. Konumuz o değil."

"Evet, biliyorum. Ama yine de ilginç."

"Hiç de değil."

"Belki de sen haklısın."

"Şimdi konuyu dağıtmanın sırası değil," dedi Gussie konuşmamızı toparlamamız gerektiğini vurgulayarak. "Ne diyordum?"

"Bilmem."

"Ben biliyorum. Sör Watkyn'in damadı olmam fikrinden pek hoşlanmadığını anlatıyordum. Spode da bu birlikteliğe karşıydı. Üstelik bunu gizlemeye de çalışmıyordu. Kuytu köşelerde beni sıkıştırıp kulağıma tehdit cümleleri fısıldıyordu."

"Hiç hoş bir şey olmasa gerek."

"Değildi."

"Peki neden tehdit cümleleri fısıldıyordu?"

"Çünkü kız istese de Madeline'le evlenmeyecek olmasına rağmen kendisini onu koruyan bir şövalye olarak görüyor. O kızın mutluluğunun kendisi için çok önemli olduğunu, onu

üzecek olursam kafamı kıracağını söylüyor. İşte bu tür tehditler savurup duruyor; Madeline beni Stephanie Byng'le yakalayıp, aramız bozulunca paniklemememin bir nedeni de buydu zaten."

"Stiffy'yle gerçekte ne yapıyordunuz Gussie, söyle artık."

"Gözüne kaçmış sineği çıkarıyordum."

Başımı salladım. Hikâyesinden şaşmaması akıllıcaydı.

"Neyse Spode'u bırakalım. Sör Watkyn Bassett'e odaklanalım. Tanıştığımız anda onun hayallerindeki erkek olmadığımı anladım."

"Ben de."

"Biliyorsun Madeline'le Brinkley Konağı'nda nişanlandık. Nişanımızı ona mektup yoluyla haber verdik ve canım sevgilim sanırım babasına yazarken beni öyle bir allayıp pullayarak anlatmış ki adamın kafasında Robert Taylor'la Einstein karışımı bir insan canlanmış. Her neyse, kızının evleneceği adam olarak onunla tanıştırıldığımda yüzüme bakıp "Ne?" dedi, şaşkınlıktan küçük dilini yutmuş gibiydi, bunun bir eşek şakası olmasını ve gerçek damat adayının birkaç dakika sonra saklandığı sandalyenin arkasından çıkıp, "Cee!" yapmasını umuyordu sanki. Sonunda ortada şaka falan olmadığını kavradığında bir köşeye çekilip, başını ellerinin arasına alarak bir süre öylece oturdu. Ondan sonra onu sık sık kelebek gözlüklerinin üstünden beni süzerken yakalamaya başladım. Bu beni tedirgin etti."

Hiç şaşırmamıştım. İhtiyar Bassett'in kelebek gözlüklerinin üzerinden yönelttiği bakışlarının üstümde yarattığı etkiden bahsetmiştim size; aynı bakışlar Gussie sersemine yöneltildiğinde onu epey sarsmış olması kuvvetle muhtemeldi.

"Bir de sürekli burun kıvırıyordu. Madeline ona yatak odamda semender beslediğimi söylediğinde de kendi kendine birtakım yakışıksız şeyler mırıldandı ama ben duydum onu."

"Elemanları da yanında getirdin demek."

“Tabii ki. Çok hassas bir deneyin ortasındayım. Amerikalı bir profesör dolunayın, aralarında iki balık türü, iki farklı deniz yıldızı çeşidi, sekiz adet solucan ailesi ve Dictyota adı verilen ve kurdeleye benzeyen bir su yosunu da olmak üzere birçok sualtı canlısının aşk hayatını etkilediğini keşfetti. İki üç gün içinde dolunay olacak, semenderler üzerinde de herhangi bir etkisinin olup olmadığını görmek istiyorum.”

“İyi de semenderlerin özünde nasıl bir aşk hayatları var ki? Bir keresinde çiftleşme dönemlerinde yalnızca birbirlerine kuyruk salladıklarını söylememiş miydin?”

“Çok doğru.”

Omuz silktim.

“Bundan hoşlanıyorlarsa sorun yok tabii. Ama benim yakıcı tutku anlayışıma pek uymuyor. İhtiyar Bassett dilsiz dostlarından hazzetmedi yani?”

“Hayır. Benimle ilgili hiçbir şeyden hazzetmedi. Bu da işleri fena hâlde zor ve sevimsiz hâle getirdi. Bu denkleme Spode da eklenince sinirlerimin ne hâle geldiğini tahmin edersin. Sonra bir gün, damdan düşer gibi düğün kahvaltısında Roderick Spode ve Sör Watkyn Bassett'in de dahil olduğu bir topluluğun önünde konuşma yapacağımı söylediler bana.”

Duraksadı ve ilaç yutmaya çalışan bir Pekin köpeği gibi çırpınarak yutkundu.

“Ben utangaç bir adamım, Bertie. Aşırı duyarlılığımın bedeli bu çekingenlik. Üstelik genel olarak herhangi bir yerde konuşma yapmaktan da hiç hoşlanmadığımı biliyorsun. Bunu düşündüğümde bile geriliyorum. Beni Market Snodsbury'deki o ödül töreni saçmalığına sürüklediğinde de kürsüye çıkıp, sivilceli ergenlerden oluşan bir topluluğa hitap etme düşüncesinden dehşete düşmüştüm. Aylarca rüyalarıma girdi. Düğün kahvaltısını kafamda canlandırmanın üstümde yarattığı etkiyi hayal edebilirsin. Halalar ve kuzenlerden oluşan bir güruha nutuk çekmeye hazırlayabilirdim kendimi, kolay olmazdı bel-

ki ama bir şekilde becerirdim. Fakat bir yanımda Spode, öteki yanımda Sör Watkyn Bassett otururken...mümkün değil altından kalkamazdım. Sonra, içine düştüğüm ve bütün dünyamı karartan o gecenin içinde minicik bir umut ışığı belirdi. Aklıma Jeeves gelmişti."

Elini kaldırdı, sanırım saygısını göstermek için şapka çıkarmak istemişti. Fakat başının çıplak oluşu bu hareketini anlamsız ve hükümsüz kıldı.

"Aklıma Jeeves geldi," diye tekrarladı, "trene atladığım gibi Londra'ya gittim ve meseleyi önüne koydum. Neyse ki yakalamayı başardım onu."

"Yakalamayı başardım derken?"

"İngiltere'den ayrılmadan evvel."

"İngiltere'den ayrılmıyor ki."

"Kısa bir süre içinde ikinizin bir gemiyle dünya turuna çıkacağınızı söyledi bana."

"Ah, hayır. İptal oldu o. O fikri hiç tutmadım."

"Jeeves de iptal olduğunu söylüyor mu?"

"Hayır ama ben söylüyorum."

"Hım."

Tuhaf tuhaf baktı bana, konuyla ilgili bir şeyler daha söyleyeceğini sandım. Ama garip, kesik bir kahkaha attıktan sonra kendi hikâyesine devam etti.

"İşte dediğim gibi Jeeves'in yanına gittim, her şeyi tek tek anlattım. Beni bu korkunç beladan kurtaracak bir yol bulması için yalvardım ona –ama bulamazsa da onu kesinlikle suçlamayacağımı, durum üstüne günlerce kafa patlattıktan sonra kimsenin bana yardım edemeyeceği kanısına vardığımı da söyledim. Ve kulaklarına inanamayacaksın, Bertie; bana ikram etmiş olduğu portakal suyunun yarısına gelmeden sorunu tamamen çözdü. Böyle bir şeyin olabileceğine asla ihtimal vermiyordum. Nasıl bir beyni var bu adamın!"

"Büyük olmalı, sanırım. Çok balık yiyor. Demek harika

bir fikir buldu, ha?"

"Olağanüstüydü. Meseleye psikolojik açıdan yaklaştı. Son tahlilde, dedi, insanın topluluk önünde konuşmaktan çekinmesinin nedeni kendisini dinleyenlerden korkmasıdır."

"E bunu ben de söyleyebilirdim sana."

"Evet ama o bunun nasıl çözülebileceğini de anlattı. Küçümsediğimiz insanlardan, dedi, korkmayız. Dolayısıyla yapman gereken şey seni dinleyecek olan kişilere karşı sağlam bir horgörü geliştirmek."

"Nasıl?"

"Gayet basit. Zihnini onları aşağılayan düşüncelerle dolduruyorsun. Kendine sürekli şöyle şeyler söylüyorsun: 'Smith'in burnundaki sivilceyi düşün' ... 'Jones'un kepçe kulaklarını hayal et' ... 'Robinson'un üçüncü sınıf biletiyle birinci sınıf vagonda yolculuk etmek suçundan karga tulumba hâkim karşısına çıkarılışını hatırla' ... 'Küçük Brown'un bir çocuk partisinde nasıl kustuğunu unutma' ...vesaire vesaire. Böylelikle Smith, Jones, Robinson ve Brown'un dinleyici olduğu bir topluluk önünde konuşman gerektiğinde üstündeki güçlerini kaybetmiş oluyorlar. Hatta sen onlara hükmeder hâle geliyorsun."

Biraz düşündüm.

"Anlıyorum. Evet, kulağa hoş geliyor Gussie. Ama gerçek hayatta da işe yarıyor mu?"

"Sevgili dostum, hem de nasıl yarıyor. Denedim bile. Düzenlediğin akşam yemeğindeki konuşmamı hatırlıyor musun?"

İrkildim.

"Bizi küçümsemiyordun değil mi?"

"Aynen öyle yapıyordum. Hem de her şeyinizi."

"Nasıl, beni de mi?"

"Seni, Freddie Widgeon'ı, Bingo Little'ı, Kedimaması Potter-Pirbright'ı, Üşütük Fotheringay-Phipps'i ve orada bulunan diğer herkesi. 'Solucanlar!' diyordum kendi kendime. 'Şu tiplere bak!' diyordum kendi kendime. 'İşte bizim Bertie,'

diyordum kendi kendime. 'Vay be!' diyordum kendi kendime. 'Neler biliyorum onun hakkında neler!' Sonuç olarak keman teli gibi titrettim hepinizi ve müthiş bir zafer kazandım!"

Canımın fena sıkıldığını itiraf etmeliyim. Gussie gibi bir sersem tarafından aşağılanmak –üstelik midesi parasını cebimden ödediğim et ve portakal suyuyla doluyken– biraz koyuyor insana.

Ama ardından daha asil duygular sardı içimi. Sonuçta, diye düşündüm, önemli olan –ve diğer bütün meselelerin üstünde tutulması gereken– şey Fink-Nottle'ı sağ salim evlendirip, balayına yollamak. Jeeves'in tavsiyesi olmasaydı muhtemelen Roderick Spode'un tehditleri ve Sör Watkyn Bassett'in burun kıvırmaları ve kelebek gözlükleri üstünden bakışları canına tak edecek ve düğün hazırlıklarını iptal ederek Afrika'ya semender avlamaya gidecekti.

"Evet, tabii," dedim, 'ne demek istediğini anlıyorum. Ama yapma Gussie, Üşütük Fotheringay-Phipps'i, Kedimaması Potter-Pirbright'ı –hatta ve hatta– kendimi de anlarım da Spode'u böyle küçümseyebilmeni aklım almıyor doğrusu."

"Öyle mi?" Hafif bir kahkaha attı. "Kafamda bitirdim onu. Sör Watkyn Bassett'i de aynı şekilde. Şu düğün kahvaltısı konuşmasını düşününce kılım bile kıpırdamıyor artık. Hâlimden gayet hoşnutum, kendime güvenim tam ve son derece zarifim. Yanaklarımın kızardığını, kekelediğimi, parmaklarımla oynadığımı ya da böyle durumlarda birçok damat adayının yaptığı gibi masa örtüsünü çekiştirdiğimi göremeyeceksin. Bu adamların gözlerinin içine bakacak ve titreteceğim onları. Halalarla kuzenleri de gülmekten kırıp geçireceğim. Jeeves'in tavsiyesini dinledikten sonra oturup Roderick Spode ve Sör Watkyn Bassett'i arkadaşlarının önünde rezil edecek şeyleri düşündüm. Şu anda sana Sör Watkyn Bassett'le ilgili onlarca öyle berbat şey sıralayabilirim ki böylesi ahlaki ve bedensel lekelerin yıllardır İngiltere'de nasıl göz ardı edilmiş olduğuna

şaşar kalırsın. Hepsini bir deftere not ettim."

"Bir deftere not mu ettin?"

"Küçük, deri kaplı bir defter. Köyden aldım."

Açıkçası biraz tedirgin olmuştum. Büyük ihtimalle sağlam bir yere kilitliyor olsa da böylesi bir defterin varlığı bile başlı başına bir tehditti. Yanlış ellere düşmesi durumunda neler olabileceğini düşünmek dahi istemiyordum. Patlamaya hazır bir bomba gibiydi.

"Nerede saklıyorsun?"

"Göğüs cebimde. Tam burada. Ah, hayır, burada değil. Çok garip," dedi Gussie. "Bir yerlerde düşürmüş olmalıyım."

BÖLÜM 4

Siz de aynı şeyi hissediyor musunuz bilmiyorum ama hayat yolunda ilerlerken zaman zaman öyle anlar yaşıyorsunuz ki bunların çok ama çok önemli olduklarını bir çırpıda fark ediyorsunuz. İçinizden bir ses o anların hafızanıza kazınacağını –kazınmanın doğru sözcük olduğundan emin değilim ama neyse– ve yıllar boyunca zaman zaman aklınıza geleceğini, örneğin tam uykuya dalarken zihninizde canlanıp, o uykulu gözlerinizin bir anda faltaşı gibi açılmalarına ve yastığın üstünde zıpkın yemiş bir somon balığı gibi çırpınmanıza neden olacağını söylüyor.

Benim için bu anlardan biri, özel okulda okuduğum yıllarda, gecenin bir körü müdürün odasına girip, casuslarımın kitaplığının altındaki dolapta sakladığını söyledikleri bisküvi kutusunu ararken, birdenbire ve artık fark edilmeden odadan çıkmamın mümkün olmadığı bir anda, sütü bozuk herifin sandalyesinde oturmakta ve –ne tesadüf ki– sonradan oldukça berbat olduğunu öğrendiğim dönem sonu karnemi hazırlamakta olduğunu görüşümdü.

O anda Bertram'ın alışıldık *sang-froid*[14] hâlini hiçbir şekilde yitirmediğini söylemek gerçeği çarpıtmak olur. Ama Saygıdeğer Aubrey Upjohn'un yüzüne bakarken yüzümün Gussie'nin sözlerini duyduğum andaki kadar korkunç bir dehşetle kasılıp, kireç rengine döndüğünü hatırlıyorsam ne

14. *(Fr.)* Soğukkanlı. (e.n.)

olayım.

"Düşürdün mü?" dedim sesim titreyerek.

"Evet ama sorun yok."

"Sorun değil mi?"

"Yani her kelimesini hatırlıyorum."

"Ah, anladım. İyi o zaman."

"Evet."

"Çok şey var mıydı?"

"Ah, sayfalarca."

"İyi miydi bari?"

"Harikaydı."

"Müthiş."

Ona baktıkça şaşkınlığım artıyordu. Şu âna kadar onun gibi mümtaz bir gerizekâlı bile nasıl bir tehlikeyle karşı karşıya olduğunu anlamalıydı. Ama hayır. Bağa gözlüklerinin arkasındaki gözleri neşeyle ışıldıyordu. Her yerinden *elan* ve *espièglerie*[15], tasasızlık akıyordu. Boynuna kadar normaldi ama boyundan yukarısı tamamen betondan yapılmıştı Augustus Fink-Nottle'ın.

"Ah, evet," dedi, "hepsini özenle ezberledim ve çok da memnunum yazdıklarımdan. Geçtiğimiz hafta boyunca Roderick Spode ve Sör Watkyn Bassett'in kişiliklerini acımasızca didik didik ettim. O iki diş eti iltihabını adeta atomlarına ayırdım. İnsanları gerçekten irdelemeye başlayınca nelere ulaşabildiğine inanamazsın. Sör Watkyn Bassett'in çorbayla mücadelesini duydun mu hiç? Tünelden geçen İskoçya ekspresi gibi. Spode'u kuşkonmaz yerken izledin mi hiç?"

"Hayır."

"Mide bulandırıcı. İnsan'ın Doğa'nın en mükemmel eseri olduğu fikrinden vazgeçmene neden oluyor."

"Bu ikisini de yazmış mıydın defterine?"

15. Enerji ve özgüven (ç.n.)

"Yarım sayfa kadar ayırmıştım. Bunlar önemsiz, yüzeysel kabahatler. Araştırmalarım çok daha derinlere iniyor."

"Anladım. Her türlü konuya girdin yani."

"Kesinlikle öyle."

"Tarzının da oldukça zekice ve komik olduğunu düşünüyorsun, değil mi?"

"Her kelimesinin hem de."

"Çok iyi. Yani ihtiyar Bassett defteri okurken hayatta sıkılmaz o zaman."

"Okurken mi?"

"Sonuçta herkes gibi onun eline geçme olasılığı da var, değil mi?"

Jeeves bir keresinde havanın bir saat sonra nasıl olacağını asla kestiremeyecek olmamıza ilişkin, nice görkemli sabahın altın bakışlarıyla dağların doruklarını süsledikten sonra fırtınalı öğleden sonralara dönüştüğünü söylemişti.[16] Gussie de aynen öyle görünüyordu o anda. Ben olayın malum tarafına dikkat çekene kadar el feneri gibi parlak bir ışık saça saça dolaşıyordu ama sözlerimin ardından parlaklığı birden düğmesine basılıp, kapatılmış gibi kayboluvermişti.

Ben yukarıda anlattığım hikâyede saygıdeğer müdürümüz A. Upjohn'un yüzüne nasıl bön bön bakakaldıysam o da şimdi bana aynen öyle alık alık bakıyordu. Yüzündeki şaşkınlık ifadesi Monako'daki kraliyet akvaryumunda gördüğüm ama şimdi adını hatırlayamadığım bir balığın ifadesiyle neredeyse tıpatıp aynıydı.

"Bu hiç aklıma gelmemişti!"

"Bence artık gelse iyi olur."

"Ah, Tanrım!"

"Evet."

"Ah, yüce Tanrım!"

---

16. Shakespeare'in 33. sonesine gönderme yapılıyor. (ç.n.)

"Aynen."

"Ah, azize halam!"

"Kesinlikle!"

Hayaller âleminde gezinen bir adam gibi masaya doğru yürüyüp, bir hamur tatlısı yemeye başladı. Gözleri gözlerimi ararken adeta yuvalarından fırlamış gibiydi.

"İhtiyar Bassett o defteri bulsa ne olur sence?"

Bu kolayca cevaplayabileceğim bir soruydu.

"Derhâl düğüne taş koyar."

"Ciddi misin?"

"Ciddiyim."

Tatlı boğazına kaçtı.

"Tabii ki öyle yapar," dedim. "Seni damadı olarak kabullenmeye pek gönlü olmadığını söylüyorsun. O defteri okuduğu takdirde birden fikrini olumlu yönde değiştireceğini sanmıyorsun herhâlde. Tek bir sayfasına göz atsa dahi düğün pastasını iptal edip, Madeline'e seninle evlenmesi için önce cesedini çiğnemesi gerektiğini söyler. Madeline de babasına karşı gelecek bir kız değil."

"Ah, Tanrım!"

"Ama bunun için endişelenmene gerek yok dostum," dedim bardağın dolu tarafını işaret ederek "zaten bunlar olana kadar Spode çoktan boynunu kırmış olur."

Güçlükle bir hamur tatlısı daha alıp kemirmeye başladı.

"Bu korkunç bir şey, Bertie."

"Hiç iyi değil, evet."

"Ayvayı yedim."

"Hem de nasıl."

"Ne yapabiliriz?"

"Bilmiyorum."

"Aklına hiç mi bir şey gelmiyor?"

"Hiçbir şey gelmiyor. İlahi güçlerin bize yardım etmesini ummaktan başka çaremiz yok."

"Jeeves'e mi danışalım diyorsun yani?"

Kellemi sağa sola salladım.

"Jeeves bile yardım edemez artık bize. Mesele defteri ihtiyar Bassett'in eline geçmeden bulup saklamakta. Niye bir yere kilitlemedin ki baştan?"

"Kilitleyemezdim. Sürekli yeni şeyler yazıyordum. Esin perimin ne zaman geleceğini bilmediğimden hep elimin altında tutmam gerekiyordu."

"Göğüs cebinde olduğundan eminsin, değil mi?"

"Eminim."

"Yatak odanda olma ihtimali yok yani?"

"Hayır. Hep yanımda taşıyordum –güvende olsun diye."

"Güvende olsun diye demek."

"Üstelik demin söylediğim gibi sürekli lazım oluyordu. En son nerede gördüğümü hatırlamaya çalışıyorum. Bir dakika dur. Hatırlar gibiyim. Hah, tamam. Tulumbanın oradaydı."

"Ne tulumbası?"

"Ahırdaki tulumba, atların kovalarını doldurdukları. Evet evet, en son dün öğle yemeğinden önce orada gördüm onu. Sör Watkyn'in kahvaltıda yulaf lapasını nasıl şapırdata şapırdata yediğiyle ilgili bir şeyler karalamak için çıkarmıştım cebimden; değerlendirmemi bitirir bitirmez de Stephanie Byng ile karşılaştım ve gözündeki sineği çıkardım. Bertie!" diye haykırdı birdenbire durarak. Gözlüklerinde tuhaf bir ışık belirmişti. Yumruğunu masaya vurdu. Aptal herif. Her şeyi berbat edeceği belliydi. "Bertie, bir şey hatırladım. Sanki gözümden bir perde kalktı. Olaylar gözümün önünde canlanıyor. Defteri çıkardım, yulaf lapasıyla ilgili notumu yazdım. Sonra tekrar göğüs cebime koydum. Mendilimin de durduğu göğüs cebime."

"Ee?"

"Mendilimin de durduğu göğüs cebime diyorum," diye tekrar etti. "Anlamıyor musun? Kafanı çalıştır biraz arkada-

şım. Gözünde sinek olan bir kız görsen ilk olarak ne yaparsın?"

Bir çığlık attım.

"Mendilini çıkarırsın!"

"Kesinlikle. Cebinden çıkarıp ucuyla sineği alıverirsin. Ve mendilinin yanında kahverengi, küçük, deri kaplama bir defter varsa–"

"Kayar –ve yere düşer– ve bunun nerede olduğunun farkına varmazsın."

"Ama ben nerede olduğunu biliyorum. Söylemeye çalıştığım şey de bu. Seni mendili çıkardığım noktaya götürebilirim."

Bir an heyecanlandım. Hemen ardından tekrar karamsarlığa kapıldım.

"Dün öğle yemeğinden önce kaybettim demedin mi? Çoktan biri görüp almıştır onu."

"Ben de tam o meseleye gelmek üzereydim. Bir şey daha hatırladım. Sineği çıkardıktan sonra Stephanie'nin 'Hey, bu da ne böyle?' dediğini ve eğilip yerden bir şey aldığını gördüm. Fakat bulduğu şeye pek dikkat edemedim, çünkü tam o sırada Madeline'i gördüm. Yüzünde donuk bir ifadeyle ahırın kapısında duruyordu. Bu arada sineği çıkarırken kafasını sabit tutabilmek için bir elimi Stephanie'nin çenesinin altına koymak zorunda kaldığımı söylemeliyim."

"Elbette."

"Böyle durumlarda olmazsa olmaz bir şey."

"Bilmez miyim!"

"Kafa sabit durmazsa hiçbir şey yapamazsın. Bunu Madeline'e de anlatmaya çalıştım ama dinlemedi. Koşup gitti, ben de peşinden gittim. Ancak bu sabah olan biteni bütün çıplaklığıyla önüne serip açıklamamı kabul etmesini sağlayabildim. O arada Stephanie'nin eğilip-yerden bir-şey-alma hikâyesi tamamen uçmuş aklımdan. Defterin kesinlikle Byng'de olduğuna kanaat getirebiliriz bu durumda."

"Öyle olmalı."

"O zaman sorun yok. Onu bulup, defteri geri vermesini isteyeceğiz, o da isteğimizi yerine getirecek. Oldukça da gülecektir bu yaşananlara."

"Nerededir şimdi?"

"Köye yürüyeceğini söylediğini hatırlıyorum. Sanırım oradaki rahiple takılıyor. İşin yoksa bir yürüyüşe çıkabilir ve onu görmeye gidebilirsin."

"Öyle yapayım."

"Ama İskoç'a dikkat et. Muhtemelen o da yanındadır çünkü."

"Ah, tamam. Teşekkürler."

O hayvandan akşam yemeği esnasında söz ettiğini hatırladım. Tam *sole meunière*[17] servis edildiği sırada bacağındaki izi göstermiş, yemeği yiyemememe neden olmuştu.

"Yılan gibi ısırıyor adeta."

"Tamamdır. Gözümü dört açacağım. Bir an önce yola çıksam iyi olacak."

Kısa sürede araba yolunu geçtim. Kapılarda durdum. En iyisinin Stiffy dönene kadar burada oyalanmak olduğuna karar vermiştim. Bir sigara yakıp derin düşüncelere daldım.

İlk etaptakine göre biraz daha rahatlamış olsam da huzursuzluğum devam ediyordu. O defter sağ salim geri dönünceye kadar Wooster'a rahat yoktu. Onu bulabilmemiz hayat memat meselesiydi. Gussie'ye de söylediğim gibi ihtiyar Bassett sert babayı oynamaya ve yasaklar koymaya başlarsa Madeline asla ona baş kaldırıp modern kız çocuğu edalarında "Ne diyorsun sen?" falan diyemezdi. Hâlâ ebeveynlerinin hayatlarına karışma hakkı olduğunu düşünen son birkaç kızdan biriydi ve demin bahsettiğim durumların gerçekleşmesi hâlinde biraz iç geçirip, birkaç gözyaşı dökeceğine ama ortalık durulduğunda Gussie'nin bekârlık hayatına geri dönmüş olacağına kalıbımı

17. Balık filetosundan yapılan bir Fransız yemeği. (ç.n.)

basardım.

Bu tasalı ve karamsar düşüncelerim etraftan gelen seslerle kesintiye uğradı. Karşımdaki yolda tam bir insanlık dramı yaşanıyordu.

Akşamın gölgeleri çoktan düşmeye başlamıştı ama yine de yolun üst tarafından bisikletinin üstünde iri yarı, şişman, ay yüzlü bir polis memurunun yaklaşmakta olduğunu açık seçik görebiliyordum. Dünyayla hiçbir derdi yokmuş gibi görünüyordu. Günlük mesaisi tamamlanmış mıydı bilmiyorum ama şu anda görevde olmadığı belliydi ve kaskı dışında kafasına hiçbir şey takmıyormuş gibi bir havası vardı.

Bisikletini ellerini kullanmadan sürdüğünü söylersem bu rahat mı rahat lapacının kaygısız neşesinin boyutlarını daha iyi anlamış olursunuz belki.

Olayın dramatik tarafı ise adamcağızın arkasında bir avcı olduğundan tamamen habersiz olmasıydı –türünün tipik bir örneği olan güçlü, sessiz ve azimli bir İskoç teriyeri onu gözüne kestirmişti. Bir yanda mis kokulu akşam havasını içine çekerek huzur içinde bisikletini sürmekte olan polis memuru, öte yanda son sürat onun peşinden koşturmakta olan bıyıktan ve kaştan ibaret bir İskoç teriyeri. Yaşananları sonradan Jeeves'e anlattığımda bunun Yunan trajedilerindeki en can alıcı anlardan birine benzediğini söyledi: Biri bütün yakışıklılığıyla elini kolunu sallaya sallaya neşe içinde yürümektedir, Nemesis'in nefesinin ensesinde olduğundan tamamen habersizdir ve bence haklı olabilir.

Polisin bisikleti ellerini kullanmadan sürdüğünü söyledim, çünkü bu ayrıntı olmasaydı felaketin boyutları bu kadar büyük olmazdı. Gençliğimde benim de biraz bisiklete binmişliğim var –hatta bir köy turnuvasında, kilise korosu mensupları arasında düzenlenen yüz metre engelli yarışında ödül kazanmışlığım olduğundan da bahsetmiş olabilirim– ve

size şu kadarını söyleyebilirim ki bisikleti elleriniz olmadan kullanabilmenizin iki önemli şartı yalnızlık ve kimsenin sizi rahatsız etmemesidir. Öylesi bir zamanda, bir anda ayak bileğinizde bitiveren bir İskoç teriyerinin düşüncesi bile bisikletin birdenbire hızla ters tarafa savrulmasına neden olabilir. Ve herkesin bildiği gibi elleriniz gidonun üstünde değilken bisikletiniz aniden savrulursa hayatın sillesini yemiş olursunuz.

Aynen öyle de oldu. Polis memuru işte tam da böyle bir sille yemişti –hem de hayatımda tanık olduğum en şahane sillelerden biriydi bu. Bir dakika önce bisikletiyle şen şakrak gezinen adam, şimdi kolları bacakları ve bisikletinin tekerlekleri birbirine karışmış vaziyette bir çukurun içinde çırpınıyor, köpekse çukurun ucunda durmuş İskoç teriyerlerinin insanlarla olan çatışmalarında takındıklarına sıkça rastladığım, oldukça rencide edici, fazilet timsali bir kendini beğenmişlikle ona bakıyordu.

Çukurun içinde debelenip, ayağa kalkmaya çalışırken köşeden eflatun tüvitler içinde, şık giyimli, genç ve güzel bir kız belirdi; S. Byng'in yüz hatlarını hemen tanıdım.

Gussie'yle konuşmamızın ardından tabii ki Stiffy'yle karşılaşmayı bekliyor olmalıydım. Bir İskoç teriyeri görür görmez de ona ait olduğunu anlamalıydım. İskoç köpekleri gelmeye başladığına göre Stiffy de yakınlarda bir yerlerde olmalı demeliydim kendime.

Stiffy belli ki polise çok öfkeliydi. Hâlinden hemen anlaşılıyordu bu. Elindeki bastonun kıvrık sapını teriyerinin tasmasına takıp onu geriye doğru çekti; ardından da çukurdan adeta köpükten doğan Venüs gibi yükselerek çıkmaya başlayan adama seslendi.

"Allah aşkına," dedi, "neden böyle bir şey yaptın?"

Beni ilgilendirmezdi tabii ama yine de böylesi çetin ve hassas bir duruma biraz daha kibarca yaklaşsa daha iyi olurdu sanki diye düşünmekten alamadım kendimi. Üstelik polis memurunun da aynı kanıda olduğu belliydi. Yüzünün büyük

bölümü çamurla kaplanmıştı ama gururunun kırılmış olduğu ifadesinden hâlâ okunabiliyordu.

"Kendini öyle birdenbire yere atarak ödünü patlattın hayvancağızın. Zavallı Bartholomew, bu çirkin adam seni ezip geçecek miydi az kalsın?"

Sözlerindeki nezaketsizlik insanın yüzüne tokat gibi çarpıyordu. Bu memur için çirkin sıfatını kullanmak teknik olarak doğruydu kuşkusuz. Bir güzellik yarışmasında herhangi bir dereceye girebilmesi için rakiplerinin Sör Watkyn Bassett, Bal Arıları Kulübü'nden Oofy Prosser ve o ikisi gibi birkaç heriften oluşması gerekirdi. Ama böyle şeyler insanın yüzüne vurulmazdı ki. Böyle durumlarda tatlı dilli olmak gerekir. Tatlı dil en iyi tercihtir.

Polis memuru kendini ve bisikletini çukurdan kurtarmış, hasar tespiti yapmak için bisikletini baştan aşağıya inceliyordu. Yalnızca ufak tefek çizikler olduğunu görünce rahatladı ve Stiffy'ye, ihtiyar Bassett'in bana Bosher Caddesi'nde, sanık sandalyesinde otururken baktığı gibi baktı.

"Ben caddede kendi hâlimde ilerliyordum," dedi mahkemede ifade verir gibi usul ve ölçülü bir ses tonuyla. "O körpek düşmanlık yaptı, atladı önüme. Bisikleçimden uçar oldum–"

Stiffy usta bir münazaracı gibi atıldı hemen.

"E sen de bisiklet sürmeseydin. Bartholomew bisikletlerden nefret eder."

"Bisikleç sürüyorum küçük hanım, çünkü aksi takdirde görev bölgemi yürüyerek katetmem gerekirdi."

"İyi de olurdu. Biraz yağ eksilirdi vücudundan."

"Ama," dedi, laf yarıştırma konusunda Stiffy'den pek de aşağı kalır yanı olmayan polis memuru giysilerinin derinliklerinde bir yerden bir defter bulup, üzerindeki bir su böceğine üfleyerek "işin gözü bu değil. İşin gözü bu hayvanın ikinci kez şahsıma ağır fiili saldırıda bulunmuş olması ve size doğru düzgün kontrol altında tutamadığınız vahşi bir küpeğe sahip ol-

duğunuzdan dolayı bir kez daha mahkeme celbi göndermem gerekecek hanımefendi."

Epey kallavi bir darbeydi doğrusu ama Stiffy hemen aynı şiddette cevap verdi.

"Dangalak dangalak konuşma, Oates. Bir köpeğin bisikletinin üstündeki bir polisin yanından hiçbir şey yapmadan geçip gitmesini beklemiyordun herhâlde. İnsan değil ki bu. Ve eminim olayı sen başlattın. Onu bir şekilde kışkırttın ve emin ol bu meseleyi Lordlar Kamarası'na kadar götürmeye hazırım. Bu beyefendiyi de görgü tanığım ilan ediyorum." Bana döndü ve beyefendi falan değil, eski bir dost olduğumu fark etti. "Ah, merhaba Bertie."

"Merhaba Stiffy."

"Ne zaman geldin?"

"Ah, yeni sayılır."

"Neler olduğunu gördün mü?"

"Ah, elbette. Hem de en ön sıradan izledim her şeyi."

"Mahkeme celbini bekle öyleyse."

"Hay hay."

Polis memuru bir çeşit hasar tespiti yapıyor ve her şeyi not defterine kaydediyordu. Maçın kaderini belirleme gücü ondaydı artık.

"Sağ dizde sıyrıklar. Sol dirsekte çürük ya da ezilme. Burunda çizikler. Üniforma çamura bulanmış ve kuru temizlemeciye götürülüp, temizletilmesi gerekiyor. Ve şok –oldukça şiddetli. Mahkeme celbiniz yakında gelir, hanımefendi."

Bisikletine atlayıp uzaklaşmaya başladı, bunu gören Bartholomew öyle büyük bir coşkuyla sıçradı ki neredeyse sopanın ucundaki tasmasını koparacaktı. Stiffy bir an adamın arkasından istek dolu, "ah elimde yarım bir tuğla olacaktı ki" diyen gözlerle baktı. Sonra arkasını döndü ve ben hiç vakit kaybetmeden hemen konuya girdim.

"Stiffy," dedim, "seni tekrar görmek ne güzel ve ne kadar

hoş görünüyorsun falan gibi hususları şimşek hızıyla geçerek sadede geliyorum: Gussie'nin dün ahırın avlusunda düşürdüğü, küçük, kahverengi, deri kaplı defter sende mi acaba?"

Cevap vermedi, düşünceli görünüyordu –muhtemelen aklı Oates'ta kalmıştı. Soruyu tekrar edince daldığı derinliklerden çıktı.

"Defter mi?"

"Küçük, kahverengi, deri kaplı bir defter."

"İçi hayli cüretkâr kişisel yorumlarla dolu bir defter mi?"

"Ta kendisi."

"Evet, bende."

Ellerimi gökyüzüne doğru açıp neşeyle uludum. Bartholomew bana ters ters bakıp kendi kendine Galce bir şeyler mırıldandı ama onu duymazdan geldim. O anda bir İskoç teriyeri ordusu gözlerini devirip, yirmilik dişlerini gösterselerdi dahi o mutluluk dolu ânı bozamazlardı.

"Tanrım, nasıl rahatladım anlatamam!"

"Defter Gussie Fink-Nottle'a mı ait?"

"Evet."

"Yani Roderick Spode ve Watkyn Amca ile ilgili o olağanüstü karakter analizleri Gussie'nin kaleminden mi çıkmış. Böyle bir yeteneği olduğunu hayatta tahmin edemezdim."

"Kimse edemezdi. Çok ilginç bir hikâye aslında. Görünüşe göre–"

"Gerçi yazılmak için adeta yalvaran Oates gibi bir karakter varken insan neden Spode ve Watkyn Amca ile vakit kaybeder ki? İnsanın bu kadar sinirine dokunan biriyle daha karşılaşmadım, Bertie. Resmen yoruyor beni. Bisikletiyle havalı havalı gezip, adeta gel beni düşür diyor, düşünce de ağlamaya başlıyor. Hem neden zavallı Bartholomew'a karşı böyle ayrımcılık yapıyor? Kasabadaki benim diyen her köpek en az bir kere paçasına yapışmıştır, kendisi de çok iyi biliyor bunu."

"Defter nerede Stiffy?" dedim asıl meseleye dönerek.

"Defteri falan boşver şimdi. Eustace Oates'ta kalalım. Sence gerçekten mahkemeye verecek mi beni?"

Satır aralarından anladığım kadarıyla niyetinin bu olduğunu söyledim ve o da sanırım *dudak bükme* denen bir hareket yaptı... *Dudak bükme* miydi onun adı?... Dudakları dışarı doğru uzatıp, ardından hemen geri çekme hareketinden bahsediyorum.

"Bana da öyle geliyor. Eustace Oates için kullanabileceğimiz tek bir kelime var, o da 'kötücül.' Dişini geçirebileceği insan arıyor. Watkyn Amca'ya iş çıktı."

"Nasıl yani?"

"E, onun huzuruna çıkacağım."

"Emekli olduktan sonra da çalışmaya devam mı ediyor?" diye sordum, koleksiyon odasında Roderick Spode'la emekli hâkimin arasında geçen konuşmayı hatırlayıp huzursuz olmuştum.

"Bosher Caddesi'nden emekli oldu sadece. Hâkimlik insanın kanına bir kere girdi mi bir daha ölene kadar çıkmaz. Şimdi oda hâkimliği yapıyor. Kütüphanesinde bir çeşit Ceza Mahkemesi kurdu. Hep orada huzura çıkıyorum. Oradan oraya koşuştururken, çiçeklerle ilgilenirken ya da odamda oturmuş güzel bir kitap okurken bir anda uşak gelip, kütüphaneden çağrıldığımı söylüyor. İçeri girdiğimde Watykn Amca, Hâkim Jeffreys havalarında masasında oturmuş, Oates da kanıtları sunmak için bir kenarda bekliyor oluyor."

Sahneyi gözümde canlandırabiliyordum. Hiç de hoş değildi tabii. Bir kızın aile hayatına gölge düşürecek türden bir olaydı.

"Ve her seferinde de aynı şekilde sonuçlanıyor, amcam siyah kepini[18] takıp beni bir güzel haşlıyor. Söylediklerimi asla

18. Birleşik Krallıkta hâkimlerin idam kararını okumadan önce başlarına örttükleri kare şeklinde, siyah bir örtü. (ç.n.)

dinlemiyor. Adamın adaletin A'sını dahi anladığından şüpheliyim."

"Ben de huzuruna çıktığımda aynı şeyi hissetmiştim."

"En kötüsü de harçlığımın ne kadar olduğunu bildiği için cüzdanımın neyi kaldırabileceğini de kestirebiliyor. Sırf bu sene iki kere soyup soğana çevirdi beni, ikisi de bu Oates denen adamın şikayetiyle oldu –bir kere meskûn mahalde hız sınırını aştığım için, bir kere de Bartholomew bileğini minicik dişlediği için."

Onu çok iyi anlıyormuşçasına cık cık, dedim ama aslında konuyu tekrar malum deftere getirebilmek için yanıp tutuşuyordum. Kızların çoğu nedense asıl önemli meseleyi tartışmaya gönülsüz oluyor.

"Oates'un anlattıklarını dinlesen Bartholomew etinden et kopardı zannederdin. Şimdi hepsini bir daha yaşayacağız anlaşılan. Polis zulmünden bıktım usandım. Rusya´da yaşıyoruz sanki. Sen de polislerden nefret etmiyor musun, Bertie?"

Ben genel anlamda muhteşem olan bu topluluğa karşı o kadar yoğun bir his beslemiyordum.

"Yani *en masse*[19] değil, bu tabiri daha önce duymuş muydun bilmiyorum. Toplumun bütün kesimleri gibi onların içinde de her türden insan var; kimisinin dingin bir cazibesi var, kimisininse pek yok. Çok düzgün polis memurları da tanıyorum. Bal Arıları Kulübü'nün önünde nöbet tutan bir tanesiyle oldukça yakınız. Senin Oates'a gelince kendisiyle ilgili herhangi bir fikir edinebilecek kadar görmedim onu."

"En kötülerinden biri olduğundan emin olabilirsin. Hak ettiği cezayı da bulacak. Sizin evdeki öğle yemeğimizi hatırlıyor musun? Hani bana Leicester Meydanı'ndan bir polisin kaskını çalmaya çalıştığını anlatmıştın."

"İşte amcanla da öyle tanıştım. O olay bir araya getirdi

19. (Fr.) Toptan, hepsi (ç.n.)

bizi."

"O zaman pek hoşuma gitmemişti ama geçen gün birdenbire aklıma geldi ve kendi kendime 'Şu bücürün aklına bak sen!' dedim. Aylardır Oates denen adama nasıl bir ders versem diye düşünüyordum, meğer sen çoktan göstermişsin bana."

Şaşkın şaşkın yüzüne baktım. Sözlerinin tek bir anlamı olabilirdi.

"Kaskını çalmayı düşünmüyorsun, değil mi?"

"Tabii ki hayır."

"Çok akıllıca bir hareket."

"Bu erkek işi. O kadarını anladım. Bu yüzden Harold'dan istedim. Sağ olsun benim için her şeyi yapacağını söyleyip duruyordu."

Stiffy'nin genel olarak ciddi ve hülyalı bir yüz ifadesi vardır; aklından hep derin, harika düşünceler geçiriyormuş izlenimi verir insana. Son derece yanıltıcıdır bu tabii. Derin, harika bir düşünceyi şişe geçirip, tartar sosuyla sunsan dahi kavrayabileceğinden şüpheliyim. Tıpkı Jeeves gibi o da pek gülümsemez ama o anda dudakları aralanmıştı –esrik bir şekilde demek lazım sanırım, Jeeves'e sormalı –ve gözleri parlıyordu.

"Ah, ne erkek ama!" dedi. "Nişanlandık biliyorsun."

"Ah, öyle mi?"

"Evet ama kimseye söyleme sakın. Ürkütücü bir sır bu. Söylemeden önce iyice bir kıvama getirmek lazım Watkyn Amcam'ı."

"Peki kim bu Harold?"

"Köyün rahibi." Köpeği Bartholomew'ya döndü. "Tatlı, cici rahip, o pis, uğursuz polisin kaskını çalıp yaptığı kaka şeyleri ona ödetecek ve benim yavrumu çok ama çok mutlu mu edecekmiş?" dedi.

Ya da bu minvalde bir şeyler söyledi. Onun konuşma tarzını yapamıyorum ben tabii ki.

Genç fişeğe bakakaldım, ahlak anlayışı –böyle denebilirse elbette– karşısında dehşete düşmüştüm. Kadınları tanıdıkça bu konuda bir kanun çıkarılması gerektiğine dair inancım artıyor. Bu cinsle ilgili bir şeyler yapılması gerekiyor, yoksa Toplum'un bütün dokusu bozulacak ve hepimiz aptal eşekler gibi görüneceğiz.

"Rahip mi?" dedim. "Ama Stiffy bir rahipten gidip, bir polis memurunun kaskını çalmasını isteyemezsin."

"Nedenmiş?"

"Bu eşi benzeri görülmemiş bir şey. Zavallının cübbesini elinden alacaklar senin yüzünden."

"Cübbesini elinden mi alacaklar?"

"Din adamlarını suç işlerken yakaladıklarında öyle yaparlar. Mukaddes Harold'a böylesi korkunç bir görev verirsen olacağı budur."

"Bunun neresi korkunç anlayamıyorum."

"Papazların doğuştan böyle şeylere eğilimli olduklarını söylemeye çalışmıyorsun herhâlde?"

"Aynen öyle söylüyorum. Tam Harold'a uygun bir iş. Magdalen'deyken, İsa'nın yoluna girmeden önce yani, şeytana pabucunu ters giydiren bir adammış. Sürekli böyle şeyler yaparmış."

Magdalen'den söz etmesi ilgimi çekmişti. Ben de orada okumuştum.

"Magdalen'den demek, ha? Hangi yıl okumuş orada? Belki tanıyorumdur onu."

"Tabii ki tanıyorsun. Sık sık senden söz eder, buraya geleceğini öğrendiğinde de çok sevindi. Harold Pinker."

Şaşkınlıktan ağzım açık kalmıştı.

"Harold Pinker mı? Bizim Kokarca Pinker mı? Ah, Tanrım! En yakın dostlarımdan biriydi. Neler yaptığını merak ederdim hep. Meğer gidip rahip olmuş. Dünyanın yarısının geri kalan üç çeyrekten ne kadar kopuk olduğu sahiden su ge-

çirmez bir gerçek. Kokarca Pinker ha, İsa aşkına! Bizim Kokarca ruhları iyileştiriyor diyorsun yani!"

"Kesinlikle. Çok da iyi beceriyor. Haşmetmeapları çok memnun kendisinden. Çok yakında papazlığa terfi edecek, asıl o zaman gör sen onu. Bir gün Piskopos olacak."

İzini kaybettiğim eski bir dostumu yeniden bulmanın heyecanı sönmüştü. Tekrar gündelik meselelere döndüm. Ciddileştim.

Neden ciddileştiğimi anlatayım size. Stiffy bütün saflığıyla bu işin bizim Kokarca'nın yapacağı bir iş olacağını söylemişti. Adamı benim kadar iyi tanımıyordu. Ben Pinker'ın büyüyüp, serpilişine tanık olmuştum ve onun ciğerini bilirdim –iri yarı, hantal bir Newfoundland yavrusundan başka bir şey değildi o– inanılmaz azimliydi, evet; her zaman elinden gelenin en iyisini yapmaya çalışırdı, doğru ama asla başarılı olamazdı, kısacası bir işi eline yüzüne bulaştırıp, başını belaya sokma ihtimali varsa onu mutlaka gerçekleştirirdi. Polis memuru Oates'un kaskını çalmak gibi aşırı hassas bir görevi üstlenecek olması düşüncesi insanın kanını donduruyordu. Bu işten yakayı sıyırmasının imkânı yoktu.

Kokarca'yı düşündüm, gençliğini; aşağı yukarı Roderick Spode'un ölçülerindeydi, ragbide yalnızca üniversitesini değil, aynı zamanda İngiltere'yi de temsil ediyordu ve rakibini çamurun içine savurup, kramponlu ayakkabılarıyla boynuna basma sanatında ondan iyisi zor bulunurdu. Kızgın bir boğayla ilgili yardıma ihtiyacım olsa ilk arayacağım kişi o olurdu. Birtakım talihsizlikler sonucu Gizli Dokuzlar'ın yeraltı örgüt evinde hapsedilmiş olsam bacadan kayarak indiğini görmek isteyeceğim ilk ve tek kişi rahip Harold Pinker olurdu.

Ama polislerin kasklarını çalabilmek için sırf kas gücü yetmez. Maharet gerekir.

"Demek öyle," dedim, "ama cemaat mensuplarının kasklarını çalarken yakalanırsa ayvayı yediğinin resmidir."

“Yakalanmayacak.”

“Tabii ki yakalanacak. Eski okulumuzda sürekli yakalanırdı. Bir şeyi incelikle, planlı programlı yapmayı beceremez o. Vazgeç bu sevdadan Stiffy. Her şeyi iptal et.”

“Hayır.”

“Stiffy!”

“Hayır. Gösteri devam etmeli.”

Pes ettim. Onu o kızlara özgü gündüz düşlerinden vazgeçirmeye çalışmanın zaman kaybından başka bir şey olmadığı gün gibi ortadaydı. Kafası aynı Roberta Wickham gibi çalışıyordu –o da beni misafir olarak bulunduğumuz bir kır evinde, gece yarısı gizlice başka bir konuğun odasına girip, yatağındaki sıcak su torbasını bir sopanın ucundaki bir iğneyle patlatmaya ikna etmişti.

“İlle yapılması gerekiyorsa söylenecek bir şey yok tabii,” dedim uysallıkla. “Ama en azından polis memurlarının kasklarını çalarken yukarıya doğru hamle yapmadan önce adamı öne doğru itmenin elzem olduğunu ilet kendisine. Aksi takdirde söz konusu şahsın çenesi kaskın bağına takılıyor. Leicester Meydanı’ndaki girişimim bu çok önemli noktayı es geçtiğim için başarısızlığa uğradı. Bağ çeneye takıldı, o sayede polis memuru dönüp kaskını emniyete alabildi ve göz açıp kapayıncaya kadar kendimi mahkemede, Watkyn Amca’nın karşısında “Evet, efendim,” “Hayır, efendim,” derken buldum.

Eski bir dostumu bekleyen karanlık geleceği düşününce kederli bir sessizlik çöktü içime. Zayıf bir adam değilimdir ama yavaş yavaş Jeeves’in gemiyle dünya turu önerisini o kadar kesin bir tavırla reddederek yanlış mı yaptım acaba diye sorgulamaya başlamıştım. O tür yolculukların bir dolu olumsuz yanı olsa da –güvertelerin tıkış tıkışlığı, bir sürü sıkıcı tiple aynı yerde bulunma zorunluluğu, mecburen Tac Mahal’i görmeye gitmek gibi dertlerle uğraşmak falan– en azından günahsız papaz yardımcılarının cemaat mensuplarının kask-

larını yürütürken yakalanmak suretiyle kariyerlerini çöpe atışlarını ve Kilise'de yüksek makamlara gelme şanslarını sıfıra indirişlerini seyretmenin yarattığı kalp ağrısını yaşamaktan kurtulmak gibi bir avantajı olduğu söylenebilir.

Derin derin iç geçirdim ve konuşmamıza devam ettim.

"Demek Kokarca'yla nişanladınız, ha? Bizde öğle yemeği yerken neden söylemedin bana?"

"O zaman daha nişanlanmamıştık. Ah, Bertie, heyecandan midemde kelebekler uçuşuyor. Yani daha doğrusu Watkyn Amcam'ı 'Yolunuz açık olsun çocuklar,' minvalinde bir şeyler düşünmeye ikna edebilirsek uçuşacak."

"Ah, evet, sahi söylemiştin, değil mi? Biraz yumuşatmak gerektiğinden bahsetmiştin. Nasıl bir şey var aklında?"

"Seninle konuşmak istediğim konu buydu. Telgrafımda benim için yapmanı istediğim bir şey olduğunu yazmıştım, hatırlıyor musun?"

İrkildim. Ağır bir huzursuzluk çöktü içime. Telgrafını tamamen unutmuştum.

"Çok basit bir şey."

İşte bundan şüpheliydim. Sonuçta polis memurlarının kasklarını çalmanın tam papaz yardımcılarına göre bir şey olduğunu düşünen bir insanın bana ne tür bir görev vereceğini tahmin etmek imkânsızdı. Bir yılanın-başını-küçükken-ezme olayına girişmenin zamanı gelmişti.

"Ah, öyle mi?" dedim. "Şimdiden söyleyeyim, kesinlikle yapamam istediğin şeyi."

"Sapsarı ödlek bir ördeğim diyorsun yani?"

"Hem de parlak sarı. Agatha Hala gibi."

"Onun nesi var sahi?"

"Sarılık oldu."

"Senin gibi bir yeğeni varsa olur tabii. Daha ne isteyeceğimi bile bilmiyorsun."

"Hiç öğrenmesem daha iyi."

"Söyleyeceğim ama."

"Duymak istemiyorum."

"Bartholomew'nun tasmasını çözmemi mi tercih edersin? Bir süredir sana dik dik baktığını fark ediyorum. Senden pek hoşlanmadı galiba. İnsanlara aniden gıcık olmak gibi bir huyu var."

Woosterlar cesurdurlar ama asla gözü kara bir düşüncesizlikle hareket etmezler. Beni taraçayı çevreleyen taş duvara götürmesine izin verdim, beraberce oturduk. Olağanüstü sakinlikte, dinginlik dolu bir akşam olduğunu hatırlıyorum. İnsana gününü gösterecek tarzda bir akşam.

"Çok fazla vaktini almayacağım," dedi. "Gayet basit ve anlaşılır bir isteğim var. Ama neden böyle gizli saklı nişanlandığımızı anlatarak başlamam gerekiyor. Hepsi Gussie'nin suçu."

"Ne yaptı?"

"Gussielik yapıyor, daha ne olsun? Çenesiz çenesiz ortalıkta geziniyor, gözlüklerinin arkasından şaşı şaşı bakıyor, yatak odasında semender besliyor. Watkyn Amca'nın neler hissettiğini tahmin edebilirsin. Kızı gelip evleneceğini söylüyor. 'Öyle mi?' diyor o da. 'Bakalım nasıl bir adammış.' Ve karşısına çıka çıka Gussie çıkıyor. Bir baba için oldukça sarsıcı bir şey."

"Öyle."

"Gussie'nin damadı olacağını öğrenmek gibi ağır bir darbe belini fena bükmüşken ona bir rahiple evlenmek istediğimi söylememi beklemiyorsundur herhâlde."

Ne demek istediğini anlamıştım. Bir keresinde Freddie Threepwood'un kuzenlerinden birinin, bir rahiple evlenmek istediği için Blandings'te epey bir sıkıntı yaşadıklarını anlattığını hatırladım. Aklımda kaldığı kadarıyla mesele, adamın Liverpoollu milyoner bir armatörün mirasçısı olduğunun ortaya çıkmasıyla tatlıya bağlanmıştı ama prensip olarak ebeveynler

kızlarının rahiplerle evlenmesi fikrine sıcak bakmazlar ve eminim aynı durum amca ve yeğenler için de geçerlidir.

"Bu gerçeği kabullenmek lazım. Rahipler pek ideal koca adayları değil. O nedenle de sırrımızı açıklamadan önce Watkyn Amca'nın Harold'ı sevmesini sağlamamız gerekiyor. Kartlarımızı iyi oynarsak onu papaz bile yapabilir –buna yetkisi var. İşte o zaman elimizde tutunabileceğimiz bir dal olur."

"Biz" zamirini kullanması hoşuma gitmemişti ama nereye varmak istediğini anlıyordum ve hayallerini ve umutlarını yerle bir edecek olmaktan büyük üzüntü duyuyordum.

"Kokarca'ya kefil olmamı mı istiyorsun? Amcanı kenara çekip, Kokarca'nın ne kadar harika bir insan olduğunu söylememi mi istiyorsun? Ah, sevgili Stiffy, büyük bir memnuniyetle yapardım bunu ama maalesef amcanla öyle bir ilişkimiz yok."

"Hayır, hayır, isteğim o değil."

"Yani, başka ne yapabileceğimi bilmiyorum."

"Ben biliyorum," dedi ve içim bir kez daha belli belirsiz bir huzursuzlukla titredi. Sağlam durmam gerektiğini tembihledim kendime. Roberta Wickham ve sıcak su torbası olayını düşünmeden edemiyordum. İnsan, çelik gibi sinirleri olduğunu –o ifadeyi tercih ederseniz kaya gibi sağlam olduğunu– sanıyor ama sonra bulutlar dağıldığında bir de bakıyor ki kızın biri kanına girip, korkunç bir şey yapmasına neden olmuş. Samson'ın Delilah ile yaşadığına benzer bir durum.

"Öyle mi?" dedim ihtiyatlı bir tavırla.

Bir an durup Bartholomew'nun sol kulağının altını okşadı. Ardından devam etti.

"Watkyn Amca'ya Harold'ı övmekle olmaz bu iş. Bundan daha zekice bir şeye ihtiyacımız var. Onu kendinden geçirecek aşırı parlak bir dolap çevireceğiz. Birkaç gün önce buldum sanırım. *Hanımefendinin Yatak Odası*'nı okuyor musun?"

"Bir keresinde *İyi Giyimli Bir Bey Ne Giyer* başlıklı bir

yazım yayınlanmıştı ama düzenli bir okuru değilim. Neden sordun?"

"Geçen hafta kızının genç bir sekreterle evlenmesine izin vermeyen bir dükle ilgili bir hikâye yayınlandı dergide. Sekreter çocuk arkadaşlarından birinin dükü göle götürüp, sandalını devirmesini sağlamış, sonra da suya girip dükü kurtarmış. Adam da bunun üstüne 'Buyurun, evlenin,' demiş."

Bu fikrin hiç vakit kaybetmeden ortadan kaldırılması gerekiyordu.

"Sör W. Bassett'i sandalla göle götürüp, suya düşüreceğim gibi bir düşüncen varsa ondan derhâl vazgeçmeni öneririm. Her şeyden önce benimle göle falan gelmez."

"Hayır. Zaten burada göl de yok. Harold da köydeki küçük göleti aklımdan bile geçirmememi söyledi, yılın bu zamanları göletler içlerine atlanamayacak kadar soğuk oluyormuş. Harold bazen böyle tuhaf olabiliyor."

"Sağlam sağduyusunu ayakta alkışlıyorum."

"Sonra başka bir hikâyeden ilham aldım. Bu da genç bir âşığın bir arkadaşını sokak serserisi kılığına sokup, sevdiği kızın babasına saldırtması ve hemen araya girip, babayı kurtarmasıyla ilgiliydi."

Nazikçe eline dokundum.

"Bütün bu fikirlerin kör noktası," dedim, "hepsinde kahramanın onun uğruna kendisini olmadık durumların içine atan yarım akıllı bir arkadaşının olması. Kokarca'nın hayatında böyle biri yoktur. Kokarca'yı severim –hatta daha da ileri gidip onu kardeşim gibi gördüğümü bile söyleyebilirim– ama onun için yapabileceğim şeylerin makul bir sınırı var."

"Şey, önemli değil zaten, bu fikir de ondan veto yedi. Her şey ortaya çıkarsa papaz pek hoş karşılamazmış falan filan. Ama yeni fikrimi o da sevdi."

"Ah, yenisi de mi var?"

"Evet, üstelik müthiş bir fikir. En güzel yanı da Harold'ı

hiçbir şekilde kötü göstermemesi. Bin papaz bir araya gelse onu suçlu çıkaramazlar. Tek handikabımız Harold'la birlikte hareket edecek birine ihtiyaç duymamızdı ve senin buraya geleceğini öğrenene kadar kimse gelmemişti aklıma. Ama burada olduğuna göre sorun çözüldü."

"Sorun çözüldü, öyle mi? Sana daha önce de söylemiştim, şimdi bir kez daha söylüyorum küçük Byng; hayatta hiçbir şey o iğrenç kumpaslarına dahil olmamı sağlayamaz."

"Ah ama Bertie, olman lazım! Tek umudumuz sensin. Üstelik yapacağın şey de çocuk oyuncağı. Hepi topu Watkyn Amca'nın inek sütlüğünü çalacaksın."

Eflatun tonlarında tüvitler içindeki bir kız, alı al, moru mor halanızdan aşağı yukarı sekiz saat sonra pat diye tıpatıp aynı istekle karşınıza dikiliverse ne yapardınız bilmiyorum. Muhtemelen epey sarsılırdınız. Çoğu insan öyle hisseder sanıyorum. Ama ben dehşete kapılmaktan öte komik bulmuştum bu durumu. Hatta hafızam beni yanıltmıyorsa bir kahkaha patlatmıştım. Öyleyse iyi de yapmışım, çünkü yüzüm uzun süre gülmeyecekti bir daha.

"Öyle mi?" dedim. "Biraz daha anlatsana," dedim küçük pisliğin olayı ayrıntılandırmasının eğlenceli olacağını düşünerek. "Demek inek sütlüğünü çalacağım, öyle mi?"

"Evet. Koleksiyonuna katmak için Londra'dan dün getirdiği bir parça. Dut gibi sarhoşmuş gibi duran gümüş bir inek. Aşırı değer veriyor ona. Dün akşam yemeğinde önünde duruyordu ve onunla ilgili bir şeyler zırvalayıp durdu. Fikir de öyle geldi aklıma zaten. Harold onu çalıp, sonra da geri getirirse Watkyn Amca'nın minnettarlıktan papazlık rütbelerini şeker gibi dağıtmaya başlayacağını umuyorum. Ama sonra plandaki aksaklığı fark ettim."

"Bir de aksaklık mı var?"

"Tabii ki. Görmüyor musun? Harold'ın kayıp eşyayı bulmasını nasıl açıklayacağız? İnek sütlüğü birinin özel koleksi-

yonundan birdenbire yok olup, ertesi gün bir rahibin elinde geri gelirse o rahibin anında makul bir açıklama yapması gerekir. Hırsızlığı dışarıdan biri yapmış gibi göstermemiz lazım."

"Anlıyorum. Yüzüme siyah bir maske takıp, pencereden koleksiyon odasına girerek, bu *objet d'art*'ı[20] çalmamı ve Kokarca'ya teslim etmemi istiyorsun. Anlıyorum. Anlıyorum."

Alaycı bir öfkeyle konuşuyordum ve sözlerimi duyan herkesin alaycı bir öfkeyle konuştuğumu anlayacağını sanırdım ama kız bana bir hayranlık ve onaylama ifadesiyle bakıyordu.

"Çok zekisin, Bertie. Olayın özünü hemen kaptın. Tabii maske takmana gerek yok."

"Rolüme daha iyi girmemi sağlamaz mı?" dedim yine a. bir ö. ile.

"Olabilir. Kararı sana bırakıyorum. Ama pencereden girme fikri harika. Eldiven takmayı unutma, parmak izi bırakmamak için."

"Elbette."

"Harold seni dışarıda bekliyor olacak, iş bitince nesneyi senden teslim alacak."

"Sonra ne yapayım, bacaklarım açılsın diye gidip Dartmoor'da volta atayım mı?"

"Ah, hayır. Yaşanan boğuşma esnasında kaçıyorsun sen doğal olarak."

"Ne boğuşması?"

"Harold da eve doğru koşuyor, üstü başı kan içinde–"

"Kimin kanı?"

"Ben seninki olsun dedim ama Harold kendininki olsun istedi. Olayı inandırıcı kılmak için vücudunda boğuşma izleri olması gerekiyor, ben burnuna yumruk atmasını önerdim. Ama o baştan aşağı kanla kaplı olmanın daha etkileyici gö-

20. *(Fr.)* Sanat objesi (ç.n.)

rüneceğini söyledi. En son ikinizin de birbirinizin burnuna yumruk atmasına karar verdik. Ardından Harold canhıraş bir şekilde eve koşacak, Watkyn Amca'ya inek sütlüğünü gösterecek, olan biteni anlatacak ve her şey tatlıya bağlanacak. Çünkü sonuçta Watkyn Amca 'Ah, sağ olasın,' diyerek kestirip atamaz değil mi? İçinde en ufak bir nezaket kırıntısı varsa o papazlığı sökülmek zorunda hissedecektir. Sence de harika bir plan değil mi bu Bertie?"

Ayağa kalktım. Yüzüm soğuk ve sert bir ifadeyle kaplıydı.

"Öyle. Ama özür dileyerek–"

"Yapmayacağını söylemeyeceksin değil mi, hele de sana neredeyse hiçbir külfet getirmeyeceğini öğrenmişken? Toplam on dakikanı falan alacak bir şey."

"Gerçekten yapmayacağım."

"Domuzun tekisin o zaman."

"Domuz olabilirim ama en azından kafası çalışan, mantıklı bir domuzum. Bu kumpasa hayatta dahil olmam. Kokarca'yı tanıdığımı söylüyorum sana. Bu işi nasıl berbat edip, hepimizi rezil rüsva eder tam olarak bilmiyorum ama mutlaka bir yolunu bulacaktır. Şimdi sakıncası yoksa defteri rica edeyim."

"Hangi defteri? Ah, Gussie'nin defterini."

"Evet."

"Neden istiyorsun onu?"

"İstiyorum," dedim ciddiyetle, "çünkü Gussie ona göz kulak olamıyor. Bir kez daha kaybedebilir, o durumda amcanın eline geçebilir, o durumda kesinlikle Gussie-Madeline düğün hazırlıklarına bıçakla kesilmiş gibi son verecektir ve o durumda tarihte çok az adamın düştüğü korkunç bir cehennemin içinde bulurum kendimi."

"Sen mi?"

"Ta kendisi."

"Nasıl olacakmış o?"

"Anlatayım."

Birkaç cümlede Brinkley Köşkü'nde yaşanan olayları, o olaylar yüzünden ortaya çıkan durumu ve Gussie'nin evliliği gerçekleşmezse yüzleşmek zorunda kalacağım korkunç tehlikeyi özetledim.

"Onunla kutsal evlilik bağlarıyla bağlanma fikrinin insanın midesine kramplar girmesine neden olduğunu söylerken kuzenin Madeline'i aşağılamaya çalışmıyorum asla. Bu onun hiçbir şekilde itibarını sarsmaz. Dünyanın en soylu kadınlarının çoğuyla evlenme düşüncesi aynı hisleri uyandırıyor bende. Sevdiğim, saydığım, hayranlık duyduğum bazı kadınlar var elbette ama yalnızca uzaktan. Yanıma yaklaşmaya çalıştıkları anda elimde bir sopayla kovalayasım geliyor hepsini. Kuzenin Madeline de bu gruba dahil işte. Çok hoş bir kız ve Augustus Fink-Nottle için mükemmel bir eş adayı ama Bertram için yalnızca bir huzursuzluk kaynağı."

Söylediklerimi düşündü.

"Anlıyorum. Sanırım Madeline, Tanrı-yardımcımız-olsun tarzı bir insan."

"Ben 'Tanrı-yardımcımız-olsun' ifadesini kullanacak kadar ileri gitmezdim şahsen, çünkü asil ruhlu bir erkeğin belli bir noktada kendini durdurması gerektiğini düşünüyorum. Ama sen söylediğine göre gerçekleri yansıttığını kabul edebilirim."

"İşlerin bu boyutta olduğunu bilmiyordum. Defteri istemene şaşmamalı."

"Kesinlikle."

"Bu da aklıma yeni bir fikir getirdi."

Yüzüne yeniden o ciddi, hülyalı ifade yerleşmişti. Düşünceli bir tavırla Bartholomew'nun omurgasını okşadı.

"Hadi artık," dedim sabırsızlanarak. "Çıkarsana baklayı ağzından."

"Bir saniye. Kafamı toparlamaya çalışıyorum. Bertie, sanırım o defteri Watkyn Amca'ya vermem gerekiyor."

"Ne!"

"Vicdanımın sesi öyle diyor. Sonuçta ona çok şey borçluyum. Yıllarca bana babalık yaptı. Gussie'nin kendisi hakkındaki düşüncelerini bilmeye hakkı var, öyle değil mi? Yani zavallı adamcağız, onca zamandır koynunda zararsız bir semender sevici beslediğini sanırken aslında çorba içişini bile eleştiren bir yılanla karşı karşıya olduğunu anlayınca biraz sarsılacak."

Biz Woosterlar olayları şipşak kavrarız. Birkaç dakika içinde ne yapmaya çalıştığını çözmüştüm. Niyetini anladım ve ürperdim.

Deftere karşılık istediği bedelden söz ediyordu. Başka bir deyişle kahvaltıda halamdan şantaj yemiştim, akşam yemeğinden önceyse yakın bir kız arkadaşım şantaj yapıyordu bana. Bu savaş sonrası dünyanın lakayıtlığında dahi fena sayılmazdı doğrusu.

"Stiffy!" diye bağırdım.

'Stiffy!' demekle falan sıyrılamazsın bu işten. Ya oturup üstüne düşeni yapacaksın ya da Watkyn Amca sabah yumurtası ve kahvesi eşliğinde hoş ve mahrem hikâyeler okuyacak. Biraz düşün bakalım, Bertie."

Bartholomew'yu oturduğu yerden kaldırıp eve doğru süzüldü. Gözden kaybolmadan önce omzunun üstünden attığı imalı bakış kalbime bıçak gibi saplandı.

Tekrar duvarın üstüne çöküp şaşkınlık içinde oturdum. Ne kadar süre orada kaldım bilmiyorum ama epey uzun olsa gerekti. Gecenin kanatlı yaratıkları üstüme doğru uçuyorlardı ama bakmıyordum bile onlara. Ancak eğilmiş başımın bir iki metre yukarısından gelen bir ses çıkarabildi beni daldığım rüyalar âleminden.

"İyi akşamlar, Wooster," dedi ses.

Başımı kaldırıp baktım. Üstüme çöken, kaya kütlesi Roderick Spode'dan başkası değildi.

Diktatörlerin bile içten bir tarafları vardır herhâlde, mesela ayaklarını uzatmış, erkek arkadaşlarıyla kafa dağıtırken candandırlar muhtemelen ama Roderick Spode'un sempatik bir yanı olsa dahi yanıma onu gösterme niyetiyle gelmediği açıktı. Tavrı sert ve kabaydı. Cana yakınlığın zerresini taşımadığını hemen seziyordu insan.

"Sana bir şey söylemek istiyorum, Wooster."

"Ah, öyle mi?"

"Sör Watkyn Bassett'le konuştum ve bana inek sütlüğünün bütün hikâyesini anlattı."

"Ah, öyle mi?"

"Ve buraya neden geldiğini biliyoruz."

"Ah, öyle mi?"

" 'Ah, öyle mi?' demeyi bırak da beni dinle, seni zavallı solucan."

Birçok adam konuşma şekli karşısında öfkelenebilirdi. Ben de öfkelendim aslında. Ama nasıldır bilirsiniz. Bazıları size zavallı solucan dediğinde hemen karşısına dikilip ağzının payını verirsiniz, bazılarına ise yapamazsınız bunu.

"Ah, aynen öyle," dedi, kendisi de aynı şeyi söylemişti işte, "neden burada olduğun açıkça ortada. Amcan seni inek sütlüğünü çalman için yolladı. İnkâr etme zahmetine girme hiç. Öğleden sonra suçüstü yakaladım seni. Şimdi de halanın yolda olduğu haberini aldık. Akbabalar toplanıyor desene!"

Bir an durup tekrar "Akbabalar toplanıyor," dedi, çok komik bir laf ettiğini düşünürmüş gibi. Doğrusu bana pek komik gelmemişti.

"Kısacası Wooster, sana gözümüzün üzerinde olduğunu söylemek için geldim. İnek sütlüğünü çalarken yakalanırsan kesinlikle hapse gireceğinden emin olabilirsin. Sör Watkyn'in skandal yaratmaktan kaçınacağını falan umuyorsan yanılıyorsun. Bir vatandaş ve sulh hâkimi olarak gereken neyse onu yapacaktır."

Burada elini omzuma koydu, hayatımda bundan daha nahoş bir şey hissettiğimi hatırlamıyorum. Jeeves'in eylemin simgesel anlamı olarak adlandıracağı şeyin ötesinde, adam mengene gibi sıkıyordu insanı.

"Yoksa 'Ah, öyle mi?' mi dedin?" diye sordu.

"Ah, hayır," dedim kesin bir tavırla.

"Güzel. Şimdi, muhtemelen kendi kendine asla yakalanmayacağını söylüyorsun. O kıymetli halanla güçlerinizi birleştirip, inek sütlüğünü fark edilmeden aşıracak zekâda olduğunuzu sanıyorsun. Ama seni uyarıyorum, Wooster. Eğer o sütlük kaybolursa sen ve suç ortağın izlerinizi ne kadar kurnazca yok etmiş olursanız olun, onun nereye gittiğini bulacağım ve senin dayaktan haşatını çıkaracağım, haşatını," diye tekrar etti kelimeleri yıllanmış şarapmışçasına dilinde döndürerek. "Anladın mı?"

"Ah, kesinlikle."

"Anladığından emin misin?"

"Ah, tabii ki."

"Harika."

Taraçadan bize doğru yaklaşan karanlık bir siluet vardı, Spode'un ses tonu anında mide bulandırıcı bir tatlılığa büründü.

"Ne güzel bir akşam, değil mi? Hava yılın bu mevsimi için fazlasıyla yumuşak. Şey, sizi daha fazla tutmayayım. Odanıza gidip, akşam yemeği için hazırlanmak istiyorsunuzdur. Siyah papyon yeterli. Biz bizeyiz sonuçta. Öyle değil mi?"

Son cümle karanlık siluete söylenmişti. Öksürmesiyle kim olduğunu anladım.

"Bay Wooster'la konuşmam gerekiyor, efendim. Bayan Travers'dan bir mesaj getirdim kendisine. Bayan Travers size selamlarını iletiyor efendim ve Mavi Oda'da olduğunu, mümkün olan en kısa zamanda onu orada ziyaret etmenizi rica ettiğini bildirmemi istiyor. Önemli bir hususta istişare etmek istiyormuş sizinle."

Karanlıkta Spode'un homurtusu duyuldu.

"Bayan Travers geldi demek."

"Evet, efendim."

"Ve Bay Wooster'la istişare etmek istediği önemli bir husus var."

"Evet, efendim."

"Ha!" dedi ve kısa, tiz bir kahkaha attıktan sonra yanımızdan ayrıldı.

Oturduğum yerden kalktım.

"Jeeves," dedim, "tavsiye ve önerilerde bulunmaya hazır ol. Ortalık fena karıştı."

BÖLÜM 5

Gömleğimi üstüme geçirdim, dizime gelen iç çamaşırımı giydim.

"Ee, Jeeves," dedim, "ne diyorsun bu işe?"

Eve yürürken son gelişmeleri aktarmıştım ona, sonra da onu olan biteni değerlendirip, bir çözüm yolu bulabilmesi için yalnız bırakarak koridorun sonundaki banyoda hızlıca yıkanmaya gitmiştim. Şimdi kendisine bir parça balık verilmesini bekleyen bir fok gibi umutla yüzüne bakıyordum.

"Aklına bir şey geldi mi Jeeves?"

"Korkarım henüz değil, efendim."

"Nasıl, hiçbir sonuca varamadın mı?"

"Hayır, efendim, maalesef."

Derinden bir inilti koparıp pantolonumu çekiştirdim. Bu kabiliyetli adamın göz açıp kapayıncaya kadar muhteşem fikirler üretmesine öylesine alışmıştım ki bu sefer hiçbir şey bulamaması olasılığı hiç geçmemişti aklımdan. Aldığım darbe oldukça ağırdı, çoraplarımı ayağıma geçirirken ellerim titriyordu. Tuhaf bir donukluk çökmüştü üstüme, fiziksel ve zihinsel kapasitem normalin çok altına düşmüştü. Sanki kollarımı, bacaklarımı ve beynimi buzdolabına koymuşlar ve günlerce orada unutmuşlardı.

"Belki de Jeeves," dedim, aklıma bir fikir gelmişti, "senaryonun tamamı kafanda açık bir şekilde oturmadı. Vücudumu keselemeye gitmeden önce sana biraz üstünkörü anlattım olanları. Polisiyelerde yaptıkları gibi yapsak yardımı dokuna-

bilir belki. Polisiye okur musun?"

"Pek sık değil, efendim."

"Hım, her polisiyenin bir yerinde dedektif düşüncelerini netleştirebilmek için eline bir defter alıp şüphelilerden, sebeplerden, önemli gün ve saatlerden, ipuçlarından falan oluşan bir liste hazırlar. Biz de bir deneyebiliriz bunu. Kâğıt kalem bul Jeeves, bildiklerimizi bir bir yazalım. Belgemizin başlığı 'Wooster, B. –vaziyet-i ahval' olsun. Hazır mısın?"

"Evet, efendim."

"Tamam. Başlayalım. Madde Bir – Dahlia Hala inek sütlüğünü çalıp, ona vermezsem beni sofrasına oturmaktan menedeceğini, dolayısıyla Anatole'ün yemeklerini bir daha tadamayacağımı söylüyor."

"Evet, efendim."

"Şimdi Madde İkiye geçiyoruz – inek sütlüğünü çalıp, halama verirsem Spode dayaktan haşatımı çıkaracak."

"Evet, efendim."

"Sonra Madde Üç – sütlüğü çalıp, halama vermem ya da çalıp, Harold Pinker'a vermemem durumunda yalnızca yukarıda bahsettiğim pestilimin çıkarılması sürecinden geçmekle kalmayacağım, üstüne bir de Stiffy, Gussie'nin defterini Sör Watkyn Bassett'e verecek. Bunun gerçekleşmesi durumunda neler olacağını sen de ben de çok iyi biliyoruz. İşte bitti bile. Durum bu şekilde. Şimdi anladın mı?"

"Evet, efendim. Gerçekten biraz talihsiz bir durumla karşı karşıyayız."

Yüzüne ters ters baktım.

"Jeeves," dedim. "Sabrımı fazla zorlama. Şu anda kaldıracak durumda değilim. Biraz talihsizmiş! Geçen gün dünyanın bütün kederleri kimin kafasında toplanmış diyordun?"

"Mona Lisa'nın, efendim."

"Evet, şu anda Mona Lisa'yla karşılaşsak elini sıkıp neler hissettiğini çok iyi anladığımı söylerdim. Karşında boğazına

kadar batağa saplanmış biri duruyor Jeeves."

"Evet, efendim. Pantolonunuzu belki bir santimcik daha yukarı kaldırsanız daha iyi olacak. Ayağın üst kısmında zarif bir boşluk kalmasını amaçlıyoruz. Düzgün bir şekilde ayarlarsak harika olacak."

"Böyle mi?"

"Mükemmel, efendim."

"Bazen insan kendi kendine 'Pantolonlar gerçekten önemli mi?' diye soruyor Jeeves."

"Bu ruh hâlinden çıkacaksınız, efendim."

"Neden çıkmam gerektiğini anlayamıyorum. Bu durumu çözemezsen sonum gelmiş demektir. Elbette," dedim daha iyimser olmaya çalışan bir ses tonuyla, "henüz tam anlamıyla kendini verip, düşünme fırsatın olmadı. Ben yemekteyken her açıdan bir değerlendir bakalım meseleyi. Belki bir yerden ilham geliverir. İlham dediğin öyle ansızın da ortaya çıkabiliyor, değil mi? Şimşek gibi bir anda çakabiliyor yani?"

"Evet, efendim. Matematikçi Arşimet'in de suyun kaldırma kuvvetini bir sabah banyo yaparken bir anda keşfediverdiği söylenir."

"Bak, gördün mü? Ki öyle çok kurnaz bir tip de değildir muhtemelen. Seninle kıyaslandığında yani."

"Oldukça yetenekli bir adam olduğunu düşünüyorum, efendim. Sıradan bir asker tarafından öldürülmesi genel bir üzüntü yaratmıştır toplumda."

"Çok fenaymış. İnsan fani ne de olsa, ha?"

"Çok doğru, efendim."

Dalgın dalgın bir sigara yaktım ve Arşimet'i şimdilik bir kenara bırakarak Stiffy'nin düşüncesizliği yüzünden içine düştüğüm korkunç arapsaçını düşündüm.

"Biliyor musun Jeeves," dedim, "olaya yakından baktığında karşı cinsin benim hayatımı işkenceye çevirmek için elinden geleni ardına koymaması gerçekten hayret verici. Bayan

Wickham ve sıcak su torbası hikâyesini hatırlıyor musun?"

"Evet, efendim."

"Sonra Gwladys bilmemne vardı, bacağı kırık sevgilisini benim evimde yatağa atmıştı."

"Evet, efendim."

"Bir de Pauline Stoker vardı, hani gecenin bir yarısı üzerinde mayosuyla kır evimin kapısına dayanmıştı."

"Evet, efendim."

"Bu nasıl bir cinstir! Bu nasıl bir cinstir Jeeves! Ama o cinsin hiçbir üyesi, her ne kadar erkek cinsinden çok daha tehlikeli de olsa bizim Stiffy'nin eline su dökemez. Şey kimdi, hayret ki ne hayret ismi en üste yazılan, hani şu melekli adam?"

"İbrahim bin Edhem, efendim."[21]

"İşte Stiffy aynı o adam. En tepede yer alıyor. Efendim Jeeves?"

"Size şeyi soracaktım, efendim, acaba Bayan Byng sizi Fink-Nottle Beyefendinin defterini Sör Watkyn'e vermekle tehdit ederken gözleri parlıyor muydu?"

"Şakacı bir parıltıdan mı söz ediyorsun, benimle kafa buluyormuş gibi? Hayır, en ufak şüphem bile yok. Hayır Jeeves, daha önce de parıltısız gözler gördüm, hem de kaç tane ama onunki kadar donuğuna hiç rastlamamıştım. Şaka falan yapmıyordu. Gayet ciddiydi. Kadın cinsi için bile aşırı sayılabilecek bir şey yaptığının farkındaydı ama umurunda değildi. Bu modern dönem kadınlarının erkeklerle eşit haklara sahip olması hikâyesi hepsinin ortalığı birbirine katıp, sonra da hiçbir şey olmamış gibi ellerini kollarını sallayarak gezmelerini sağladı. Kraliçe Viktorya zamanında böyle değildi. Kocası Prens'in Stiffy gibi bir kıza söyleyecek iki çift lafı olurdu, de-

---

21. Romantik dönem şairlerinden James Leigh Hunt'ın "Abou Ben Adhem" adlı şiirine gönderme yapılmaktadır. (e.n.)

ğil mi?"

"Ben de majestelerinin Bayan Byng'i muhtemelen pek onaylamayacağı konusunda sizle hemfikirim."

"Onu bir çırpıda dizine yatırıp terlikle bir güzel pataklardı. Ki Dahlia Hala'ya da benzer şekilde davranma ihtimalini tamamen göz ardı edemiyorum. Adını anmışken sanırım gidip, yaşlı akrabamı görmem gerekiyor."

"Sizinle görüşmeye pek hevesli görünüyordu, efendim."

"O hevesin karşılıklı olduğunu söyleyemeyeceğim Jeeves. *Seansımızı* pek de dört gözle beklemiyorum."

"Öyle mi, efendim?"

"Hayır. Ona çay saatinden hemen önce inek sütlüğünü çalamayacağımı bildiren bir telgraf göndermiştim. Ama muhtemelen telgraf gelmeden çok önce Londra'dan ayrılmıştı. Yani şimdi yeğeninin hâlâ emrine amade bir şekilde beklediğini sanıyor ve bir şekilde anlaşmamızın iptal olduğunu söylemem gerekecek. Bundan hiç hoşlanmayacak, Jeeves, yapacağımız konuşmayı düşündükçe içime bir titreme geldiğini belirtmekte mahzur görmüyorum."

"Acaba, efendim, şey önerebilir miyim size –tamamen geçici bir rahatlama sağlayacaktır tabii ama– böylesi umutsuz durumlarda resmi bir frak giymenin insanın moralini düzelttiği söylenir."

"Beyaz papyon takmamı mı söylüyorsun? Spode siyah demişti."

"Sanırım durumun aciliyeti onun tavsiyesinden biraz farklı davranmanızı gerektiriyor, efendim."

"Belki de haklısın."

Tabii ki haklıydı. Böyle hassas, psikolojik konularda yanıldığı hiç görülmemiştir. İki dirhem bir çekirdek giyinince ânında bir iyileşme oldu ruh hâlimde. Ayaklarıma tekrar kan gitmeye başladı, feri kaçmış gözlerime bir parça ışık geldi, ruhum biri bisiklet pompasıyla şişiriyormuşçasına genişlemeye

başladı. Aynanın karşısına geçmiş kendimi inceler, bir yandan nazik hareketlerle papyonumu düzeltip, bir yandan da konuşmanın gerginleşmesi durumunda Dahlia Hala'ya söyleyeceklerimi düşünürken kapı açıldı ve içeri Gussie girdi.

Bu gözlüklü tipi karşımda görür görmez içim derin bir acıma duygusuyla doldu, çünkü ona bakar bakmaz son gelişmelerin hiçbirinden haberdar olmadığını anlamıştım. Stiffy'nin planlarını onunla paylaşmış olduğuna dair tek bir emare bile yoktu yüzünde. Hatta epey kaygısız görünüyordu; Jeeves'le kısa, anlamlı bir bakış attık birbirimize. Ben gözlerimle "Hiçbir şey bilmiyor!" demiştim, o da beni onaylamıştı.

"N'aber?" dedi Gussie. "N'aber? Merhaba Jeeves."

"İyi akşamlar, efendim."

"Ee, Bertie ne var ne yok? Kızı görebildin mi?"

İçimdeki acıma duygusu daha da yoğunlaştı. Sessizce iç geçirdim. Maalesef bu eski dostumun çenesine esaslı bir yumruk indirmek gibi bir görevim vardı ve bu görevi asla yerine getirmek istemiyordum. Ama böyle şeylerden kaçmak imkânsızdır. Cerrahın neşteri gibi bir nevi.

"Evet," dedim. "Evet, gördüm onu. Jeeves, brendimiz var mı?"

"Hayır, efendim."

"Bir yudumcuk bulman mümkün mü?"

"Tabii, efendim."

"Sen en iyisi bir şişe getir."

"Derhâl, efendim."

Süzülerek çıktı, Gussie şaşkınlıkla yüzüme bakıyordu.

"Neler oluyor? Akşam yemeğinden önce brendi içemezsin."

"İçmeyi düşünmüyorum zaten. Ah, benim çarmıha gerilmiş çilekeş azizim, içkiyi senin için istedim."

"Ben brendi içmem ki."

"Bunu içeceksin bence –evet, daha da isteyeceksin hatta. Otur Gussie, otur da biraz konuşalım."

Onu koltuğa oturttuktan sonra arka arkaya havadan sudan alakasız konular açmaya başladım. İlacımız gelmeden esas meseleye girmek istemiyordum. Çene çalmaya devam ederken onu en kötüsüne hazırlamak için bir doktor gibi konuşmaya ve davranmaya başlamıştım. Bir süre sonra bana tuhaf tuhaf baktığını fark ettim.

"Bertie, sarhoş musun sen?"

"Hayır."

"O zaman neden böyle saçmalıyorsun?"

"Jeeves iksiri getirene kadar vakit öldürüyordum. Ah, teşekkürler Jeeves."

Ağzına kadar dolu bardağı elinden alıp Gussie'nin parmaklarını nazikçe kulpa doladım.

"Dahlia Hala'ya gidip, randevumuza iştirak edemeyeceğimi bildirsen iyi olur Jeeves. Bu iş biraz uzun sürecek."

"Tabii, efendim."

Afallamış bir pisi balığı gibi görünen Gussie'ye döndüm.

"Gussie," dedim, "şunu iç ve beni dinle. Korkarım kötü haberlerim var. Defterle ilgili."

"Defterle mi ilgili?"

"Evet."

"Stiffy'de olmadığını söyleme sakın."

"Zurnanın zırt dediği yer tam da orası işte. Defter onda ve onu Baba Bassett'e verecek."

Fazlasıyla abartılı bir tepki vereceğini düşünüyordum, tam beklediğim gibi oldu. Gözleri iki şaşkın yıldız gibi fırladı yuvalarından[22], sandalyesinden fırlayıp, elindeki bardağın içindekini olduğu gibi yere dökerek ortalığın cumartesi gecesi bir bar gibi kokmasına neden oldu.

"Ne!"

"Maalesef durum bu."

---

22. Shakespeare'in Hamlet oyununa gönderme yapılıyor. (ç.n.)

dolu çok iyi bir kitaptı ve çok geçmeden kendimi kaptırdım. Fakat daha birkaç sayfa dahi ilerleyemeden kapının kolunun çevrildiğini duydum ve içeri kim girse beğenirsiniz: Roderick Spode.

Yüzümde hayret dolu bir ifadeyle baktım ona. Sonuçta yatak odama gelmesini beklediğim son insandı. Ve taraçadaki saldırgan tavırları için –savurduğu tehditler bir yana, üstüne bir de zavallı solucan diye hakaret etmişti bana– ya da akşam yemeğindeki tuhaf bakışları için özür dilemeye gelmiş gibi görünmüyordu. Bir bakışta anlamıştım bunu. Özür dilemeye gelmiş bir adamın ilk yapacağı şey karşısındakine sıcak bir gülümseme sunmaktır ve öyle bir gülümsemenin gölgesi bile yoktu yüzünde.

Hatta her zamankinden daha meymenetsiz görünüyordu ve o hâliyle öyle korkutucuydu ki ben kendimi sıcacık bir gülümseme sunmak zorunda hissettim. O gıcık herifi öyle yumuşatamayacağımı biliyordum ama gene de hiçbir şey yapmamaktan iyiydi.

"Ah, merhaba Spode," dedim dostane bir tavırla. "İçeri gelsene. Sana nasıl yardımcı olabilirim?"

Cevap vermeden dolabıma doğru yürüdü, haşin bir tavırla kapağını açıp öfke dolu gözlerle içine baktı. Sonra da dönüp aynı sinirli bakışlarla beni süzdü.

"Fink-Nottle burada olabilir diye düşünmüştüm."

"Ama değil."

"Görüyorum."

"Dolapta olduğunu mu düşünmüştün?"

"Evet."

"Hım."

Bir sessizlik oldu.

"Buraya gelirse iletmemi istediğin bir şey var mı?"

"Evet. Boynunu kıracağımı söyleyebilirsin."

"Boynunu kıracağını mı?"

"Evet," dedim. "Var. İhtiyar Bassett'in inek sütlüğünü çalarsam bu korkunç eylemden vazgeçecek."

"Dün akşam yemeğinde bize gösterdiği inek sütlüğünden mi söz ediyorsun?"

"Ta kendisi."

"Ama neden?"

Durumu anlattım: Uslu uslu dinledi, dinledikçe yüzü aydınlandı.

"Ah, tamam! Şimdi anladım! Niyetini bir türlü çözememiştim. Yapmayı planladığı şey tamamen anlamsız gelmişti. Şimdi oldu. Her şey çözüldü."

Neşe dolu coşkusunu bozmak istemezdim ama ne yazık ki yapmak zorundaydım.

"Pek sayılmaz, çünkü asla yapmayacağım istediği şeyi."

"Ne! Neden?"

"Çünkü yaparsam Roderick Spode haşatımı çıkaracakmış."

"Bu işin Roderick Spode'la ne ilgisi var?"

"O inek sütlüğünü korumayı kendine görev edinmiş. Sanırım ihtiyar Bassett'e duyduğu saygıdan."

"Hım! Ama sen Roderick Spode'dan korkmuyorsun, değil mi?"

"Korkuyorum."

"Saçmalama! Sen öyle şeylere pabuç bırakacak biri değilsin."

"Yanlış tanımışsın beni."

Odada bir aşağı bir yukarı yürümeye başladı.

"Ama Bertie Spode gibi kas yığınından ibaret bir adamdan korkuyor olamazsın. Muhtemelen aşırı hantaldır. Seni asla yakalayamaz."

"Ne kadar hızlı koşabildiğini denemeye niyetim yok."

"Hem sonra burada kalmana da gerek yok. İşi halleder halletmez sıvışabilirsin. Şu rahibe bir not yaz ve gece yarısı hazır olmasını söyle; sonra da işe koyul. Şöyle bir plan yapılabilir; saat on iki çeyrek, on iki yirmi gibi –ya da herhangi bir aksaklığa mahal vermemek için on iki otuz diyelim biz ona–

inek sütlüğünü çalarsın. On iki kırk beşte ahırın orada olur, arabanı çalıştırırsın. On iki ellide her şeyi tertemiz halletmiş hâlde otoyola çıkmış olursun. Neden bu kadar endişelendiğini anlayamıyorum. Bana çocuk oyuncağı gibi geldi."

"Yine de–"

"Yapmayacak mısın?"

"Hayır."

Şöminenin önüne gidip raftaki çoban kızı biblosuna benzeyen bir şeyle oynamaya başladı.

"Bu sözleri Bertie Wooster mı söylüyor?"

"Evet."

"Okuldayken aşırı hayranlık duyduğum –takma adı 'Atılgan Bertie' olan adam mı?"

"Aynen öyle."

"O hâlde söylenecek bir şey kalmamış demektir."

"Bence de."

"Tek çaremiz defteri Byng'den almak."

"Bunu nasıl yapmayı düşünüyorsun?"

Kaşlarını çatarak biraz düşündü. Birden beynindeki minik gri hücreler canlanır gibi oldu.

"Buldum. Dinle. O defter onun için çok önemli, değil mi?"

"Evet."

"O zaman kesin benim gibi o da yanında taşıyordur onu."

"Muhtemelen."

"Çorabının içinde falandır herhâlde. Çok güzel."

"Nasıl çok güzel?"

"Nereye varmaya çalıştığımı anlamıyor musun?"

"Hayır."

"Bak şimdi. İkiniz arkadaşça bir boğuşma yaşasanız, anladın sen beni, o esnada da şey yapsan...şaka yollu bir kavrayış...ardından..."

Dik dik yüzüne baktım. Her şeyin bir sınırı vardır ve biz Woosterların üstüne yoktur onları fark etmede.

"Gussie, Stiffy'nin bacaklarını ellememi mi öneriyorsun?"

"Evet."

"Öyle bir şey yapmayacağım."

"Neden?"

"Nedenini bilmene gerek yok," dedim sertçe. "Böyle bir seçenek yokmuş gibi hareket et yeter."

Suyunu değiştirmeyi ihmal ettiği için ölmek üzere olan bir semenderin kocaman açılmış, sitemkâr gözleriyle baktı bana. Öfkeyle içini çekti.

"Okuldayken tanıdığım kişiden eser kalmamış sende," dedi. "Darmaduman olmuşsun. Ne cesaret kalmış ne hayal gücü ne girişimcilik. Alkol insanı bu hâle getiriyor demek."

İç geçirdi, çoban kızını kırdı ve birlikte kapıya doğru yürüdük. Kapıyı açtığımda bir kez daha bana baktı.

"Yemeğe böyle inmeyeceksin değil mi? O beyaz papyonu niye taktın?"

"Jeeves tavsiye etti, moralimi yüksek tutmak için."

"Kendini tam bir ahmak gibi hissedersin. İhtiyar Bassett önü çorba lekesiyle dolu, kadife, bol bir ceketle yemek yiyor. Git üstünü değiştir bence."

Söyledikleri gerçekten kayda değerdi. Dikkatleri üstüme çekmenin anlamı yoktu. Moralimin yerlere inmesini göze alarak papyonumu çıkarmaya gittim. Giyinirken aşağıdaki salondan piyano eşliğinde her anlamda eski bir İngiliz halk şarkısına benzeyen bir şarkı söyleyen genç bir kız sesi duyuldu. Bir sürü "Hey trala-la-la-la" çalınıyordu kulağa.

Bu şamata Gussie'nin gözlüklerinin arkasındaki gözlerinden alevler çıkmasına neden oldu. Bu kadarının insanın kaldırabileceğinin biraz üstünde olduğunu hissediyormuş gibi bir hâli vardı.

"Stephanie Byng!" dedi acı acı. "Böyle bir durumda şarkı söylüyorsun demek!"

Burnundan soludu ve odadan çıktı. Siyah papyonumu

bağlarken Jeeves geldi.

"Bayan Travers," diyerek halamın gelişini bildirdi.

Dudaklarımdan istemsizce "Ah, Tanrım!" sözleri döküldü. Resmi takdiminden onun geleceğini anlamıştım tabii ama yürüyüşe çıkmış bir adam da kafasını kaldırıp bir uçağın içindeki herifin kafasına bomba attığını gördüğünde başına gelecekleri anlar ama durumu hiçbir şekilde hafifletmez bu.

Fazlasıyla heyecanlı olduğunu görebiliyordum –"eli ayağı birbirine dolanmış" daha doğru bir tabir olurdu aslında– onu kibarca itmek suretiyle bir koltuğa oturtup özür diledim.

"Seni görmeye gelemediğim için çok özür dilerim yaşlı atam," dedim. "İkimizi de yakından ilgilendiren bir konuyla ilgili Gussie Fink-Nottle'la baş başa konuşmamız gerekiyordu. Son görüşmemizden bu yana bir sürü yeni gelişme oldu ve üzülerek söylemeliyim ki benim durumum biraz karıştı. Cehennem zangır zangır sallanıyor da diyebiliriz. Abartmıyorum, değil mi Jeeves?"

"Hayır, efendim."

İddialarımı bir el hareketiyle savdı.

"Demek bazı sıkıntılar yaşıyorsun, öyle mi? Senin cephende neler oldu bilmiyorum ama benim cephemde yeni bir gelişme yaşandı, rezil bir gelişme. O yüzden aceleyle buraya geldim. Acilen bir şey yapılması gerekiyor, yoksa ev başımıza yıkılacak."

Mona Lisa bile böylesi bir çukura saplanmamıştır diye düşünmeye başlamıştım. Battıkça batıyordum anlayacağınız.

"Nasıl bir gelişme?" diye sordum. "Ne oldu?"

Bir an nefes alamayıp tıkandı, zar zor tek bir sözcük çıkarabildi ağzından.

"Anatole!"

"Anatole mü?" Onu rahatlatmak için elini tutup sıktım. "Söyle bakalım heyecan kumkuması," dedim, "neden bahsedi-

yorsun? Ne Anatole'ü?"

"Acele etmezsek onu kaybedeceğim."

Buz gibi bir el kalbimi sıktı sanki.

"Kaybedeceksin, ha?"

"Evet."

"Maaşını iki katına çıkardığın hâlde mi?"

"Maaşını iki katına çıkardığım hâlde. Dinle, Bertie. Bu akşamüstü tam evden çıkarken Sör Watkyn Bassett'ten Tom'a bir mektup geldi. 'Tam evden çıkarken derken' evden bu yüzden çıktım demek istiyorum. Mektupta ne vardı biliyor musun?"

"Ne?"

"Anatole'le inek sütlüğünü takas etme önerisi ve Tom ciddi ciddi düşünüyor bunu!"

Halama baktım.

"Ne? İnanmaz!"

"İnanılmaz, efendim."

"Teşekkürler Jeeves. İnanılmaz! İnanmıyorum. Tom Amca böyle bir şeyi aklından bile geçirmez."

"Öyle mi sanıyorsun? Çünkü onu tanımıyorsun. Pomeroy'u hatırlıyor musun, Seppings'ten önceki uşağımızdı hani?"

"Evet. Asil bir adamdı."

"Çok kıymetliydi."

"Pırlanta gibiydi. Onu neden gönderdiğinizi hiç anlamamıştım."

"Tom onu üç sarmal ayaklı bir sıcak çikolata cezvesi karşılığında Bessington-Copes'a verdi."

İçimde büyüyen umutsuzluğu bastırmaya çalışıyordum.

"Ama bu kafadan çatlak moruk –Tom Amca yani– Anatole'ü de öyle ziyan etmez herhâlde, değil mi?"

"Kesinlikle eder."

Kalktı ve huzursuzca şömineye doğru yürüdü. İçinde fokurdayan duyguları biraz olsun dindirebilmek için –Jeeves'in yatıştırıcı olarak nitelendirdiği– kıracak bir şeyler arandığı-

nı görebiliyordum, zarifçe kilden yapılmış, dua eden Samuel heykelciğine işaret ettim. Kısaca teşekkür edip bibloyu karşı duvara fırlattı.

"Beni dinle Bertie, bu işle kafayı bozmuş bir koleksiyoncunun çok istediği bir parçayı elde etmek için yapmayacağı şey yoktur. Tom mektubu okumam için bana uzatırken esasında ihtiyar Bassett'in derisini kendi elleriyle yüzüp onu içi kaynar yağla dolu bir kazana atmaktan büyük bir haz duyacağını ama şu anda onun isteklerine boyun eğmekten başka çaresinin olmadığını söyledi. Onu teklifi hemen oracıkta kabul etmekten alıkoyan tek şey, senin inek sütlüğünü çalmak için Totleigh Kuleleri'nde bulunduğunu ve sütlüğü göz açıp kapayıncaya kadar ona getireceğini söylememdi. O iş nasıl gidiyor, Bertie? Her şeyi ayarladın mı? Plan hazır mı? Kaybedecek zamanımız yok. Her dakika büyük önem arz ediyor."

Dizlerimin çözüldüğünü hissettim. Olan biteni çıtlatmamın zamanı gelmişti ve başka şeylerin de çıtlamasından korkuyordum. Halam damarına basıldığında korkunç bir yaratığa dönüşür; Samuel heykelciğinin başına gelenleri düşünmeden edemiyordum.

"Ben de onunla ilgili konuşacaktım seninle," dedim. "Jeeves hazırladığımız rapor yanında mı?"

"Burada, efendim."

"Teşekkürler, Jeeves. Gidip biraz daha brendi getirsen iyi olur."

"Tabii, efendim."

Jeeves odadan çıkınca halama kâğıdı verip, dikkatle okumasını rica ettim. Şöyle bir göz attı.

"Nedir bu?"

"Birazdan anlayacaksın. Başlığına bak. 'Wooster, B. –vaziyet-i ahval' Bu sana fikir vermiştir herhâlde. Bu kâğıtta yazanlar," dedim geriye doğru bir adım atıp, oradan kaçmaya hazırlanarak, "o inek sütlüğünü çalmaktan neden kesin olarak

vazgeçtiğimi açıklıyor."

"Ne!"

"Sana bu öğleden sonra bunları anlatan bir telgraf gönderdim ama tabii sana ulaşamadı."

Bana biraz önce aşırı saçma bir şey yumurtlamış gerizekâlı çocuğunu izleyen, şefkatli bir annenin acıyan gözleriyle bakıyordu.

"Ama Bertie, canım, dediklerimi duymadın mı? Anatole'le ilgili durumu falan? Nasıl bir hâlde olduğumuzu anlamıyor musun?"

"Ah, çok iyi anlıyorum."

"O zaman kafayı üşütmüşsün galiba. 'Üşütmüşsün' derken tabii–"

Elimi kaldırıp durdurdum onu.

"Bırak da açıklayayım yaşlı a Sana bazı yeni gelişmeler yaşandığını söylediğimi hatırlıyorsundur. Bu gelişmelerden biri Sör Watkyn Bassett'in bizim inek sütlüğünü aşırma planımızdan haberdar olması ve bu yüzden benim her hareketimi izlemesi. Bir diğeri de bu şüphelerini Spode adındaki bir arkadaşıyla paylaşmış olması. Belki buraya geldiğinde karşılaşmışsındır Spode'la."

"Şu iri yarı adam mı?"

"İri yarı da denebilir tabii ama belki 'izbandut gibi' daha *yerinde* bir tanımlama olabilir. Her neyse, dediğim gibi Sör Watkyn şüphelerini Spode'la paylaşmış ve o da bana inek sütlüğünün kaybolması durumunda pestilimi çıkaracağını söyledi. O nedenle herhangi bir müspet adım atmak imkânsız."

Sözlerimin ardından bir süre sessizlik oldu. Olup bitenler üstüne kafa yorduğunu ve Bertram'ın onu bu zor zamanında yüzüstü bırakmasının boş bir kapristen kaynaklanmadığı sonucuna vardığını görüyordum. İçine düştüğü zor durumu anlıyor ve –tamamen yanılmıyorsam– korkuyla ürperiyordu.

Bu akrabam olacak kadın, çocukluk ve delikanlılık yıl-

larımda davranışımın onu gerektirdiğini düşündüğü anda hiç düşünmeden kafamın yan tarafına yumruğu yapıştırıverirdi; bu aralar sıkça yine o noktaya geldiğini hissediyordum. Ama o kulak-deliği-yamultan görüntüsünün altında altın gibi bir kalbi vardı ve Bertram'a karşı derin bir sevgi beslediğini biliyordum. Gözlerinin mosmor olup kapanmasını, o biçimli burnunun yamulmasını katiyen görmek istemezdi.

"Anlıyorum," dedi en sonunda. "Evet. Bu işleri zorlaştırıyor tabii."

"Aşırı zorlaştırıyor. Kördüğüm olarak tanımlasan yeridir."

"Pestilini çıkaracağını söyledi demek, ha?"

"Aynen bu tabiri kullandı. Bir de yanlış anlaşılma olmasın diye tekrar etti."

"O adamın seni tartaklamasına dünyada razı gelmem. O gorilin karşısında hiç şansın yok. Daha ağzını açamadan haşat eder seni. Etlerini tek tek sıyırıp köpeklere atar vallahi."

Yüzümü buruşturdum.

"Bununla ilgili destan yazmanızın lüzumu yok ihtiyar kanım canım benim."

"Söylediklerinde ciddi olduğundan emin misin?"

"Eminim."

"Havlayan köpek ısırmaz derler."

Hüzünle gülümsedim.

"Nereye varmaya çalıştığını anlıyorum Dahlia Hala," dedim. "Birazdan bunları söylerken gözleri parlıyor muydu diye soracaksın. Parlamıyordu. Roderick Spode'un son görüşmemizde çerçevesini çizdiği plan, hâlihazırda bütünüyle uygulamayı düşündüğü plan."

"O zaman tamamen köşeye sıkışmış hâldeyiz. Tabii Jeeves'in aklına bir çözüm yolu gelmiyorsa." Elinde brendi şişesiyle içeri giren adama yöneltmişti bu cümleyi –epey de sürmüştü gelmesi hani. Neden bu kadar oyalandığını merak etmiştim. "Bay Spode hakkında konuşuyoruz Jeeves."

"Evet, hanımefendi?"

"Biz Jeeves'le Spode'un tehdidini konuştuk bile," dedim karamsar bir sesle. "O da apışıp kaldığını ifade etti. Bu parlak beyin ilk kez bir şey üretmeyi başaramadı. Epey düşünüp taşındı ama bir çare bulamadı."

Dahlia Hala minnet dolu bir yüzle brendisini yudumluyordu, birden yüzünde düşünceli bir ifade belirdi.

"Aklıma ne geldi biliyor musun?" dedi.

"Söyle bakalım canımdan daha yakınım," diye cevap verdim aynı karamsar ses tonuyla. "Berbat bir şeydir kesin."

"Berbat falan değil. Hatta her şeyi çözebilir. Şu Spode denen adamın hiç karanlık bir sırrı falan yok mudur acaba? Onunla ilgili herhangi bir şey biliyor musun Jeeves?"

"Hayır, hanımefendi."

"Nasıl bir sırdan bahsediyorsun?"

"Aslında şöyle düşünmüştüm; eğer bir zaafı, zayıf bir noktası falan varsa oradan yakalayıp pençelerini üstümüzden çekmesini sağlayabiliriz. Mesela henüz genç bir kızken George Amcan'ı öğretmenimle öpüşürken yakalamıştım ve sonraki zamanlarda okuldan sonra etüde kalıp, Birleşik Krallık'ın başlıca ithalat ve ihracat kalemlerini yazmak gibi cezalar söz konusu olduğunda epey elimi rahatlamıştı bu durum. Ne demek istediğimi anlıyor musun? Spode'un bir tilki falan vurmuş olduğunu bilsek nasıl olurdu örneğin? Pek beğenmedin galiba fikrimi?"

Dudaklarım şüpheyle büzülmüştü.

"Fikir olarak beğendim. Ama bir sıkıntı var –böyle bir sırdan haberimiz yok."

"Evet, doğru." Ayağa kalktı. "Öylesine bir düşünceydi. Aklımda kalmasın diye söyleyiverdim. Şimdi odama dönüp şakaklarımı *eau-de-Cologne* ile ovacağım biraz. Kafam şarapnel gibi patlayacakmışçasına zonkluyor."

Kapı kapandı. Ondan boşalan sandalyeye çöküp b.'yi bitirdim.

"Oh, bitti gitti işte," dedim minnettar bir şekilde. "Beklediğimden daha iyi karşıladı ama Jeeves. Quorn kızlarını da çok iyi yetiştiriyor. Ama her ne kadar dik durmaya çalışsa da derinden sarsıldığı her hâlinden anlaşılıyordu, brendi çok iyi geldi. Bu arada epey bir oyalandın şişeyi getirene kadar. Bir St. Bernard köpeği çok daha hızlı hallederdi bu işi."

"Evet, efendim. Özür diliyorum. Bay Fink-Nottle biraz lafa tuttu beni."

Oturduğum yerde biraz düşündüm.

"Biliyor musun Jeeves," dedim, "aslında Spode'la ilgili bir şeyler öğrenme fikri fena değildi. Her şeyden önce sağlam bir öneri. Spode birini öldürüp gömmüş olsa biz de yerini bilsek mesela, üstümüzdeki bütün gücünü kaybeder. Ama ona dair hiçbir şey bilmediğini söylüyorsun."

"Hayır, efendim."

"Bilmeye değer bir şey olduğundan da emin değiliz zaten. Bazı insanların oyunu kuralına göre oynadıkları ve yapılmaması gereken şeyleri asla yapmayan saygıdeğer beyefendiler oldukları bir bakışta anlaşılıyor ve korkarım ki Roderick Spode bu beyefendilerin başını çekiyor. En titiz araştırmanın dahi onunla ilgili bıyığı dışında bir kusur bulabileceğini sanmıyorum ama o konuda insanların ne düşündüğü pek umurunda değil anlaşılan, yoksa çoktan kesmişti o bıyığı."

"Çok doğru, efendim. Ama gene de bir soruşturmakta fayda olabilir."

"Evet ama nasıl?"

"Junior Ganymede[23]'den olabilir, efendim. Burası beyefendilerin özel adamları için kurulmuş, Curzon Caddesi'nde yer alan bir kulüp; ben de yıllardır üyelerinden biriyim. Bay Spode gibi üst düzey bir insanın kişisel hizmetkârı da muhakkak bu kulüptedir ve kulüp defterine kaydedilmesi için sekre-

23. Yunan mitolojisinde tanrılara içki sunan sakinin adıdır. (ç.n.)

tere onunla ilgili epey bir bilgi vermiştir."

"Efendim?"

"On Birinci Kuralımız uyarınca yeni üyelerin işverenleriyle ilgili her tür bilgiyi paylaşmaları gerekiyor. Bu sayede hem okuyacak eğlenceli malzeme çıkıyor hem de mükemmel olmayan beyefendilerin yanında çalışmayı düşünen üyelerimize bir uyarı görevi görüyor."

Birden aklıma gelen düşünceyle yerimden sıçradım. Hatta epeyce yükseğe sıçradım.

"Sen kulübe katılınca nasıl oldu peki?"

"Efendim?"

"Sen de benim hakkımda her şeyi anlattın mı?"

"Ah, evet efendim."

"Ne, her şeyi mi? İhtiyar Stoker peşime düştüğünde tanınmamak için yüzümü yalapşap ayakkabı boyasıyla boyayışımı da mı?"

"Evet, efendim."

"Pongo Twistleton'ın doğum günü partisinden döndüğümde ayaklı lambayı eve girmiş bir hırsız zannedişimi de mi?"

"Evet, efendim. Üyeler yağmurlu günlerde böyle hikâyeler okumayı çok seviyorlar."

"Demek çok seviyorlar, öyle mi? Peki ya yağmurlu bir günde Agatha Hala okursa bunları? Bunu hiç düşündün mü?"

"Bayan Spenser Gregson'ın kulüp defterine erişebilmesi pek olası değil, efendim."

"Muhakkak. Ama bizzat bu çatının altında yaşanmakta olan olaylar kadınların belli defterleri nasıl ele geçirdiklerini göstermiştir sana sanırım."

Sessizleştim, Junior Ganymede gibi kuruluşlarda dönen ve o âna kadar tamamen habersiz olduğum tuhaf şeylerle ilgili edindiğim izlenimi düşünüyordum. Sadece akşam yemeğimi getirdikten sonra Jeeves'in eski melon şapkasını takıp, dışarı

çıktığını biliyordum tabii ki ama yakınlardaki bir bara gittiğini sanıyordum. Curzon Caddesi'ndeki kulüplere dair en ufak bir fikrim bile yoktu.

Hele Bertram Wooster'ın muhtemelen fevkalade düşüncesizce davranışlarından en renklilerinin bir deftere aktarılmış olduğundan bütünüyle habersizdim. Bütün bunlar bana İbrahim bin Edhem ve Yazıcı Melekler'i çağrıştırarak zihnimde hayli nahoş bir izlenim oluşturdu. Bir anda kaşlarım çatıldı.

Ama bu konuda yapacak bir şey olmadığından polis memuru Oates'un tabiriyle işin gözüne döndüm.

"Ne öneriyorsun şimdi? Spode'la ilgili bilgi almak için Sekreter'e danışmayı mı?"

"Evet, efendim."

"Sana adam hakkında yazılanları verir mi dersin?"

"Ah, evet efendim."

"Yani bu bilgileri –bu aşırı tehlikeli bilgileri– yanlış ellere düşmesi durumunda insanın hayatını karartabilecek nitelikte bilgileri her isteyene sorgusuz sualsiz veriyor, öyle mi?"

"Sadece kulüp üyelerine, efendim."

"En erken ne zaman görüşebilirsin onunla?"

"Hemen telefon edebilirim, efendim."

"O zaman ara Jeeves, mümkünse konuşmanızın ücretini de Sör Watkyn Bassett'e yık. Operatör kız 'üç dakika' deyince de hemen telaşlanma. Konuşmaya devam et. Kaç para tutarsa tutsun Sek.'in durumu anlaması –her şeyiyle anlaması– çok önemli, şimdi bütün iyi insanların üstlerine düşeni yapma zamanı geldi."

"Onu işin ivediliği konusunda ikna edebilirim sanırım, efendim."

"Edemezsen benimle görüştür."

"Peki, efendim."

Yardım görevini yerine getirmek üzere yürümeye başladı.

Tam kapıdan çıkarken "Bu arada Jeeves," dedim, "Gus-

sie'yle konuştuğunu mu söylemiştin?"

"Evet, efendim."

"Yeni bir şey var mı?"

"Evet, efendim. Bayan Bassett'le ilişkisi sona ermiş. Nişan bozulmuş."

O süzülerek çıktı, bense bir metre ileriye sıçradım. Koltukta otururken yapması inanılmaz zor bir şeydi ama neyse ki başardım.

"Jeeves!" diye bağırdım.

Ama arkasında en ufak iz bile bırakmadan kaybolmuştu.

Ansızın alt kattan misafirleri akşam yemeğine çağıran zilin sesi duyuldu.

BÖLÜM 6

O akşam yemeğini düşündüğümde zihinsel ıstırabımın kaygısız ve neşeli olmamı engellemesi nedeniyle ortamda yeterince zevk alamadığımı düşünerek üzülüyorum hâlâ, çünkü daha mutlu koşullar altında, güle oynaya geçirirdim o saatleri. Sör Watkyn bütün ahlaki kusurlarına karşın konuklarını nasıl memnun edeceğini çok iyi bilen bir adamdı ve o elemli hâlimle bile aşçısının tanrı vergisi bir yeteneğe sahip bir kadın olduğunu masaya oturduktan sonraki ilk beş dakika içinde anlamıştım. Birinci sınıf bir çorbadan nefis bir balığa, oradan Anatole'ün bile gurur duyarak kefil olacağı, leziz mi leziz bir av yahnisine geçmiştik. Bunun üstüne kuşkonmaz, jambonlu omlet ve kızarmış ekmek üzerinde servis edilen tütsülenmiş sardalyayı da eklerseniz ne demek istediğimi anlarsınız.

Hiçbirinin tadına varamadım tabii. Arkadaşın da dediği gibi sevgi dolu bir ortamda yenen sebze yemeği, gergin bir ortamdaki ziyafete yeğdir[24] ve masanın öbür ucunda yan yana oturmakta olan Gussie ile Madeline Bassett'e baktıkça lokmam ağ.'da büyüyüp duruyordu. Kaygıyla izliyordum onları.

Nişanlı çiftler topluluk içinde nasıl davranırlar bilirsiniz. Kafa kafaya verip fısıldaşırlar. İtişip kıkırdaşırlar. Birbirlerini dürtüp okşarlar. Hatta dişi olanın erkeğine kendi çatalıyla yemek yedirdiğini bile görmüşlüğüm var. Madeline Bassett'le

24. (Özdeyişler 15:17) Kitab-ı Mukaddes'in Özdeyişler kitabına gönderme yapılıyor: "Sevgi dolu bir ortamdaki sebze yemeği, nefret dolu bir ortamdaki besili danadan yeğdir." (ç.n.)

Gussie'nin arasında böyle şeylerden eser yoktu. Gussie'nin beti benzi atmıştı, ölü gibi görünüyordu; kızsa soğuk, mağrur ve mesafeliydi. Yemeğin çoğunu ekmeklerini ufak parçalara bölerek geçirdiler ve görebildiğim kadarıyla bütün akşam aralarında tek bir kelime bile konuşmadılar. Ah, pardon, bir kere konuştular –Gussie tuzu uzatmasını rica etti, Madeline karabiberi uzattı, Gussie "Tuz demiştim," dedi, kız da "Ah, öyle mi?" deyip hardalı uzattı.

Jeeves'in haklı olduğundan en ufak bir şüphem yoktu. Genç çiftin arasındaki ipler kopmak üzereydi ve işin trajik yanı bir yana, olayla ilgili tek bir ipucumun bile olmaması acayip geriyordu beni. Aklıma hiçbir çözüm gelmiyordu ve yemeğin bir an önce bitmesini, kadınların masadan kalkmasını, böylece Gussie'yle yalnız kalmayı ve şaraplarımızı yudumlarken işin iç yüzünü öğrenebilmeyi dört gözle bekliyordum.

Fakat Gussie beni şaşırtarak geçmeleri için kapıyı tuttuğu kadınların sonuncusu da çıktıktan hemen sonra dalgıç ördek gibi arkalarından seyirtip bir daha da geri dönmedi ve böylece beni ev sahibim ve Roderick Spode'la baş başa bıraktı. Onlar masanın öteki ucunda kafa kafaya verip, mırıl mırıl bir şeyler konuşup, arada bir de beni sanki bu eve bin bir dalavereyle girmiş, şartlı tahliyeyle serbest bırakılmış bir mahkummuşum da dikkat etmezlerse birkaç gümüş kaşığı cebime atacakmışım gibi tuhaf bakışlarla süzdüklerinden çok geçmeden ben de salondan çıktım.

Sigara tabakamı almaya gidiyorum minvalinde bir şeyler mırıldanıp yanlarından ayrıldım ve odama çıktım. Er geç ya Gussie'nin ya da Jeeves'in beni yoklamaya geleceğinden emindim.

Şömine keyifli keyifli yanıyordu ve zaman geçirmek için koltuğumu çekip, Londra'dan getirdiğim polisiye romanımı okumaya başladım. Araştırmalarımdan öğrendiğim gibi gerçekten taptaze ipuçlarıyla ve tadı damakta kalan cinayetlerle

dolu çok iyi bir kitaptı ve çok geçmeden kendimi kaptırdım. Fakat daha birkaç sayfa dahi ilerleyemeden kapının kolunun çevrildiğini duydum ve içeri kim girse beğenirsiniz: Roderick Spode.

Yüzümde hayret dolu bir ifadeyle baktım ona. Sonuçta yatak odama gelmesini beklediğim son insandı. Ve taraçadaki saldırgan tavırları için –savurduğu tehditler bir yana, üstüne bir de zavallı solucan diye hakaret etmişti bana– ya da akşam yemeğindeki tuhaf bakışları için özür dilemeye gelmiş gibi görünmüyordu. Bir bakışta anlamıştım bunu. Özür dilemeye gelmiş bir adamın ilk yapacağı şey karşısındakine sıcak bir gülümseme sunmaktır ve öyle bir gülümsemenin gölgesi bile yoktu yüzünde.

Hatta her zamankinden daha meymenetsiz görünüyordu ve o hâliyle öyle korkutucuydu ki ben kendimi sıcacık bir gülümseme sunmak zorunda hissettim. O gıcık herifi öyle yumuşatamayacağımı biliyordum ama gene de hiçbir şey yapmamaktan iyiydi.

"Ah, merhaba Spode," dedim dostane bir tavırla. "İçeri gelsene. Sana nasıl yardımcı olabilirim?"

Cevap vermeden dolabıma doğru yürüdü, haşin bir tavırla kapağını açıp öfke dolu gözlerle içine baktı. Sonra da dönüp aynı sinirli bakışlarla beni süzdü.

"Fink-Nottle burada olabilir diye düşünmüştüm."

"Ama değil."

"Görüyorum."

"Dolapta olduğunu mu düşünmüştün?"

"Evet."

"Hım."

Bir sessizlik oldu.

"Buraya gelirse iletmemi istediğin bir şey var mı?"

"Evet. Boynunu kıracağımı söyleyebilirsin."

"Boynunu kıracağını mı?"

"Evet. Sağır mısın nesin? Boynunu kıracağım onun."

Uzlaşmaya çalışır bir tavırla başımı salladım.

"Anladım. Boynunu kıracaksın. Peki. Nedenini sorarsa?"

"Nedenini biliyor. Kadınların hisleriyle oynayan ve canı sıkılınca onları kirli mendil gibi buruşturup bir kenara atan bir kelebek olduğu için."

"Anlıyorum." Kelebeklerin böyle şeyler yaptığını bilmiyordum. Çok ilginç. "Karşılaşırsak kendisine iletirim."

"Teşekkür ederim."

Kapıyı çarparak odadan çıktı, ben de oturup tarihin nasıl garip bir şekilde kendini tekrar ettiğini düşünmeye koyuldum. Birkaç ay önce Brinkley'de olanları tekrar yaşıyorduk sanki. Orada da genç Tuppy Glossop odama gelip aynı şeyleri söylemişti. Tamam, hatırladığım kadarıyla Tuppy, Gussie'nin içini dışına çıkarıp, çıkanları kendisine yedirmekten, Spode ise boynunu kırmaktan söz ediyordu ama temelde ikisi de aynı sayılırdı.

Neler olduğunu anlamıştım tabii. Beklediğim bir gelişmeydi bu. Gussie'nin günün erken saatlerinde, Spode'un kendisine Madeline Bassett'i üzerse ne yapıp edip boyun omurunu yerinden çıkaracağını söylediğini unutmamıştım. Muhtemelen kahvelerini içerlerken kızdan aralarında geçenleri öğrenmiş, söz verdiği gibi bizimkinin peşine düşmüştü.

Aralarında tam olarak ne geçmiş olduğuna dairse hâlâ en ufak bir fikrim yoktu. Ama Spode'un hâlinden anladığım kadarıyla Gussie adına pek olumlu bir durum sayılmazdı. Kendini fena hâlde rezil kepaze etmiş olmalıydı.

Kötü bir durumdu kuşkusuz ve elimden gelen herhangi bir şey olsaydı hiç tereddüt etmeden yapardım. Ama gördüğüm kadarıyla elim kolum bağlıydı ve olayların sonuçlanmasını beklemekten başka çarem yoktu. Hafifçe iç geçirerek tüyleri diken diken eden kitabıma geri döndüm, olayların en heyecanlı yerinde derinlerden gelen bir ses duydum: "Bertie

diyorum!" ve zangır zangır titremeye başladım. Sanki ölmüşlerimden biri mezarından kalkmıştı da nefesini ensemde hissediyordum.

Arkamı döndüğümde Augustus Fink-Nottle'ın yatağımın altından çıkmakta olduğunu gördüm.

Şoktan dilim damağıma yapıştığı için nefesim fena hâlde tıkandı ve bir an konuşamadım. Gözlerim faltaşı gibi açılmış bir hâlde Gussie'ye bakar bakmaz biraz önceki diyaloğa yakından tanık olmuş olduğunu anladım. Roderick Spode'un nefesini bütün hücrelerinde hissetmiş olduğu her yerinden okunuyordu. Saçları dağılmış, gözleri yuvalarından fırlamıştı, burnu seğiriyordu. Bir çakal tarafından kovalanmış bir tavşan da ancak böyle görünebilirdi –o bağa gözlükleri hariç tabii.

"Neredeyse yakalanıyordum Bertie," dedi kısık, titrek bir sesle. Odayı baştan sona yürüdü, dizleri pek tutmuyor gibiydi. Yüzü yemyeşil olmuştu. "İzin verirsen kapıyı kilitleyeceğim. Her an geri gelebilir. Acaba neden yatağın altına bakmadı? Diktatörlerin böyle şeylerde çok titiz ve özenli olduklarını sanıyordum hâlbuki."

Tutulmuş dilimi bir şekilde çözmeyi başardım.

"Yatağı, Diktatörleri falan boşver sen şimdi. Madeline Bassett'le aranızda olanları anlat."

Yüzünü buruşturdu.

"Onunla ilgili konuşmasak olur mu?"

"Hayır olmaz. Hatta konuşmak istediğim tek konu bu. Tanrı aşkına neden nişanı bozdu? Ne yaptın ona?"

Tekrar yüzünü buruşturdu. Yarasına tuz bastığımı anladım.

"Aslında olay ona ne yaptığımla değil de –Stephanie Byng'e yaptığımla alakalı."

"Stiffy'ye mi?"

"Evet."

"Stiffy'ye ne yaptın?"

"Ben –şey... Aslında, ben... Yani şimdi yanlış bir şey yapmış olduğumu biliyorum ama o anda iyi bir fikirmiş gibi geldi... Diyeceğim şöyle..."

"Söyle artık."

Kendini güçlükle toparladı.

"Şey, hatırlıyor musun bilmiyorum Bertie, akşam yemeğinden önce bir şeyler konuşmuştuk...defteri üstünde taşıyor olma olasılığına dair bir şeyler...ben de hatırlarsan çorabının içinde olabileceği fikrini öne sürmüştüm...ve şey önermiştim, hafızanı yoklarsan, şey yaparak alabileceğimizi..."

Başım dönmeye başladı. Neler olup bittiğini anlamaya başlamıştım. "Sakın gidip de–"

"Evet."

"Ne zaman?"

Yüzünde bir kez daha o acı çekme ifadesi belirdi.

"Yemekten hemen önce. Hani misafir odasında halk şarkıları söylediğini duymuştuk. Aşağı indim, piyanonun başındaydı, yalnızdı... Daha doğrusu ben yalnız olduğunu sandım... Birdenbire harika bir fırsatmış gibi geldi... Tabii o anda görüş alanımda olmasa da Madeline'in de orada olduğunu bilmiyordum. Odanın öteki köşesindeki şarkı koleksiyonunun olduğu dolaptan birkaç şarkı daha çıkarmaya gitmiş... ve...uzun sözün kısası ben şey yaparken...uzatmayayım... Nasıl anlatsam? Ben tam olaya girişmişken geri geldi...ve... şey işte anladın sen... Ahırın önündeki gözünden-sinek-çıkarma olayından hemen sonra böyle bir şey yaşanınca meseleyi açıklamak kolay olmadı. Aslında hiç açıklayamadım. İşte bütün hikâye bu. Çarşafları birbirine düğümlemek konusunda becerikli misindir Bertie?"

Bu düşünce akışını takip etmekte zorlanıyordum.

"Çarşafları birbirine düğümlemek mi?"

"Siz Spode'la konuşurken yatağın altında biraz düşündüm ve yapılabilecek tek şeyin yatağındaki çarşafları ve nevresim-

leri alıp birbirine bağlamak olduğuna kanaat getirdim. Böylece beni pencereden aşağı sarkıtabilirsin. Kitaplarda hep yapılan bir şey bu, hatta sanırım birkaç filmde de görmüştüm. Dışarı çıkınca senin arabanı alıp Londra'ya giderim. Sonrasında ne yapacağımı henüz bilmiyorum. Belki Kaliforniya'ya giderim."

"Kaliforniya'ya mı?"

"On bin kilometre uzakta. Spode'un Kaliforniya'ya geleceğini pek sanmıyorum."

Dehşet dolu gözlerle baktım ona.

"Tabanları yağlamayı düşünmüyorsun herhâlde."

"Tabii ki tabanları yağlamayı düşünüyorum. Hemen hem de. Spode'un söylediklerini duymadın herhâlde."

"Spode'dan korkmuyorsun değil mi?"

"Korkuyorum."

"Ama bana adamın hantal bir kas yığınından ibaret olduğunu, hızlı hareket edemeyeceğini söylemiştin."

"Biliyorum. Hatırlıyorum. Ama onu söylerken senin peşine düşeceğini sanıyordum. İnsanın fikirleri değişebiliyor."

"Ama Gussie, kendine gelmen lazım. Böyle kaçıp gidemezsin."

"Başka ne yapabilirim ki?"

"Burada kal ve kızla aranı düzeltmeye çalış. Özür dileyip, olanları açıklamayı bile denemedin henüz."

"Denedim. Akşam yemeğinde. Balık yerken. İşe yaramadı. Bana soğuk bir bakış atıp ekmeğini ufaladı."

Beynimi zorladım. Keşfedilmeyi bekleyen bir çıkış yolu olmalıydı ve yarım dakika içinde buldum onu.

"Senin yapman gereken," dedim, "defteri almak. O defteri ele geçirip, içindekileri Madeline'e gösterirsen Stiffy'yi yoklamaktaki amacının sandığı gibi olmadığını, bütünüyle saf duygularla hareket etmiş olduğunu hemen anlayacaktır. Davranışının şeyden kaynaklandığını fark edecektir...dur dilimin ucunda...yani bir çaresizlik hamlesi olduğunu. Seni anlayacak

ve bağışlayacaktır."

Bir an çarpılmış yüzünde küçük de olsa bir umut ışığı belirdi.

"Fena fikir değil," dedi. "Güzel düşündün, Bertie. Hiç de fena bir fikir değil."

"İşe yaramaması imkânsız. *Tout comprendre, c'est tout pardonner*[25] sözü her şeyi özetliyor."

Umut ışığı birden kayboldu.

"Ama defteri nasıl alacağım? Nerede ki?"

"Üstünde değil miydi?"

"Sanmıyorum. Ama malum koşullar altında pek derinlemesine araştıramadığımı da belirtmem gerekiyor."

"Muhtemelen odasında tutuyor o zaman."

"İşte kendi ağzınla söyledin. Kızın odasına giremem ya."

"Neden giremeyecekmişsin? Sen birden karşıma dikilmeden önce okumakta olduğum şu kitap var ya. Tuhaf bir tesadüf eseri –biz tesadüf diyoruz ama böyle şeyler belki de ilahi bir güç tarafından gönderiliyor bize– tam da bunu yapan bir çetenin hikâyesine gelmiştim. Hemen harekete geç Gussie. O daha bir saat misafir odasından ayrılmaz."

"Aslında köye gitti. Rahip, İşçi Erkekler Enstitüsü'nde, renkli resimler eşliğinde Köy Anaları'na Kutsal Topraklar'a nasıl gideceklerini anlatacakmış, Stiffy de piyanoyla ona eşlik edecekmiş. Ama gene de... Hayır Bertie, yapamam. Yapmam gereken şey bu olabilir...hatta bu olduğundan eminim...ama o yürek yok bende. Ya Spode beni suçüstü yakalarsa?"

"Spode genç bir kızın odasına asla adım atmaz."

"Ben o kadar emin olamıyorum. Kaygısızca böyle varsayımlarla hareket edemem. Ben onu her yere adım atabilecek bir adam olarak görüyorum. Hayır. Kalbim kırık, geleceğim belirsiz ama çarşafları birbirine bağlamak dışında yapabilece-

25. (Fr.) Her şeyi anlamak, her şeyi affetmektir. (e.n.)

ğim hiçbir şey yok. Haydi başlayalım."

"Benim çarşaflarımı düğümleyemezsin."

"Saçmalama. Hayatım söz konusu burada."

"Umurumda değil. Bu ödlekçe kaçışın bir parçası olmayı reddediyorum."

"Bertie Wooster'dan mı duyuyorum bunları?"

"Bunu daha önce de söylemiştin."

"Ve şimdi tekrar söylüyorum. Son kez soruyorum Bertie, bana birkaç çarşaf ödünç verip onları birbirine bağlamama yardım edecek misin?"

"Hayır."

"O zaman gidip, gün ağarana kadar bir yerde saklanıp sabahın ilk trenini bekleyeceğim. Hoşça kal, Bertie. Beni hayal kırıklığına uğrattın."

"Asıl sen *beni* hayal kırıklığına uğrattın. Yürekli bir adam olduğunu sanıyordum."

"Yürekliyim ve Roderick Spode'un o yüreği mahvetmesini istemiyorum."

Bana bir kez daha ölmek üzere olan semender bakışı attıktan sonra kapıyı dikkatlice açtı. Koridorun her iki tarafına da bakıp tamamen Spode'suz olduğunu gördükten sonra dışarı süzüldü. Ben de kitabıma döndüm. Ondan başka beni oturduğum yerde acı verici düşüncelerle kendime eziyet etmekten kurtaracak herhangi bir şey gelmiyordu aklıma.

Birden Jeeves'in yanı başımda durduğunu fark ettim. İçeri girdiğini duymamıştım ama insan onu çok nadir duyuyor zaten. Adam adeta A noktasından B noktasına buhar gibi süzülerek gidiyor.

BÖLÜM 7

Jeeves tam olarak pişmiş kelle gibi sırıtıyordu diyemem ama yüzünde bariz bir memnuniyet ifadesi vardı ve birdenbire Gussie'yle yaşadığım o rezil sahne yüzünden aklımdan tamamen çıkmış olan şeyi hatırladım –onu son gördüğümde Junior Ganymede Kulübü'nün sekreterine telefon etmeye gidiyordu. Hevesle ayağa fırladım. Yüz ifadesini yanlış yorumlamadıysam bana söyleyeceği şeyler var demekti.

"Sekretere ulaşabildin mi Jeeves?"

"Evet, efendim. Görüşmemiz biraz önce bitti."

"Kirli çamaşırları ortaya döktü mü?"

"Epey ayrıntılı bilgiler verdi, efendim."

"Spode'un sırrı falan var mıymış?"

"Evet, efendim."

Coşkuyla paçalarımı sıvadım.

"Dahlia Hala'dan asla şüphe etmemeliydim. Halalar böyle konularda yanılmazlar. İçgüdüsel bir şey sanırım. Her şeyi anlat bakalım."

"Korkarım anlatamam, efendim. Kulübün kayıt defterindeki bilgilerin üçüncü şahıslara aktarılmasıyla ilgili çok katı kurallar var."

"Yani hiçbir şey söylemeyecek misin?"

"Hayır, efendim."

"O zaman telefon etmen neye yaradı?"

"Yalnızca olayın ayrıntılarından bahsetmeme yükümlülüğüm var, efendim. Şunu rahatlıkla söyleyebilirim: Eğer Bay

Spode'a Eulalie meselesinden haberiniz olduğunu iletirseniz size herhangi bir kötülük yapma olasılığı epey azalacaktır."

"Eulalie mi?"

"Eulalie, efendim."

Biraz düşündüm. Pek de elle tutulur bir şeymiş gibi gelmedi.

"Biraz daha bilgi veremeyeceğinden emin misin?"

"Eminim, efendim. Eğer daha derine inersem kulüpten ayrılmak zorunda kalabilirim."

"Eh, bunu istemeyiz tabii." Komitenin muntazam bir şekilde yan yana dizilmiş bir uşaklar müfrezesinin önünde, Jeeves'in düğmelerini koparma olasılığını düşünmek bile yeterince kötüydü. "Ama Spode'un gözlerinin içine bakıp, bu cümleyi söylersem sudan çıkmış balığa döneceğinden eminsin değil mi? Olayı tamamen netleştirelim. Senin Spode olduğunu varsayalım, ben yanına gelip 'Spode, Eulalie olayını biliyorum,' diyorum ve sen donup kalıyorsun, öyle mi?"

"Evet, efendim. Eulalie meselesi, efendim, onun gibi göz önünde olan bir beyefendinin asla açığa çıkmasını istemeyeceği bir şey. Bundan kesinlikle şüphem yok."

Bir süre prova yaptım. Ellerim ceplerimde şifonyere doğru yürüyüp "Spode, Eulalie olayını biliyorum," dedim. Sonra bir kez daha, bu sefer işaret parmağımı yüzüne doğru sallayarak denedim. Sonra kollarımı kavuşturarak bir kez daha yaptım ama doğrusu hiçbiri pek ikna edici değildi bence.

Ama Jeeves'in her zaman en iyisini bildiğini hatırlattım kendime.

"Sen öyle diyorsan öyledir Jeeves. En iyisi hemen gidip Gussie'yi bulayım ve ona hayatını kurtaracak bu bilgiyi vereyim."

"Efendim?"

"Ah, senin hiçbir şeyden haberin yok tabii, değil mi? Şu kadarını söyleyeyim Jeeves, son görüşmemizden bu yana or-

talık daha da karıştı. Spode'un uzun zamandır Bayan Bassett'e âşık olduğunu biliyor muydun?"

"Hayır, efendim."

"Evet, öyleymiş. Bayan Bassett'in mutluluğu Spode için çok önemli ve şimdi erkek tarafının yüz kızartıcı davranışı yüzünden nişan bozulduğu için Gussie'nin boynunu kırmak istiyor."

"Sahi mi, efendim?"

"Seni temin ederim ki öyle. Hatta daha demin buradaydı ve o esnada yatağın altında saklanmakta olan Gussie de her şeyi duydu. O yüzden de pencereden kaçıp, Kaliforniya'ya gitme planları yapıyor. Elbette ölümcül bir hata olur bu. Burada kalıp kızla barışmaya çalışması şart."

"Evet, efendim."

"Kaliforniya'dan barışamazlar."

"Hayır, efendim."

"İşte bu nedenle gidip bulmam lazım onu. Gerçi şu hâlde kolaylıkla bulunabileceğinden şüpheliyim. Muhtemelen çatıya çıkmış, oradan nasıl sıvışabileceğini hesaplıyordur."

Korkularımda sonuna kadar haklı olduğum anlaşıldı. Evi baştan sona aradım ama Gussie'nin izine rastlayamadım. Augustus Fink-Nottle'ın Totleigh Kuleleri'nde bir yerde gizlendiği kesindi ama nerede olduğunu kestirmek çok zordu. En sonunda vazgeçip odama döndüm, içeri girer girmez onu kanlı canlı karşımda bulmayayım mı? Yatağın kenarında durmuş çarşafları birbirine bağlıyordu.

Arkası kapıya dönük olduğundan ve halı çok yumuşak olduğundan ben konuşana kadar içeride olduğumu fark etmedi. Ben "Hey!" diye bağırınca –sesim biraz sert ve yüksek çıkmıştı, çünkü yatağımın o şekilde mahvedilmesine dayanamamıştım– olduğu yerde sıçrayarak bembeyaz bir suratla bana döndü.

"Oof!" dedi. "Seni Spode sandım."

Paniğin yerini öfke almıştı. Dik dik baktı yüzüme. Gözlüklerinin arkasındaki gözleri buz gibiydi. Hiddet dolu bir kalkan balığı gibi görünüyordu.

"Ne yapmaya çalışıyorsun seni kahrolasıca Wooster," dedi sertçe, "niye insanın arkasından sinsice yaklaşıp 'Hey!' diye bağırıyorsun! Kalp krizi geçirtecektin bana az daha."

"Asıl sen ne yapmaya çalışıyorsun sersem Fink-Nottle," diye cevap verdim ben de sertçe, "açıkça yapmamanı söylediğim hâlde çarşaflarımı neden bozuyorsun? Kendi yatak takımın yok mu senin? Git onları düğümle."

"Nasıl yapayım? Spode yatağımda oturuyor."

"Öyle mi?"

"Tabii ki öyle. Beni bekliyor. Buradan ayrıldıktan sonra odama gittim. İçerideydi. Şans eseri o anda boğazını temizlemeseydi bodoslama içeri dalacaktım."

Bu azap içindeki ruhu rahatlatma zamanının geldiğini hissettim.

"Spode'dan korkmana gerek yok, Gussie."

"Spode'dan korkmama gerek yok da ne demek? Mantıklı şeyler söyle."

"Gayet mantıklı konuşuyorum. Spode'un tehditkâr *sıfatı*, sıfat sözcüğünü doğru kullanıp kullanmadığımdan emin değilim, geçmişte kaldı. Jeeves'in gizli sisteminin mükemmelliği sayesinde onunla ilgili asla açığa çıkmasını istemediği bir şey öğrendim."

"Neymiş o?"

"Ah, işte orası biraz karışık. Öğrendim derken Jeeves'in öğrendiğini kastetmiştim ve ne yazık ki bu konuda konuşması yasak. Fakat söz konusu sırdan haberimiz olduğunu gayet kesin bir dille söyleyebiliriz Spode'a. Kabalaşmaya kalkışırsa pataklarım onu." Sustum ve dışarıya kulak kabarttım. Koridordan yaklaşan ayak sesleri duyuluyordu. "Ah!" dedim. "Biri geliyor. O pislik herif olabilir."

Gussie'den hayvani bir inilti çıktı.

"Kapıyı kilitle hemen!"

Elimi havada kaygısızca salladım.

"Gerek yok," dedim. "Bırak gelsin. Hatta dört gözle bekliyorum ziyaretini. Onu nasıl yola getireceğimi seyret Gussie. Biraz eğlenirsin."

Doğru tahmin etmiştim. Gelen gerçekten Spode'du. Kuşkusuz Gussie'nin yatağında oturmaktan sıkılmış, Bertram'la bir kez daha konuşmanın hoş bir değişiklik olacağına karar vermişti. Daha önceki gibi kapıyı çalmadan, pat diye içeri daldı ve Gussie'yi görünce zafer ve memnuniyet dolu sözsüz bir nara attı. Ardından burnundan derin derin nefes alarak bir süre öylece durdu.

Onu son görüşümden bu yana daha da uzamıştı sanki, boyu nereden baksanız iki altmış vardı ve eğer ona boyun eğdirmekle ilgili tavsiyeyi daha az güvendiğim birinden almış olsaydım bu görünüşüyle oldukça korkuturdu beni. Ama yıllardır Jeeves'in ağzından çıkan her kelimenin doğruluğuna güvenmeye öyle bir şartlanmıştım ki kılım dahi kıpırdamadan süzdüm onu.

Maalesef Gussie'nin kendinden benim kadar emin olmadığını gözlemlemiştim. Belki ona durumu bütün açıklığıyla anlatamamıştım, belki de Spode'u karşısında görünce sinirleri boşalmıştı. Sebebi her ne ise duvara yapışmıştı ve anlayabildiğim kadarıyla duvarın içinden geçmeye çalışıyordu. Çabaları sonuçsuz kalınca işinin ehli bir taksidermist tarafından doldurulmuş ölü bir hayvan gibi öylece kalakaldı. Bense davetsiz misafirimize dönüp şaşkınlık ve gururun hoş bir karışımı olan serinkanlı bakışlarla uzun uzun yüzüne baktım.

"Evet Spode, ne oldu yine?" dedim.

Son sözcüğü hoşnutsuzluğumu bildirmek için özellikle vurgulamıştım ama tabii imayı anlayamadı. Gözlerini Gussie'den ayırmadan, Kutsal Kitap'taki sağır engerek gibi yavaş

adımlarla ona doğru yürümeye başladı. Çene kaslarının beni o eski gümüş koleksiyonunun başında yakaladığı andaki gibi çalışmakta olduklarını fark etmiştim; üstelik her an durup gorillerin heyecanlandıklarında yaptıkları gibi iki eliyle göğsünü yumruklamaya başlayacakmış gibi bir hâli vardı.

"Ha!" dedi.

Tabii ki durup bu saçmalığı seyredecek değildim. Durmadan "Ha!" diyerek etrafta dolanma alışkanlığına bir dur denmesi gerekiyordu, hem de acilen.

"Spode!" dedim sert bir sesle ve sanırın aynı anda masaya da vurdum.

Benim varlığımı yeni fark etmiş gibiydi.

"Ne istiyorsun?"

Bir kaşımı ya da ikisini birden kaldırdım.

"Ne mi istiyorum? Sevdim bunu. İyiymiş. Sorduğun için söylüyorum, Spode, ne diye çat kapı odama geldiğini, başka şeyler için ihtiyaç duyduğum alanı neden meşgul ettiğini ve dostlarımla sohbetimi neden böldüğünü öğrenmek istiyorum. İnsanın bu evde ancak bir striptizci kadar mahremiyeti var. Senin kendi odan yok mu? Oraya git ve bir daha da çıkma seni yağ tulumu."

Olanları nasıl karşıladığını görmek için Gussie'ye hızlıca bir göz atmaktan alamadım kendimi ve yüzünde belirmekte olan o ortaçağda bir şövalyenin ejderhayla ortama girişini izleyen çaresiz genç bir kızın tapınma dolu hayranlığını görünce mutlu oldum. Gözünde bir kez daha delikanlılık yıllarımızın Atılgan Wooster'ı olduğumu görebiliyordum ve o kadar yaygara koparmış olduğu için içinin utanç ve vicdan azabıyla yandığından kuşkum yoktu.

Spode da o kadar olumlu anlamda olmasa da epey etkilenmişe benziyordu. Bir tavşan tarafından ısırılmış birinin hayret dolu ifadesiyle bakıyordu bana. Karşısındaki gerçekten taraçada konuştuğu titrek menekşe mi diye soruyor gibiydi ken-

dine. Ona yağ tulumu mu dedim, diye sordu, öyle dediğimi söyledim.

"Yağ tulumu?"

"Yağ tulumu. İyiliksever bir insanın gelip sana haddini bildirmesinin zamanı geldi de geçiyor bile. Senin sıkıntın şu Spode: Bir avuç yarım akıllıyı siyah şortlarıyla Londra sokaklarını mahvetmeye ikna ettin diye kendini bir şey sanıyorsun. Sana 'Yaşasın, Spode!' diye bağırdıklarını duyunca onların Halkın Sesi olduğunu zannediyorsun. Asıl hatayı da burada yapıyorsun. Halk aslında şöyle diyor: 'Futbolcu şortuyla cakalı cakalı yürüyen şu korkunç Spode manyağına bakın! Ömrünüzde böyle bir baş belası gördünüz mü?' "

Söyleyecek bir şey bulamayıp bir süre kıvrandıktan sonra "Ya? Ha! Seninle birazdan ilgileneceğim," dedi.

"Ama ben," diye yapıştırdım, "seninle şimdi ilgileneceğim."

Bir sigara yaktım. "Spode," dedim baklayı ağzımdan çıkararak, "Sırrını biliyorum."

"Ne?"

"Şeyle ilgili her şeyi biliyorum–"

"Neyle ilgili?"

Ben de kendime aynen bu soruyu sormak için duraksamıştım. Çünkü, ister inanın ister inanmayın, o gergin ortamda, en çok ihtiyacım olduğu anda Jeeves'in bana bu pislikle baş etmek için sihirli bir formül olarak sunduğu isim tamamen çıkmıştı aklımdan. Hangi harfle başladığını bile hatırlamıyordum.

İsimlerle ilgili böyle garriplikler yaşayabiliyor insan. Muhtemelen siz de fark etmişsinizdir. Tamamen öğrendiğinizi sanıyorsunuz, sonra bir anda uçup gidiyorlar hafızanızdan. Acayip tanıdık bir yüz yanıma gelip, bana selam verdiğinde adını bir türlü hatırlayamadığım için, bir an nefessiz kaldığım her sefer için kenara bir kuruş koysaydım zengindim şimdi. Böyle durumlarda hep ne yapacağımı şaşırırım ama hiç bu kadar şaşırdığım olmamıştı.

"Neyle ilgili?" dedi Spode.

"İşin aslı," diye itiraf etmek zorunda kaldım, "unuttum."

Arka taraftan gelen çaresiz yutkunma sesi dönüp tekrar Gussie'ye bakmama neden oldu ve söylediklerimi çok iyi kavramış olduğunu fark ettim. Biraz daha uzaklaşmaya çalıştı, gidecek yer kalmadığını fark ettiğindeyse gözlerine bir umutsuzluk ifadesi yerleşti. Sonra birden, Spode ona doğru ilerlemeye başlayınca umutsuzluk yerini azim ve sert bir kararlılığa bıraktı.

Augustus Fink-Nottle'ın o andaki hâlini düşünmek çok hoşuma gidiyor. O ana değin onu asla bir eylem insanı olarak görmemiş olduğumu söylemeliyim. Daha çok hayalperest bir tip olduğunu zannederdim. Ama onun yerinde, çocukluğundan beri San Francisco kıyılarında ortalığı birbirine katan acımasız bir dövüşçü olsa ancak bu kadar büyük bir coşkuyla girişebilirdi kavgaya. Yapışmış olduğu duvarda, başının hemen üstünde bir kuşla –güvercin ya da kumru sanırım– cıvıl cıvıl konuşmakta olan bir kıza bakan kısa pantolonlu ve üçgen şapkalı bir adamın tasvir edildiği orta büyüklükte yağlı boya bir tablo asılıydı. Odada kalmaya başladığımdan beri bir iki kez dikkatimi çekmişti ve hatta Dahlia Hala'ya Dua Eden Samuel yerine kırması için bu tabloyu vermek bile geçmişti içimden. İyi ki de vermemişim, çünkü o zaman Gussie onu çivisinden çıkarıp gayet kıvrak bir hareketle Spode'un kafasına geçiremezdi.

"İyi ki" diyorum, çünkü kafasına yağlı boya geçirilmeyi hak eden bir kişi varsa o da Roderick Spode'du. İlk karşılaşmamızdan bu yana her sözü ve davranışıyla bunun olması için uğraşmıştı adeta. Fakat güzel şeylerin hep aksayan bir yanı olur ve birkaç saniye içinde Gussie'nin bu iyi düşünülmüş eyleminin pek de işe yaramayacağını fark ettim. Tabloyu yanlamasına tutarak, sağlam çerçevenin gücünden yararlanması gerekirdi. Oysa o, silahı dümdüz geçirdiğinden Spode'un ka-

fası bisikletiyle kâğıttan bir çemberin içinden geçen bir sirk çalışanı gibi tuvalin içinden çıkıverdi. Başka bir deyişle ağır bir darbe olabilecek bir şey, Jeeves'in deyimiyle, yalnızca bir jest olarak kaldı. Boynunda kürklü yakalık gibi asılı kalan şeyle gözlerini kırpıştırarak etrafına bakınırken bana harekete geçecek zamanı kazandırmış oldu.

Biz Woosterlar ortamın kızıştığını belirten tek bir işaret görünce bir an bile tereddüt etmeden hemen harekete geçeriz. Gussie'yi düğümlerken yakaladığım çarşafı yatağın kenarından kaptığım gibi Spode'u içine sardım. Okulda o konuyu göreli çok oldu ve kesin bir şey söylemeden önce Jeeves'e danışmam gerekir ama antik Roma'da gladyatörlerin de arenada buna benzer bir şey yaptıkları kalmış aklımda ve çok da işe yarayan bir şey olduğunu düşünüyorum.

Başına bir güvercinle cıvıldaşmakta olan bir kız tablosuyla vurulmuş ve hemen ardından bir çarşafın içine dürülmüş bir adamın havalı ve zeki görünmesi mümkün değildir sanıyorum. Spode'un bütün arkadaşları kendi menfaati için böyle bir durumda hiç kıpırdamamasını ve o kozadan kurtulana kadar ani bir hareket yapmamasını tavsiye ederlerdi muhtemelen. Sandalyelerle ve başka eşyalarla tıklım tıkış dolu bu odada yere yapışıp, kendini yaralamasını önlemenin tek yolu buydu.

Öyle yapmadı ama. Gussie'nin odadan telaşla çıkmakta olduğunu duyunca kendini o tarafa doğru attı ve tabii ki devrildi. Gussie rahat rahat kapıdan çıkıp gittiği esnada yere düşmüş ve öncekinden daha da kötü bir şekilde kördüğüm olmuş hâldeydi.

Benim arkadaşlarım da bana muhakkak o anda odayı terk etmemi tavsiye ederlerdi ve şimdi geriye dönüp baktığımda yaptığım ölümcül hatanın, durup, gelen seslerden yola çıkarak Spode'un kafası olduğunu varsaydığım noktaya, şöminenin üstünde, çocuk Samuel'den çok da uzak olmayan bir yerde duran porselen bir vazoyla vurmak olduğunu düşünüyorum.

Hedefi tam on ikiden vurmuştum ve vazo bin parçaya ayrılmıştı, buraya kadar hiçbir sıkıntı yoktu –Sör Watkyn Bassett gibi bir adamın malına ne kadar zarar verirsem o kadar iyiydi sonuçta– ama o vuruş hareketi dengemi kaybetmeme neden oldu. Bir anda çarşafın altından bir el uzanıp paltomdan yakaladı beni.

Korkunç bir faciaydı bu elbette ve benim yerimde daha zayıf karakterli bir adam olsaydı mücadele etmenin hiçbir anlamı olmadığına kanaat getirip kendini bırakabilirdi. Ama Woosterların olayı, daha önce de belirttiğim gibi, kendilerini asla bırakmamalarıdır. Akılları başlarından gitmez. Hızlı düşünürler ve hemen harekete geçerler. Napolyon da böyleydi. Spode'a sırrından haberdar olduğumu söylemeye hazırlanırken bir sigara yaktığımı söylemiştim. O sigara, ağızlığıyla birlikte, hâlâ ağzımda duruyordu. Onu hemen alıp yanmakta olan ucunu kaçmamı engellemeye çalışan tombul ele bastırdım. Sonuç son derece tatmin ediciydi. Biraz önce gerçekleşen olayların Roderick Spode'u her an her şeye hazırlıklı kılacak bir kafaya sokmuş olmasını beklersiniz ama bu basit manevraya bile hazırlıksız yakalandı. Acı dolu bir haykırışla paltomu bırakıverdi ve böylelikle yolumdaki bütün engeller kalkmış oldu. Bertram Wooster kimin yanında kalıp, kimin yanından uzaklaşması gerektiğini iyi bilen bir adamdır. Yolunun üstünde bir aslan görecek olursa hemen arka sokaklardan birine sıvışır. İnanılmaz bir hızla çıktım odadan ve eşiği de Gussie'yle aramdaki mesafeyi en az birkaç saniye kısaltacak bir kıvraklıkla geçebilirdim, tabii o anda içeri girmekte olan sağlam bir vücutla kafa kafaya çarpışmış olmasaydım. Kollarımız birbirine dolandığında Totleigh Kuleleri'nde bir bela bitse öbürü başlıyor, diye düşündüğümü hatırlıyorum.

Sanırım bu o sağlam vücudun Dahlia Hala'ya ait olduğunu şakaklarına sinmiş *eau-de-Cologne* kokusu sayesinde anladım ama her hâlükârda dudaklarından dökülüveren, av sıra-

sında kullanılan sunturlu küfür de beni aynı sonuca götürürdü sanırım. Birbirimize yapışmış hâlde yere düştük ve içeri doğru biraz yuvarlanmış olmalıyız ki bir anda Roderick Spode'un en son gördüğümde odanın öteki ucunda olan çarşafa dolanmış bedeniyle çarpıştık. Herhâlde biz biraz kuzey, kuzeydoğuya gitmişiz, o da biraz güney, güneybatıya doğru yuvarlanmış olacak ki ortada bir yerde buluşmuştuk.

Spode'un aklının başına gelmeye başladığını ve Dahlia Hala'yı sol bacağından yakaladığını fark ettim, halam bundan pek hoşlanmamış gibiydi. Diyaframında oturmakta olan yeğeni yüzünden nefesi epey kesilmiş olsa da söylenme performansından hiçbir şey yitirmediği konuşmasından açıkça anlaşılıyordu.

"Bu nasıl bir rezilliktir?" diyordu öfkeyle. "Akıl hastanesi mi burası? Herkes keçileri kaçırmış herhâlde. Önce koridorda yaban atı gibi koşturan Kafadan Çatlak ile karşılaştım. Sonra sen beni şeytanarabasıymışım gibi ezip geçmeye çalıştın. Şimdi de bornozlu bir beyefendi ayak bileğimi gıdıklıyor –ki bin dokuz yüz yirmi birdeki York-Ainsty Av Balosu'ndan beri ilk kez başıma geliyor bu."

Bu itirazlar Spode'u etkilemiş ve içindeki iyiye dokunmuş olacak ki bacağını tutmayı bıraktı ve halam elbisesini silkeleyerek ayağa kalktı.

"Evet, o hâlde," dedi biraz daha sakin bir tavırla, "bir açıklama yapın lütfen, usturuplu bir açıklama olsun ama. Neler oluyor? Mesele nedir? Bu kefen giymiş şeytan kimin nesidir?"

Onları tanıştırdım.

"Spode'la karşılaşmıştın, değil mi? Bay Roderick Spode, Bayan Travers."

Spode çarşaftan kurtulmuştu ama tablo hâlâ yerindeydi, Dahlia Halam meraklı bakışlarla süzdü onu.

"Boynunuzda neden bir tablo asılı acaba?" Ardından daha hoşgörülü bir tavırla ekledi: "İsterseniz taşıyın tabii ama size

pek yakışmamış doğrusu."

Spode cevap vermedi. Derin derin nefes alıp veriyordu. Onu suçlamıyordum, yanlış anlamayın –onun yerinde olsam ben de aynısını yapardım– ama çıkardığı ses hiç de hoş değildi ve durmasını istiyordum. Ayrıca bana tuhaf bakışlar atıyordu, onu da yapmamasını istiyordum.

Yüzü kızarmıştı, gözleri yuvalarından fırlamıştı ve sanki tüyleri diken diken olmuş gibiydi –Jeeves'in bana Barmy Fotheringay-Phipps'in Newmarket Bahar Buluşması'nda, o kadar para döktüğü ölü atının altıncı olduğunu öğrenince verdiği tepkiyi anlatırken söylediği gibi ürkmüş bir yaban kirpisine benziyordu.

Bir keresinde Jeeves'le geçici bir anlaşmazlığa düşmüştük ve uşak bulma kurumundan onun yerine gönderdikleri adam yanımda çalışmaya başlayalı daha bir hafta bile olmadan körkütük sarhoş olmuş, evi yakmaya kalkışmış ve et bıçağıyla üstüme saldırmıştı. Bunu da o çok tuhaf çalışan aklıyla iç organlarımı görmek istediğini söyleyerek açıklamıştı. Bugüne kadar başıma gelen en kötü şeyin o olduğuna inanıyordum. Şimdiyse o olayın ikinci sıraya indiğini anlamıştım.

Bahsettiğim adam alelade cahilin biriydi; Spode ise iyi bir aileden gelen, okumuş bir adamdı ama görünüşe bakılırsa ruhları bir yerde benzeşiyordu. Başka herhangi bir konuda benzer fikirlere sahip olacaklarını sanmıyorum ama iç organlarımı görmek istemek hususunda tamamen hemfikirdiler. Aralarındaki tek fark, çalışanım kazı çalışması için bir et bıçağı kullanmaya niyetlenmişken Spode'un bu işin çıplak elle de halledilebileceğine olan inancıydı.

"Bizi yalnız bırakmanızı istemek zorundayım, hanımefendi," dedi.

"Ama daha yeni gelmiştim," dedi Dahlia Hala.

"Az sonra bu adamı eşek sudan gelinceye kadar döveceğim."

Yaşlı akrabamın önünde asla takınılmaması gereken bir

tavırdı bu. Soyuna sopuna değer veren bir insandı ve daha önce de söylemiş olduğum gibi Bertram'a çok düşkündü. Yüzü gölgelendi.

"Yeğenime dokunamazsın."

"Vücudunda kırılmadık kemik bırakmayacağım."

"Öyle bir şey yapmayacaksın. Duyuyor musun!... Hey, sen!"

Son kelimeleri söylerken sesini aşırı yükseltti, çünkü o anda Spode aniden bana doğru atılmıştı. Gözlerinin nasıl parıldadığına, bıyığındaki tüylerin nasıl dikildiğine, dişlerinin nasıl gıcırdadığına ve parmaklarının nasıl bir kötücüllükle oynadığına bakılırsa beni ağır tempoda dans etmekte olan bir balet gibi havaya uçurabilecek türden bir harekete hazırlanıyordu. Bir saniye önce olsa gerçekten de havalanabilirdim. Ama havalanmadım. Gayet sakin ve soğukkanlı bir şekilde olduğum yerde durmaya devam ettim. Kollarımı kavuşturup kavuşturmadığımı hatırlamıyorum ama dudaklarımda belli belirsiz, alaycı bir gülümseme olduğu kalmış aklımda.

Çünkü o duyuyor musun nidasındaki "yu" hecesi on beş dakikadır uğraşmama rağmen başaramadığım şeyi halletmiş, hafızamın kapılarını aralamıştı. Jeeves'in sözleri hızla zihnime doluştu. Bir saniye önce bomboş olan kafam şimdi adeta bir şelale gibi gürül gürüldü. Hep öyle olur zaten.

"Bir saniye Spode," dedim sessizce. "Bir saniyeni rica edeceğim. Boyundan büyük bir işe kalkışmadan önce bilmeni isterim ki Eulalie meselesiyle ilgili her şeyi biliyorum."

Muazzamdı. Kendimi bir düğmeye basıp madenleri patlatan adamlar gibi hissediyordum. Jeeves'e yürekten inandığım için somut sonuçlar görmeye kendimi hazırlamış olmasaydım sözlerimin adamın üstünde yarattığı etki karşısında hayretten ağzım açık kalırdı. Onu tam kalbinden vurmuş ve darmaduman etmiştim. Çok sıcak bir şeye dokunmuş gibi sıçradı ve yüzüne bir dehşet ve panik ifadesi yayıldı.

Bu durum aklıma kaçınılmaz olarak gençlik yıllarımda,

Oxford'da başıma gelen bir olayı hatırlattı. Kürek Yarışları haftasıydı ve şimdi adını hatırlayamadığım bir kızla beraber nehir kenarında geziniyorduk. Birden bir havlama sesi duyduk ve iri, cüsseli bir köpeğin büyük bir enerjiyle, son sürat bize doğru koştuğunu ve belli ki bela aradığını gördük. Ruhumu Tanrı'ya teslim etmişken ve otuz sterlinlik pamuklu pantolonumun köpek ısırıklarıyla paramparça edileceğinden eminken kız köpeğin iyice yaklaşmasını bekleyip birdenbire suratının ortasına rengarenk bir Japon şemsiyesi açıvermişti. Hayvan üç ters takla atıp kendi hayatına geri dönmüştü.

Ters takla hariç Roderick Spode'un tepkileri de o şaşkına dönmüş köpeğinkiyle bire bir aynıydı. Bir an ağzı açık bir şekilde bakakaldı. Ardından "Öyle mi?" dedi. Sonra dudaklarında kendince uzlaşmacı bir gülümseme olduğunu düşündüğü bir şey belirdi. Ardından balık kılçığı yutmuş gibi altı –belki de yedi– kez üst üste yutkundu. En nihayetinde de konuştu. Hayatım boyunca duyduğum, cilveleşen bir kumruya en yakın sesti bu –fazlasıyla yumuşak mizaçlı bir kumruya hem de.

"Ah, demek öyle," dedi.

"Evet öyle," dedim.

Tam olarak ne bildiğimi sorsaydı işler biraz zorlaşırdı ama sormadı.

"Şey –nasıl öğrendin?"

"Kendimce bazı yöntemlerim var."

"Öyle mi?" dedi.

"Öyle," dedim ve tekrar kısa bir sessizlik oldu.

Böylesine çetin ceviz bir adamın, bir anda dili bir karış dışarıda bir dalkavuğa dönüşeceğini söyleseler asla inanmazdım ama hemencecik bana yaltaklanmaya başladı.

Yalvaran bakışlarla bakıyordu yüzüme.

"Kimseye söylemeyeceğini umuyorum, Wooster. Kimseye söylemezsin değil mi Wooster?"

"Söylemem–"

"Teşekkürler, Wooster."

"Bir şartla –böyle tuhaf davranışlar sergilemeyeceksin, şey gibi –ne denir?"

İyice dibime girdi.

"Elbette, elbette. Düşünmeden, aceleyle hareket ettim son zamanlarda." Elini uzatıp ceketimin kolunu düzeltti. "Ceketini biraz buruşturmuş muyum, Wooster? Özür dilerim. Kendimi kaybettim. Bir daha olmayacak."

"Olmasın tabii. Ah, Tanrım! İnsanları ceketlerinden çekip, kemiklerini kıracağını söylemek de nedir? Hayatımda böyle şey görmedim."

"Haklısın, haklısın. Hata ettim."

"Tabii ki hata ettin. Gelecekte böyle şeylere asla müsamaha göstermeyeceğim, Spode."

"Evet, evet. Anlıyorum."

"Bu eve geldiğimden beri sergilediğin davranışlardan hiç memnun değilim. Yemek sırasında attığın bakışlar falan. İnsanların böyle şeyleri fark etmediklerini sanıyorsun ama fark ediyorlar."

"Elbette, elbette."

"Sonra bana zavallı solucan deyişin."

"Sana zavallı solucan diye hitap ettiğim için özür dilerim, Wooster. Düşünmeden konuştum."

"Her zaman önce düşün, sonra konuş Spode. Hepsi bu kadar. Çekilebilirsin."

"İyi geceler Wooster."

"İyi geceler Spode."

Başı öne eğik hâlde odadan çıktı, ben de arka tarafta motorlu bisiklet gibi sesler çıkarmakta olan Dahlia Hala'ya döndüm. Biraz önce halüsinasyon görmüş birinin bakışlarıyla süzdü beni. Gerçekten de bütün bu yaşananlar olayla ilgisi olmayan birine aşırı tuhaf bir hayal gibi gelebilir.

"Şey, ben en iyisi–"

Durdu –neyse ki diyeceğim, çünkü aşırı heyecanlandığında zaman zaman av alanında olduğunu unutabilmek gibi bir özelliği var ve yapacağı şey, eğer söylemiş olsaydı, bazılarına fazlasıyla delice gelebilirdi.

"Bertie! Bu olanlar da neydi öyle!"

Elimi sakince havaya kaldırdım.

"Ah, yalnızca meramımı anlattım. Gücümü gösterdim. Spode gibi adamlara bazen böyle hadlerini bildirmek gerekiyor."

"Şu Eulalie kim?"

"Ah, orası karışık. O konuyla ilgili en sağlıklı bilgiyi Jeeves'den alabilirsin. Ama o da söylemeye yanaşmıyor, çünkü kulüp kuralları çok katı ve üyelerin bir yere kadar açıklama yapmalarına izin veriliyor. Jeeves," diye devam ettim, çünkü Sezar'ın hakkını her zaman teslim ederim, "bir süre önce gelip, Spode'a Eulalie'yle ilgili her şeyi bildiğimi söylersem onu avucumun içine alacağımı söyledi. Ve biraz önce kendi gözlerinle gördüğün gibi gerçekten de avucumun içine atlayıverdi. Söz konusu kişi kimdir, hiçbir fikrim yok. Tek söyleyebileceğim Spode'un geçmişinden bir kız olduğu ve korkarım aralarında pek de hoş şeyler yaşanmamış olduğu."

İçimi çektim, duygulanmıştım.

"İnsan kolayca gözünde canlandırabiliyor, değil mi Dahlia Hala? Erkeklerin ihanet edebileceklerinden habersiz masum bir kızcağız...o küçük çıkın...nehir kıyısına son bir kederli yürüyüş...sıçrayan suyun sesi...kabarcıklarla dolu bir çığlık...sen de hayal edebiliyorsun, değil mi? İnsanların bunu öğrenme ihtimali karşısında bronz teninin bembeyaz kesilmesi gayet doğal."

Dahlia Hala derin bir nefes aldı. Yüzünde *Ruhun Uyanışı* tablosundakine benzer bir ifade belirdi.

"Bildiğimiz şantaj! Ondan iyisi yoktur! Hep söylemişimdir, söylemeye de devam edeceğim. Acil durumlarda adeta sihir gibi yetişiyor insanın imdadına. Bertie," diye haykırdı,

"bunun ne demek olduğunun farkında mısın?"

"Ne demekmiş ihtiyar akrabam?"

"Spode'un bütün ipleri elinde olduğuna göre inek sütlüğünü aşırmanın önünde hiçbir engel kalmadı demektir. Bu gece elini kolunu sallayarak gidip alabilirsin onu."

Pişmanlıkla başımı salladım. Bu düşüncenin aklına gelmesinden korkuyordum. Şimdi yudumlamakta olduğu o neşe dolu iksiri dudaklarından çekip almam gerekiyordu ve bebekken beni ayağında sallamış bir halaya bunu yapmak hiç de hoş bir his değildi.

"Hayır," dedim. "Yanılıyorsun. Kusura bakma ama mankafanın tekiymişsin gibi konuşuyorsun. Spode artık engel teşkil etmiyor olabilir ama bu defterin hâlâ Stiffy'de olduğu gerçeğini değiştirmiyor. İnek sütlüğüyle ilgili herhangi bir hamleye girişmeden önce defteri almam lazım."

"Ama neden? Ah, senin haberin yok galiba. Madeline Bassett bizim Kafadan Çatlak'tan ayrıldı. Daha demin kendinden gayet emin bir şekilde söyledi bunu bana. Olay Stephanie'nin ihtiyar Bassett'e defteri göstermesi ve dolayısıyla nişanın bozulması değil miydi? Ama şimdi nişan zaten bozulduğuna göre–"

Tekrar kafamı salladım.

"Sevgili hatalı mantık yürütenim," dedim, "olayın özünü fena hâlde kaçırıyorsun. O defter Stiffy'de olduğu sürece içinde yazanları Madeline Bassett'e gösteremeyiz. Ve ancak ve ancak Madeline Bassett'in onları okuması durumunda Gussie'nin Stiffy'nin bacaklarını sıkma nedeninin şüphelendiği şey olmadığını kanıtlayabiliriz ona. Ve ancak bunu kanıtlarsak kendini aklayabilir ve tekrar barışabilirler ve böylece ben de o lanet olası Bassett'le evlenmek zorunda kalmak belasından kurtulurum. Tekrar söylüyorum, hayır. Herhangi bir adım atmadan önce defteri almam gerekiyor."

Durumu bütün çıplaklığıyla ortaya koymam işe yaramış-

tı. Tavrından olayı kavradığı anlaşılıyordu. Bir süre acı kadehtekini son damlasına kadar içmiş bir hala gibi yüzünü ekşiterek ve alt dudağını ısırarak öylece oturdu.

"Hım, nasıl alacaksın peki?"

"Odasını aramayı düşünüyorum?"

"O ne işe yarayacak ki?"

"Sevgili yaşlı akrabam, Gussie'nin araştırmaları defteri üstünde taşımadığını gösterdi. Düzgün bir şekilde akıl yürütürsek odasında sakladığı sonucuna ulaşabiliriz."

"Evet ama seni şapşal, odasının neresinde? Her yerde olabilir. Ve her neredeyse çok dikkatli bir şekilde saklanmış olduğundan emin olabilirsin. Olayın bu kısmına pek akıl yürütmedin sanırım."

Sahiden de bu hiç aklıma gelmemişti ve "Ah, oh!" diye haykırışımdan bunu açıkça anlamış olacak ki yalaktan su içmekte olan bir manda gibi burnundan püskürdü.

"Masasının üzerinde öylece durduğunu düşünüyordun kesin. Peki, istiyorsan git ara odasını. Bunda kötü bir yan göremiyorum. Hatta böylece yapacak bir şeyin olur da meyhanelerden uzak durursun. O arada ben de mantıklı bir yol çizmeye başlayayım bize. Birimizin yapması gerekiyor çünkü bunu."

Şöminenin önünde durup, raftaki porselen atı duvara fırlattıktan ve üstünde tepindikten sonra çıkıp gitti. Ben de gayet güzelce planlamış olduğumu sandığım şeyin aksaklıklarıyla karşılaşmış olmaktan ötürü biraz sinirlerim bozulmuş bir hâlde oturup, kafa patlatmaya başladım.

Düşündükçe kanım canım akrabamın haklı olduğuna kanaat getirdim. Kendi odama şöyle bir göz gezdirdiğimde bile içinde ihtiyar Bassett'in çorba içme şekli ile ilgili hakaretamiz cümleler olan deri kaplı küçük bir defteri rahatlıkla saklayabileceğim en az on beş farklı yer görüyordum. Stiffy için de geçerliydi aynı şey muhtemelen. Dolayısıyla odaya girerek bı-

rakın benim gibi çocukluğundan beri körebe oyununda berbat olan bir adamı, bir kan tazısı için bile kafa karıştırıcı olabilecek bir işe girişecektim.

Düşünmeye başlamadan önce biraz beynimi dinlendirmek için tüyleri diken diken eden kitabımı tekrar elime aldım. Ve yemin ederim daha yarım sayfa okumadan bir çığlık attım. Önemli bir pasaja denk gelmiştim.

"Jeeves," dedim bir dakika sonra odaya giren uşağıma, "önemli bir pasaj okudum."

"Efendim?"

Meseleye dan diye girdiğimi anladım, öncesinde biraz bilgi vermem gerekiyordu.

"Okuduğum cinayet romanından bahsediyorum," dedim. "Ama bekle. Sana göstermeden önce Spode'la ilgili vermiş olduğun bilginin doğruluğundan ötürü kutlamam gerekiyor seni. Bütün kalbimle teşekkür ediyorum, Jeeves. Eulalie adının onu mahvedeceğini söylemiştin, gerçekten de öyle oldu. Spode *tehdit sıfatını*...sıfatını mi deniyordu?'

"Evet, efendim. Aynen öyle."

"Biliyordum. Her neyse Spode *tehdit sıfatını* kaybetti. Tamamen devre dışı kaldı, işi bitti."

"Çok sevindim, efendim."

"Ben de. Ama önümüzde aşmamız gereken Becher's Brook engeli[26] var; defter hâlâ Stiffy'de. Herhangi başka bir hamle yapmadan önce onun bulunması ve tekrar ele geçirilmesi gerekiyor, Jeeves. Dahlia Hala son derece bedbaht bir şekilde ayrıldı yanımdan, çünkü o lanet olası şeyin bizim küçük irinin yatak odasında saklanmış olduğunu ve bulmanın hiçbir şekilde mümkün olmadığını düşünüyor. Her yerde olabilir ve kuşkusuz çok iyi gizlenmiştir diyor."

---

26. Liverpool'da düzenlenen ulusal at yarışları müsabakalarında kullanılan hayli tartışmalı engel. (ç.n.)

"İşin zorluğu da bu, efendim."

"Aynen öyle. İşte o önemli pasaj da tam bu noktada devreye giriyor. Bize yol gösterip doğru tarafa yönlendiriyor. Dur sana okuyayım. Dedektif arkadaşıyla konuşuyor; 'onlar' diye bahsedilen kişiler de kayıp mücevherleri bulmak için bir kızın odasını talan etmiş olan ve henüz kimliğini belirleyemedikleri bir takım cibilliyetsiz mahluklar. İyi dinle, Jeeves. 'Her yere bakmışlar sevgili Postlethwaite, gerçekten bir şey bulabilecekleri yer hariç her yere. Amatör bunlar Postlethwaite, hem de nasıl amatör. Gardıroba bakmak akıllarına gelmemiş, deneyimli hırsızların ilk bakacağı yer burasıdır oysa, çünkü –buraya dikkat– kadınların en gizli şeylerini buraya sakladıklarını bilirler.' "

Dikkatle yüzüne baktım.

"Bunun ne demek olduğunu anlıyorsun, değil mi Jeeves?"

"Sizi doğru anladıysam, efendim, Bay Fink-Nottle'ın defterinin Bayan Byng'in odasındaki gardıropta olabileceğini ima ediyorsunuz."

"Orada olabileceğini değil Jeeves, kesinkes orada olduğunu söylüyorum. Başka nereye koymuş olabilir ki? O dedektif aptal değil. Öyle diyorsa öyledir. Adama güvenim tam, dediklerini sorgusuz sualsiz yapmaya hazırım."

"Ama efendim, şey kastetmiyorsunuzdur herhâlde–"

"Aynen onu kastediyorum. Hemen şimdi yapacağım hem de. Stiffy İşçi Erkekler Enstitüsü'ne gitti ve geri dönmesine saatler var. Köy Anneleri'nden oluşan kalabalığın Kutsal Topraklar renkli fotoğraf gösterisi ve piyano müziğiyle iki saatten az bir sürede tatmin edilmesinin mümkünatı yok. Dolayısıyla ortalık sessizken bitirmemiz lazım şu işi. Paçaları sıva bakalım, Jeeves, sen de benimle geliyorsun."

"Şey, aslında efendim–"

"Ve sakın 'Şey, aslında efendim,' gibi şeyler söyleme. Ne zaman stratejik bir eylem planı ortaya koysam hisli bir ses

tonuyla 'Şey, aslında efendim,' deme alışkanlığın konusunda daha önce uyarmıştım seni. Senden daha az "Şey, aslında efendim," ve daha çok heves ve işe dört elle sarılma istiyorum. Daha feodal düşün, Jeeves. Stiffy'nin odasını biliyor musun?"

"Evet, efendim."

"İstikamet orası o zaman!"

Yukarıdaki konuşmada sergilemiş olduğum cesur yürek tavrıma karşın hedefimize doğru ilerlerken çok da coşkulu ve tasasız bir ruh hâli içinde olduğumu söyleyemeyeceğim. Hatta yaklaştıkça coşkumun azaldığını hissediyordum. Roberta Wickham beni o sıcak su torbasını delmeye ikna ettiğinde de aynen bu hâldeydim. Böyle sinsice dalaverelerden nefret ediyorum. Bertram Wooster başı dik, ayakları yere sağlam basan bir adam olmayı sever, böyle beli iki büklüm hâlde, parmaklarının ucuna basarak, etrafta gizli gizli gezinmeyi değil.

Tam da böylesi tepkiler beklediğimden aşırı gerilmiştim ve moralimi biraz düzeltmesi için Jeeves'in de bana eşlik etmesini istemiştim ama şimdi daha neşeli olmasını ve bana daha da yardımcı olmasını dilerken bulmuştum kendimi. Onun bana güle oynaya hizmet edeceğini ve bu harekâta can-ı gönülden katılacağını ummuştum ama umutlarım boşa çıkmıştı. En başından beri mesafeli bir tasvip etmeme tavrı sergiliyordu. Kendini olaydan olabildiğince uzaklaştırmaya çalışıyor gibiydi ve bu beni öfkelendiriyordu.

Onun soğuk hâli ve benim öfkem yüzünden yol boyunca hiç konuşmadık; odaya da tek kelime etmeden girip ışığı yaktık.

Etrafa şöyle bir göz gezdirirken ilk izlenimim, Stiffy gibi ahlaki duruşu şaibeli bir bücür için fazlasıyla güzel ve düzenli bir oda olduğuydu. Totleigh Kuleleri gibi kır evleri yapıldığı esnada, içinde elli çiftin dans edemeyeceği büyüklükte yerler yatak odası sayılmazdı; dolayısıyla burası bir düzine Stiffy'nin kalabileceği büyüklükte bir odaydı. Tavandaki küçük elektrik

ampulünün ışığında, lanet olası oda her yöne doğru kilometrelerce uzanıyor gibiydi ve dedektifin haklı olmayabileceği ve dolayısıyla Gussie'nin defterinin bu devasa boşluğun herhangi bir yerine gizlenmiş olabileceği düşüncesi insanın tüylerini diken diken ediyordu.

Orada durmuş umudumu kaybetmemeye çalışırken düşüncelerim birden gırtlaktan gelen, tuhaf, radyo parazitine ya da uzaktan gelen bir gök gürültüsüne benzeyen bir sesle bölündü; uzun lafın kısası o ses köpek Bartholomew'nun boğazından geliyordu.

Yatağın üstünde durmuş, ön patilerini yatak örtüsüne sürtmekle meşguldü; gözlerindeki mesaj o kadar açıktı ki iki bedende tek canmışız gibi hareket ettik. Aynı anda ben kartal gibi süzülerek şifonyerin üzerine tünedim, Jeeves ise serçe gibi sekerek gardırobun üzerine çıktı. Hayvan yataktan atlayıp odanın ortasına kadar ilerledi, orada oturup, burnundan ıslık sesi çıkararak soluk alıp verirken kaşlarının altından günahkâr cemaatini azarlayan İskoç bir papaz gibi süzmeye başladı bizi.

Ve işlere bir süreliğine, orada ara verildi.

BÖLÜM 8

Gergin sessizliği ilk bozan Jeeves oldu.

"Defter burada değil galiba, efendim."

"Öyle mi?"

"Gardırobun üstüne baktım efendim ama defteri göremedim."

Cevabım biraz sert kaçmış olabilir. O salyalı ağızdan kıl payı kurtulmuş olmanın verdiği huzursuzluğu atamamıştım üzerimden.

"Başlarım defterine Jeeves! Bu köpek ne olacak?"

"Evet, efendim."

"Ne demek 'evet efendim?' "

"Gündeme getirdiğiniz konuyu anladığımı aktarma çabası içindeydim, efendim. Hayvanın böyle beklenmedik şekilde ortaya çıkışı kesinlikle önemli bir sorun teşkil ediyor. Şu andaki tavrını sürdürmesi durumunda Bay Fink-Nottle'ın defterini aramamız pek kolay olmayacak. Hareket özgürlüğümüz önemli ölçüde kısıtlanacak."

"Ne yapmamız gerekiyor o hâlde?"

"Kestirmek güç, efendim."

"Hiçbir fikrin yok mu?"

"Hayır, efendim."

O anda kötü ve can yakıcı bir şey söyleyebilirdim –ne olduğunu bilmiyorum ama acıtacak bir şey– fakat kendimi tuttum. Bu kadar yetenekli bir adamdan dahi her seferinde, hiç sektirmeden meseleleri çözmesini beklemek haksızlıktı. R.

Spode'un üzerimdeki gölgesini bertaraf ederek ona karşı zafer kazanmamı sağlayan o dâhice plan onu epey yormuş olmalıydı, beyninin hâlâ tam olarak toparlanamamış olması kuvvetle muhtemeldi. Zihninin eski formuna kavuşmasını ve yeni başarılara imza atmasını beklemekten ve ummaktan başka çare yoktu.

Ve durumu bir kez daha gözden geçirince bunun bir an önce gerçekleşmesi gerektiğini iyice kavradım, çünkü bu köpeği ancak ve ancak dâhice düşünülmüş ve kusursuzca uygulanmış bir taarruz yerinden oynatabilirdi. Hayatımda onun kadar yerine çivilenmiş ve eşek sudan gelinceye –ya da onun durumunda sahibesi gelinceye– kadar yerinden kıpırdamamaya ant içmiş gibi görünen bir köpek görmemiştim. Ve Stiffy gelip de beni şifonyerinin üstüne tünemiş hâlde bulursa ona durumu nasıl açıklayacağımı henüz ayrıntılı bir şekilde düşünme imkânım olmamıştı.

Hayvanın orada kütük gibi oturuşunu izledikçe sinirlerim iyiden iyiye bozulmaya başladı. Aklıma bir kır evi ziyareti sırasında bir Alman kurdu tarafından kovalanarak, gardırobun üstüne çıkmak zorunda kalan Freddie Widgeon'ın bana en gücendiği şeyin, olayın onur kırıcılığı olduğunu anlatışı geldi –gururunun tam anlamıyla ayaklar altına alındığını hissetmişti– kısacası kendisinin, bir anlamda *Çağların Varisi*'nin lanet olası bir köpeğin canı istedi diye gardırobun üstüne kamp kurmak zorunda kalması epey sarsmıştı onu.

Ben de aynen öyle hissediyordum. İnsan kendi soylu geçmişini davul zurna çalarak duyurmak istemez elbette ama sonuçta Woosterlar bu ülkeye Fatih William'la birlikte ayak basmış ve onunla gayet sıkı fıkı ilişkiler içinde olmuş insanlardı: İskoç teriyerleri tarafından itilip, kakılacak olduktan sonra ne anlamı kalıyordu Fatih'le aynı anda gelmenin falan?

Bu düşünceler beni epey hırçınlaştırdı, aşağıdaki hayvana ters ters baktım.

“Korkunç bir şey bu Jeeves,” dedim aklımdan geçenleri sözcüklere dökerek, “bu hayvanın bir yatak odasında, bu şekilde gezinmesi diyorum. Hiç hijyenik değil.”

“Evet, efendim.”

“İskoç teriyerleri kötü kokar, en iyileri bile. Agatha Halam’ın köpeği McIntosh’un benim misafirperverliğimden istifade ederken ortalığı nasıl kokuttuğunu hatırlıyorsundur. Sana bundan sıkça bahsetmişimdir.”

“Evet, efendim.”

“Üstelik bu yavru da değil artık. Ahırda yatıp kalkması gerektiği belli. Hem Stiffy’nin odasında İskoç teriyerleri, Gussie’nin odasında semenderler, ne oluyoruz canım, cüzzamlılar evi mi burası?”

“Değil, efendim.”

“Meseleye bir de başka bir açıdan bakalım,” dedim olaya ısınmaya başlayarak. “Böyle saldırgan tavırlı bir köpeği yatak odanda tutarsan içeri giren herkesin üstüne atmaca gibi atlar. Haydi sen ben gibi insanlar acil durumlarda kendimizi nasıl korumamız gerektiğini biliyoruz ama ya bizim yerimizde gergin bir oda hizmetçisi olsaydı?”

“Evet, efendim.”

“Yatağı havalandırmak için odaya girdiğini hayal et. Gözümün önünde iri gözlü ve utangaç bakışlı, çıtkırıldım bir kız canlanıyor. Eşiği geçiyor. Yatağa doğru yaklaşıyor. Ve birden bu insan yiyen köpek üstüne atlıyor. Olabilecekleri düşünmek dahi istemiyorum.”

“Ben de, efendim.”

Kaşlarımı çattım.

“Keşke,” dedim, “ ‘Evet, efendim,’ ‘Hayır, efendim,’ diyeceğine bir şeyler yapsan Jeeves.”

“Ama ne yapabilirim ki, efendim?”

“Harekete geçebilirsin mesela Jeeves. Burada gereken şey bu –kararlı, kesin bir şekilde harekete geçmek. Bilmem hatır-

lar mısın, bir keresinde Agatha Halam'ın Herts bölgesindeki Woollam Chersey'de bulunan evine gitmiştik. Dur hafızanı tazeleyeyim, hani Kabine Bakanı saygıdeğer A.B. Filmer'la birlikteyken öfkeli bir kuğunun saldırısına uğramıştım da gölün ortasındaki adada, bir kulübenin çatısına sığınmak zorunda kalmıştım."

"Olayı dün gibi hatırlıyorum, efendim."

"Ben de. Ve adeta zihnimin retinasına kazınmış olan görüntü de –doğru kullandım mı tabiri?"

"Evet, efendim."

"–senin 'bunu yapamazsın canım' havalarında, korkusuzca kuğunun yanına gidip, kafasına bir yağmurluk geçirmek suretiyle bütün gaye ve emellerini bozuşun ve onu bütün savaş stratejisini yeniden gözden geçirmek zorunda bırakışın. Harika bir iş çıkarmıştın. Daha iyisiyle karşılaştığımı hatırlamıyorum."

"Sağ olun, efendim. Sizi tatmin edebildiysem ne mutlu bana."

"Kesinlikle ettin Jeeves, aşırı derecede hem de. Biraz önce aklımdan benzer bir operasyonun bu köpeği de sudan çıkmış balığa döndüreceği geçti."

"Ona şüphe yok, efendim. Ama yanımda yağmurluk yok."

"O zaman bir çarşafla neler yapabileceğini düşünmeni öneririm. Ve çarşaf aynı işi görür mü diye merak ediyorsan sen odama gelmeden hemen önce Bay Spode'un üzerinde denediğimi ve harika sonuçlar elde ettiğimi söylemeliyim. Adam resmen içinden çıkamadı."

"Sahi mi, efendim?"

"Seni temin ederim ki Jeeves. Çarşaftan daha iyi silah zor bulursun. Yatakta birkaç tane var gibi."

"Evet, efendim. Yatakta var."

Bir sessizlik oldu. Onunla ilgili yanlış bir kanıya varmayı asla istemezdim ama bu *nolle prosequi* değildiyse ben hiçbir

şey bilmiyordum. Yüzündeki soğuk ve gönülsüz ifade de beni doğrular nitelikteydi ve bu yüzden de *pourparlers*'imiz [27] esnasında Spode'la ilgili olarak bana yapmaya çalıştığı gibi gururunu yaralamayı denedim.

"Küçücük bir köpekten mi korkuyorsun Jeeves?"

Beni saygılı bir ses tonuyla düzelterek söz konusu hayvanın küçücük bir köpek olmadığına, kas gelişimi açısından ortalamanın oldukça üstünde seyrettiğine dair görüşünü belirtti. Dikkatimi özellikle dişlerine çekti.

Onu rahatlattım.

"Eğer bir anda atlarsan dişlerini kullanma fırsatı bulamaz bence. Yatağa zıplayıp bir çarşaf kaparsın ve daha ne olup bittiğini anlamadan onu içine sarıverirsin; bitti gitti işte."

"Evet, efendim."

"Bir anda atlayacak mısın o hâlde?"

"Hayır, efendim."

Gergin bir sessizlik oldu, köpek Bartholomew gözünü kırpmadan bana bakmaya devam ediyordu ve yüzündeki o kibirli, kendini beğenmiş ifadeyi bir kez daha fark ederek öfkelendim. Bir İskoç teriyeri yüzünden bir şifonyerin üstüne tünemek zorunda kalmak hiçbir koşul altında hoş bir deneyim olmaz ama naçizane görüşüm, köpeğin birazcık da olsa alttan almasını ve insanın yüzüne ruhani kurtuluşa erişip erişmediğini sorar gibi bakarak yaraya tuz basmamasını beklemenin çok büyük bir şey olmadığı yönünde.

Yüzünden o ifadeyi silmek için bir hamle yaptım. Yanımdaki şamdanın içinde bir parça mum vardı ve o mumu alıp o pis yaratığın üstüne fırlattım. Hepsini büyük bir iştahla yedi, sonrasında kusmak için biraz mola verdi ve sessiz bakışlarını tekrar üstüme dikti. Tam o anda kapı açıldı ve Stiffy içeri girdi –beklediğimden saatler önce.

---

27. *(Fr.)* Ön görüşme (ç.n.)

Onu gördüğümde dikkatimi çeken ilk şey her zamanki canlı hâlinin olmadığıydı. Stiffy normalde oradan oraya kaygısızca ve sekerek yürürdü –gençlik esnekliği deniyor sanırım buna– ama o anda bir Volga balıkçısı gibi ağır aksak ve ayağını sürüyerek yürüyordu. Bizi donuk bakışlarla süzüp "Selam Bertie. Selam Jeeves," diye kısa bir selam verdikten sonra orada olduğumuzu unutmuş gibi davranmaya başladı. Tuvalet masasına gidip, şapkasını çıkardıktan sonra aynanın karşısına oturdu ve ciddi bakışlarla kendini incelemeye başladı. Bir nedenle ruhunun tekeri patlamış gibi görünüyordu ve konuşmayı ben başlatmazsam rahatsız edici bir sessizliğe gömüleceğimizden korktuğum için bir şeyler söylemeye karar verdim.

"Selam Stiffy."

"Merhaba."

"Ne güzel bir akşam. Köpeğin az önce halıya kustu."

Bütün bunları elbette esas konuya geçebilmek için basamak olarak kullanıyordum; çok geçmeden sadede geldim.

"Velhasıl Stiffy, bizi burada görmek şaşırttı mı seni?"

"Yok, hayır. Defteri mi arıyordunuz?"

"Ah, evet. Doğru bildin. Onu arıyorduk. Ama aslına bakarsan başlayamamıştık. Hav hav bizi biraz engelledi." (Esprili bir ton tutturmuştum gördüğünüz gibi. Böyle durumlarda en iyi yöntem budur.) "Buraya gelişimizi pek hoş karşılamadı."

"Öyle mi?"

"Evet. Acaba senden boynuna şöyle sağlamından bir tasma geçirip, dünyayı demokrasi için güvenli hâle getirmeni istesem çok mu abartmış olurum?"

"Evet abartmış olursun."

"İki hemcinsinin hayatlarını kurtarmak istemez misin?"

"Hayır istemem. Erkeklerse istemem. Bütün erkeklerden nefret ediyorum. Bartholomew kemiğinize kadar geçirir umarım dişlerini."

Olaya bu açıdan yaklaşarak herhangi bir yere varamaya-

cağımı anlamıştım. Başka bir *point d'appui*'ye[28] geçtim.

"Seni beklemiyordum," dedim. "Bizim Kokarca'nın Kutsal Topraklar'la ilgili renkli konuşmasına, fildişi tuşları tıngırdatmak suretiyle eşlik etmek üzere İşçi Erkekler Enstitüsü'ne gittiğini sanıyordum."

"Gittim zaten."

"Erken döndün o zaman?"

"Evet. Konuşma iptal oldu. Harold saydamları kırdı."

"Öyle mi?" dedim içimden onun tam da saydamları kıracak tıynette bir adam olduğunu geçirerek. "Nasıl oldu?"

"Elinden düşürdü."

"Nasıl düşürdü?"

"Ben nişanımızı bozmak istediğimi söyleyince şok geçirdi."

"Ne!"

"Evet." Gözlerine bazı nahoş sahneleri tekrar yaşıyormuş gibi bir parıltı yerleşti, sesi de Dahlia Halam'la bir araya gelişlerimizde sık sık fark ettiğim o metalik, sert tona büründü. O kayıtsız tavrı kayboldu, ilk kez kızlara özgü bir hiddetle konuştu. "Harold'ın kulübesine gittim ve içeri girdim; bir süre havadan sudan konuştuktan sonra 'Eustace Oates'un kaskını ne zaman çalacaksın hayatım?' diye sordum. Ve ne oldu beğenirsin, bana korkunç, ürkek ve sünepe bir bakış atıp, bir süredir bu konuyla ilgili vicdan muhasebesi yaptığını ve onu ikna etmeye çalıştığını ama vicdanının Eustace Oates'un kaskını çalmasına bir türlü razı gelmediğini, dolayısıyla o işin yattığını söyledi. 'Demek öyle,' dedim diklenerek. 'O iş yatıyor ha? O zaman bizim nişan da yatar.' Bunu duyunca elindeki Kutsal Topraklar saydamlarını düşürdü, ben de buraya geldim."

"Ciddi olamazsın!"

"Gayet ciddiyim. Üstelik verilmiş sadakam varmış diye düşünüyorum. Küçücük ricalarımı bile yerine getirmeye gö-

28. *(Fr.)* Dayanak noktası, mesnet noktası. (ç.n.)

nülsüz bir adam olduğunu zamanında öğrendiğim iyi oldu. Böyle bir olay yaşandığı için mutluyum."

Tam o anda bir kumaş parçasının yırtılırken çıkardığı sese benzer bir burun çekişle yüzünü ellerine gömerek hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

Sonuçta çok üzücü bir durumdu tabii ve onun acısı karşısında yüreğim sızlamadı desem yalan olur. Bütün Londra bölgesinde kadınların kederlerini benim kadar yürekten hisseden bir adam daha olduğunu sanmıyorum. Elimden gelse, biraz daha yakınında olsaydım başını okşardım. Fakat Woosterlarda bu nazik damara ek olarak pratik zekâ da vardır ve dolayısıyla olayın iyi yanını çok geçmeden fark ettim.

"Ah, çok kötü olmuş," dedim. "İnsanın yüreği dayanmıyor. Değil mi Jeeves?"

"Kesinlikle öyle, efendim."

"Gerçekten de yürek dayanmaz böyle bir şeye; sanırım tek söyleyebileceğim Zaman'ın, o müthiş sağaltıcı gücün yaranı en kısa sürede iyileştirmesini umduğum. Bu arada şu koşullar altında artık Gussie'nin defterine ihtiyacın yoktur herhâlde değil mi? Onu bana versen nasıl olur?"

"Ne?"

"Kokarca ile beraber hayat kurma planlarınız suya düştüğüne göre Gussie'nin defterini elinde tutmanın bir anlamı kalmamıştır herhâlde diyorum."

"Defter falan deyip canımı sıkma benim şimdi."

"Yok yok sıkmam. Asla. Tek söylediğim –vaktin olduğunda, ne zaman istersen– onu bana verebilecek–"

"Ha, tamam. Ama şimdi olmaz. Burada değil çünkü."

"Burada değil mi?"

"Hayır, şeye koydum onu... Hey, bu da ne?"

Sözlerini tam da ilginçleşmeye başlamışlarken yarıda kesmesine neden olan şey, ani bir tıkırtı sesiydi. Tak-tak-tak gibi bir gürültü. Pencerenin olduğu taraftan geliyordu.

Stiffy'nin odasında, söylemeyi unuttum, sayvanlı karyolalar, değerli resimler, pırıl pırıl döşemeli sandalyeler ve kendisini bu evde en iyi şekilde ağırlayan ve besleyen kişiye endişe ve üzüntüden başka bir şey getirmeyecek şekilde davranan, nankör bir kız için çok fazla olan daha bir sürü şeyin yanında bir de penceresinin önünde bir balkon vardı. Tıkırtı da o balkondan geliyor, insana orada birinin olduğunu düşündürüyordu.

Köpek Bartholomew da bu sonuca varmış olacak ki müthiş bir atiklikle pencereye doğru fırladı ve ısırarak camın öbür tarafına geçmeye uğraşmaya başladı. O âna kadar gayet ihtiyatlı ve sakin bir köpekmiş, oturup etrafı süzmekten başka bir derdi yokmuş gibi bir izlenim bırakmıştı bizde ama şimdi ağzı bozuk bir serseriye dönüşmüştü adeta. Onun o kendinden geçmiş hâllerini izleyip, yeri göğü inletişini dinledikçe elimi çabuk tutup, o şifonyerin tepesine tünemiş olduğum için kendimi kutladığımı itiraf etmek zorundayım. Bu Bartholomew Byng kemikkıranın dik alasıydı. Her şeye muktedir bir Yaradan'ın eylemlerini sorgulamak haddime değilse de bu boyutta bir köpeğe neden bir de timsah çenesi ve dişleri bahşedilmiş olduğunu aklım bir türlü almıyordu. Ama her hâlükârda bu konuda bir şeyler yapmak için çok geçti artık.

Stiffy, penceresine tıklatılan her kızın yaşayacağı o ilk donup kalma hâlini atlatır atlatmaz ayağa kalkıp neler olup bittiğini anlamak için pencerenin önüne gitmişti. Oturduğum yerden hiçbir şey göremiyordum ama anladığım kadarıyla o görüş açısı bakımından benden daha şanslıydı. Perdeyi açar açmaz elini bir tiyatro oyuncusu edasıyla boğazına götürmüş, ağzından salyalar saçan teriyerin korkunç patırtısı arasında bile duyulabilen tiz bir çığlık atmıştı.

"Harold!" dedi havlar gibi. Noktaları birleştirince balkona konmuş olan kuşun en sevdiğim rahip Kokarca olduğunu anladım.

Bizim tuhaf kız onun adını sevgilisi şeytanla buluşmuş bir kadının esrik coşkusuyla haykırmıştı ama hemen ardından aklına Tanrı'nın sevgili hizmetkârıyla arasında geçenlerden sonra başka türlü bir tavır takınması gerektiği gelmiş olmalıydı. Sonraki sözlerinde soğuk, düşmanca bir ton vardı. Onları duyabiliyordum, çünkü Stiffy eğilip cibilliyetsiz Bartholomew'yu kucağına almış ve bağırmasını engellemek için eliyle ağzını kapatmıştı –yüklü miktarda bir para karşılığında bile asla yapmayacağım bir şeydi bu.

"Ne istiyorsun?"

Bartholomew yatışmış olduğundan konuşmalar daha iyi duyuluyordu şimdi. Arada cam olduğundan Kokarca'nın sesi biraz boğuk geliyordu gerçi ama yine de söylediği her şeyi anlayabiliyordum.

"Stiffy!"

"Evet?"

"İçeri gelebilir miyim?"

"Hayır gelemezsin."

"Ama sana bir şey getirdim."

Birden bizim genç kızdan coşku dolu bir haykırış yükseldi.

"Harold! Melek kuzum benim! Çaldın mı yoksa?"

"Evet."

"Ah Harold, benim biricik mutluluk kaynağım!"

Aceleci parmaklarla pencereyi açtı, içeriye ayak bileklerimi gıdıklayan serin bir rüzgar esti. Ama arkasından umduğum gibi bizim Kokarca gelmedi. Dışarıda takılmaya devam ediyordu, bir saniye sonra nedeni anlaşıldı.

"Stiffy, canım, köpeğin kontrol altında değil mi?"

"Evet, oldukça. Bir saniye bekle."

Hayvanı dolaba taşıyıp içeri tıktı, kapıyı da arkasından kapattı. Hiç sesini çıkarmamasından anladığım kadarıyla olduğu yerde kıvrılıp uykuya daldı. Bu İskoç teriyerleri filozoflar gibi oluyorlar, değişen koşullara hemen ayak uyduruyor-

lar. Çektirdikleri kadar çekmesini de biliyorlar.

"Asayiş berkemal meleğim," dedi ve pencereye doğru döndü, döner dönmez de içeri girmekte olan Kokarca'nın kolları arasında buldu kendini.

Böylesi anlarda sarmaşık gibi birbirine dolanmış çiftten erkek olanla kadın olanı ayırmak her zaman kolay olmuyor ama bir süre sonra Kokarca kendini geri çekti ve böylece onu baştan aşağı iyice görebildim. En son görüşmemizden bu yana epey genişlemiş görünüyordu. Köy tereyağı ve sürdüğü yan gel yat hayat tarzı zaten iriyarı olan cüssesine birkaç kilo daha eklemişti. Yeniyetmeliğimin ince, yapılı Kokarcası'nı bulmak için onu Paskalya Perhizi'nde falan yakalamak gerekiyor olmalı diye düşündüm.

Ama kısa süre içinde yalnızca görünüşte değişmiş olduğunu fark ettim. Yerdeki kilime takılıp, ortadaki bir masaya küt diye çarparak, üstünde ne var ne yok devirmesinden anladım ki özünde hâlâ iki sol ayağı varmış gibi sarsak sarsak yürüyen, büyük Gobi Çölü'nden bile bir şeyleri kırıp dökmeden geçemeyecek olan o aynı adamdı.

Kokarca'nın yüzü üniversite yıllarımızda hep sağlık ve şevkle pırıl pırıl parlardı. Sağlığı yerindeydi –dindar bir turp gibi görünüyordu– ama şevkten pek eser kalmamıştı. Sanki korkunç bir vicdan azabı onu içten içe kemiriyormuşçasına çökmüştü yüzü. Gerçi kemirmesinden daha doğal bir şey var mıydı, bir elinde en son polis memuru Eustace Oates'un tepesinde gördüğüm kaskı taşıyordu. Tuttuğu ölü balıktan bir an önce kurtulmak istermiş gibi ani, fevri bir hareketle kaskı Stiffy'ye doğru savurdu, kız da onu yumuşacık, gevrek bir mutluluk çığlığıyla yakalayıverdi.

"Getirdim," dedi donuk bir sesle.

"Ah, Harold!"

"Eldivenlerini de getirdim. Unutup gitmişsin. Daha doğrusu birini getirdim. Ötekini bulamadım."

"Teşekkür ederim sevgilim. Ama boşver şimdi eldiveni falan, müthiş erkeğim benim. Her şeyi baştan sona anlat bakalım."

Tam ağzını açmışken birden durdu, hummaya tutulmuş bir insanın bakışlarıyla beni süzmekte olduğunu gördüm. Sonra dönüp Jeeves'e baktı. Aklından geçenleri okuyabiliyordum. Gerçek miyiz, yoksa yaşadığı sinir bozukluğu yüzünden hayal mi görüyordu, onu çözmeye çalışıyordu.

"Stiffy," dedi sesini alçaltarak, "hemen dönüp bakma ama şu şifonyerin üstünde biri oturuyor galiba."

"Ha? Ah, evet, Bertie Wooster o."

"Ah, öyle mi?" dedi Kokarca yüzü aydınlanarak. "Emin olamamıştım. Dolabın üstünde de mi biri var?"

"Bertie'nin adamı Jeeves o da."

"Nasılsınız?" dedi Kokarca.

"Teşekkür ederim, efendim, siz nasılsınız?" dedi Jeeves.

Aşağı indik, ben yeniden bir araya gelişimizi kutlama kaygısıyla elimi uzatarak ona doğru yürüdüm.

"Selam Kokarca."

"Merhaba Bertie."

"Son görüşmemizin üstünden uzun zaman geçti."

"Çok oldu gerçekten, değil mi?"

"Rahip olmuşsun diye duydum."

"Evet, doğru duymuşsun."

"Ruhlar ne âlemde?"

"Ah, gayet iyiler sağ olasın."

Bir sessizlik oldu, o arada insanın yıllar öncesinden tanıdığı üniversite arkadaşlarıyla sürdürdüğü muhabbet tıkandığında yapacağı gibi bilmem kimi hiç gördün mü ya da falanca neler yapıyor diye sormaya hazırlanıyordum ki uyuyan bebeğinin beşiğinin önünde durmuş, sevgiyle ona bakan bir anne gibi kaskı sevmekte olan Stiffy birden neşeyle kıkırdayarak kaskı kafasına geçiriverdi ve bu görüntü Kokarca'yı paltosuna

çamur sıçramış bir adam gibi bir anda yapmış olduğu şeyin gerçekliğine döndürüverdi. "Acınası adam ne hâlde olduğunun tamamen farkında görünüyordu," cümlesini muhtemelen duymuşsunuzdur. Harold Pinker o anda aynen o durumdaydı. Ürkmüş bir at gibi irkildi, başka bir masaya çarptı, bir sandalyeye doğru yalpaladı, onu devirdi, sonra kaldırıp üstüne oturdu ve başını ellerinin arasına gömdü.

"Pazar Okulu'ndaki çocuklar bu olayı bir duysalar!" dedi baştan aşağı ürpererek.

Ne demek istediğini anlamıştım. Onun konumunda bir adamın attığı her adıma dikkat etmesi gerekirdi. İnsanlar rahiplerin cemaatlerine karşı olan görevlerini layıkıyla yerine getirmesini beklerler. Hivit ve Yebus halklarıyla, şimdi aklıma gelmeyen daha bir sürü kutsal toplulukla, ilgili vaazlar veren, yanlış yollara sapanları vakitlice fark edip geri döndüren, cennetlik yatalaklara çorba götürüp, onların üstlerini örten

bir adam görmek isterler karşılarında. Onun polisleri kasksız bıraktığını öğrenecek olurlarsa kaşlarını kaldırıp, kınama dolu bakışlarla birbirlerini süzerek bulunduğu yeri gerçekten hak edip etmediğini sorgulamaya başlarlar. Kokarca'yı endişelendiren, şen kahkahalarıyla son Okul Gezisi'nin bomba gibi geçmesini sağlayan neşe dolu rahip olmasını engelleyen şey buydu. Stiffy onu canlandırmaya çalıştı.

"Özür dilerim canım. Canını sıkıyorsa hemen kaldırayım." Şifonyere doğru yürüyüp kaskı bir çekmeceye koydu. "Ama neden üzüldüğünü anlayamıyorum," dedi geri dönünce. "Tam tersine mutlu olmalı ve kendinle gurur duymalısın. Haydi her şeyi anlat bakalım şimdi."

"Evet," dedim. "İnsan ilk ağızdan dinlemek istiyor hikâyeyi."

"Leopar gibi sinsice arkasından mı yaklaştın?"

"Herhâlde öyle yaptı," dedim şapşal genç çelimsizi azarlayarak. "Adamın karşısına geçip, kendini gösterecek hâli yok

ya! Yılan gibi süzülerek takip ettin onu değil mi Kokarca, bir çit basamağında falan piposunu yakıp, huzur içinde dinlenirken de bitirdin işi?"

Kokarca yüzünde hâlâ o bitkin ifadeyle önüne bakarak oturuyordu.

"Çit basamağında oturmuyordu. Sırtını yaslamıştı. Sen yanımdan ayrılınca Stiffy, kafamı toplamak için yürüyüşe çıktım, tam Plunkett'ın çayırından geçmiş, basamaklardan öbür tarafa tırmanacakken önümde karanlık bir şey gördüm, meğer oymuş."

Başımı salladım. Sahneyi gözümde canlandırabiliyordum.

"Umarım," dedim, "elini yukarıya uzatmadan evvel adamı ileriye doğru itmeyi unutmadın."

"Ona gerek kalmadı. Kask başında değildi. Çıkarıp yere koymuştu. Sürünerek gidip aldım onu."

İrkildim ve biraz dudak büktüm.

"Oyunu kurallarına göre oynamamışsın Kokarca."

"Hayır, oynuyor," dedi Stiffy sıcacık bir sesle. "Çok akıllıca davranmış."

Geri adım atamazdım. Bal Arıları Kulübü olarak böyle konularda çok katı görüşlüydük.

"Polis memurlarının kasklarını aşırmanın doğru ve yanlış yolları vardır," dedim istifimi bozmadan.

"Tamamen saçmalıyorsun," dedi Stiffy. "Harika bir iş çıkarmışsın canım."

Omuz silktim.

"Sen bu konuda ne düşünüyorsun, Jeeves?"

"Fikir yürütmenin haddime olduğunu sanmıyorum, efendim."

"Değil zaten," dedi Stiffy, "ayrıca bu konuyla ilgili herhangi bir şey söylemek sana da düşmez ay yüzlü Bertie Wooster. Ne zannediyorsun sen kendini?" dedi daha da hiddetlenerek. "Elini kolunu sallaya sallaya bir genç kızın odasına giriyorsun,

sonra da hindi gibi kabararak polislerin kasklarının nasıl çalınması gerektiğini öğretmeye kalkıyorsun bize. Üstelik senin de bu işte pek matah olduğun söylenemez, sonuçta yakalanıp ertesi sabah karga tulumba Bosher Caddesi'ndeki mahkemeye çıkarılmışsın, sadece para cezasıyla yırtmak için de neredeyse Watkyn Amca'nın ayaklarına kapanmışsın."

Hemen araya girdim.

"O yaşlı mikrobun ayaklarına falan kapanmadım. Bütün dava boyunca başımı hep dik tuttum ve sakinliğimden asla ödün vermedim, yakılarak idam edilen bir Kızılderili'den farksızdım. Sadece para cezasıyla yırtma meselesine gelince–"

Burada Stiffy sözümü kesip, bir an önce sadede gelmemi rica etti.

"Yani tek söyleyebileceğim aldığım cezaya çok şaşırmış olduğum. Basit bir kınama cezasıyla geçiştirilebilecek bir olaydı. Ama konuyu dağıtmayalım şimdi –Kokarca oyunu kuralına göre oynamamış. Ben onun davranışını dalda oturmakta olan bir kuşu vurmakla eşdeğer tutuyorum. Fikrimi de değiştiremem."

"Ben de yatak odamda bulunmaya hakkın olmadığı konusundaki fikrimi değiştiremem. Ne arıyorsun burada?"

"Ben de onu merak ediyordum," dedi Kokarca konuya ilk kez değinerek. Elbette sevdiğinin mahremi olarak gördüğü bir odada, böyle bir kalabalıkla karşılaşmanın onu şaşırtması normaldi.

Dik dik baktım ona.

"Burada ne aradığımı biliyorsun. Söyledim. Şey için geldim–"

"Ah, evet. Bertie benden bir kitap ödünç almak için gelmişti sevgilim. Ama–" Burada beni soğuk ve fesat bakışlarla süzdü. "ne yazık ki henüz vermem mümkün değil. Daha bitirmedim. Bu arada," diye devam etti talepkâr bakışlarını benden ayırmadan, "Bertie inek sütlüğü planımızda bize yardım

etmekten mutluluk duyacağını söyledi."

"Gerçekten mi eski dostum," dedi Kokarca coşkuyla.

"Tabii ki," dedi Stiffy. "Daha şimdi ne kadar keyifli olacağını söylüyordu."

"Burnuna yumruk atmamın sakıncası yok, değil mi?"

"Elbette yok."

"Sonuçta kan lazım bize. Kan çok önemli."

"Tabii, tabii, tabii," dedi Stiffy. Sabırsız görünüyordu. Bu konuşmayı bir an önce sonlandırmak ister gibiydi. "Tamamen anlayışla karşılıyor bunu."

"Ne zaman yapmak istersin Bertie?"

"Bu gece ister," dedi Stiffy. "Ertelemenin anlamı yok. Gece yarısı dışarıda ol canım. Herkes yatağında olur o saatte. Gece yarısı sana da uygun mu Bertie? Evet, Bertie kendisi için harika bir zaman olduğunu söylüyor. O zaman anlaştık. Şimdi sahiden gitmen gerek bir tanem. Biri gelip, seni burada görürse çok tuhaf kaçar. İyi geceler sevgilim."

"İyi geceler sevgilim."

"İyi geceler sevgilim."

"İyi geceler sevgilim."

"Bir saniye!" dedim bu mide bulandırıcı sahneyi keserek, son bir kez Kokarca'nın vicdanına seslenmeyi denemek istiyordum.

"Bekleyemez. Gitmesi lazım. Unutma meleğim. Saat on ikiyi vurunca hazır ve nazır hâlde yerini almış ol. İyi geceler sevgilim."

"İyi geceler sevgilim."

"İyi geceler sevgilim."

"İyi geceler sevgilim."

Balkona geçtiler, o tiksindirici canım cicimleri gitgide boğuklaşıyordu; sert ve öfke dolu bir yüzle Jeeves'e döndüm.

"Öğğ, Jeeves!"

"Efendim?"

"Öğğ," dedim. "Bak ben gayet açık fikirli bir adamım ama bu durum beni sarstı –hem de iliklerime kadar sarstı. Korkunç bulduğum şey Stiffy'nin davranışı değil. Sonuçta o bir kadın ve kadınların doğruyu yanlıştan ayıramadığı herkesçe bilinen bir gerçektir. Ama Kutsal Kilise'nin bir mensubu olan, arkadan iliklenen yakalıklar takan Harold Pinker'ın bunları tasvip etmesi dehşete düşürdü beni. Defterin onda olduğunu biliyor. O defteri kullanarak bana şantaj yaptığını da biliyor. Ama geri vermesi için ısrar ediyor mu? Hayır! Bu korkunç işin adeta üstüne atlıyor. Tanrı, başlarında böylesi bir çobanla çetin hayat yolunda sağa sola sapmadan yürümeye çalışan Totleigh Bozkırı halkının yolunu açık etsin! O bahsettiği Pazar Okulu sınıfındaki çocuklara da çok güzel bir örnek teşkil ediyor gerçekten! Birkaç yıl Harold Pinker'ın dizinin dibinde oturup, onun ahlak ve etikle ilgili acayip fikirlerini özümseyen değme çocuk hayatının uzun yıllarını şantaj suçundan Wormwood Scrubs hapishanesinde geçirecek bu gidişle."

Sustum, fazla heyecanlanmıştım. Ve nefes nefese kalmıştım.

"Beyefendiye biraz haksızlık ettiğiniz kanısındayım."

"Öyle mi?"

"Bu plana dahil olmayı kabul etmenizin tek nedeninin kalbinizdeki iyilik ve eski bir dostunuza yardım etme isteği olduğunu sanıyor bence."

"Ona defterden söz etmemiştir mi diyorsun?"

"Bundan kesinlikle eminim, efendim. Hanımefendinin davranışlarından anladım."

"Ben davranışlarında herhangi bir şey fark etmedim."

"Siz defterden bahsedince yüzü kızardı, efendim. Bay Pinker'ın durumu didikleyip, gerçekleri öğrenmesinden ve planın iptal olmasından korktuğu belliydi."

"Aman Tanrım, Jeeves, haklısın galiba."

Az önce yaşananları bir kez daha gözümün önüne getirdim. Evet, tamamen haklıydı. Stiffy ordunun maskotu ko-

numundaki bir eşeğin ıstırabıyla bir buz kalıbının içindeki balığın *kayıtsızlığını* aynı şekilde karşılayacak türde bir kız olmasına rağmen ben Kokarca'ya odada bulunma sebebimi açıklamaya çalışırken kesinlikle eli ayağı birbirine dolanmıştı. Stiffy'nin onu iri yarı bir müşteriyi bardan ite kaka çıkaran çelimsiz bir fedai gibi sırtından ite ite balkona doğru götürüşünü hatırladım.

"Aman Tanrım, Jeeves!" dedim hayranlık dolu bir sesle.

Balkon tarafından boğuk bir çarpma sesi duyuldu. Birkaç dakika sonra Stiffy tekrar yanımıza geldi.

"Harold merdivenden düştü," diye açıkladı kahkahalarla gülerek.

"Ee Bertie, plan kafanda oturdu değil mi? Bu gece hallediyoruz bu işi!"

Bir sigara çıkarıp yaktım.

"Bekle!" dedim. "O kadar hızlı ilerlemeyelim. Bir saniye körpe Stiffy."

Ses tonumdaki sakin otorite karşısında afallamış görünüyordu. İki kere gözlerini kırpıştırıp meraklı gözlerle süzdü beni; o esnada ben de bir kamyon dumanı içime çekip gayet lakayıt bir tavırla burnumdan çıkardım.

"Bir saniyeni rica edeceğim," dedim tekrar.

Brinkley Konağı'nda Augustus Fink Nottle'la yaşadığımız eski serüvenlerden birinde –belki biliyor, belki de bilmiyorsunuzdur– bir züppe ya da gösteriş düşkünü bir adamla ilgili tarihi bir roman okuduğumdan bahsetmiştim. Bu adam, birine haddini bildirmesi gerektiğinde önce yarı kapalı göz kapaklarının altından gülerek eliyle kusursuz dantel şeritli yakasındaki tozları silkelerdi. O herifi taklit ederek harika sonuçlar elde ettiğimi de söylemiştim sanırım. Şimdi de öyle yapıyordum.

"Stiffy," dedim, yarı kapalı göz kapaklarımın altından gülüp, kusursuz manşetimdeki tozları silkeleyerek. "O defteri

geri vermeni rica edeceğim."

Bakışlarındaki merak daha da arttı. Olanlar karşısında şaşkına döndüğünü görebiliyordum. Bertram'ı tam anlamıyla avucunun içine aldığını sanırken birdenbire bütün kavgacılığımla iki yaşında bir çocuk gibi karşısına dikilivermiştim.

"Nasıl yani?"

Gülüşümü yüzüme biraz daha yaydım.

"Oysa," dedim görünmeyen tozları silkerek, "çok açık konuştuğumu sanıyordum. Gussie'nin defterini istiyorum ve hemen şimdi istiyorum, daha fazla ukalalığa tahammülüm yok."

Dudakları gerildi.

"Yarın alacaksın –Harold her şeyin iyi geçtiğini söylerse."

"Hayır şimdi alacağım."

"Ha ha çok komik!"

"Asıl sana 'Ha ha çok komik!' körpe Stiffy, hem de iki misli," diye çıkıştım gayet vakur bir tavırla. "Tekrar ediyorum, defteri şimdi alacağım. Aksi takdirde bizim Kokarca'ya gidip her şeyi anlatacağım."

"Hangi her şeyi?"

"Bütün her şeyi. Şu anda benim sizin planınıza dahil olmamın tek nedeninin kalbimin iyiliğinden ve eski bir dostuma yardım etme isteğinden kaynaklandığını sanıyor. Ona defterden söz etmedin. Bundan eminim. Davranışlarından anladım. Ben defterden bahsedince yüzün kızardı. Kokarca'nın durumu didikleyip, gerçekleri öğrenmesinden ve planın iptal olmasından korktun."

Gözlerini kırpıştırdı. Jeeves'in teşhisinin doğru olduğunu görebiliyordum.

"Tamamen saçmalıyorsun," dedi ama sesi titriyordu.

"Peki. O zaman hoşça kal sana. Ben Kokarca'yı bulmaya gidiyorum."

Arkamı döndüm ve tahmin ettiğim gibi yalvarırcasına bir haykırışla durdurdu beni.

"Hayır Bertie, yapma! Ne olursun!"

Geri döndüm.

"Demek öyle! Kabul ediyorsun yani? Kokarca'nın senin bu…" –Dahlia Hala'nın Sör Watkyn Bassett'ten söz ederken kullandığı o tesirli ifade geldi aklıma– "gizli kapaklı dalaverenden haberi yok ."

"Neden gizli kapaklı dalavere dediğini anlayamadım."

"Gizli kapaklı dalavere diyorum, çünkü harfiyen böyle olduğunu düşünüyorum. Prensiplerinden asla ödün vermeyen dürüst Kokarca'nın da gerçekler önüne konulduğunda bana katılacağından hiç şüphem yok." Tekrar a.'mı döndüm. "Bir kez daha hoşça kal."

"Bertie, bekle!"

"Evet?"

"Bertie, canım–"

Sigara ağızlığını soğuk bir tavırla havada sallayarak durdurdum onu.

"Bırak artık şu 'Bertie, canım' laflarını. 'Bertie canım'a çalışmaya başla. 'Bertie, canım'ı eylemde görelim biraz da."

"Ama Bertie, canım, açıklama yapmak istiyorum. Tabii ki Harold'a defterden bahsetmeye cesaret edemedim. Öfkeden deliye dönerdi anlatsaydım. Son derece iğrenç bir oyun çevirdiğimi söylerdi, bunun ben de farkındayım zaten. Ama başka çarem yoktu. Seni bize yardım etmeye ikna etmenin tek yolu buydu."

"Orası öyle."

"Ama bize yardım edeceksin, değil mi?"

"Hayır."

"Ben edeceğini düşünüyorum."

"Öyle düşündüğünden hiç şüphem yok ama etmeyeceğim."

Konuşmamızın ilk ya da ikinci cümlesinde gözlerinin dolmaya, dudaklarının titremeye başladığını fark etmiştim, yanaklarından aşağı inci tanesi gibi bir gözyaşı damlası sü-

zülmüştü. O damlanın ardından bardak taşıvermiş, yüzü sele kapılmışçasına sırılsıklam olmuştu. "Umarım ölürüm de tabutumun içindeki ölü bedenime bakıp, senin vicdansızlığın yüzünden bu hâle düştüğümü düşünerek kendini pislik gibi hissedersin," minvalinde bir şeyler geveledikten sonra kendini yatağa atıp *ahlamaya* başladı.

İşin başında da kullandığı o her zamanki kendinden geçercesine ağlama numarasına başvurmuştu ve kalbimin erimeye başladığını hissediyordum. Ne yapacağımı bilemez bir hâlde öylece durup sinir bozukluğuyla papyonumu çekiştirmeye başladım. Woosterların kadınların acılarına kayıtsız kalamadıklarından daha önce de bahsetmiştim.

"Aaah," dedi.

"Aaah… Aaahh…"

"Stiffy, yavrucuğum, biraz mantıklı ol lütfen. Saksıyı çalıştır. O inek sütlüğünü aşırmamı gerçekten istiyor olamazsın."

"Her şeyimiz ona bağlı."

"Muhtemelen. Ama beni dinle. Bu işi enine boyuna düşünmemişsin sen. Kahrolası amcan en ufak bir yanlış hareketimde ortalığı birbirine katmak için adeta tetikte bekliyor. Öyle olmasaydı bile sırf Kokarca'yla birlikte yapacağımız için mahvolurdu zaten her şey. Sana Kokarca'dan suç ortağı olmayacağını anlatmıştım. Ne yapar eder, her şeyi batırmayı başarır o. Baksana merdivenden bile düşmeden inmeyi beceremedi."

"Aaah."

"Hem sonra yapmış olduğun planı sakin kafayla bir gözden geçirsene. Kokarca güya üstü başı kan içinde içeri girip, hırsızın burnuna yumruk attığını söyleyecek. Diyelim ki yaptı. Sonra ne olacak? 'Öyle mi?!' diyecek kafası gayet iyi çalışan amcan. 'Demek burnuna yumruk attın, ha? Herkes gözlerini dört açsın, burnu şişmiş bir adam arıyoruz.' Ve ardından burnu normal boyutunun iki katına çıkmış olan beni görecek. İki kere iki dört demeyeceğini söyleme sakın."

Söylediklerimi sindirmesini bekledim. Gayet sağlam bir argüman ortaya koyduğumu düşünüyordum ve Stiffy'nin birazdan 'Doğru. Ne demek istediğini anlıyorum. Sanırım haklısın,' diyeceğini umuyordum. Ama o daha da fazla *aahlamak* dışında bir şey yapmadı, ben de o âna kadar tek bir kelime bile etmemiş olan Jeeves'e döndüm.

"Aklımdakini anladın mı Jeeves?"

"Tamamen, efendim."

"Bu şekliyle planın felaketle sonuçlanacağı konusunda benimle aynı fikirde misin?"

"Evet, efendim. Oldukça ciddi sıkıntılar içerdiği şüphe götürmez. Acaba size bir başka bir yol sunmama müsaade eder misiniz?"

Yüzüne baktım.

"Bir çözüm mü buldun yoksa?"

"Öyle sanıyorum, efendim."

Sözleri Stiffy'nin *aahlarını* kesmişti. Dünyada başka hiçbir şey sağlayamazdı bunu. Doğruldu, gözlerinde çılgın bir kuşkuyla süzdü onu.

"Jeeves, gerçekten mi?"

"Evet, küçük hanım."

"Hayatımda gördüğüm en pofuduk kuzusun sen."

"Teşekkür ederim, küçük hanım."

"Dinleyelim bakalım," dedim bir sigara daha yakıp, sandalyelerden birine çökerek. "İnsan haklı olduğuna inanmak istiyor ama şahsen hiçbir çıkış yolu olmadığı kanaatindeyim."

"Bir çıkış bulmamız mümkün, efendim, meseleye psikolojik açıdan yaklaşmamız kaydıyla."

"Ah, psikolojik mi?"

"Evet, efendim."

"Bireysel psikoloji mi?"

"Aynen, efendim."

"Anlıyorum. Jeeves," diye açıklama yaptım onun hakkın-

da pek bir şey bilmeyen, hatta onu yalnızca bize yemeğe geldiğinde patatesleri servis eden sessiz bir adam olarak tanıyan Stiffy'ye "bireysel psikolojiden çok iyi anlar. Resmen bütün külliyatı yalayıp yutmuştur. Kimin psikolojisinden söz ediyoruz, Jeeves?"

"Sör Watkyn Bassett'inkinden, efendim."

Kuşkuyla kaşlarımı çattım.

"O ihtiyar halk düşmanını yumuşatmayı denememizi mi öneriyorsun? Pek başarılı olabileceğimizi sanmıyorum ancak muştayla falan sonuç alabiliriz."

"Son derece güçlü bir karakter olan ve kolay kolay hiçbir şeyden etkilenmeyen Sör Watkyn'i yumuşatmak dediğiniz gibi hiç de kolay bir iş değil, efendim. Aklımdaki fikir size karşı hislerini kendi avantajımıza çevirmeye çalışmak. Sör Watkyn sizden pek hoşlanmıyor, efendim."

"Ben de ondan hoşlanmıyorum."

"Evet, efendim. Ama burada önemli olan onun size karşı yoğun bir antipati geliştirmiş olması ve sırf bu yüzden ona Bayan Byng'le nişanlandığınızı ve bir an evvel evlenmek istediğinizi söylerseniz ciddi bir şok geçirecektir."

"Ne! Ona Stiffy'yle aramızda bir şeyler olduğunu mu söylememi istiyorsun?"

"Aynen öyle, efendim."

Başımı iki yana salladım.

"Bu şekilde başarıya ulaşma olasılığımız sıfır, Jeeves. Belki eğlenmek için denenebilir –o cibilliyetsiz moruğun tepkisini izlemek için yani– ama pratikte pek bir şey getirmez bize."

Stiffy de hayal kırıklığına uğramış görünüyordu. Daha iyi bir fikir çıkmasını umduğu anlaşılıyordu.

"Bana da saçma geldi," dedi. "Ne elde etmeyi umuyoruz böyle Jeeves?"

"Açıklamama izin verin lütfen, küçük hanım. Sör Watkyn'in bu durum karşısındaki tepkisi, Bay Wooster'ın da ima

ettiği gibi son derece güçlü olacaktır."

"Şaşkınlıktan kafasını duvarlara vurur."

"Aynen öyle, küçük hanım. Gözümün önüne getirebiliyorum. Eğer tam o noktada araya girip, Bay Wooster'ın söylediklerinin doğru olmadığını, esasında Bay Pinker'la nişanlanmış olduğunuzu söylerseniz o anda hissedeceği rahatlama amcanızın beyefendiyle birlikteliğinize daha makul bir gözle bakmasını sağlayacaktır diye düşünüyorum."

Şahsen hayatımda bundan daha delice bir fikir duymamıştım ve düşüncelerimi bütün çıplaklığıyla açık ettim. Fakat Stiffy bu planın adeta üzerine atladı. Ayağa fırlayıp birkaç ilkbahar dansı figürü yaptı.

"Jeeves, olağanüstü bir fikir bu!"

"Ben de etkili olacağını düşünüyorum, küçük hanım."

"Tabii ki. Aksi düşünülemez. Seninle evlenmek istediğimi söylediğimde amcamın neler hissedeceğini hayal etsene canım Bertieciğim. Ama hemen sonra 'Ah, hayır, sakin ol Watkyn Amca. Asıl evlenmek istediğim kişi ayakkabı temizleyen çocuk,' bile desem beni kucaklayıp, düğünüme gelip dans edeceğine söz verir. Ve gerçek damadın Harold gibi muhteşem, harika, pırıl pırıl bir adam olduğunu görünce de kendinden geçer. Jeeves sen sahiden sihirli bir tavşancıksın."

"Teşekkür ederim, küçük hanım. Sizi memnun edebildiysem ne mutlu bana."

Ayağa kalktım. Niyetim bütün bunlara elveda demekti. İnsanların önümde saçmalamalarını umursamam ama saçmalamanın da bir sınırı olmalı. Bahar dansında epey yol kat etmiş olan Stiffy'ye dönüp huysuz bir ciddiyetle çıkıştım.

"Defteri alayım Stiffy."

Dolabın önüne gitmiş, etrafa gül yaprakları saçıyordu. Bir an durdu.

"Ah, defter. Onu mu istiyorsun?"

"Evet. Hemen şimdi."

"Watkyn Amca'yla konuştuğunda vereceğim onu sana."

"Öyle mi?"

"Evet. Sana güvenmiyor değilim Bertie canım ama defterin hâlâ bende olduğunu bildiğini bilirsem kendimi çok daha mutlu hissedeceğim ve eminim sen de mutlu olmamı istiyorsundur. Haydi git, karşısına dikil şimdi, sonra konuşuruz."

Kaşlarımı çattım.

"Gideceğim," dedim soğuk bir sesle, "ama karşısına dikilmeyeceğim. Karşısına dikilebileceğimi sanmıyorum!"

Yüzüme baktı.

"Ama Bertie, sanki beceremeyecekmiş gibi konuşuyorsun."

"Aynen öyle konuşmak istiyorum."

"Beni yüzüstü bırakmazsın, değil mi?"

"Bırakırım. Hem de öyle bir bırakırım ki."

"Plan hoşuna gitmedi mi?"

"Gitmedi. Demin Jeeves memnun etmekten mutluluk duyduğunu dile getirdi. Beni hiç memnun etmedi. Önerdiği şey saçmalığın daniskası, böyle bir şeyi aklından dahi geçirmiş olmasına inanamıyorum. Defteri rica edeyim Stiffy –biraz çabuk olursan sevinirim."

Bir süre sessiz kaldı.

"Ben de kendi kendime acaba böyle mi davranacak diye soruyordum," dedi.

"Cevabı öğrenmiş oldun," diye yapıştırıverdim. "Öyle davranıyorum. Defteri verir misin şimdi?"

"Defteri sana vermeyeceğim."

"Tamam, peki. O zaman Kokarca'ya gidip her şeyi anlatacağım."

"Olur. Git anlat. Ama sen henüz onun iki kilometre uzağındayken ben çoktan kütüphaneye gidip Watkyn Amcam'a bütün olan biteni anlatmış olurum."

Lafı şimşek hızıyla gediğine koymuş olduğunu düşünen bir kız gibi çenesini yukarı kaldırdı: Doğrusu söylediği şeyi

düşününce gerçekten de öyle yapmıştı. Bu olasılık hiç aklıma gelmemişti. Sözleri karşısında tereddüde düştüm. Durum karşısında ağzımdan çıkarabildiğim tek şey afallamış bir "Hım!" oldu. Gizlemenin anlamı yok –Bertram düşünce kabızı olmuştu. "İşte böyle. Ne diyorsun?"

Baskın erkek rolünü oynamakta olan bir adamın bir anda bütün duruşundan vazgeçip, yalvarıp yakarmaya başlaması hiç de hoş bir şey değildi ama başka bir çıkış yolu bulamamıştım. O ana kadar sert ve tok olan sesim birden titrek bir saz gibi çıkmaya başlamıştı.

"Ama Stiffy, yapma lütfen! Yapmayacaksın değil mi?"

"Gidip Watkyn Amcam'ı yumuşatmazsan yapacağım."

"Ama nasıl gidip yumuşatabilirim onu? Stiffy, beni bu korkunç duruma sokma ne olur!"

"Sokacağım maalesef. Hem neresi korkunç bu durumun? Seni yiyecek hâli yok ya."

Orası öyleydi.

"Doğru. Ama konuyla ilgili söyleyebileceğin tek olumlu şey bu."

"Diş doktoruna gitmek gibi bir şey."

"Altı diş doktoru ziyaretinden bile daha kötü."

"Her şey bitince ne kadar mutlu olacağını düşün."

Bu cümlede pek teselli bulamadım. Yakından inceledim yüzünü, herhangi bir yumuşama belirtisi var mı diye baktım. Bir tane bile yoktu. Bir lokanta bifteği kadar sertti. Kipling haklıydı. E.'den daha T.'ydiler.[29] Lamı cimi yoktu.

Son bir kez şansımı denedim.

"Kararından dönmeyecek misin?"

"Bir adım dahi geri atmam."

"Evimde –böyle diye getirdiğim için kusuruma bakma–

---

29. Rudyard Kipling'in Kadın Türü şiirindeki "Kadınlar erkeklerden daha tehlikelidir." cümlesine gönderme yapılmış (ç.n.)

sana sunduğum harikulade öğle yemeğinin de mi hiç hatırı yok?"

"Hayır."

Kuliste adının anons edildiğini duymuş Romalı bir gladyatör –insanların üstüne birbirine düğümlenmiş çarşaflar atan adamlardan biri– gibi omuz silktim.

"Peki o zaman," dedim.

Anaç bir şefkatle yaklaştı yanıma.

"İşte böyle. Minik cesur yüreğim benim."

Kafamın daha az meşgul olduğu bir günümde olsam bana minik cesur yüreğim demesine sinirlenebilirdim ama üzerimde kara bulutlar dolaştığından pek umurumda olmadı.

"Nerede o korkunç amcan?"

"Kütüphanededir sanırım."

"Güzel. Yanına gideyim bari."

Size çocukken hiç köpeği yazmakta olduğu çok değerli el yazmasını parça pinçik eden adamın hikâyesini anlatmışlar mıydı? Hatırlarsanız adam olanları görünce kederli gözlerle hayvana bakıp şöyle demişti: "Ah Diamond, Diamond, sen – ey sen de olabilir– nelere yol açtığının farkında bile değilsin." Yuvadayken duymuştum bunu ve yıllar boyunca hiç unutmadım. Odadan çıkarken Jeeves'e aynen o adamın köpeğine baktığı gibi bakıyordum. Hikâyedeki sözleri söylememiş olsam da aklımdan geçenleri anladığına eminim.

Tabii tam eşikten geçerken Stiffy "Haydi yallah hop hop hop!" diye bağırmasaydı çok daha iyi olurdu. O koşullar altında son derece münasebetsiz ve küstah laflardı bunlar.

BÖLÜM 9

Bertram Wooster'ın doğasında en kötü anda dahi ölmüş bedenine yeniden can üfleyecek bir kendini toparlama yeteneği olduğunu söyleyenler yanılmıyorlar. Başımı önüme eğip, yaşlı gözlerle kaderime razı geldiğimi göremezsiniz kolay kolay. Ama o korkunç görevi yerine getirmek üzere kütüphaneye doğru yürürken feleğin beni iyice tokatlamış olduğunu hissettiğimi itiraf etmeliyim. Adeta kurşundan yapılmış gibi ağırlaşmış ayaklarımı sürükleyerek ilerliyordum.

Stiffy içinde bulunduğum durumu diş doktoruna yapılan bir ziyarete benzetmişti ama yolun sonuna yaklaştıkça kendimi daha çok yıllar önce lisede, müdürün odasına çağrılmış gibi hissediyordum. Size gecenin bir yarısı bisküvi aramak için müdürümüz Aubrey Upjohn'un odasına girip, üzerimde çizgili pijamalarımla tüvitler içindeki, hırpani görünümlü ihtiyarı nasıl hiç beklenmedik bir şekilde karşımda buluverdiğimi anlatmıştım. O gece ayrılmadan önce ertesi gün öğleden sonra dört buçukta, tekrar odasında buluşmak için sözleşmiştik ve şu anda da kendimi oraya doğru yürüyüp, kapıyı çaldığım ve belli belirsiz bir sesin "Gel" deyişini duyduğum, o artık çok gerilerde kalmış gündeki gibi hissediyordum.

Aradaki tek fark Müdür Aubrey odada tek başınayken Sör Watkyn Bassett'in yanında birileri varmış gibi sesler geliyor olmasıydı.

Kapıyı tıklattığımda birtakım sesler duyduğumu düşünmüştüm ve içeri girdiğimde kulaklarımın beni yanıltmamış ol-

duğunu anladım. Baba Bassett masasında oturuyordu, hemen yanı başında memur Eustace Oates duruyordu. Bu görüntü karşısında dizlerimin bağı tamamen çözüldü. Hiç mahkemeye çıktınız mı bilmiyorum ama eğer çıktıysanız o deneyimin asla unutulmadığını ve masasında oturan bir hâkim ile yanında dikilen bir polis memurunun zihninizde yarattığı imgenin şoka girip, dilinizin tutulmasına neden olabileceğini söylediğimde bana muhtemelen hak vereceksinizdir.

İhtiyar B.'nin keskin bakışlarını bir anda üzerimde hissetmek kalbimin daha da çarpmasına neden oldu.

"Evet, Bay Wooster?"

"Ah –şey– acaba sizinle kısacık bir şey konuşmam mümkün mü?"

"Benimle mi konuşacaksınız?" Sör Watkyn Bassett'in özel çalışma odasının Wooster akınına uğramasından duyduğu yoğun hoşnutsuzlukla evinde kalan bir misafire karşı olan sorumlulukları arasında bir süre gidip geldiğini hissettim. Hayli çekişmeli geçen bu bocalamadan burun farkıyla sorumluluk duygusu galip çıktı. "Ah, tabii... Eğer gerçekten... Kesinlikle... Oturun lütfen."

Oturdum ve kendimi bir anda çok daha iyi hissettim. Sonuçta mahkemede yargılamalar ayakta yapılıyordu. İhtiyar Bassett halıyı çalmadığımdan emin olmak için benim olduğum tarafa doğru hızlı bir bakış attıktan sonra tekrar polis memuruna döndü.

"Sanırım hepsi bu kadardı, Oates."

"Pek tabii Sör Watkyn."

"Senden istediğim şeyi anladın değil mi?"

"Evet, efendim."

"Öbür meseleyi de aklındaki şüpheleri de dikkate alarak büyük bir titizlikle araştıracağımdan emin olabilirsin. Her şeyin altını üstüne getireceğim."

Hevesli memur dışarıya çıktı. İhtiyar Bassett birkaç daki-

ka masasındaki kâğıtları karıştırdı. Sonra bana baktı.

"Biraz önce çıkan kişi memur Oates'tu, Bay Wooster."

"Evet."

"Tanıyor musunuz onu?"

"Görmüşlüğüm var."

"Ne zaman?"

"Bugün öğleden sonra."

"O zamandan beri?"

"Hayır."

"Emin misiniz?"

"Ah, eminim."

Tekrar kâğıtları karıştırdı, sonra başka bir konu açtı.

"Akşam yemeğinden sonra konuk odasında bize katılmamanıza üzüldük, Bay Wooster."

Bu biraz utanç vericiydi tabii. Aklı başında bir insan evinde konuk olduğu kişiye ondan cüzzamlıdan kaçar gibi kaçtığını söylemek istemez sonuçta.

"Gözlerimiz sizi aradı."

"Ah, öyle mi? Özür dilerim. Biraz başım ağrıyordu da yukarı çıkıp kendimi odama kapattım."

"Anlıyorum. Peki hep orada mıydınız?"

"Evet."

"Başınızın ağrısını hafifletmek için temiz havada yürüyüşe falan çıkmadınız değil mi?"

"Ah, hayır. Hep odamdaydım."

"Anladım. Tuhaf. Kızım Madeline akşam yemeğinden sonra iki kez odanıza gittiğini fakat sizi orada bulamadığını söyledi."

"Ah, öyle mi? Odamda değil miymişim?"

"Değilmişsiniz."

"Başka bir yerdeydim o zaman herhâlde."

"Ben de öyle düşündüm."

"Şimdi hatırladım. İki kez odadan çıktım."

"Anlıyorum."

Eline bir dolma kalem alıp öne doğru eğildi, sol elinin işaret parmağına dayadığı kalemi hafifçe masaya vurdu.

"Biri bu akşam polis memuru Oates'un kaskını çaldı," dedi konuyu değiştirerek.

"Ah, evet."

"Maalesef bunu yapan zındığı görememiş."

"Öyle mi?"

"Öyle. Bu korkunç olay gerçekleştiği esnada arkası dönükmüş."

"Arkanız dönükken zındıkları görmek hayli zor olur tabii."

"Evet."

"Evet."

Bir sessizlik oldu. Hemen her şeyde hemfikir olmamıza rağmen odadaki havanın hâlâ oldukça gergin olduğunu hissettiğimden öğrencilik günlerimden hatırladığım bir espriyle ortamı yumuşatmak istedim.

"İnsanın *Quis custodiet ipsos custodes* diyesi geliyor."

"Pardon anlayamadım?"

"Latince bir espri," dedim. "*İpsos custodes* –bekçilere– *Quis* –kim– *custodiet* –bekçilik edecek?– Bence çok komik, şey kastediliyor," dedim aptala anlatır gibi, "biri gelip birilerinin bir şeyleri çalmasını engellemekle görevli bir adamın bir şeyini çalınca ne olacak?"

"Ah, ne demek istediğinizi anlıyorum. Evet, bazı insanlar bu durumda gülecek bir şeyler bulabilirler tabii. Ama sizi temin ederim ki Bay Wooster, bir sulh hâkimi olarak ben, yaşananları hiç de komik bulmuyorum. Aksine fazlasıyla ciddiye alıyorum ve o suçluyu yakalayıp, içeri attırdığımda onun olaya bu şekilde bakmasını sağlamak için elimden geleni yapacağım."

Kulağa pek de hoş gelmiyordu söyledikleri. Birden Kokarca için endişelendim.

"Sizce ne kadar ceza alır?"

"Bilgi edinmek istemenizi anlayışla karşılıyorum Bay Wooster ama bunu şu anda maalesef sizinle paylaşamam. Rahmetli Lord Asquith'in de dediği gibi 'Bekleyin ve görün.' Merakınızın çok yakın bir zamanda giderileceğine inanıyorum."

Geçmiş mevzuları açmak istemiyordum aslında, eski yaraları kaşımaktan hoşlanmam hiç ama ona bir dayanak noktası vermenin iyi olabileceğini düşündüm.

"Bana beş sterlin ceza vermiştiniz," dedim.

"Bu akşamüstü dile getirmiştiniz bunu," dedi kelebek gözlüklerinin arkasından beni süzerek. "Fakat söylediklerinizi doğru anladıysam Bosher Caddesi'nde huzuruma çıkmanıza neden olan suç, Oxford ve Cambridge Üniversiteleri'nin yetkili makamlarca verilen özel bir izinle her yıl düzenlenen kürek yarışı gecesi işlenmişti. Şimdiki durumda ise böyle hafifletici bir sebep yok. Dolayısıyla memur Oates şahsında devlete ait bir malı çalmış olan namussuzun bu işten para cezasıyla kurtulmasına müsaade edemem."

"Hapse mi girer diyorsunuz?"

"Bunu sizinle paylaşamayacağımı söylemiştim ama bu kadar derinine inmişken söyleyeyim. Sorunuzun cevabı evet, Bay Wooster."

İkimiz de sustuk. O oturduğu yerde dolma kalemle parmağına vuruyor, bense yanlış hatırlamıyorsam papyonumu düzeltiyordum. Bizim Kokarca'nın Bastil Hapishanesi'ne tıkılacağı düşüncesi onun geleceğini düşünen herkes için son derece üzücüydü. Hiçbir şey bir rahibin kariyerine hapse düşmek kadar zarar veremez.

Kalemi indirdi.

"Evet, Bay Wooster, sanırım buraya geliş nedeninizi söylemek üzereydiniz."

Bir an irkildim. Yapmam gerekeni unutmamıştım aslında ama bu uğursuz olaylar silsilesi yüzünden aklımın gerilerine

itilmişti ve şimdi birdenbire tekrar hatırlatılınca sinirlerim gerildi.

Sadede gelmeden önce birkaç önemli noktaya parmak basmam gerektiğini düşündüm.

İki erkeğin arasında gergin bir ilişki varsa içlerinden biri öyle pat diye ötekinin yeğeniyle evlenmek istediğini söyleyemez. En azından Woosterlar gibi makul olanla olmayanı birbirinden kesin olarak ayırabiliyorsa.

"Ah, evet evet. Hatırlattığınız için teşekkür ederim."

"Rica ederim."

"Aslında yanınıza uğrayıp, sizinle sohbet etmek istemiştim."

"Anlıyorum."

Konuya bir yerinden giriş yapmak istiyordum ve nereden başlamam gerektiğini bulmuştum.

"Aşka dair düşünür müsünüz hiç, Sör Watkyn?"

"Pardon anlamadım?"

"Aşk diyorum. Hiç o konuya kafa yorduğunuz olur mu?"

"Buraya aşkı tartışmaya mı geldiniz?"

"Evet. Tam olarak o yüzden geldim. Hiç dikkatinizi çekti mi bilmiyorum ama tuhaf bir yanı var aşkın –en olmadık yerde karşımıza çıkıveriyor. Ondan kaçamıyorsunuz. Gittiğiniz her yer onunla dolu, hayatın her yerinde varlığını sürdürüyor. Çok acayip bir şey. Semenderleri düşünelim mesela."

"Siz iyi misiniz Bay Wooster?"

"Ah, gayet iyiyim. Teşekkürler. Semenderlerden bahsediyordum. Hayatta ihtimal vermezdim ama Gussie Fink-Nottle çiftleşme döneminde onların da bundan nasibini aldığını anlattı. Yan yana dizilip gelip geçen güzele kuyruk sallıyorlarmış. Denizde yaşayan solucanlar da aynı şekilde."

"Bay Wooster–"

"Hatta Gussie'ye göre kurdele şeklindeki deniz yosunları bile yaşıyormuş bunu. Şaşırdınız değil mi? Ben de şaşırmıştım. Ama durumun böyle olduğuna ikna etti beni. Kurdele

şeklindeki deniz yosunları sevgilerini tam olarak ne şekilde gösteriyorlar bilmiyorum ama dolunay zamanı Aşk'ın sesini duydukları ve ona ayak uydurmaya uğraştıkları kesin. Sanırım dolunaydan kendileri kadar etkilenen kurdele şeklindeki diğer deniz yosunlarına güzel görünmek istiyorlar. Her neyse, demek istediğim, ay neredeyse dolunay evresine girdi ve ondan benim gibi bir adamın da en az deniz yosunları kadar çok etkilenmesinden daha doğal bir şey olamaz, değil mi?"

"Maalesef–"

"Değil mi?' diye tekrarladım üstünde baskı oluşturarak. İyice anlasın diye de araya "Yani, ne yaparsınız," gibi bir şeyler attım.

Ama gözlerinde olayı anladığına dair herhangi bir zekâ pırıltısı göremedim. Daha önce nasıl espriyi tamamen kaçırmış bir adam gibi görünüyorduysa şu anda da aynen öyle görünmeyi sürdürüyordu.

"Kalın kafalı olduğumu düşüneceksiniz Bay Wooster ama neden bahsettiğinize dair en ufak bir fikrim dahi yok."

Meseleyi gözüne sokma ânı geldiğinde, içimde biraz önce kalbime taklalar attıran o heyecan dalgasından eser kalmadığını hissedince mutlu oldum.

Eski neşeme kavuştuğumu ve yeniden o kusursuz şerit dantelli yakamdan görünmez tozlar silkecek hâle geldiğimi söyleyemem ama kendimi son derece sakin hissediyordum.

İçimi soğutan şey, bir saniye içinde bombayı bu moruğun suratının ortasında patlatacağımın ve böylece ona dünyanın zevk ve mutluluktan ibaret olmadığını öğreteceğimin bilincine varmamdı. Bir hâkim basbayağı işaret parmağını sallayıp, "cık cık" ederek geçiştirilebilecek çocuksu bir yaramazlığa beş sterlin gibi bir para cezasını uygun buluyorsa onu tavada balık gibi sıçratmak insana elbette keyif verir.

"Stiffy'yle benden söz ediyorum."

"Stiffy mi?"

"Stephanie."

"Stephanie mi? Yeğenim mi?"

"Evet. Yeğeniniz. Sör Watkyn," dedim o klişeleşmiş cümleyi hatırlayarak. "Yüksek müsaadenizle yeğeninizle dünya evine girmek istiyorum."

"Siz –ne?"

"Yüksek müsaadenizle yeğeninizle dünya evine girmek istiyorum."

"Anlamıyorum."

"Çok basit aslında. Körpe Stiffy'yle evlenmek istiyorum. O da benimle evlenmek istiyor. Şimdi anlamışsınızdır sanırım. Kurdele şeklindeki deniz yosunlarının izinden gidiyoruz."

Bütün çabalarıma değmişti doğrusu. "Yeğeninizi istiyorum," der demez şimşek hızıyla göğe yükselen bir sülün gibi sandalyesinden fırlamıştı. Şimdi tekrar oturmuş, kalemiyle kendini yelliyordu. Birdenbire yaşlanmıştı sanki.

"O da seninle evlenmek istiyor demek?"

"Öyle görünüyor."

"Yeğenimle tanıştığınızdan haberim yoktu."

"Ah, tanışmaz olur muyuz. Birlikte, deyim yerindeyse, nice fındıklar kırmışlığımız var. Stiffy'yi çok iyi tanıyorum. Yani sonuçta tanımasam evlenmeyi düşünmezdim, değil mi?"

Haklı olduğumu kavramaya başlamıştı. Sessizleşti, ağzından çıkan tek şey hafif bir inlemeydi. Başka bir klişe laf geldi daha aklıma.

"Yeğeninizi kaybetmiyorsunuz. Tam aksine yeni bir yeğen kazanıyorsunuz."

"Ben yeni bir yeğen falan istemiyorum, lanet olsun!"

Bir de böyle bir şey vardı, tabii.

Ayağa kalktı ve "Ah, Tanrım! Ah, Tanrım!" minvalinde bir şeyler mırıldanarak, şömineye doğru yürüyüp titreyen parmağıyla bir zile bastı. Ardından sandalyesine geri dönerek uşak içeri girinceye kadar başı ellerinin arasında öylece bekledi.

"Butterfield," dedi alt perdeden boğuk bir sesle. "Bayan Stephanie'yi bul ve onunla konuşmak istediğimi söyle."

Ardından bir tiyatro sahnesi bekleyişi oldu ama beklediğim kadar uzun sürmedi. Stiffy bir dakika geçmeden karşımızda belirdi. Herhâlde yakınlarda bir yerlerde konuşlanmış, çağrılmayı bekliyordu. Gayet şen şakrak bir tavırla, hoplaya zıplaya içeri girdi.

"Beni mi görmek istediniz Watkyn Amca? Ah, merhaba Bertie."

"Merhaba."

"Senin burada olduğunu bilmiyordum. Amcamla güzel bir sohbetin ortasındaydınız herhâlde."

Gene komaya girmiş olan İhtiyar Bassett birden canlanıp can çekişmekte olan bir ördek gibi hırıldadı.

"Ben olsam," dedi, "güzel sıfatını kullanmayı tercih etmezdim." Kâğıt gibi bembeyaz olmuş dudaklarını yaladı. "Bay Wooster biraz önce bana seninle evlenmek istediğini söyledi."

Stiffy'nin oldukça inandırıcı bir performans sergilediğini itiraf etmeliyim. Şaşkınlık içinde amcasına baktı. Şaşkınlık içinde bana baktı. Ellerini kavuşturup çenesine götürdü. Hatta galiba yüzü kızardı.

"Ciddi misin Bertie?"

İhtiyar Bassett kalemi kırdı. Zaten an meselesiydi.

"Ah, Bertie! Beni onurlandırdın."

"Onurlandırdı mı?" İhtiyar Bassett kulaklarına inanamıyormuş gibi bir tonlamayla konuşmuştu. " 'Onurlandırdın' mı dedin sen?"

"Bir erkeğin bir kadına yapabileceği en güzel iltifat değil mi bu? Herkes hemfikir bu konuda. Teklifinden onur ve gurur duydum…ve onun gibi şeyler hissettim işte. Ama Bertie, canım, çok özür dilerim. Maalesef evlenmemiz imkânsız."

Dünyada insanı Jeeves'in sabah iksirleri kadar güçlü bir şekilde ayağa kaldırabilecek başka bir şey olduğunu düşün-

mezdim ama Stiffy'nin sözleri ihtiyar Bassett'i saniyeler içinde yerin kırk kat dibinden göğe yükseltti adeta. Sandalyesinde tortop olmuş, kolu kanadı kırık bir şekilde oturuyordu. Birden doğruldu, gözleri parlıyor, sevinçten dudakları titriyordu. İçinde bir umut ışığı belirmişti.

"İmkânsız mı? Sen onunla evlenmek istemiyor musun?"

"Hayır."

"Ama öyle söyledi."

"Başka kişileri kastetmiş olmalı. Hayır Bertie, canım, bu olacak şey değil. Ben başkasını seviyorum."

İhtiyar Bassett irkildi.

"Ha? Kimi?"

"Dünyanın en muhteşem erkeğini."

"Bir adı vardır diye düşünüyorum."

"Harold Pinker."

"Harold Pinker mı?... Pinker... Benim tanıdığım tek Pinker–"

"Rahip olan. Evet o. Sevdiğim kişi o."

"Bir rahibe mi âşıksın?"

"Ah!" dedi Stiffy gözlerini yukarı kaldırarak, o anda aynı Dahlia Hala'nın şantajın avantajlarından bahsederkenki hâli gibi görünüyordu. "Haftalar önce gizlice nişanlandık."

İhtiyar Bassett'in tavrından bunu çok da büyük bir coşkuyla karşılamadığı belli oluyordu.

Kaşları tabağındaki bir düzine istiridyeden ilk ağzına attığının bozuk çıktığını fark eden bir adamınki gibi çatılmıştı. Stiffy ona nişan haberini vermeden önce iyice bir yumuşatmak gerektiğini söylerken insan doğasına –adamınkine böyle demek mümkünse tabii– ne kadar hâkim olduğunu fark etmiştim. Onun da yeryüzündeki bütün ebeveynler ve amcalar gibi rahiplerden koca olmayacağını düşündüğü anlaşılıyordu.

"Papazlık makamını bahşetmenin senin elinde olduğunu biliyorsun Watkyn Amca. Harold'la bunu yapabileceğini, son-

ra da hemen evlenebileceğimizi konuştuk. Böylece hem geliri artmış olur hem de daha yüksek mevkilere gelmek için yolu açılmış olur. Şimdi belli sınırlar içinde çalışıyor. Rahip olarak hiçbir fırsatı yok. Ama onu papazlığa terfi ettirirsen istediği gibi serpilip gelişebilir. Paçaları sıvayıp işe bir girişirse o oğlanı kimse tutamaz artık."

Genç kızlara özgü bir coşkuyla tepeden tırnağa titriyordu ama ihtiyar Bassett'in hâlinde o coşkudan eser yoktu. Olması da beklenemezdi zaten ama yine de yoktu işte.

"Saçmalık!"

"Neden?"

"Böyle bir şeyi hayatta–"

"Neden?"

"Öncelikle sen daha çok küçüksün–"

"Asıl bu saçmalık. Aynı okulda okuduğum üç kız geçen sene evlendiler. Şimdilerde gelinlikleriyle kilisede arz-ı endam eden bazı çocukların yanında ben kız kurusu gibi kalıyorum."

İhtiyar Bassett yumruğunu masaya indirdi –ve elini ters dönmüş bir kâğıt tutucuya çarpışını mutlulukla seyrettim. Hissettiği fiziksel acı ses tonunu daha da sertleştirmişti.

"Bütün bunlar aşırı saçma ve gerçekleşmesi söz konusu dahi değil. Üzerine bir dakika bile düşünmeyi reddediyorum."

"Ama Harold'la ne alıp veremediğin var?"

"Onunla, senin deyiminle, bir alıp veremediğim yok. Görevlerini gayet güzel bir şekilde yerine getiriyor ve cemaati tarafından da çok seviliyor–"

"Çok da uysal."

"Ondan şüphem yok."

"İngiltere liginde futbol oynamış."

"Olabilir."

"Teniste de harika."

"Muhakkak öyledir. Ama bu yeğenimle evlenmesi için

geçerli bir neden değil. Maaşı dışında ne kadar geliri var?"

"Yılda beş yüz sterlin kadar."

"Hıh!"

"Bence çok kötü sayılmaz. Beş yüz gayet ballı börek bence. Hem para önemli değil."

"Para çok önemli."

"Ciddisin, değil mi?"

"Kesinlikle. İnsan biraz mantıklı olmalı."

"Tamam peki, olacağım. Para için evlenmemi istiyorsan para için evlenirim. Bertie, kabul ediyorum. Damatlığını diktirmeye başla."

Sözleri gerçek bir sansasyon yarattı. İhtiyar Bassett'in "Ne?" diye haykırışıyla benim ağzımdan çıkıveren "Nasıl, tüh be!" sözleri havada kafa kafaya gelip çarpıştı ve benim kalbimden yükselen çığlık muhtemelen onunkinden çok daha güçlüydü. Gerçek anlamda dehşete düşmüştüm. Yaşadıklarım bana kızlara asla güven olmayacağını öğretmişti, sırf gösterişine bu işi sonuna kadar götürebileceğini hissediyordum. Gösterişi kimse benden daha iyi bilemezdi. Geçen yaz Brinkley Konağı'nda dibine kadar tecrübe etmiştim.

"Bertie para içinde yüzüyor, Wooster milyonlarına konmak çok da kötü bir gelecek planı sayılmasa gerek. Bertie, canım, tabii ki seninle sırf mutlu ol diye evleniyorum. Seni asla Harold'ı sevdiğim gibi sevemem. Ama Watkyn Amca'nın onunla ilgili korkunç önyargıları olduğu için–"

İhtiyar Bassett yumruğunu tekrar kâğıt tutucuya indirdi ama bu sefer acıyı pek hissetmemiş gibiydi.

"Sevgili kızım, saçma sapan konuşma lütfen. Çok büyük bir hata yapıyorsun. Beni tamamen yanlış anladın. Pinker denen genç adama karşı herhangi bir önyargı beslemiyorum. Onu beğeniyor ve ona saygı duyuyorum. Eğer onun karısı olmak seni mutlu edecekse sana asla engel olacak değilim. Elbette evlenebilirsiniz. Öteki türlüsü–"

Sözlerine devam etmedi ama bana uzun, ürperti dolu bir bakış attı. Ardından beni görmeye dayanamıyormuşçasına bakışlarını başka tarafa çevirdi, hemen sonra gene yüzüme kısacık bir göz gezdirdi. Gözlerini kapattı, sandalyesine yaslandı, hırıltılı nefesler alıp vermeye başladı. Orada kalmaya devam etmemi gerektirecek bir şey olmadığından odadan çıktım. Ben giderken tamamen hissizleşmiş bir hâlde kendini yeğeninin kollarına bırakmıştı.

Sör Watkyn gibi bir amcaya sarılıyorsanız kucaklayışınızı olabildiğince kısa tutmaya çalışırsınız sanırım. Bir dakika sonra Stiffy yanıma geldi ve dansına başladı.

"Nasıl bir insan! Nasıl bir insan! Nasıl bir insan! Nasıl bir insan!" dedi kollarını sallayıp, birtakım *bien-être* hareketleri de yaparak. "Jeeves'i diyorum," diye açıklama yaptı sanki onun Bassett'ten söz ettiğini sanma ihtimalim varmış gibi. "İşe yarayacağını söyledi mi? Söyledi. Haklı mıydı? Haklıydı. Bertie, Jeeves'i öpebilir miyim?"

"Kesinlikle hayır."

"Seni öpebilir miyim?"

"Hayır, teşekkürler. Senden tek istediğim Byng, o defteri bana vermen."

"Ama birini öpmem lazım, gerekirse Eustace Oates'u öperim."

Birden durdu. Yüzünde ciddi bir ifade belirdi.

"Eustace Oates!" dedi tekrar düşünceli bir sesle. "Şimdi hatırladım. Bu hırgür arasında onu tamamen unutmuştum. Biraz önce merdivenlerde bombanın patlamasını beklerken Eustace Oates'la konuştum, Bertie, çok fena bir ruh hâli içindeydi."

"Defter nerede?"

"Boşver şimdi defteri. Konumuz Eustace Oates ve onun fenalıkları. Kaskının çalınmasından beni sorumlu tutuyor."

"Ne!"

"Kesinlikle. Bir Numaralı Şüpheli benim. Bana bir sürü

polisiye hikâye okuduğunu, hepsinde dedektiflerin ilk önce suçun işlenmesi için bir gerekçe bulmaya çalıştıklarını söyledi. Sonrasında fırsata bakıyorlarmış, en sonda da ipuçlarına. Söylediğine göre Bartholomew'yla ilgili küstah tavrının bende yaratmış olduğu öfke, pekâlâ bu suç için geçerli bir gerekçe oluşturuyormuş. Suç işlendiği esnada etrafta olduğuma göre fırsatım da varmış. İpucuna gelince onu gördüğümde elinde ne vardı dersin? Eldivenlerimden biri! Suç mahallinde bulmuş –ayak izlerini ölçüp, sigara külü falan ararken herhâlde. Hatırlarsan Harold eldivenlerimi getirdiğinde birini bulamadığını söylemişti. Kaskı çalarken düşürmüş olmalı."

Harold Pinker'ın şapşallığının bu son ifşasını dinlerken güçlü bir el kafama bir cop indirmiş gibi sersemletici, acı dolu bir his yerleşti içime. Adam resmen kendini mahvetmek konusunda tüyler ürpertici bir yetenek sergiliyordu.

"Her şeyi böyle rezil edeceği belliydi!"

"Ne demek belliydi?"

"Etti sonuçta, etmedi mi?"

"Edeceği belliydi demekle aynı şey değil ama –üstelik sanki kendin çok matah bir şeymişsin gibi müstehzi, kibir dolu bir tonlamayla söylüyorsun bunu. Seni anlamakta zorlanıyorum, Bertie –zavallı Harold'ı neden her fırsatta böyle eleştirdiğini kavrayamıyorum. Onu çok sevdiğini sanıyordum oysa."

"D. gibi seviyorum onu. Ama bu onun Hivit ve Yebus halklarıyla ilgili vaaz veren, budala cibilliyetsizlerin en önde gideni olduğuna dair fikrimi değiştirmiyor."

"Senin yarın kadar budala değil."

"Usturuplu bir tahminle benim aşağı yukarı yirmi yedi katım kadar budala. O yolun başındayken ben çoktan dönmüş oluyorum. Hatta kulağa biraz abartılı gelebilir ama Gussie'den bile daha budala."

İçinde yükselen öfke dalgasını bastırmak için gözle görü-

lür bir çaba gösterdi.

"Neyse, boşver bunları şimdi. Sonuç olarak Eustace Oates peşimde ve uyanık davranıp kaskı gardırobumdan daha sağlam bir yere saklamalıyım. Neye uğradığımı anlamadan Sovyet gizli polisi odamı basıverir. Nereye koyabilirim sence?"

Bıkkınlıkla elimi kaldırdım.

"Aman yahu, kafanı kullanıp düzgün bir yer buluver. Esas konumuza dönelim, defter nerede?"

"Of, Bertie, amma can sıktın defter diye diye. Başka bir şey bilmez misin sen?"

"Hayır, bilmem. Nerede o?"

"Nerede olduğunu söylediğimde çok güleceksin."

Ters ters baktım.

"Bir gün gülebilirim belki –bu korku evinden kurtulduğum vakit ama yakın bir zamanda gerçekleşeceğine pek ihtimal vermiyorum bunun. Defter nerede?"

"Peki, tamam, madem ısrar ediyorsun söyleyeyim, inek sütlüğünün içine sakladım onu."

Bu satırları okuyan herkes birden her şeyin kararıp, havada uçuşmaya başladığı hikâyeler okumuştur. Bu sözleri duyduğumda Stiffy kararıp, havada uçuşmaya başladı. Sanki titreşen bir zenciye bakıyor gibiydim.

"Sen –ne?"

"İnek sütlüğünün içine sakladım onu."

"Hangi akla hizmet yaptın böyle bir şeyi?"

"Öylesine yaptım işte."

"Peki şimdi nasıl alacağım onu?"

Taze hergelenin dudaklarında hafif bir gülümseme belirdi.

"Aman yahu, kafanı kullanıp buluver," dedi. "Yakında görüşürüz, Bertie."

Çekip gitti, korkuluklara yaslanıp içinde bulunduğum korkunç hâli hafifletmeye çalıştım. Ama dünya son hızla dönmeye devam ediyordu ve birkaç dakika sonra uçuşan bir

uşağın bana seslendiğini fark ettim.

"Affedersiniz, efendim, Bayan Madeline size kendisine bir dakikanızı ayırabilirseniz çok mutlu olacağını iletmemi istedi."

Adama idam mangasının hazır olduğunu söylemek üzere hücresine gelmiş gardiyana bakan bir mahkumun boş ve donuk gözleriyle baktım. Bunun ne anlama geldiğini biliyordum. Uşağın sesinde sezmiştim onu –kıyametim gelmişti. Madeline Bassett'in ona bir dakika ayırmamı istemesinin yalnızca tek nedeni olabilirdi.

"Öyle mi?"

"Evet, efendim."

"Bayan Bassett nerede?"

"Misafir odasında, efendim."

"Tabii ki."

Wooster cesaretimi topladım. Çene yukarı, omuzlar geri.

"Götür bakalım beni," dedim uşağa, uşak beni götürdü.

BÖLÜM 10

Oraya yaklaşırken misafir odasının kapısından süzülen yumuşak ve melankolik müziğin genel görünümü pek de iyileştirdiği söylenemezdi; içeri girip de Madeline Bassett'in hayli iki büklüm bir hâlde piyano çalmakta olduğunu görünce neredeyse arkamı dönüp oradan kaçacaktım. Ama kendimi durdurdum ve tereddütlü bir "Selam, n'aber?"le meseleye giriş yaptım.

Sözlerime hemen bir yanıt alamadım. Ayağa kalkmıştı, yaklaşık yarım dakikadır dünyanın bütün dertlerini yüklenmiş Mona Lisa gibi üzgün bakışlarla beni süzüyordu. Nihayet, ben ortamdaki sessizliği bozmak için hava dışında bir konu bulmaya çalışırken konuştu.

"Bertie–"

Fakat saman alevi gibi olmuştu bu. Bir an parlayıp sönüvermişti.

"Bertie–"

Beyhude. Bir fiyasko daha.

Biraz gerilmeye başlamıştım. Geçen yaz Brinkley Konağı'nda da buna benzer bir körler sağırlar toplantısına girişmiştik ama o zaman ben küçük numaralarla aradaki garip sessizlikleri usta bir şekilde idare etmeyi başarmıştım. Hatırlar mısınız bilmem, bir önceki konuşmamız Brinkley Konağı'nın yemek odasında, üzeri soğuk mezelerle dolu bir masanın etrafında gerçekleşmişti. Arada bir masaya gidip körili yumurta ya da peynirli çörek atıştırmak oldukça rahatlatıcı oluyordu.

Yiyecek bir şeyler olmayınca bakışıp durmaktan başka bir şey yapamıyorduk ve bu da hâliyle biraz utanç verici oluyordu.

Dudakları aralandı. Bir şeylerin su yüzüne çıkmak üzere olduğunu anladım. Birkaç kez üst üste yutkundu, ardından konuşmaya başladı.

"Bertie, seni görmek istememin...gelmeni istedim çünkü şey diyecektim...sana söylemek istediğim...Bertie, Augustus'la nişanlı değiliz artık."

"Evet."

"Biliyor muydun?"

"Ah, tabii. O söyledi bana."

"O hâlde seni neden buraya çağırdığımı da biliyorsun. Şey demek istiyordum–"

"Evet."

"Şey yapmak istiyorum–"

"Evet."

"Seni mutlu etmek."

Bademcik sıkıntısı yeniden başlamış gibi duraksadı, birkaç yutkunmanın ardından baklayı çıkarmayı başardı.

"Senin karın olacağım, Bertie."

Sanırım böyle bir cümleden sonra çoğu erkek akıntıya karşı kü. çekmenin anlamsız olduğuna kanaat getirirdi ama ben gene de son bir hamle yapmak istedim. Böyle ölüm kalım meselelerinde her yolu denemezse mankafalılık etmiş gibi hisseder insan kendini.

"Çok zarifsin," dedim nezaketle. "Çok büyük bir erdem örneği sergiliyorsun. Ama iyice düşündün mü? Her şeyi enine boyuna tarttın mı? Zavallı Gussie'ye biraz haksızlık ettiğini hissetmiyor musun?"

"Ne! Bu akşam olanlardan sonra mı?"

"Ah, o konuda seninle konuşmak istiyordum ben de. Böylesi durumlarda her zaman, sonradan pişman olacağım bir şey yapmadan önce, şöyle görmüş geçirmiş biriyle konuşup, işin

iç yüzünü öğrenmenin önemli olduğunu düşünürüm, sen ne dersin? Sonradan 'Ah, keşke bunları bilseydim!' diye dövünüp durmaktan iyidir, değil mi? Bana kalırsa bütün meseleyi yeniden masaya yatırıp, tartışarak çözümlemek gerekiyor. Benim düşüncemi öğrenmek istiyorsan bence Gussie'yi tamamen yanlış anlamışsın."

"Yanlış mı anlamışım? Gözlerimle gördüm–"

"Ama doğru açıdan bakmıyorsun. İzin ver de açıklayayım."

"Bunun hiçbir açıklaması olamaz. Daha fazla konuşmak istemiyorum, Bertie. Augustus'u hayatımdan tamamen çıkardım. Bu akşama dek aşktan kamaşmış gözlerle baktığım için onu dünyanın en mükemmel erkeği olarak görüyordum. Ama gerçek yüzünü gösterdi –şehvet düşkünü bir hovardaymış meğer."

"Ben de tam oraya geliyordum. Yanıldığın nokta tam da orası. Şimdi şöyle–"

"Bu konuyu daha fazla konuşmayacağız."

"Ama–"

"Lütfen!"

Sustum. Kız beni dinlemiyorken şu *tout comprendre, c'est tout pardonner* şiarıyla ilerlemeye çalışmanın bir anlamı yoktu.

Sessizce süzülen bir gözyaşı tanesini gizlemek için başını çevirdi, cebinden çıkardığı mendille gözlerini sildiği küçük bir boşluk oluştu, ben de o sırada gözlerimi kaçırarak gagamı piyanonun yanındaki karışık şekerleme kavanozuna daldırdım.

Tekrar nefes almaya başlamıştı.

"Yararı yok, Bertie. Neden böyle konuştuğunu anlıyorum elbette. Kalbinin iyiliğinden, güzelliğinden kaynaklanıyor hepsi. Kendi mutluluğun pahasına bile olsa dostların için yapmayacağın şey yok. Ama söyleyeceğin hiçbir şey kararımı değiştiremez. Augustus yok benim için artık. Bu geceden iti-

baren yalnızca bir anı olarak kalacak –yıllar içinde biz birbirimizle yakınlaştıkça giderek solacak bir anı. Onu unutmama yardım edeceksin. Sen yanımda olursan zamanla Augustus'un büyüsünden kurtulabilirim... Şimdi, gidip babama haberi vereyim."

İrkildim. Baba Bassett'in yeğenine talip olduğumu duyduğundaki yüz ifadesi hâlâ gözlerimin önündeydi. Bünyesi henüz bir felaketten kıl payı kurtulmuş olmanın yarattığı şoku tam atlatamamışken ona damadı olacağımı söylemek biraz fazla kaçacaktı doğrusu. İhtiyar Bassett'ten hoşlanmıyordum ama insaniyetimi de kaybetmemiştim.

"Ah, halalar aşkına!" dedim. "Sakın yapma bunu!"

"Ama yapmam gerekiyor. Senin karın olacağımı bilmesi gerekiyor. Üç hafta sonra Augustus'la evleneceğimizi sanıyor."

Biraz düşündüm. Ne demek istediğini anlıyordum elbette. İnsanın böyle şeyleri babasına haber vermesi gerekirdi. Sonuçta her şeyi akışına bırakıp, hiçbir şey dememek ve zavallı adamcağızın başında silindir şapkası, yakasında çiçeği ile kiliseye gidip, düğünün iptal olduğunu ve kimsenin zahmet edip ona söylemediğini öğrenmesi olmazdı.

"Bu akşam söyleme en azından," dedim. "Biraz kendine gelsin. Demin oldukça berbat bir şok yaşadı."

"Şok mu?"

"Evet. Pek kendinde değil."

Gözlerinde beliren endişeli ifade biraz pörtletti onları.

"Doğru anlamışım demek. Biraz önce kütüphaneden çıkarken karşılaştığımızda pek iyi görmemiştim onu. Durmadan alnını siliyor ve kesik kesik nefes alıyordu. Bir sıkıntısı mı var diye sordum, bu dünyada herkesin bir sınavdan geçtiğini, bundan şikâyet etmemesi gerektiğini, çünkü gene de kötünün iyisinin gerçekleştiğini söyledi. Ne demek istediğini hiç anlamadım. Sonra da sıcak bir banyo yapıp, üç tane aspirin alacağını ve yatacağını söyledi. Neydi o öyle? Neler yaşandı?"

Hikâyenin hepsini anlatmak zaten karışık bir durumu daha da karmaşık hâle getireceğinden yalnızca tek bir olaya odaklanmaya karar verdim.

"Stiffy ona bir rahiple evlenmek istediğini söyledi."

"Stephanie mi? Rahiple mi? Bay Pinker'la mı?"

"Evet. Bizim Kokarca Pinker'la. Bu da bayağı sarstı babanı. Sanırım papaz yardımcılarına alerjisi var."

Köpek Bartholomew'nun bütün mumu yiyip bitirdikten sonra yaptığı gibi derin derin nefesler alıp vermeye başlamıştı.

"Ama... Ama..."

"Evet?"

"Ama Stephanie Bay Pinker'ı seviyor mu ki?"

"Ah, hem de nasıl. O konuda hiç kuşkum yok."

"Ama o zaman–"

Aklından geçenleri okudum ve hemen atladım.

"O zaman Gussie'yle aralarında bir şey olması mümkün değil mi diyecektin? Aynen öyle. Bu da kanıtı, öyle değil mi? Konuşmamızın başından beri bu noktaya parmak basmaya çalışıyordum."

"Ama Gussie–"

"Ne yaptığını biliyorum. Yeni yağmış kar kadar saftı niyeti. Hatta belki de daha saf. Sana her şeyi anlatacağım ve bitirdiğimde onun öfkeden çok acımayı hak ettiğini düşüneceğine bahse girerim."

Bertram Wooster'a anlatacak iyi, arı duru bir hikâye verin, gerisine karışmayın. Gussie'nin düğün günü kahvaltıda yapması gereken konuşmadan duyduğu dehşetten başlayarak adım adım sonraki gelişmelere ilerledim ve bunu neredeyse bir masalcı ustalığıyla yaptığımı söyleyebilirim. Son kısma geldiğimde biraz kafası karışmış ama neredeyse ikna olmuş bir hâldeydi.

"Stephanie'nin defteri babamın inek sütlüğüne sakladığını mı söylüyorsun?"

"İnek sütlüğünün içine atıvermiş."

"Ama hayatımda böyle garip bir hikâye duymadım."

"Tuhaf, evet ama gayet inandırıcı, değil mi? Birey psikolojisini düşünmen gerekiyor. Gerçi üstüne para verseler Stiffy'nin psikolojisine sahip olmak istemem ama o da böyle, ne yapalım."

"Bütün bunları uydurmadığına emin misin Bertie?"

"Neden böyle bir şey yapayım?"

"Ne kadar fedakâr bir kişiliğe sahip olduğunu çok iyi biliyorum."

"Ah, şimdi anladım. Hayır, uydurmuyorum. Gerçeğin ta kendisi bu. Bana inanmıyor musun?"

"İnanacağım, eğer defteri Stephanie'nin koyduğunu söylediğin yerde bulursam. En iyisi gidip bir bakayım."

"İyi olur."

"Gidiyorum."

"İyi."

Aceleyle odadan çıktı, ben de piyanoya oturup tek parmakla "Mutlu Günler Geri Geldi"yi çalmaya başladım. O anda kendimi ifade edebilmemin tek yolu buydu. Gerginlikten biraz şekerim düştüğünden bir iki körili yumurta yemeyi tercih ederdim ama daha önce de belirttiğim gibi yumurta falan yoktu etrafta.

Çok iyiydim, kendimi canını dişine takıp, saatlerce kan ter içinde koştuktan sonra nihayet ipi göğüslemiş bir maraton koşucusu gibi hissediyordum. Tamamen gevşememi engelleyen tek şey, bu uğursuz evde her zaman için mutlu sona kavuşmaya mâni olacak beklenmedik bir şey yaşanabilme ihtimaliydi. Totleigh Kuleleri'nin bu kadar çabuk havlu atacağına ihtimal vermiyordum. Son kozunu henüz oynamamış olduğuna inanıyordum.

Haksız da değildim. Madeline Bassett birkaç dakika sonra yanıma geldiğinde elinde defter falan yoktu. Söylediğim yerde

herhangi bir defterden eser bulamadığını belirtti. Üstelik tavrından defterin varlığına olan inancını kaybetmiş olduğunu anladım.

Kafanızdan aşağıya bir kova soğuk su döküldü mü hiç bilmiyorum. Delikanlılık çağımda bir kez görüş ayrılığına düştüğüm bir uşak yapmıştı bunu bana. O anda da aynen öyle dengemi kaybedivermiştim.

Kafam tamamen durmuştu, şaşkınlık içindeydim. Polis memuru Oates'un da dediği gibi tuhaf şeyler yaşandığında aklı başında bir adamın ilk bulması gereken şey davranışın gerekçesidir ve Stiffy öyle olmadığı hâlde neden defterin inek sütlüğünün içinde olduğunu söylemişti, bir türlü kavrayamıyordum. Beni fena kandırmıştı ama neden –şaşkına döndüğüm nokta tam da buydu– neden böyle bir şey yapmıştı?

Elimden geleni yaptım.

"İyice baktığına emin misin?"

"Gayet eminim."

"Yani dikkatlice baktığına."

"Çok dikkatli baktım."

"Stiffy orada olduğuna yemin etti."

"Sahi mi?"

"Ne demek sahi mi?"

"Ne düşündüğümü bilmek istiyorsan ortada defter falan olduğuna inanmıyorum."

"Hikâyeme inanmıyor musun?"

"Hayır, inanmıyorum."

O noktadan sonra söylenecek pek bir şey yoktu. Yani "Öyle mi?" falan gibi bir şeyler demiş olabilirim –emin değilim– ama dediysem de ağzımdan öylesine çıkmıştır. Kapıya doğru yürüdüm ve sersemlemiş bir hâlde derin düşüncelere dalarak odadan çıktım.

İnsan derin düşünceler içindeyken nasıl olur bilirsiniz. Dış dünyadan soyutlanır ve tamamen kendinize dönersiniz.

Sanırım ancak odama giden koridoru yarıladığımda fark edebildim ileride bir yerde kopan hayvani gümbürtüyü, durdum, baktım ve dinledim.

Bu bahsettiğim gümbürtü aslında bir vurma sesiydi, sanki birisi tokmakla bir şeye vuruyordu. Ve daha kendi kendime "Fakat, bir tokmakçı!" diyordum ki, bu tokmakçının kim olduğunu gördüm. Roderick Spode'du bu ve vurmakta olduğu şey de Gussie'nin kapısıydı. Ben yanına gittiğimde tahtaya bir tane daha geçirmekle meşguldü.

O görüntü bütün gerginliğimi aldı, gevşeyiverdim. Yepyeni bir insan olmuştum adeta. Nedenini anlatayım.

Sanırım hepiniz kontrolünüz dışında güçler tarafından oradan oraya savrulup durduktan sonra birdenbire o âna kadar bastırdığınız duygularınızı boşaltabileceğiniz biriyle karşılaştığınızda içinize yayılıveren rahatlama hissini deneyimlemişsinizdir. Zengin tüccar hırsını acemi kâtipten çıkarır. Acemi kâtip gidip büro elemanını haşlar. Büro elemanı kediyi tekmeler. Tekmelenen kedi sokağa çıkıp daha küçük bir kedi bulur, küçük kedi de günün sonunda kırlarda fare avına çıkar.

Ben de aynen öyleydim işte. Bütün gün Baba Bassett, Madeline Bassett, Stiffy Byngs ve başkaları tarafından itilip kakılmaktan patlayacak hâle gelmiş ve acımasız kaderin elinde oyuncak olmuşken içimdeki her şeyi Roderick Spode'a boşaltabileceğim düşüncesi beni sakinleştirmişti.

"Spode!" diye haykırdım sertçe.

Eli havada kalakaldı ve öfkeyle alev alev yanan yüzünü bana doğru çevirdi. Sesin kimden geldiğini görünce birden yumuşayıveren yüzünde dalkavukça bir ifade belirdi.

"Eh, Spode, ne oluyor burada?"

"Ah, merhaba Wooster. Ne güzel bir akşam."

İçimde birikmiş d.'ları çıkartmaya başladım.

"Boşver şimdi nasıl bir akşam olduğunu," dedim. "Sana

yemin ediyorum Spode, çizgiyi aşıyorsun. O kadar ileri gidiyorsun ki insan sert adımlar atmak zorunda hissediyor kendini."

"Ama Wooster–"

"Bu korkunç gürültüyle bütün evi ayağa kaldırmaya mı çalışıyorsun? Seni öfkeli bir su aygırı gibi oradan oraya koşuşturma alışkanlığını dizginlemen konusunda uyardığımı unuttun galiba? Söylediklerimden sonra akşamın geri kalanını yatağında kıvrılıp, kitap okuyarak falan geçirirsin diye düşünmüştüm. Ama yok. Seni bir kez daha arkadaşlarıma saldırıp, onları hırpalamaya çalışırken buluyorum. Seni uyarıyorum Spode, sabrımın bir sınırı var."

"Ama Wooster, anlamıyorsun."

"Neyi anlamıyorum?"

"O pörtlek gözlü Fink-Nottle'ın beni nasıl tahrik ettiğini bilmiyorsun." Yüzünde efkârlı bir ifade belirdi. "Onun boynunu kırmak zorundayım."

"Boynunu falan kırmayacaksın."

"Fare gibi sallandıracağım onu."

"Fare gibi sallandırmayacaksın."

"Ama benim kendini beğenmiş hıyarın teki olduğumu söylüyor."

"Gussie bunu sana ne zaman söyledi?"

"Tam olarak söyledi denemez. Yazmış. Bak. İşte burada."

Şaşkınlıkla açılan gözlerimin önünde cebinden küçük, kahverengi, deri kaplı bir defter çıkardı.

Bir kez daha Arşimet'i ve Jeeves'in anlattığı suyun kaldırma kuvvetini keşfetme hikâyesini andım, kısacık bir anekdot olmasına rağmen üzerimde derin bir etki bırakmıştı, o anda olanları bütün canlılığıyla gözümde canlandırmamı sağlamıştı. Adamın suyun sıcaklığını ayak parmağıyla kontrol edişini…içine girişini…suya oturuşunu hayal edebilmiştim. Sonraki rutin işlemlerin hepsini gönül gözümle izliyordum;

kafasını şampuanlayışı, bir şarkı mırıldanmaya başlayışı...

Sonra, birden, tiz bir notaya çıkarken susuyordu. Sesi gidiveriyordu. Akıp giden köpüklü suların arasında gözlerinde tuhaf bir ışık belirdiğini görebiliyordum. Banyo lifi elinden düşüveriyordu. Bir zafer çığlığı atıyordu. "Buldum! Vay canına! Suyun kaldırma kuvveti!" Ve mutluluktan havalara uçuyordu.

İşte o defterin mucizevi bir şekilde ortaya çıkışı da bende aynı etkiyi yaratmıştı. Aynı afallamış sessizlik, arkasından aynı zafer çığlığı. Ve ellerimi ona doğru uzatırken gözlerimde tuhaf bir ışık olduğuna yemin edebilirim.

"O defteri bana ver, Spode!"

"Evet, senin de okumanı istiyorum, Wooster. O zaman ne demek istediğimi anlayacaksın. Bu defteri," dedi, "garip bir tesadüf eseri buldum. İnek sütlüğünü himayem altına alırsam Sör Watykn'in daha mutlu olacağı düşüncesi geldi aklıma. Sonuçta etrafta bir sürü hırsızlık oluyor," diye ekledi hemen ardından, "hem de bir sürü ve boydan boya o pencereler hiç de güvenli değil. O yüzden –şeye– koleksiyon odasına gittim ve sütlüğü kılıfından çıkardım. İçinde bir şeyin hareket ettiğini duyunca çok şaşırdım. Açınca da bu defteri buldum. Baksana," dedi muza benzeyen parmağıyla omzumun üzerinden bir şeye işaret ederek. "Kuşkonmaz yiyişimle ilgili ne yazmış."

Sanırım Roderick Spode defteri beraber okuyacağımızı düşünüyordu. Onu cebime attığımı görünce çok üzüldü.

"Defteri sen mi alıyorsun, Wooster?"

"Evet."

"Ama onu Sör Watkyn'e gösterecektim. Onunla ilgili de bir sürü şey var içinde."

"Sör Watkyn'i boşu boşuna üzmüş olursun, Spode."

"Haklısın galiba. O zaman şu kapıyı kırma işini tamamlayayım mı?"

"Tabii ki hayır," dedim sertçe. "Buradan çekip git yeter."

"Çekip gideyim mi?"

"Evet. Yanımdan git, Spode. Beni yalnız bırak."

Köşeyi dönüşünü izledikten sonra hışımla kapıya vurdum.

"Gussie."

Ses yok.

"Gussie, dışarı çık."

"Çıkarsam ne olayım."

"Çıksana sersem. Ben Wooster."

Bu bile hemen sonuç vermedi. Sonradan Spode'un gayet başarılı bir şekilde benim sesimi taklit ettiğini sandığını söyledi. Ama biraz uğraştıktan sonra onu gerçekten de çocukluk arkadaşı olduğuma ikna edebildim ve içeriden mobilyaların çekilme sesleri geldi, ardından kapı açıldı ve dışarıya yağmur fırtınasından sonra ihtiyatla kabuğundan çıkan bir salyangoz edasıyla kafasını uzattı.

Ardından yaşanan duygusal sahneyi uzun uzadıya anlatmama gerek yok. Bu sahnenin çok benzerini filmlerde görmüşsünüzdür, hani Amerikan donanması son anda kuşatılmış garnizonun imdadına yetişip hepsini kurtarır. Şöyle özetleyebilirim sanırım: Bana kul köle olmaya hazırdı. Roderick Spode'u teke tek dövüşte yenmişim gibi bir izlenim içindeydi ve yanılgısını düzeltmeye değmeyeceği kanısındaydım. Defteri eline sıkıştırıp, Madeline Bassett'e göstermeye yolladım onu, ben de odama geçtim.

Jeeves içerideydi, mesleğiyle alakalı bir şeyle uğraşıyordu. Onu tekrar gördüğümde, gayet kesin bir dille, Baba Bassett'le yaptığım o gerginlik dolu konuşmanın müsebbibi olduğunu söyleyerek çıkışacaktım aslında ona. Ama hiddet dolu bakışlarla değil, kibar bir gülümseyişle selamladım onu. Sonuç olarak, diye düşünüyordum, şu anda birbirimizi suçlama zamanı değil. Wellington Waterloo savaşından sonra gidip, önüne geleni azarlamaya kalkışmadı. Sırtlarını sıvazlayıp içki ısmarladı onlara.

"Ha, Jeeves! Burada mıydın sen?"

"Evet, efendim."

"Pekâlâ, Jeeves, eşyalarımızı toplamaya başlayabilirsin."

"Efendim?"

"Eve dönüş yolculuğumuz için. Yarın gidiyoruz."

"Totleigh Kuleleri'ndeki misafirliğinizi uzatmayı düşünmüyorsunuz o hâlde, efendim."

Şen şakrak kahkahalarımdan birini attım.

"Saçma sapan sorular sorma Jeeves. Sence insanlar çok mecbur kalmadıkça Totleigh Kuleleri'ndeki misafirliklerini uzatırlar mı? Burada daha fazla kalmamıza gerek yok artık. İşimiz bitti. Yarın sabah erkenden yola çıkarız. Eşyaları toplamaya başla da hiç zaman kaybetmeden gitmeye hazır olalım. Çok sürmez herhâlde, değil mi?"

"Hayır, efendim. Yalnızca iki valiz var."

Valizleri yatağın altından çıkardı, daha büyük olanını açıp, içine paltoları ve diğer eşyaları yerleştirmeye başladı, ben de koltuğa oturup ona neler olup bittiğini anlattım.

"Yani Jeeves, planın işe yaradı."

"Bunu duyduğuma çok sevindim, efendim."

"Yaşadıklarımın bir süre rüyalarıma girmeyeceğini söyleyemem. Beni öylesi bir şey yapmaya yöneltişinle ilgili herhangi bir yorum yapmayacağım. Yalnızca başarılı olduğumu söylemekle yetineceğim. Amcanın hayır dualarını şampanya şişesi gibi patlatıverdi ve Stiffy'yle Kokarca'nın nikâh masasına oturmalarının önündeki bütün engeller kalktı."

"Son derece tatmin edici bir sonuç, efendim. Sör Watkyn'in tepkisi aynı beklediğimiz gibi oldu desenize."

"Daha bile şiddetli oldu. Dalgaların alabora ettiği kocaman bir yelkenli gemi gördün mü hiç?"

"Hayır, efendim. Benim deniz kıyısına seyahatlerim hep ılıman havalarda gerçekleşti."

"Evlilik yoluyla onun yeğeni olmak istediğimi söyledi-

ğimdeki görünüşü aynen öyleydi. Hesperus'un Enkazı[30] gibi duruyor ve davranıyordu. Hatırlıyorsun değil mi? Hani fırtınalı denizde yol alıyordu, kaptan ona eşlik etsin diye kızını da güverteye çıkarmıştı."

"Evet, efendim. Mavi keten çiçeği gibiydi gözleri, yanaklarında kızılca şafaklar söküyordu, göğsü mayıs ayında açan alıç goncalarıydı sanki."

"Aynen. Aldığı darbeyle epey sarsıldı ve yalpaladı; her yerinden su almaya başladı. Stiffy gelip de ona her şeyin bir yanlış anlaşılmadan ibaret olduğunu, asıl *promesso sposo*'nun[31] Kokarca Pinker olduğunu söylediğinde yaşadığı rahatlamayı tarif edemem. Evlenmelerine anında razı oldu. Sözcükler boğulurcasına hızlı çıktı ağzından. Ama sana bunları anlatarak neden zaman kaybediyorum ki Jeeves? Bunlar üçüncü sayfa haberleri. Asıl manşete gelelim. Şansölyelerini esas şok edecek haberi vereyim. Defteri aldım."

"Gerçekten mi, efendim?"

"Evet, gerçekten aldım. Spode'da olduğunu öğrendim ve onun elinden kapıverdim –Gussie şimdi onu Bayan Bassett'e gösterip, kendini aklamakla meşgul. Hatta tam şu anda birbirlerinin kollarına atılmış bile olabilirler."

"Bütün içtenliğimizle istediğimiz bir birleşme olur bu, efendim."

"Çok güzel ifade ettin, Jeeves."

"O hâlde sizi endişelendirebilecek herhangi bir şey kalmamış, efendim."

"Hem de hiçbir şey. İçim nasıl rahatladı anlatamam. Sanki omuzlarımdan büyük bir yük kalktı. İçimden dans edip, şarkı söylemek geliyor. Defteri göstermenin bütün meseleyi

---

30 Henry Wadsworth Longfellow'un 1840'ta yazdığı Hesperus'un Enkazı şiirine gönderme yapılıyor. (ç.n.)

31 *(İt.)* Müstakbel damat (ç.n.)

çözeceği kesin."

"Bence de, efendim."

"Bertie," diye içeri girdi tam o anda Gussie, anasından emdiği süt burnundan gelmiş gibi görünüyordu, "korkunç bir şey oldu. Düğün iptal."

BÖLÜM 11

Kaşlarım çatıldı, yüreğim ağzıma geldi, öylece bakakaldım ona.

"İptal mi?"

"Evet."

"Senin düğünün?"

"Evet."

"Olmayacak yani?"

"Evet."

"Nasıl –yok yani?"

"Evet."

Mona Lisa benim yerimde olsa ne yapardı bilmiyorum. Muhtemelen benim yaptığımı.

"Jeeves," dedim. "Brendi getir!"

"Derhâl, efendim."

O destek kuvvet getirmeye koştu, ben de sanki saçını başını yolmamak için kendini çok zor tutuyormuşçasına sersem sepelek bir hâlde, odada bir aşağı bir yukarı yürüyüp duran Gussie'ye döndüm.

"Buna dayanamam," diye mırıldandığını duydum. "Onsuz hayatın hiçbir anlamı yok."

Bana çok tuhaf gelmişti bu sözler ama sonuçta zevk meselesi tabii. Birinin şeker dediğine öbürü zehir der ya da tam tersi. Agatha Halam bile rahmetli Spenser Gregson'ı sevda ateşiyle yakıp kavurmuştu.

Yürüyüşü yatağın önünde sonlandı ve orada duran dü-

ğümlenmiş çarşafı süzdüğünü gördüm.

"Bence," dedi kendi kendine konuşur gibi dalgın bir sesle, "insan bununla kendini asabilir."

Bu düşünce silsilesine derhâl bir son vermeye karar verdim.

Yatak odamın uluslararası bir toplantı salonuna dönmesine az çok alışmıştım ama polis kordonuyla kapatılmasına izin verecek değildim.

Bu konudaki tavrım gayet netti.

"Kendini burada asmayacaksın."

"Bir yerde asmam gerekiyor."

"Benim yatak odamda olmaz."

Kaşlarını kaldırdı.

"Koltuğunda oturmama herhangi bir itirazın var mı?"

"Buyur, otur."

"Teşekkürler."

Oturdu ve donuk gözlerle sabit bir noktaya bakmaya başladı.

"Evet Gussie," dedim. "İfadeni alalım bakalım. Nedir bu düğünün iptal olması saçmalığı?"

"İptal oldu işte."

"Ama ona defteri göstermedin mi?"

"Evet. Ona defteri gösterdim."

"İçinde yazanları okudu mu?"

"Evet."

"Peki *tout comprendre*?"

"Anladı."

"Ve *tout pardonner*?"

"Bağışladı."

"O zaman yanlış anlamışsındır. Düğün neden iptal olsun ki?"

"İptal oldu diyorum sana. Sence düğünün iptal olup olmadığını bilmez miyim? Sör Watkyn evlenmemizi yasakladı."

Bu hiç beklemediğim bir şeydi.

"Neden? Kavga mı ettiniz?"

"Evet. Semenderler yüzünden. Onları küvete koymam-

dan hoşlanmadı."

"Semenderleri küvete mi koydun?"

"Evet."

Çapraz sorgulama yapan hevesli bir savcı gibi atıldım.

"Neden?"

Ellerini her an sinir krizi geçirecekmiş gibi yukarı aşağı salladı.

"Akvaryumu kırdım. Yatak odamdaki akvaryumu. Semenderlerimi içine koyduğum cam akvaryumu. Odamdaki akvaryumu kırınca semenderlerimi koyacak küvet dışında bir yer bulamadım. Leğen yeterince geniş değildi. Semenderler geniş alanlara ihtiyaç duyarlar. O yüzden onları küvete koydum. Çünkü akvaryumu kırdım. Şeydeki cam akvaryumu–"

İzin verirsem böyle sonsuza kadar aynı şeyleri tekrarlayıp duracağını fark ettim, o yüzden şöminenin üstündeki porselen vazoyu sertçe yere fırlatarak kendine gelmesi için uyardım onu.

"Anladım," dedim kırılan parçaları şömineye süpürürken. "Devam et. Baba Bassett nasıl dahil oldu bu olaya?"

"Banyo yapmaya gitmiş. O saatte birinin banyo yapabileceği hiç aklıma gelmemişti. Ben misafir odasındaydım, birden bağırarak içeri daldı: 'Madeline, o kahrolası Fink Nottle küvetimi semenderlerle doldurmuş!' Ben de biraz kendimi kaybettim maalesef. Haykırarak şöyle dedim: 'Ah, tanrım, seni şapşal moruk, semenderlere çok dikkat et. Sakın dokunma onlara. Çok önemli bir deneyin ortasındayım.' "

"Anladım. Sonra?"

"Sonra da ona dolunayın semenderlerin çiftleşme rutinini etkileyip etkilemediğini öğrenmeye çalıştığımı anlattım. Yüzünde tuhaf bir ifade belirdi, biraz titredi, sonra da tıpayı çektiğini ve bütün semenderlerin giderden aşağı düştüklerini söyledi."

Sanırım bu noktada kendini yatağa atıp, yüzünü duvara

dönmeyi tercih ederdi ama bunu yapmasına engel oldum.

Konunun dağılmasını istemiyordum.

"Peki bunu duyunca sen ne yaptın?"

"Epey saydırdım. Ağzıma geleni söyledim ona. Hatta bildiğimin farkında dahi olmadığım küfürler ettim. Adeta bilinçaltımı üstüne boşalttım. Önce Madeline yanımızda olduğundan biraz tuttum kendimi ama birkaç dakika sonra ona odasına gitmesini söyleyince dilimin kemiği kalmadı. Nefes almak için durduğumda düğünün iptal olduğunu söyleyip odadan çıktı. Ben de zile basıp Butterfield'den bana bir portakal suyu getirmesini istedim."

Şaşkınlıkla yüzüne baktım.

"Portakal suyu mu?"

"Evet, ayılmaya ihtiyacım vardı."

"Ama portakal suyu mu? Öyle bir vakitte?"

"Ona ihtiyacım olduğunu hissettim."

Omuz silktim.

"Ah, peki," dedim.

Hep söylediğim gibi işte –dünyada bin bir türlü insan var.

"Aslında şu anda da şöyle serinletici bir şeyler içebilirim."

"Hemen dirseğinin dibinde."

"Teşekkürler... Ah! İşte bu!"

"Sürahide daha var."

"Yok istemem. Nerede durmam gerektiğini biliyorum. İşte durumlar böyle, Bertie. Madeline'in benimle evlenmesine izin vermiyor ve fikri herhangi bir şekilde değişir mi emin değilim. Muhtemelen değişmez. Ona saydırmakla kalmadım–"

"Nasıl saydırdın mesela?"

"Şey, aşağılık herif dediğimi hatırlıyorum. Sonra adi alçak dedim sanırım. Evet, pörtlek gözlü alçak dediğime eminim. Ama onu affetmesi mümkün. Asıl mesele inek sütlüğüyle dalga geçmiş olmam."

"İnek sütlüğüyle mi?"

Sesim çok sert çıkmıştı. Söyledikleri aklıma bir şeyler getirmişti. Zihnimde bir fikir filizlenmeye başlamıştı. Bir süredir bu sorunu çözmek için Wooster zekâsının bütün inceliklerini kullanmaya çalışıyordum ve bunu ne zaman yapsam mutlaka bir şey olur. İnek sütlüğünden söz edince beynim birden sarsılıp tam anlamıyla dört bir yana saçıldı.

"Evet. Onu ne kadar çok sevdiğini ve beğendiğini bildiğimden onu incitecek keskin sözler bulmaya çalıştım. Modern dönem Hollandası'na ait olduğunu söyledim. Dün akşam yemeğinde söylediklerinden anladığım kadarıyla asla yeni yapılmış bir şey olmaması gerekiyordu. 'Sen ve on sekizinci yüz yıl inek sütlükleri ha!' dedim. 'Peh! Bildiğin modern Hollanda yapımı!' falan gibi şeyler söyledim. Onu tam kalbinden vurmuştum. Mosmor oldu ve düğünü iptal etti."

"Beni dinle, Gussie," dedim, "olayı çözdüm galiba."

Yüzü aydınlandı. İçindeki iyimserliğin uyandığını ve dans etmeye başladığını görebiliyordum. Fink-Nottle hep iyimser olmuştur. Snodsbury Lisesi'nde yaptığı konuşmayı dinlemiş olanlar oradaki delikanlılara asla bardağın boş tarafına bakmamaları nasihatinde bulunduğunu hatırlayacaklardır.

"Evet, sanırım tünelin ucunda bir ışık görüyorum. Senin yapman gereken şey Gussie, o inek sütlüğünü çalmak."

Dudakları aralandı, "Ne dedin?" gibi bir şey söylemesini bekliyordum ama söylemedi. Sessizlik ve birkaç tükürük baloncuğu, hepsi o kadar.

"İlk ve en önemli adım bu. İnek sütlüğünü düzgün bir yere sakladıktan sonra ona gidip sütlüğün sende olduğunu söyle ve "Nasıl yapalım?" diye sor. Bana kalırsa o iğrenç şeyi alabilmek için her türlü isteğe evet diyecektir. Koleksiyoncuların nasıl olduklarını bilirsin. Deliler, hem de hepsi. Tom Amcam o sütlükle kafayı öyle bozmuş ki onun uğruna aşçısı Anatole'den vazgeçmeye hazır."

"Ben oradayken Brinkley'de çalışan aşçı mı yoksa?"

"Aynen öyle."

"*Agnes Sorel'in ballı tavuğu*'nu yaratan adam mı?"

"Evet, o sanatçı."

"Amcan gerçekten de bu inek sütlüğü uğruna Anatole'ü gözden çıkarır mı?"

"Dahlia Hala'nın kendisinden duydum."

Derin bir nefes aldı.

"O zaman haklısın. Bu plan bütün meseleyi kökünden çözer. Tabii eğer Sör Watkyn de aynı değeri veriyorsa bu süt-lüğe."

"Veriyor. Öyle değil mi Jeeves?" dedim brendiyle içeri girer girmez topu ona atarak. "Sör Watkyn Bassett Gussie'nin düğününü iptal etmiş," diye açıklama yaptım, "ben de ona fikrini değiştirmesi için yapması gereken tek şeyin inek sütlüğünü ele geçirip, nikâha razı olana kadar geri vermemesi olduğunu söyledim. Benimle hemfikir misin?"

"Şüphesiz, efendim. Bay Fink-Nottle söz konusu *objet d'art*'ı alabilirse istediği şeyi talep edebilecek bir konuma gelir. Çok akıllıca bir plan, efendim.

"Teşekkür ederim, Jeeves. Evet, ayaküstü düşünüp, hemen bir strateji geliştirmek zorunda kaldığımı düşünürsek fena sayılmaz gerçekten. Gussie, senin yerinde olsam hemen işe koyulurdum."

"Affedersiniz, efendim."

"Bir şey mi dedin Jeeves?"

"Evet, efendim. Bay Fink-Nottle bu planı uygulamaya başlamadan önce aşılması gereken bir engel var."

"Neymiş o?"

"Sör Watkyn mallarına herhangi bir zarar gelmesin diye polis memuru Oates'u koleksiyon odasının kapısına nöbetçi olarak atadı."

"Ne!"

"Evet, efendim."

Gussie'nin yüzü bir anda soldu ve bitmek üzere olan bir plak gibi ıstırap dolu bir ses çıkardı.

"Ama küçük bir numarayla bu olumsuzluğu aşmamız mümkün. Efendim, Chufnell Malikanesi'nde yaşananları hatırlıyor musunuz, hani Sör Roderick Glossop bahçedeki kulübede kilitliydi de onu kurtarma çalışmalarınız polis memuru Dobson'ın kapının hemen önünde konuşlanmış olması yüzünden sekteye uğrayacak gibiydi."

"Çok canlı hatırlıyorum, Jeeves."

"O zaman belki ona nişanlısı olan sofra hizmetçisi Mary'nin ahududu ağaçlarının orada kendisiyle bir şey konuşmak istediğini ileterek, görev yerini bırakmasını sağlayabiliriz demiştim. Planımı uygulamaya koymuş ve sahiden de istediğimizi elde etmiştik."

"Bu doğru Jeeves. Ama," dedim şüpheci bir tavırla, "benzer bir şeyi burada nasıl yapabileceğimizi anlayamadım. Hatırlarsan memur Dobson genç, coşkulu ve romantikti –yani orada kızlar olduğunu söylediğinde ânında ahududu ağaçlarına doğru koşmaya başlayacak türden bir adamdı. Eustace Oates'un Dobson'la uzaktan yakından ilgisi yok. Yıllar çoktan belini bükmüş, üstelik macera yaşamaktansa oturup, bir fincan çay içmeyi tercih edecek, evli barklı bir adam izlenimi veriyor.

"Evet, efendim, Memur Oates söylediğiniz gibi daha oturaklı bir adam. Ama içinde bulunduğumuz bu çıkmazda, yalnızca prensipte aynı şeyi yapmayı öneriyorum. Oltamızdaki yemi onun bireysel psikolojisine göre ayarlamamız gerekecek. Ben Bay Fink-Nottle'ın memur beye kaskının sizde olduğunu söylemesini öneriyorum."

"Aman Tanrım, Jeeves!"

"Evet, efendim."

"Fikrini anladım. Çok, çok iyi. Evet, bu işe yarar."

Gussie'nin donuk bakışlarından konuşmamızdan hiçbir

şey anlamadığı belli oluyordu. Ona olan bitenleri anlattım.

"Akşamüstü saatlerinde kimliği belirsiz bir şahıs polisin kaskını çalarak onu can evinden vurdu. Jeeves de eğer ona kaskı benim odamda gördüğünü söylersen yavrusunu kaybetmiş bir kaplan edasıyla buraya koşacağını, böylece diğer işi yapman için meydanı sana bırakmış olacağını söylüyor. Fikrini böyle özetleyebiliriz, değil mi Jeeves?"

"Kesinlikle, efendim."

Gussie gözle görülür şekilde neşelendi.

"Anladım. Dolap çevireceğiz yani."

"Evet ama kötü niyetli bir katakulli değil. Güzel plan Jeeves."

"Teşekkür ederim, efendim."

"Bu işe yarar Gussie. Kaskın bende olduğunu söyle, fırlayıp gidince cam kılıfının içinden sütlüğü çıkarıp cebine at. Çok basit bir iş. Çocuk oyuncağı. Tek üzüntüm, Jeeves, Dahlia Hala'nın sütlüğü alma olasılığını tamamen sıfıra indiriyor olmamız. Bu kadar revaçta olması çok kötü oldu."

"Evet, efendim. Ama belki de Bayan Travers Bay Fink-Nottle'ın sütlüğe kendisinden daha fazla ihtiyaç duyduğunu fark ederek yaşadığı hayal kırıklığını felsefi olarak hafifletebilir."

"Mümkün. Ama öbür taraftan pek de olası görünmüyor. Ama gene de doğru. Bireysel çıkarlar çatıştığında biri mutlaka kısa çöpü çekiyor sonuçta."

"Çok doğru, efendim."

"Etrafa mutlu sonlar dağıtarak gezemeyiz ki –yani herkese bir tane mutlu son diye bir şey yok."

"Yok, efendim."

"Önemli olan Gussie'nin işini halletmek. Haydi bakalım Gussie, hayır dualarımız seninle."

Bir sigara yaktım.

"Oldukça sağlam bir fikir Jeeves. Nereden aklına geldi?"

"Bir süre önce gerçekleşen sohbetimiz esnasında polis memurunun kendisi verdi bana bu aklı. Söylediklerinden anladığım kadarıyla kaskı gerçekten sizin çaldığınızdan şüpheleniyor."

"Benim mi? Ama neden? Hayret bir şey, adamı doğru düzgün tanımıyorum bile. Stiffy'den şüphelendiğini sanıyordum."

"Evet, önce ondan şüphelendi, efendim. Hâlâ hırsızlığı azmettiren kişinin Bayan Byng olduğuna inanıyor. Fakat küçük hanımın pis işlerini yapan, erkek bir suç ortağı olduğunu düşünüyor. Anladığım kadarıyla Sör Watkyn de bu fikrini destekliyor."

Birdenbire Baba Bassett'le kütüphanede yaptığımız konuşmanın başı geldi aklıma ve ne ima etmeye çalıştığını nihayet anladım. Bana o anda boş dedikodulardan ibaretmiş gibi gelen sözleri meğer alttan alta bambaşka ve kötücül bir niyet taşıyormuş. Ben olup bitenler üstüne erkek erkeğe muhabbet ettiğimizi zannederken o beni sınavdan geçiriyormuş demek.

"Ama o suç ortağı erkeğin ben olduğuma nereden kanaat getirmiş?"

"Memur bey bu akşamüstü yolda karşılaştığınızda Bayan Byng'le aranızdaki samimi ilişkiyi görünce şüpheleri iyice artmış ve ayrıca olay mahallinde hanımefendinin eldiveninin tekini bulmuş."

"Nereye varmaya çalıştığını anlayamadım, Jeeves."

"Sizin Bayan Byng'e âşık olduğunuz kanısında, efendim ve bu yüzden de eldivenini göğüs cebinizde taşıdığınızı düşünüyor."

"Göğüs cebimde olan eldiven nasıl düşmüş olabilir?"

"Dudaklarınıza bastırmak için çıkarmış olduğunuza inanıyor."

"Daha neler, Jeeves. Bir polis memurunun kaskını çalmak üzereyken neden dudaklarımı eldivene bastırayım?"

"Görünüşe göre Bay Pinker öyle yapmış, efendim."

Herhangi bir durumda bizim Kokarca'nın yapacaklarıyla normal, sıradan ve guguklu saatten biraz daha fazla gelişmiş bir beyne sahip herhangi bir insanın yapacakları arasında dağlar kadar fark olduğunu açıklamak üzereydim ki Gussie'nin tekrar içeri girmesiyle söyleyeceklerim bölündü. Hâlinden tavrından işlerin gayet tıkırında olduğu anlaşılıyordu.

"Jeeves haklı çıktı, Bertie," dedi. "Adam resmen Eustace Oates'un ciğerini biliyor."

"Verdiğin bilgi ilgisini çekti demek?"

"Hayatımda herhangi bir bilginin bu kadar etkilediği başka bir polis memuru görmedim. İlk önce her şeyi bırakıp, buraya koşmak istedi."

"Neden yapmadı peki?"

"Yapamadı, Sör Watkyn oradan ayrılmamasını söylemiş çünkü."

Psikolojisini anlıyordum. Onun dışında herkes kaçıp gittiği hâlde yanan geminin güvertesinde durmaya devam eden çocuk gibiydi.[32]

"O hâlde ihtiyar Bassett'e haber yollayıp, iznini aldıktan sonra gelecek buraya."

"Evet. Sanırım birkaç dakika içinde burada olur."

"O zaman seni yanımda görmesin. Koridorda saklanıp bekle."

"Hemen gidiyorum. Yalnızca sana haber vermeye gelmiştim."

"Oradan ayrıldığı anda içeri dalmaya hazır ol."

"Olacağım. Güven bana. Hiçbir aksilik olmayacak. Muhteşem bir fikirdi bu, Jeeves."

"Teşekkür ederim, efendim."

"Beş dakika içinde her şeyin tekrar yoluna girmiş olacağını bilmek beni nasıl rahatlatıyor tahmin edersin. Tek pişman-

32. Felicia Hemans'ın Casabianca adlı şiirine gönderme yapılıyor. (ç.n.)

lığım o moruğa defteri vermiş olmam."

Bu korkunç cümleyi o kadar rahat bir tavırla söyledi ki ne demek istediğini ancak birkaç saniye sonra kavradım. Kavrar kavramaz da vücudum bir şok dalgasıyla sarsıldı. Sanki idam edilmek üzere elektrikli sandalyeye oturtulmuştum da görevliler düğmeye basmışlar gibi hissediyordum.

"Defteri ona mı verdin?"

"Evet. Odadan çıkarken. İçinde yüzüne haykırmayı unuttuğum başka hakaretler de vardır diye düşünmüştüm."

Titreyen elimle şöminenin rafına tutundum.

"Jeeves!"

"Efendim?"

"Biraz daha brendi!"

"Hemen, efendim."

"Radyum döküyormuşsun gibi minicik bardaklara doldurmayı da bırak. Bütün fıçıyı getir buraya."

Gussie şaşkınlık dolu bir ifadeyle bakıyordu bana.

"Bir şey mi oldu Bertie?"

"Bir şey mi oldu diye mi soruyorsun?" Kederli bir sesle "Hah! Tam anlamıyla mahvoldu her şey!"

"Nasıl yani? Neden?"

"Yaptığın şeyin farkında değil misin, zavallı arkadaşım? O inek sütlüğünü aşırmamızın bir anlamı kalmadı artık. İhtiyar Bassett defterde yazanları okuduysa iki cihan bir araya gelse razı olmaz evlenmenize."

"Neden ki?"

"Spode'u nasıl deliye döndürdüğünü kendi gözlerinle gördün. Baba Bassett'in de kendisiyle ilgili gerçekleri okuyunca daha farklı bir tepki vereceğini zannetmiyorum."

"Ama birçoğunu zaten duydu. Yüzüne neler söylediğimi anlattım ya."

"Evet ama onu bir şekilde affettirebilirdik. Lütfen söylenmemiş sayınız...öfkeyle sarf edilmiş sözler...bir an kendimi

kaybettim...falan filan gibi şeyler söyleyebilirdik. Ama büyük bir soğukkanlılıkla günbegün itinayla bir deftere kaydedilmiş ifadeleri böyle aklayamayız."

Nihayet olayı kavradığını fark ettim. Yüzü tekrar yeşile çalmaya başlamıştı. Ağzı başka bir balığın gelip, kendine ayırmış olduğu yumurtasını alıp gittiğini gören bir kırmızı balığınki gibi açılıp kapandı.

"Ah, Tanrım!"

"Evet."

"Ne yapacağım şimdi?"

"Bilmiyorum."

"Düşün Bertie, düşün!"

Kafamı patlatırcasına düşündüm ve aklıma bir fikir geldi.

"O çirkin atışmanız nasıl sonuçlandı bir anlatsana," dedim. "Ona defteri verdin. Hemen orada açıp okumaya başladı mı?"

"Hayır. Cebine attı."

"Bu olanlardan sonra banyosuna devam etme niyeti varmış gibi görünüyor muydu?"

"Evet."

"O zaman şunu söyle. Hangi cebine attı? Yani hangi giysisinin cebine? Üstünde ne vardı?"

"Ropdöşambır."

"Altında? Çok iyi düşün Fink-Nottle, çünkü her şey buna bağlı –gömlek ve pantolon falan mı?"

"Evet, pantolonu üstündeydi. Gördüğümü hatırlıyorum."

"O zaman hâlâ umut var demektir. Yanından ayrıldıktan sona muhtemelen üstündekileri çıkarmak için odasına gitti. Çok sinirliydi değil mi?"

"Evet. Köpürüyordu."

"Güzel. İnsan doğasına dair bildiklerimden yola çıkarak bana öfkeden köpüren bir adamın cebindeki defterleri açıp okumakla oyalanmayacağını düşünüyorum. Muhtemelen el-

biselerini çıkarıp doğruca *salle de bain*'e[33]attı kendini. Defter hâlâ ropdöşambırının cebinde olsa gerek –onu da kesin ya yatağın üstüne atmış ya da bir sandalyeye asmıştır– tek yapman gereken gizlice odasına sızıp, defteri oradan almak."

Bu duru düşünce akışına neşe dolu bir haykırış ve yürekten bir teşekkürle karşılık vermesini bekliyordum. Ama o kuşku dolu bir tavırla ayak diredi.

"Odasına mı sızayım?"

"Evet."

"Yok artık!"

"Gene ne oldu?"

"Başka bir yolu olmadığına emin misin?"

"Tabii ki eminim."

"Anladım... Bunu benim için sen yapamaz mısın Bertie?"

"Hayır, yapamam."

"Birçok insan eski bir okul arkadaşına yardım etmek için yapardı bunu."

"Dünya enayilerle dolu."

"Sevgili okulumuzda geçirdiğimiz o güzel günleri unuttun mu?"

"Evet."

"Sütlü çikolatamın son parçasını seninle paylaştığımı hatırlamıyor musun?"

"Hayır."

"Paylaşmıştım, sen de bana bir gün benim için yapabileceğin bir şey olursa söylememi istemiştin... Ama tabii –bazılarının kutsal sayabileceği– bu tür sözler senin için hiçbir anlam taşımıyorsa söylenecek bir şey kalmamış demektir."

Bir süre daha bir şeylerle oyalandı, malum çaresiz kedi davranışları; sonra göğüs cebinden Madeline Bassett'in orta boy bir fotoğrafını çıkarıp uzun uzun inceledi. İhtiyaç duydu-

33. *(Fr.)* Banyo (ç.n.)

ğu itici gücü orada bulmuş gibi görünüyordu. Gözleri ışıldadı. Yüzündeki alık ifade kayboldu. Dışarı çıktı ama hemen geri döndü, kapıyı aceleyle kapattı. "Bertie, Spode kapının önünde."

"Ne olacak ki?"

"Beni yakalamaya çalıştı."

"Yakalamaya mı çalıştı?"

Kaşlarımı çattım. Sabırlı bir insanımdır ama herkesin bir dolma noktası var. Ona söylediklerimden sonra Roderick Spode'un hâlâ oyunda olması akıl alır gibi değildi. Kapıya doğru gidip kolu sertçe çevirerek açtım. Tam da Gussie'nin dediği gibiydi. Pusuda bekliyordu. Beni görünce biraz çöktü. Soğuk bir ciddiyetle seslendim ona.

"Senin için yapabileceğim bir şey var mı Spode?"

"Hayır. Hayır, hiçbir şey yok, teşekkürler."

"Haydi git bakalım, Gussie," dedim ve insan görünümündeki gorilin yanından geçip, koridorun öbür tarafında gözden kaybolana kadar dikkatle izledim onu. Ardından Spode'a döndüm.

"Spode," dedim sakin bir sesle, "sana Gussie'yi rahat bırakmanı söyledim mi, söylemedim mi?"

Yalvaran gözlerle baktı bana.

"Onu azıcık bir şey hırpalamama izin veremez misin Wooster? Kafasına bir tane çakıp, belkemiğini çatlatsam mesela?"

"Kesinlikle olmaz."

"Son tahlilde sen ne dersen o tabii." Hoşnutsuzlukla yanağını kaşıdı. "O defteri okudun mu Wooster?"

"Hayır."

"Bıyığımın ezilmiş bir hamam böceğinin lavabonun kenarında bıraktığı soluk lekeye benzediğini yazmış."

"Eskiden beri böyle şairane bir tipti."

"Kuşkonmaz yiyişimin de İnsan'ın Doğa'nın en mükemmel eseri olduğu fikrinden vazgeçmesine neden olduğunu

söylüyor."

"Evet, onu anlatmıştı, hatırlıyorum. Haksız da sayılmaz. Dün akşam yemeğinde benim de dikkatimi çekti. Bir dahaki sefere Spode, sebzeleri yumuşak bir hareketle ağız boşluğuna bırakmayı dene. Acele etme. Sert hareketler yapma. Köpekbalığı değil, insan olduğunu unutmamaya çalış."

"Ha ha. 'Köpekbalığı değil, insan.' Zekice Wooster. Çok komik."

Jeeves elinde bir tepsiye yerleştirilmiş sürahiyle içeri girdiğinde çok içtenlikle olmasa da hâlâ kıkırdıyordu.

"Brendiniz, efendim."

"Ah, nihayet Jeeves."

"Evet, efendim. Gecikme için özür dilerim. Memur Oates oyaladı beni."

"Ah, öyle mi? Onunla sohbet mi ettin yine?"

"Pek sohbet sayılmaz efendim. Daha çok akan kanı durdurmak diyelim."

"Kan mı?"

"Evet, efendim. Memur bey bir kaza geçirmiş."

Anlık öfkem kayboluverdi, içim bir anda coşkulu bir neşeyle doldu. Totleigh Kuleleri'ndeki hayat beni sertleştirmişti, içimdeki insani duyguları köreltmişti, memur Oates'un kaza geçirdiği haberi bana yalnızca mutluluk veriyordu. Beni bundan daha çok sevindirebilecek tek şey, Sör Watkyn Bassett'in banyo yaparken sabuna basıp, başını küvete çarpması olurdu.

"Ne olmuş?"

"Sör Watkyn'in inek sütlüğünü çalmaya çalışan hırsızı engellemeye çalışırken saldırıya uğramış."

"İnek sütlüğü çalındı mı yoksa?"

"Evet, efendim."

Bu haber Roderick Spode'u derinden etkilemişti. Hatırlayacak olursanız o inek sütlüğüne karşı en başından beri son derece babacan duygular besliyordu. Neler olup bittiğini duy-

mayı beklemeden koşarak uzaklaştı, ben de Jeeves'le birlikte odaya girerek, coşkuyla ayrıntıları öğrenmek istedim.

"Tam olarak ne olmuş Jeeves?"

"Şey, efendim, memur beyin anlattıklarından tutarlı bir hikâye çıkarmak pek mümkün değildi ama anladığım kadarıyla yerinde duramamış ve biraz aceleci davranmış–"

"O sırada banyo yapmakta olan Baba Bassett'e ulaşıp, kaskını bulmak için görev yerini bırakarak, buraya gelmek için izin alamadığından olsa gerek."

"Şüphesiz, efendim. Sabırsızlanınca canı biraz pipo tüttürmek istemiş. Fakat nöbet yerinde tüttürdüğünün anlaşılmasından korktuğundan –kapalı alanda içseydi havada asılı kalan dumandan belli olacaktı– bahçeye çıkmış."

"Kafası gerçekten çok hızlı çalışıyor bu Oates'un."

"Uzun pencereyi de açık bırakmış. Birkaç dakika sonra içeriden bir ses duyulmuş."

"Nasıl bir ses?"

"Sinsi ayak sesleri, efendim."

"Biri içeride sinsi sinsi yürüyormuş gibi mi?"

"Aynen öyle, efendim. Ardından da bir cam kırılma sesi gelmiş. Hemen odaya geri dönmüş –tabii her yer zifiri karanlıkmış."

"Neden?"

"Çünkü ışığı söndürmüş, efendim."

Başımı salladım. Nedenini anlamıştım.

"Sör Watkyn gece nöbetini hırsız orada biri olduğunu anlamasın diye karanlıkta tutmasını söylemiş ona."

Tekrar başımı salladım. Çok kötü bir tuzaktı bu ancak eski bir hâkimin aklına gelirdi böylesi.

"İçinde inek sütlüğünün olduğu kılıfa doğru koşmuş ve bir kibrit yakmış. Kibrit hemen sönse de *objet d'art*'ın yerinde olmadığını görebilmiş. Kendini gördüğü şeye alıştırmaya çalışırken birden arkasında bir hareketlilik sezmiş, döndüğünde

kimliği belirsiz birinin pencereden dışarı çıkmakta olduğunu fark etmiş. Bahçeye kadar takip etmiş onu, tam tutuklayacakken karanlıkta üstüne kimliği belirsiz biri atlamış–"

"Aynı kimliği belirsiz kişi mi?"

"Hayır, efendim. Başka biri."

"Ne çok kimliği belirsiz insan dolanıyormuş etrafta bu gece."

"Evet, efendim."

"En iyisi onlara Pat ve Mike diyelim de kafamız karışmasın."

"A ve B desek nasıl olur, efendim?"

"Öyle daha kolayına gelecekse neden olmasın, Jeeves. Tam A kişisini yakalamak üzereyken B kişisi karanlıkta üzerine çullanıp–"

"– burnunun üstüne bir tane yapıştırmış."

Heyecanla haykırdım. Gizem çözülmüştü.

"Bizim Kokarca!"

"Evet, efendim. Sanırım Bayan Byng ona bu geceki planların değiştiğini söylemeyi unutmuş."

"Orada pusuya yatmış beni bekliyordu."

"Öyle görünüyor, efendim."

Derin derin nefes aldım, polis memurunun yaralı burnunu düşünüyordum. Ah, diye geçiriyordum içimden, o adamcağızın da dediği gibi, Tanrı korusun, ya onun yerinde Bertram Wooster olsaydı?[34]

"Bu saldırı memur beyin dikkatini dağıtmış, böylece peşinde olduğu parçayı elinden kaçırmış."

"Kokarca'ya ne olmuş peki?"

"Vurduğu kişinin kim olduğunu görünce özür dilemiş. Sonra da oradan ayrılmış."

"Ona hak veriyorum. İyi yapmış. Ne düşüneceğimi bile-

---

34. John Bradford'un on altıncı yüzyılda idama götürülmekte olan mahkumları görünce sarf ettiği rivayet edilen söze gönderme yapılıyor. (ç.n.)

miyorum, Jeeves. Bu kimliği belirsiz şahısla ilgili. A şahsından söz ediyorum. Kim olabilir acaba? Oates'un herhangi bir fikri var mı?"

"Oldukça kesin bir fikri var, efendim. Kati surette siz olduğunuza inanıyor."

Yüzüne bakakaldım.

"Ben mi? Bu korkunç evde olan her şey neden benim başıma patlıyor?"

"Ve Sör Watkyn'den izni kopardığı anda buraya gelip, odanızı aramak niyetinde."

"Zaten kask için gelecekti."

"Evet, efendim."

"Oldukça komik olacak desene, Jeeves. O iki sersemin odanın her bir köşesini arayışını, dakikalar geçip de hiçbir şey bulamadıkça kendilerini aptal gibi hissedişlerini izlemek çok keyifli olacak."

"Sahiden de eğlenceli olacağa benziyor, efendim."

"Odayı aramayı bitirip de afallamış bir hâlde karşıma geçip, mırıl mırıl özür dilerlerken sıra bana gelmiş olacak. Kollarımı kavuşturup sırtımı dikleştireceğim ve–"

Bir anda dışarıdan dört nala koşmakta olan bir akrabanın toynak sesleri duyuldu ve Dahlia Hala yayından fırlamış ok gibi içeri daldı.

"Hah, şunu bir yere saklayıver, Bertie oğlum," dedi nefes nefese ve pürtelaş bir sesle.

Ve hemen ardından inek sütlüğünü elime tutuşturuverdi.

BÖLÜM 12

Sör Watkyn'le son görüşmemizde, ona ailesinden biriyle evlenmek istediğimi söylediğimde gırtlağından çıkan hırıltıların –hatırlayacak olursanız– can çekişmekte olan bir ördeği andırdığını söylemiştim. Ben de o anda, o ördeğin ikiz kardeşi gibiydim, aynı felaket gelmişti başıma. Bir süre dermansızca vakladıktan sonra bütün gücümü kullanarak kendimi toparladım ve kuş taklidi yapmayı bıraktım. Jeeves'e baktım. Jeeves de bana baktı. Yalnızca gözlerimiz konuştu ama o ehil duyularıyla aklımdan geçenleri olduğu gibi okumayı başardı.

"Teşekkür ederim, Jeeves."

Sürahiyi ondan aldım ve bardağa yaklaşık on beşlik saf ispirto doldurdum. İçkiyi kafama dikip de başım dönmeye başlayınca bakışlarımı gayet rahat bir tavırla koltukta oturmakta olan yaşlı akrabama çevirdim.

Hem Kulübü'nde hem de başka yerlerde Bertram Wooster'ın karşı cinsle münasebetlerinde son derece kibar bir beyefendi tavrı sergilediği sıkça söylenir –hatta asil kanlı bir şövalyeye[35] benzetildiğim bile olmuştur. Altı yaşındayken bir keresinde öfkeden deliye dönüp, çorba kâsemi dadımın kafasına geçirmiş olduğum doğru olsa da bu bir anlık bir patlamadan ibaretti. O günden beri, ki dünya üzerinde çok az adamın sabrı kadın cinsi tarafından benimki kadar sınanmıştır, hiçbir kadına el kaldırmadım. O andaki duygularımı şöyle tarif ede-

35. Chaucer'ın Canterbury Hikâyeleri'ne gönderme yapılıyor. (ç.n.)

yim size; her ne kadar *preux chevalier*[36] olsam da sonsuz saygı duyduğum halamın kafasına papier mâché [37]bir fille –Totleigh Kuleleri'ndeki şömine rafında kalan ve birazcık ağırlık taşıyan kırılmamış tek nesne– vurmamak için kendimi çok ama çok zor tutuyordum.

Ben içimde yükselen bu şiddet dürtüsüyle mücadele ederken halam gayet şen şakrak bir ruh hâlindeydi. Nefesi düzelmişti, yüreğime bıçaklar saplanmasına neden olan bir neşeyle havadan sudan konuşup duruyordu. Davranışlarından, aynı rahmetli Diamond vakasında olduğu gibi, ne yaptığının hiç ama hiç farkında olmadığı anlaşılıyordu.

"Berks and Bucks'taki en son maçımdan bu yana hiç böyle koşmamıştım. Bir kere bile durmadım. İngiliz sporunun tam formunda, güzel ve tertemiz bir örneğini sergiledim. Ama neredeyse yakalanıyordum, Bertie. Polis memurunun nefesini ensemde hissettim. Tam o esnada bir papaz yardımcıları birliği ortaya çıkıp da yardım elini uzatmamış olsaydı beni çoktan enselemişti. Eh, Tanrı din adamlarını korusun diyelim. Harika insanlar doğrusu. Ama polisin orada ne işi vardı anlamadım. Kimse bana polis memurundan söz etmemişti."

"Polis memuru Oates'la karşılaşmışsın –Totleigh Bozkır Köşkü'nün külyutmaz huzur bekçisidir kendisi," diye cevap verdim bir banshee[38] gibi bağırarak, tavana fırlamamak için kendimi çok güç tutarak.

"Sör Watkyn onu eşyalarını korusun diye koleksiyon odasının önüne yerleştirdi. Pusuda bekliyordu orada. Beklediği kişi de bendim aslında."

"İyi ki sen gitmemişsin oraya. Seni tamamen aşan bir du-

---

36. *(Fr.)* Şövalye ruhlu (ç.n.)

37. *(Fr.)* Kartonpiyer, kâğıt hamuru ve kâğıt parçalarından oluşan bir malzeme. (e.n)

38. Kelt mitolojisinde ağlayıp, dövünerek aileden birinin öleceğini haber veren bir tür peri ya da ev hayaleti. (ç.n.)

rum olurdu bu zavallı kuzucuğum benim. Kendini kaybedip, oyuncak bir vombat gibi öylece kalakalır, adamın eline düşüverirdin. Birden pencereden çıkıverdiğinde ben bile bir an için donup kaldım. Neyse haticeye değil neticeye bakalım."

Büyük bir ciddiyetle başımı salladım.

"Yanılıyorsun benim yanlış yönlendirilmiş değerli antikam. Bu bir netice değil, aksine her şey şimdi başlıyor. İhtiyar Bassett birazdan dünyayı başımıza yıkacak."

"Yıksın da görelim."

"Ya polis memuruyla birlikte gelip odamı aradıklarında?"

"Öyle bir şey yapmazlar."

"Bal gibi yaparlar ve yapacaklar da. Öncelikle Oates'un kaskının burada olduğunu düşünüyorlar. İkinci olarak da memur bey Jeeves'in akan kanı durdurmaya çalışırken bizzat kendisinden öğrenip, bana aktardığı kadarıyla bahçede peşinden koştuğu kişinin ben olduğumu sanıyormuş."

Gülen yüzü soluverdi. Tam beklediğim gibi. Neşe saçıyordu. Ama artık değil. Onu süzerken düşüncenin soluk ışığının yüreğindeki kararlılığı bulandırdığını[39] fark ettim.

"Hım, pek hoş olmadı bu."

"Kesinlikle."

"İnek sütlüğünü burada bulurlarsa izah etmemiz çok güç olur."

Ayağa kalkıp düşünceli bir yüzle fili kırdı.

"Önemli olan," dedi, "aklımıza mukayyet olabilmek. Kendimize şunu sormalıyız: 'Napolyon olsa ne yapardı?' O da felaketlerle yüz yüze gelmişti. Böyle durumlarda ne yapılması gerektiğini çok iyi bilirdi. Öyle zekice ve kurnazca bir şey yapmalıyız ki bu sütü bozuklar apışıp kalmalılar. Haydi bakalım, önerilerinizi bekliyorum."

"O korkunç ineği de alıp, buradan bir an evvel gitmeni

39. Hamlet'in III. perde I. sahnedeki monoloğuna gönderme yapılıyor. (ç.n.)

öneriyorum."

"Merdivenlerde arama ekibiyle karşılaşayım diye mi? Hayatta olmaz. Senin herhangi bir fikrin var mı Jeeves?"

"Şu anda yok, hanımefendi."

"Spode'a yaptığın gibi Sör Watkyn'in de bir kirli çamaşırını falan ortaya dökemez misin?"

"Hayır, hanımefendi."

"Yok, zaten çok aşırıya kaçmak olurdu bu. O zaman sütlüğü bir yere saklamamız lazım. Ama nereye? Tipik sorunsal bu tabii –katillerin hayatının bu kadar zor olmasının nedeni– cesedi ne yapacağız meselesi. *Çalınmış Mektup* hilesi işe yaramaz mı ki acaba?"

"Bayan Travers rahmetli Edgar Allen Poe'nun ünlü hikâyesinden söz ediyor, efendim," dedi Jeeves benim ipin ucunu kaçırdığımı fark ederek. "Hikâyede önemli bir belge çalınıyor ve belgeyi elinde tutan karakter onu herkesin gördüğü bir mektupluğa koyarak polisten kaçırmayı başarıyor, ona göre göz önünde olan şey genelde kimsenin dikkatini çekmez. Sanırım Bayan travers sütlüğü şöminenin rafına koymamızı öneriyor."

Kof bir kahkaha attım.

"Şöminenin rafına bir baksanıza! Rüzgarlı bir bozkır kadar çorak. Oraya konulacak herhangi bir şey yaralı bir parmak gibi hemen belli olacaktır."

"Evet, bu doğru," diyerek bana hak vermek zorunda kaldı Dahlia Hala.

"O zaman valize koyuver gitsin şu lanet şeyi Jeeves."

"Olmaz. Oraya kesin bakarlar."

"Şimdilik koysun bari," dedim. "Artık görmeye bile tahammül edemiyorum. At valize, Jeeves."

"Peki, efendim."

Bir sessizlik oldu, ardından Dahlia Hala tam kapıya barikat kurup, odayı kuşatma altında nasıl savunabileceğimizi

anlatıyordu ki koridordan yaklaşan ayak sesleri duyuldu.

"Geldiler," dedim.

"Aceleleri var gibi sanki," dedi Dahlia Hala.

Haklıydı. Koşar adımlarla geliyorlardı. Jeeves kapıya yürüyüp dışarı baktı.

"Gelen Bay Fink-Nottle, efendim."

Bir saniye sonra Gussie odaya dalıverdi. Birazcık aklı olan spor olsun diye koşmadığını yüzüne bakar bakmaz anlardı. Gözlüklerinde kovalanmış gibi bir buğu vardı, saçları kirpi gibi diken diken olmuştu.

"Süt treni hareket edene kadar burada saklansam olur mu Bertie?" dedi. "Yatağın altına girsem de olur. Seni rahatsız etmem."

"Neler oluyor?"

"Ya da en iyisi şu düğümlenmiş çarşafı alayım. İşimi görür bu."

Arkadan gelen merasim topu patlamış gibi homurdanma sesi Dahlia Hala'nın pek misafirperver bir ânında olmadığını ima ediyordu.

"Hemen çık git buradan seni sersem Kafadan Çatlak," diye tersledi onu.

"Müzakere ediyoruz. Bertie, halanın istekleri senin için önem taşıyorsa beni iki ayağınla çiğneyip kulağımdan tuttuğun gibi dışarı atabilirsin."

Elimi kaldırdım.

"Durun bakalım! Olayı anlamaya çalışıyorum. Gussie şu çarşaflarla oynamayı bırak da anlat bakalım. Spode gene peşine mi düştü? Çünkü eğer öyleyse–"

"Spode değil. Sör Watkyn."

Dahlia Hala tezahüratlara dayanamayarak tekrar sahneye çıkan bir sanatçı edasıyla homurdandı gene.

"Bertie–"

Öteki elimi de kaldırdım.

"Yarım saniye ver bana, antika akrabam. Sör Watkyn mi? Neden ama? O neden seni kovalıyor olsun ki?"

"Defteri okumuş."

"Ne!"

"Evet."

"Bertie ben zayıf bir kadınım–"

Üçüncü elimi de kaldırdım. Şu an halaları dinleyecek zaman değildi.

"Devam et Gussie," dedim donuk bir sesle.

Gözlüklerini çıkarıp titreyen bir mendille camlarını sildi. Cehennem ateşinden geçmiş olduğu belliydi.

"Buradan ayrıldıktan sonra odasına gittim. Kapısı aralıktı, ben de gizlice içeri girdim. Banyo yapmamış meğer. Don atlet yatağın üstüne oturmuş, defteri okuyordu. Başını kaldırdı, göz göze geldik. Nasıl korktuğumu anlatamam sana."

"Tahmin edebiliyorum. Müdür Aubrey Upjohn'la göz göze geldiğimde ben de hissetmiştim o korkuyu."

"Uzun, korkunç bir sessizlik oldu. Sonra gurultuya benzer bir ses çıkararak ayağa kalktı, ağzı yüzü çarpılmıştı. Bana doğru atıldı. Koşmaya başladım. O da peşimden geldi. Merdivenlerden başa baş indik ama koridordan geçerken bir binici kırbacı almak için durunca ben avantaj kazanmış oldum, sonra da–"

"Bertie," dedi Dahlia Hala, "ben ufak tefek, zayıf bir kadınım ama bu böceğin hemen üstüne basıp, kalanını da dışarı atmazsan bunu kendim halletmek zorunda kalacağım. Burada ölüm kalım meseleleriyle uğraşıyoruz... Henüz nasıl bir yol izleyeceğimizi kararlaştıramadık... Her saniye altın değerinde...bu da gelmiş bize hayat hikâyesini anlatıyor. Kafadan Çatlak, seni iğrenç, patlak gözlü küflü peynir parçası, yaylanıp gidecek misin sen!"

Benim antika akrabamın ikna kabiliyeti yüksektir, istediğinde güzelce dinletir kendini. İnsanlardan duyduğum kada-

rıyla, avlanmaya çıktığı zamanlarda, iki sürülmüş tarlada ve birkaç koruda istekleri emir telakki edilirmiş. "Sen" sözcüğü dudaklarından yüksek patlayıcılı mermi gibi fırlayıp, Gussie'yi tam iki kaşının ortasından vurunca adamcağız adeta on beş santim havaya fırladı. Karaya tekrar ayak bastığında uzlaşmacı ve özür dilemeye hazır bir tavır içindeydi.

"Evet, Bayan Travers. Şimdi gidiyorum, Bayan Travers. Çarşaf işini halleder halletmez, Bayan Travers. Bertie Jeeves'le sen şu ucundan tutarsanız..."

"Seni çarşafın ucunda pencereden aşağı sarkıtmalarını mı istiyorsun?"

"Evet, Bayan Travers. Böylece Bertie'nin arabasını alıp Londra'ya gidebilirim."

"Çok yüksek ama."

"Ah, o kadar da değil, Bayan Travers."

"Boynunu kırabilirsin."

"Sanmıyorum, Bayan Travers."

"Ama olabilir," diye tartışmayı sürdürdü Dahlia Hala. "Haydi Bertie," dedi içten bir coşkuyla, "acele et biraz. Adamı çarşafın ucunda aşağı sarkıtsana. Ne bekliyorsun?" Jeeves'e döndüm. "Hazır mısın Jeeves?'

"Evet, efendim." Hafifçe öksürdü. "Şey, Bay Fink-Nottle arabanızla Londra'ya gideceğine göre belki valizinizi de yanında götürüp evinize bırakabilir."

Soluğum kesildi. Dahlia Hala'nınki de. Jeeves'e baktım. Dahlia Hala da. Göz göze geldik ve halamın gözlerinde, kuşkusuz onun da benimkilerde gördüğü, aynı hürmet dolu hayranlığı fark ettim.

Ne diyeceğimi bilemiyordum. Daha bir dakika öncesine kadar dünyada başımı beladan kurtaracak hiçbir şey olmadığını düşünüyordum. Hatta ölüm meleğinin kanat sesleri çalınmaya başlamıştı kulağıma. Ama bu fikir her şeyi değiştirmişti!

Dahlia Hala Napolyon'dan söz ederken kriz durumlarını

çok iyi idare ettiğini söylemişti ama her şeyine iddiaya girerim ki Napolyon bile bu işin içinden böyle güzel çıkamazdı. Geçmişte defalarca yaptığı gibi bir kez daha halkayı geçirmiş, sigara ya da hindistan cevizi kazanmıştı.[40]

"Evet Jeeves," dedim zar zor konuşarak, "doğru. Yapabilir, değil mi?"

"Evet, efendim."

"Valizimi de götürürsün, değil mi Gussie? Sen arabayı aldığın için benim trenle dönmem gerekecek. Sabah gidiyorum ben de. Bir sürü eşya taşımak çok zor olacak."

"Elbette."

"Önce seni sarkıtalım, sonra da valizi atalım. Hazır mısın Jeeves?"

"Evet, efendim."

"Haydi, hoppala o zaman!"

Hayatımda iştirak eden herkesi böylesine memnun eden bir tören daha görmedim. Çarşaf yırtılmadı, bu Gussie'yi memnun etti. Kimse odaya girmedi, bu beni memnun etti. Valiz Gussie'nin kafasına düştü, bu Dahlia Hala'yı memnun etti. Jeeves'e gelince ne yapıp edip bu zor zamanda genç efendisinin derdine derman olduğu için ağzı kulaklarındaydı. Düsturu "Hizmet"tir onun.

Art arda geçtiğim fırtınalı duygular beni doğal olarak güçten düşürmüştü; o yüzden Dahlia Hala, kurtarıcımıza minnettarlığını ifade etmek için yaptığı usturuplu ve etkileyici konuşmasının ardından gidip, düşman saflarında neler olup bittiğini görmek istediğini söyleyince mutlu oldum. O odadan çıkınca burada kalsaydı hayatta kalkmayacağı koltuğa çöküverdim. Kendimi yaylı koltuğa bırakıp içten gelen bir inleme koyuverdim.

40. Genelde panayırlarda oynanan ve sonucunda küçük ödüller kazanılan halka oyununa anıştırma yapılıyor. (ç.n.)

"Sonunda bitti ha, Jeeves!"

"Evet, efendim."

"Pratik zekân sayesinde bir kez daha üstümüze çökmek üzere olan felaketten kurtulduk."

"Çok naziksiniz, efendim."

"Nezaketle falan ilgisi yok bunun, Jeeves. Kafası çalışan her insanın sarf edeceği sözler bunlar. Dahlia Hala konuşurken araya girmek istemedim ama ağzından çıkan her kelimeyi sessizce onaylıyordum. Adeta tek başına bir krallıksın Jeeves. Kaç numara şapka takıyorsun?"

"Sekiz, efendim."

"Ah, ben daha büyük sanıyordum. On bir, on iki falan."

Bir yudum brendi içip, dilimde zevkle gezdirerek oturdum. O kadar gerginlik ve stres dolu zamanlardan sonra bir parça rahatlayabildiğim için mutluydum.

"Eh, Jeeves, çok zor günler geçirdik, değil mi?"

"Hem de nasıl, efendim."

"Hesperus gemisindeki küçük kızın neler hissetmiş olduğunu anlamaya başlıyor insan. Ama gene de böylesi sınavlar ve tecrübeler insanı geliştiriyor."

"Kesinlikle, efendim."

"Güçlendiriyor."

"Evet, efendim."

"Ama gene de bittiğine üzüldüğümü söyleyemeyeceğim. Canıma yetmişti artık. Ama artık bitti, hissediyorum bunu. Bu uğursuz ev bile daha fazla şok yaşatamaz insana."

"Aynı kanıdayım, efendim."

"Bitiş çizgisine geldik. Totleigh Kuleleri son kurşununu attı ve en nihayetinde tuzu kuru bir şekilde oturuyoruz burada. Memnuniyet verici bir sonuç, Jeeves."

"Gayet memnuniyet verici, efendim."

"Tabii ki öyle. Sen valizleri toplamayı bitir. O işin hallolmasını istiyorum, sonra da yatacağım."

Küçük valizi açtı, ben de bir sigara yakıp bütün bu saçmalıklardan nasıl bir ders çıkarılabileceğini anlatmaya koyuldum.

"Evet, Jeeves, 'memnuniyet verici' doğru ifade. Kısa bir süre önce dört bir yandan fırtına yaklaşıyordu ama şimdi kuzeye, güneye, doğuya, batıya bakıyorum ve ufukta tek bir bulut bile göremiyorum –tabii Gussie'nin düğünü hâlâ iptal edilmiş durumda ama yapacak bir şey yok. Bu bize asla ama asla sızlanmamayı, umutsuzluğa kapılmamayı, cesaretimizi kaybetmemeyi öğretmeli değil mi? Ve ne olursa olsun, gökyüzü ne kadar kararırsa kararsın, bir yerlerde güneşin parladığını ve eninde sonunda o parlaklığın bize de ulaşacağını aklımızdan çıkarmamalıyız."

Durdum. Dikkatinin bende olmadığını sezmiştim. Düşünceli bir tavırla pürdikkat bir şeye bakıyordu.

"Bir şey mi oldu Jeeves?"

"Efendim?"

"Düşünceli görünüyorsun."

"Evet, efendim. Biraz önce bu valizin içinde bir polis kaskı olduğunu fark ettim."

BÖLÜM 13

Sör Watkyn Bassett'in kır evine geldiğim andan itibaren başıma gelen talihsizliklerin karakterimi güçlendirdiğiyle ilgili görüşümde yanılmamıştım. Küçük küçük, parça parça yoğurup şekillendirmişlerdi beni, hassas bir salon adamından çelik gibi sinirlere sahip birine dönüşmüştüm. Bu lanetli evin acemisi olan bir insan az önce damdan düşer gibi öğrendiğim şeyi öğrenmiş olsaydı, gözlerini kırpıştırıp, olduğu yerde düşüp bayılırdı sanırım. Ama ben, birbiri ardına yaşadığım ve bir nevi Totleigh Kuleleri'nin günlük rutinini oluşturan korkunç şeylerin etkisiyle derim bir hayli kalınlaşmış olduğundan, soğukkanlılığımı korumayı başararak hemen olaya el attım.

Sandalyemden kaktüse oturmuş tavşan gibi fırlamadım desem yalan olur ama kalktıktan sonra nafile heyecanlarla vakit kaybetmedim. Ânında kapıya doğru gidip onu güzelce kilitledim. Ardından ketum ve solgun bir yüzle valizden çıkardığı kaskı emniyet kayışından tutarak, düşünceli bir tavırla sağa sola sallamakta olan Jeeves'in yanına döndüm.

İlk sözlerinden olayı tamamen yanlış anlamış olduğunu fark ettim.

"Keşke," dedi hafif bir serzenişle, "bunu saklamak için daha düzgün bir yer seçmiş olsaydınız, efendim."

Başımı salladım. Gülümsemiş bile olabilirim –belli belirsiz tabii ki. Kıvrak zekâm sayesinde neler olup bittiğini anında kavramıştım.

"Ben koymadım Jeeves, Stiffy koydu."

"Anlamadım, efendim?"

"O kaskı oraya koyan eller S. Byng'e aitti. Evde bir arama yapılmasından korkuyordu ve onu son gördüğümde güvenli bir saklama yeri arayışı içindeydi. Buranın uygun olduğunu düşünmüş olsa gerek."

İçimi çektim.

"Acaba insan nasıl Stiffy'nin kafasına sahip olabiliyor, Jeeves?"

"Küçük hanımın gerçekten tuhaf davranışları var, efendim."

"Tuhaf mı? Elini kolunu sallayarak, Colney Hatch'e[41] gitse sorgusuz sualsiz hemen yatırırlar onu. Hatta önüne kırmızı halı sererler. O körpe kızcağızı düşündükçe ruhu dehşetle kaplanıyor insanın. Gelecekte olacakları hayal ettikçe de tepeden tırnağa ürperiyorum. Açık konuşalım Jeeves –baştan aşağı bir manyaklık abidesi olan Stiffy, yeryüzüne gelmiş en bariz çatlaklardan biri olan Rahip H. P. Pinker'la evlenmek üzere ve bu birlikteliğin –bunu da kabullenmemiz lazım– tamamına ermemesi için hiçbir sebep yok ortada. Demem o ki çok geçmeden ev paytak paytak yürüyen minik ayaklarla dolacak. Bu noktada insan kendi kendine şunu soruyor –o miniklerin hem anneden hem de babadan gelen delilikle dünyaya geleceklerini varsayarsak ki başka türlüsünü tahayyül edemiyorum– insanlar onların yanında ne kadar güvende olabilecekler? Kendilerini nasıl bir belanın içine attıklarından habersiz bir şekilde Stephanie Byng'le Harold Pinker'ın birlikteliğinden doğacak çocukların sorumluluğunu üstlenecek dadılara, mürebbiyelere, özel okul müdürlerine, devlet okulu müdürlerine karşı şefkatle karışık bir acıma duygusu hissediyorum içimde. Ama," dedim bu senaryoları bir kenara bırakarak, "bütün bunlar her ne kadar çok ilginç olsa da konumuzla çok da alakalı değil. Şu kask ve birazdan arama çalışmalarına başlamak

41. Londra'da bir akıl hastanesi (ç.n.)

için odaya damlayacak olan Oates-Bassett komedi ikilisiyle ilgili aklına herhangi bir öneri geliyor mu?"

"Söylemesi zor, efendim. Bu kadar büyük bir şeyi saklayacak bir yer bulmak kolay iş değil."

"Orası öyle. Lanet olasıca şey bütün odayı kaplıyor sanki, değil mi?"

"İnsanın gözüne çarptığı kesin, efendim."

"Evet. Memur Oates için bu kaskı tasarlayan otoriteler çok iyi çalışmış gerçekten. Ona kafasında yer fıstığı gibi duracak bir şey vermemişler, çok etkileyici bir şekilde halletmişler bu işi. Böylesi bir şapkayı balta girmemiş bir ormana dahi saklayamazsın. Ah, o zaman," dedim, "kibarlıkla ve tatlı dille neler yapabileceğimize bir bakalım. Ne zaman gelirler acaba. Birazdan burada olurlar herhâlde. Ah! Yanılmıyorsam felaketimiz kapının önünde, Jeeves."

Ama kapıyı çalanın Sör Watkyn Bassett olduğunu düşünerek hata etmiştim. Konuşan Stiffy'ydi.

"Bertie, bırak da içeri gireyim."

O anda görmeye en çok can attığım insan oydu ama gene de kapıyı hemen ardına kadar açmadım. İhtiyatlı davranmak adına önce bir soru sordum ona.

"O lanet köpeğin de yanında mı?"

"Hayır. Uşak yürüyüşe çıkardı onu."

"O hâlde girebilirsin."

Odaya adımını attığında karşısında kollarını kavuşturmuş hâlde, ona dik dik bakan bir Bertram buldu. Fakat o korkutucu görünüşümü hiç fark etmemiş gibiydi.

"Bertie, canım–"

Wooster dudaklarından dökülen ürkünç hayvani hırlama susturdu onu.

" 'Bertie, canım' laflarını bırakalım. Sana bir tek şey soracağım genç Stiffy, o da şu: Şu kaskı valizime sen mi koydun?"

"Tabii ki ben koydum. Seninle de onu konuşmaya gel-

mıştım zaten. Saklayacak iyi bir yer arıyordum hatırlarsan. Düşündüm, düşündüm ve burayı buldum."

"Ve şimdi de bende."

Sesimdeki öfkeli tona şaşırmış gibiydi. Beni gözleri faltaşı gibi açık bir hâlde –kadınlara özgü bir merakla inceledi.

"Ama sakıncası yok, değil mi Bertie?"

"Ha!"

"Ama neden? Bana yardım etmekten mutluluk duyacağını düşünmüştüm."

"Öyle mi?" dedim iğneleyici bir tavırla.

"Watkyn Amca'nın onu odamda bulması riskini göze alamadım."

"Benimkinde bulmasını mı tercih ettin?"

"Ama nasıl bulabilir ki? Senin odanı arayacak hâli yok ya!"

"Öyle mi diyorsun?"

"Elbette. Sen onun misafirisin."

"O yüzden böyle bir şeye kalkışmayacağını mı düşünüyorsun?"

Müstehzi bir tavırla acı acı güldüm. "O zehirli ihtiyara asla sahip olmadığı her hâlinden belli olan bir nezaket ve misafirperverlik kurallarına saygı atfediyorsun. Bu odayı kesinlikle arayacağından emin olabilirsin ve hâlâ gelmemiş olmasının tek nedeni evin içinde dört dönerek, Gussie'yi aramakta oluşu."

"Gussie'yi mi?"

"Evet, şu anda elinde binici kırbacıyla Gussie'yi bulmaya çalışıyor. Ama akşama kadar onun peşinden koşacak değil ya. Eninde sonunda onu bırakıp büyüteç ve av köpekleriyle buraya teşrif edecek."

Olayın ciddiyeti nihayet kafasına dank etmişti. Korku dolu bir çığlık attı ve gözleri bir parça buğulandı.

"Ah, Bertie! Korkarım seni ateşe attım."

"İçinde bulunduğumuz duruma eldiven gibi uyan bir söz

oldu bu."

"Harold'dan onu çalmasını istediğim için çok üzgünüm şu anda. Bir hataydı. Kabul ediyorum. Ama gene de Watkyn Amca onu burada bulsa bile çok da büyük bir olay çıkmaz değil mi?"

"Bunu duydun mu, Jeeves?"

"Evet, efendim."

"Teşekkür ederim, Jeeves. Suçu üstleneceğimi, davul zurna çalarak gerçeği haykırmayacağımı nereden biliyorsun?"

Gözlerinin daha fazla büyüyebileceğini sanmazdım ama dikkat çekici derecede açıldılar. Bir korku dolu çığlık daha çıktı ağzından. Öylesine tiz bir tondaydı ki belki çığlık yerine ciyaklama demek daha doğru olacak.

"Ama Bertie!"

"Evet?"

"Bertie, beni dinle."

"Dinliyorum."

"Suçu sen üstleneceksin, değil mi? Harold'ın başına patlamasına izin veremezsin. Daha bu öğleden sonra öyle bir durumda makamını kaybedeceğini söylüyordun. Ne yapar öyle bir şey olursa? Bütün itibarını kaybeder. Neden ben yaptım demiyorsun? En kötü seni evden kovarlar, zaten daha fazla kalmaya da pek hevesli değilsindir herhâlde."

"Lanet amcanın bu işi yapan kişiyi hapse attıracağını söylediğinden haberin yok galiba."

"Yok canım, en fazla para cezası alır."

"Mümkün değil. Hapis olayını bana kendi ağzıyla söyledi."

"Öyle demek istememiştir. Gözlerinde hınzır bir–"

"Hayır, gözlerinde parıltı falan yoktu."

"O zaman tamam. Biricik meleğim Harold'ın hapislere düşmesine izin veremem."

"Biricik meleğin Bertram ne olacak peki?"

"Ama Harold çok hassas."

"Ben de hassasım."

"Sen Harold'ın yarısı kadar bile hassas değilsin. Bertie, bu konuda zorluk çıkarmayacaksın değil mi? Çok iyi bir insansın sen. Bir keresinde Woosterların Düsturları 'Dostlarını asla yarı yolda bırakmamaktır,' dememiş miydin bana?"

Yumuşak karnımı bulmuştu. Bertram, Wooster Düsturları'na başvuran insanlara hiç dayanamaz.

Savunma hattım çatırdamaya başladı.

"Orası öyle ama–"

"Bertie, canım!"

"Evet, biliyorum ama –ah lanet olsun–"

"Bertie!"

"Ah, peki."

"Suçu üstlenecek misin?"

"Sanırım evet."

Coşkuyla dans etmeye başladı, yan tarafa çekilmeseydim kollarını boynuma dolayacaktı galiba. Hatta bana doğru atılışından niyetinin o olduğuna iyice emin olmuştum. Ama kıvraklığım sayesinde bu kucaklaşmayı önleyince neredeyse bağımlısı olduğu o Bahar dansını birkaç adım daha sürdürüp bitirdi.

"Teşekkür ederim, Bertie, canım. Bunu halledeceğini biliyordum. Nasıl müteşekkir olduğumu ve sana nasıl hayranlık duyduğumu anlatamam. Tıpkı Carter Paterson gibisin…yok, adı o değildi… Nick Carter gibisin…hayır, hayır Nick Carter da değildi… Bay Wooster bana kimi hatırlatıyor olabilir, Jeeves?"

"Sidney Carton'ı, küçük hanım."

"Hah, evet. Sidney Carton. Ama o senin eline su dökemez, Bertie. Hem bence gereksiz yere galeyana geliyoruz şu anda. Watkyn Amca'nın odayı aramaya gelse bile kaskı kesin bulacağından nasıl bu kadar emin olabiliyoruz? Onu bir sürü yere saklayabiliriz."

"Birkaç tanesini say bakalım!" dememe fırsat bırakmadan seke seke kapıya doğru gidip seke seke dışarı çıktı. Bir şarkı mırıldanarak uzaklaşmasını dinledim.

Dudaklarımda buruk bir gülümsemeyle Jeeves'e döndüm.

"Kadınlar, Jeeves!"

"Evet, efendim."

"Eh, Jeeves," dedim bir elimle gizlice sürahiye doğru uzanarak, "her şeyin sonuna geldik!"

"Hayır, efendim."

Öyle bir sıçradım ki neredeyse ön dişlerim yerinden çıkıyordu.

"Sonuna gelmedik mi?"

"Hayır, efendim."

"Yoksa bir fikrin mi var?"

"Evet, efendim."

"Ama daha şimdi aklına hiçbir şey gelmediğini söylemiştin?"

"Evet, efendim. Ama deminden beri bu konu üzerine kafa yoruyorum ve şu anda 'Evreka!' diyecek hâle geldim."

"Ne diyecek?"

"Evreka, efendim. Arşimet gibi."

"Evreka'yı o mu demiş? Ben Shakespeare'in lafı olduğunu sanıyordum."

"Hayır, efendim. Arşimet'e ait bir söz. Ben size kaskı pencereden aşağı atmanızı öneriyorum. Sör Watkyn'in odanın dışına bakacağını hiç sanmıyorum, onlar gittikten sonra istediğimiz an gidip alırız onu." Durdu, dışarıya kulak kabarttı. "Bu önerimi beğendiyseniz biraz acele etmenizi tavsiye ederim, efendim. Bu tarafa doğru gelen ayak sesleri duyuyor gibiyim."

Haklıydı. Dışarıdan gümbür gümbür ayak sesleri geliyordu. Eğer Totleigh Kuleleri'nin ikinci kat koridorundan bir bizon sürüsü geçmiyorsa düşman üstümüze çullanmak üzere demekti. Asurlular'ın yaklaştığını gören bir koyun atikliğiy-

le kaskı kaptığım gibi pencereye koştum ve karanlığa doğru fırlatıverdim. Bir saniye sonra kapı açıldı ve içeriye –sırasıyla– yüzünde çocukları eğlendirmek için hazırlanmış bir oyuna katılıyormuşçasına hınzır ve sevgi dolu bir ifadeyle Dahlia Hala, eflatun bir ropdöşambır giymiş olan ihtiyar Bassett ve bir mendille burnunu silmekte olan polis memuru Oates girdi.

"Rahatsız ettiğimiz için özür dileriz, Bertie," dedi yaşlı akrabam nezaketle.

"Ne demek," diye aynı kibarlıkla cevap verdim. "Sizler için yapabileceğim bir şey var mı?"

"Sör Watkyn ille senin odanı araması gerektiği gibi tuhaf bir fikre kapılmış."

"Odamı mı aramak istiyor?"

"Her köşesini hem de," dedi ihtiyar Bassett, aynı Bosher Caddesi'ndeymişiz gibi bir tavır takınmıştı.

Kaşlarımı kaldırarak Dahlia Hala'ya baktım.

"Anlamadım. Neler oluyor acaba?"

Sevgi dolu bir kahkaha attı.

"İnanamayacaksın Bertie ama Sör Watkyn inek sütlüğünün burada olduğunu sanıyor."

"Kayıp mı ki?"

"Çalındı."

"Demeyin!"

"Evet."

"Tüh, tüh, tüh."

"Çok üzüldü."

"Doğal olarak."

"Çok sıkıldı."

"Zavallı ihtiyar adamcağız!"

Elimi nazikçe Baba Bassett'in omzuna koydum. Şimdi geriye dönüp bakınca çok da doğru bir hareket olmadığını anlıyorum, çünkü bu onu hiç rahatlatmadı.

"Tesellinize ihtiyacım yok, Bay Wooster, ayrıca benden

adamcağız diye söz etmezseniz sevinirim. Yalnızca inek sütlüğümün değil, Memur Oates'un kaskının da bu odada olduğuna dair sağlam göstergeler var elimde."

Neşeli bir kahkaha atmanın tam sırasıydı. Patlatıverdim.

"Ha ha!"

Dahlia Hala da bir tane patlattı.

"Ha ha!"

"Ne saçma şey!"

"Tam bir zırvalık."

"İnek sütlüğüyle falan ne işim olur benim?"

"Ya da polis kaskıyla?"

"Aynen."

"Hayatında böyle garip bir şey duydun mu?"

"Hem de hiç duymadım. Saygıdeğer ev sahibim," dedim, "sakinliğimizi ve metanetimizi koruyarak açıklığa kavuşturalım bu meseleyi. Size büyük bir incelikle söylemek isterim ki şu anda kendinizi komik duruma düşürmek üzeresiniz –belki de çoktan düşürdünüz. Böyle şeyler yapılmaz ki. Elinizde en ufak bir kanıt dahi olmadan insanları olmadık şeylerle suçlayamazsınız."

"Elimde yeterince kanıt var, Bay Wooster."

"O sizin fikriniz. O fikirde ısrar ederek de hayatınızın aptallığını yapıyorsunuz. O modern dönem Hollandası'na ait zımbırtınız ne zaman kayboldu?"

Sözlerim ok gibi saplandı kalbine, burnunun ucuna kadar kızardı.

"Modern dönem Hollandası'na ait değil o!"

"Neyse, o konuyu sonra tartışırız. Soruma dönelim: Ne zaman terk-i diyar eyledi?"

"Terk-i diyar eylemedi."

"O da tamamen şahsi düşünceniz. O zaman şöyle ifade edeyim: Ne zaman çalındı?"

"Yaklaşık yirmi dakika önce."

"İşte olay çözüldü bile. Yirmi dakika önce ben odamdaydım."

Bu fena hâlde kanına dokundu. Dokunacağını biliyordum.

"Odanızdaydınız demek?"

"Odamdaydım."

"Yalnız mıydınız?"

"Tam aksine, Jeeves'le birlikteydim."

"Jeeves de kim?"

"Jeeves'i tanımıyor musunuz? Bu Jeeves. Jeeves... Sör Watkyn Bassett."

"Peki sen kimsin adamım?"

"Aynen öyle –o benim adamım. Sağ kolum diyebilir miyim?"

"Teşekkür ederim, efendim."

"Teşekküre gerek yok, Jeeves. Hak edilmiş bir takdir bu."

İhtiyar Bassett'in küçümseme dolu çirkin bir gülümseyişle adeta ağzı yüzü kaymıştı.

"Kusura bakmayın, Bay Wooster ama sağ kolunuz uşağınızın dayanaksız laflarını masumiyetinizin kanıtı olarak kabul edecek değilim."

"Dayanaksız mı dediniz? Jeeves, git de Bay Spode'u çağır. Buraya gelip suçsuzluğumun kanıtını biraz desteklemesini istiyorum."

"Hemen, efendim."

Uçarak çıktı, Baba Bassett sert ve kılçıklı bir şey yutmuş gibi görünüyordu.

"Roderick Spode da mı sizinleydi?"

"Evet, o da buradaydı. Belki ona inanırsınız."

"Evet, Roderick Spode'a inanırım."

"Harika o zaman. Birazdan burada olur."

Biraz düşündü.

"Anlıyorum. Şey, görünüşe göre inek sütlüğümün sizde olduğu konusunda yanılmışım. Başka biri tarafından çalınmış

olsa gerek."

"Dışarıdan biri yapmıştır bence," dedi Dahlia Hala.

"Muhtemelen uluslararası bir çetenin işi," dedim risk alarak.

"Gayet olası."

"Sör Watkyn'in onu satın aldığını duymayan kalmamıştır. Tom Amca da o sütlüğe göz koymuştu, kuşkusuz önüne gelene kime gittiğini anlatmıştır. Bunun uluslararası çetelerin kulağına gitmesi uzun sürmemiştir. Her yerde kulakları var onların."

"Aşırı zeki oluyor o çeteler," diye onayladı beni yaşlı akrabam.

Baba Bassett, Tom Amca'nın adını duyunca biraz irkildi. Vicdan azabındandı belli ki –vicdan azabı hâliyle içini kemiriyordu.

"Bu meseleyi daha fazla tartışmamıza gerek yok," dedi. "İnek sütlüğüyle ilgili durumunuzu ortaya koydunuz. Şimdi memur Oates'un kaskına gelelim. Onun, Bay Wooster, sizde olduğunu kesinlikle biliyorum."

"Öyle mi?"

"Evet. Memur bey bir görgü tanığıyla bizzat bu konu hakkında konuştu. Dolayısıyla daha fazla zaman kaybetmeden odanızı aramaya başlıyorum."

"Bunu yapmak istediğinize emin misiniz?"

"Eminim."

Omuz silktim.

"Peki o zaman," dedim, "siz bilirsiniz. Bir ev sahibinin üstüne düşeni bu şekilde yapacağına inanıyorsanız, buyurun tabii. Tetkik edilmekten korkacak değiliz. Yalnızca hafta sonu için buraya gelmiş olan konuklarınızı rahat ettirme konusundaki fikirlerinizin çok acayip olduğunu dile getirmeliyim. Bir daha buraya gelmemi beklemeyin."

Jeeves'e öylece durup, bu sersemle ortağının etrafı arayışını izlemenin çok eğlenceli olacağını söylemiştim, gerçekten

de öyle oldu. Hayatımda daha çok eğlendiğimi hatırlamıyorum. Ama bütün güzel şeylerin bir sonu vardır. On dakika kadar sonra av köpekleri aramaya son verme ve oradan ayrılma zamanlarının geldiğini anladılar.

Baba Bassett işini bırakıp, bana doğru döndüğünde yüzünde fena hâlde buruk bir ifade vardı.

"Size bir özür borçluyum sanırım, Bay Wooster," dedi.

"Sör W. Bassett," diye karşılık verdim, "ağzınızdan bundan daha doğru bir cümle çıktığına şahit olmadım."

Sonra da kollarımı göğsümde kavuşturup, sırtımı dikleştirerek bir güzel haşladım onu.

Çektiğim nutukta tam olarak neler söylediğimi hatırlayamıyorum. Birinin tiradımı daktiloya geçirmemiş olması çok yazık, çünkü kendimi aştığımı söylersem abartmış olmam. Bir iki kere, özel bir eğlence falan düzenlediğimizde, kafam güzelken belagatimin zarifliğiyle Kulüp'te de öyle ya da böyle alkış toplamışlığım vardı ama o akşamki düzeye ulaşabildiğimi sanmıyorum. İhtiyar Bassett'i adeta dümdüz ediyordum.

Fakat söylevimin sonlarına geldiğimde birdenbire onu kaybettiğimi fark ettim. Beni dinlemeyi bırakmış, arkamda, görüş açımın dışında kalan bir şeye bakıyordu. Gördüğü şeyden öylesine etkilenmiş gibiydi ki ben de bir göz gezdirmek için o tarafa döndüm.

Sör Watkyn Bassett'in dikkatini celbeden kişi bir uşaktı. Elinde gümüş bir tepsiyle kapının eşiğinde duruyordu. Tepsinin üstünde bir polis kaskı vardı.

BÖLÜM 14

Bir keresinde, Oxford'daki kariyerinin sonlarına doğru, Londra'nın belalı bölgelerinde kamu hizmeti yapmaya giden Kokarca Pinker'ın bana, bir akşamüstü Bethnal Green'de İsa'nın ışığını yaymaya çalışırken birdenbire seyyar bir manavın midesine tekme atmasıyla yaşadığı heyecan dolu anları anlattığını hatırlıyorum. İçinin kalın bir sis tabakasının içine girmişçesine tuhaf, rüyadaymış gibi bir hisle dolduğunu söylemişti. Size bundan bahsetmemin nedeni de o anda Pinker'ın duyumsadıklarının çok benzerini yaşamış olmam.

Bu uşağı, hatırlayacak olursanız, en son bir dakikamı ayırırsam Madeline Bassett'in çok mutlu olacağını söylemek için odama geldiğinde görmüştüm. O zaman titrediğinden de söz etmiştim. Şimdi karşımda duran kişi titrek bir uşaktan çok içinde uşağımsı bir şeyler uçuşan, dalga benzeri kabarık bir buğu gibiydi. Sonra birden her şey kafama dank etti ve diğerlerinin tepkilerini gözlemleyebildim.

Hepsi aşırı etkilenmiş görünüyordu. Baba Bassett, İngiliz Edebiyatı dersine beyaz bir fare getirdiğim için ceza olarak elli kere yazmak zorunda kaldığım şiirdeki adam misali kendini yeni bir gezegen keşfetmiş göklerin bekçisi gibi hissediyor olmalıydı, Dahlia Hala ile memur Oates ise iri yarı Cortes gözleriyle Pasifik'i tararken Darien'in o sessiz zirvesinde inanmaz gözlerle birbirlerine bakan tayfalar gibiydiler.[42]

42. Keats'in *Chapman'ın Homer'ına İlk Bakış* şiirine gönderme yapılıyor. (ç.n.)

Uzun bir süre kimse kımıldamadı. Sonra memur Oates yıllardır kayıp olan çocuğunu nihayet bulmuş bir anne edasıyla ileri doğru atılıp kaskını kaptı ve gözle görülür bir coşkuyla kalbine bastırdı.

Onun bu hareketi büyüyü bozdu. İhtiyar Bassett düğmesine basılmış gibi canlanıverdi.

"Onu nerede buldun, Butterfield?"

"Bir çiçek tarhında, Sör Watkyn."

"Bir çiçek tarhında mı?"

"Garip," dedim. "Çok tuhaf."

"Evet, efendim. Bayan Byng'in köpeğini gezdiriyordum, evin bu tarafından geçerken Bay Wooster'ın penceresinden bir şey fırlattığını gördüm. Aşağıdaki çiçek tarhına düşen şeyin ne olduğuna bakmaya gittiğimde bu kaskla karşılaştım."

İhtiyar Bassett derin bir nefes aldı.

"Teşekkür ederim, Butterfield."

Uşak odadan çıktı ve ihtiyar B. eski yörüngesine geri dönerek parıl parıl parlayan kelebek gözlüklerinin ardından beni süzmeye başladı.

"Ee!" dedi.

Biri size "Ee!" dediğinde ona zekice bir karşılık vermeniz pek mümkün olmaz. O nedenle mantığımı kullanarak sessiz kaldım.

"Bir yanlışlık olmalı," dedi Dahlia Hala ona çok yakışan bir gözü peklikle ortaya atılarak. "Muhtemelen başka bir pencereden atılmıştır. Karanlık bir gecede insanın kafası karışabiliyor."

"Peh!"

"Ya da adam yalan söylüyor olabilir. Evet, bu mantıklı bir açıklama gibi görünüyor. Asıl suçlu şu Butterfield denen adam. Kaskı çaldı, sonra arama çalışmalarının başladığını ve yakalanmasının an meselesi olduğunu anlayınca cesur bir hamle yapıp, olayı Bertie'nin üzerine yıkmaya kalkıştı. Ne

dersin Bertie?"

"Hiç şaşırmam, Dahlia Hala. Hiç şaşırmam."

"Evet, aynen böyle olmuş olmalı. Kafamda iyice oturuyor şimdi. Bu aziz görünümlü uşaklara güven olmaz."

"Hem de hiç."

"Onda sinsi bir yan olduğunu düşündüğümü hatırlıyorum."

"Ben de."

"Sen de fark ettin değil mi?"

"Hem de ilk görüşte."

"Murgatroyd'a benzettim ben onu. Brinkley'deki Murgatroyd'u hatırlıyor musun Bertie?"

"Pomeroy'dan önceki adam mı? İrice bir herifti değil mi?"

"Hah, ta kendisi. Yüzü saygıdeğer bir başpiskoposunkini andırıyordu. Hepimizi kandırmayı başardı o yüz sayesinde. Sonsuz güveniyorduk ona. Peki sonuçta ne oldu? Adam bir servis bıçağı aşırıp rehincide okuttu, aldığı parayı da köpek yarışlarında yedi. Bu Butterfield de tıpkı Murgatroyd gibi."

"Belki de akrabadırlar."

"Şaşırmam. Her şey güzelce açıklığa kavuşmuş olduğuna ve Bertie bu işten alnının akıyla çıkmış olduğuna göre yatsak mı artık, ne dersiniz? Saat çok geç oldu ve sekiz saat uyumadığımda sabah sersem gibi oluyorum."

Halam öyle dostane bir şekilde davranmış ve olayı öyle tatlı bir dille haydi-bu-konuyu-kapatalım-artık'a getirmişti ki ihtiyar Bassett'in onunla hemfikir olmadığını görmek şok etti beni. Dan diye karşı savını ortaya koyuverdi.

"Birinin yalan söylediği konusundaki görüşünüze tamamen katılıyorum, Bayan Travers. Ama yalan söyleyen kişinin uşağım olduğu konusunda ne yazık ki size hak vermem mümkün değil. Bay Wooster son derece zeki –müthiş maharetli–"

"Ah, teşekkürler."

"–ama korkarım ki onun bu işten alnının akıyla çıktığını

söyleyemem. Hatta dürüst olmak gerekirse onun herhangi bir yere çıkmasına izin vermeye niyetim yok."

Kelebek gözlerinin üstünden bana doğru son derece soğuk ve tehditkâr bir bakış attı.

"Hatırlıyorsunuzdur, Bay Wooster, kütüphanedeki konuşmamız esnasında bu konuyu son derece ciddiye aldığımı söylemiştim size. Hatta kaskı çalan kişiye benzer bir suçtan ötürü Bosher Caddesi'nde huzuruma çıkarıldığınızda size hükmettiğim gibi beş sterlinlik bir ceza vermemi önerdiğinizde bunu kabul edemeyeceğimi belirtmiştim. Memur Oates'un şahsına yapılmış bu ahlaksızca saldırının sorumlusunu elime geçirdiğimde hapse göndereceğimden emin olabilirsiniz demiştim. O kanımı değiştirmek için bir neden göremiyorum."

Bu açıklaması herkeste farklı tepkiler uyandırdı. Eustace Oates açıkça onayladı onu. Başını kaskından kaldırıp yüreklendirici bir gülümsemeyle ona baktı, hatta ast üst ilişkisinin getirdiği sıkı kısıtlamalar olmasaydı "Bravo sana!" diye bile bağırabilirdi; Dahlia Hala'yla bendeniz ise pek hoşlanmadık bu karardan.

"Ah, bırakın bunları Sör Watkyn, sahiden," diye sitem etti, kendi klanının çıkarları söz konusu olduğunda tırnaklarını hemen çıkarırdı. "Böyle bir şey yapamazsınız."

"Hanımefendi, yapabilirim ve yapacağım da." Parmaklarını Eustace Oates'a doğru uzatıp şaklattı. "Memur Bey!"

"Tutuklayın bu adamı!" ya da "Görevinizi yapın!" diye eklemedi ama memur bey mesajı almıştı. Hırsla atıldı. Elini omzuma koymasını ya da kelepçeleri çıkarıp, ellerime takmasını bekliyordum ama yapmadı. Birazdan düet yapacakmışız gibi yanımda hizaya geçip yüzünde mağrur bir ifadeyle öylece durdu.

Dahlia Hala ricalarına ve müzakere çalışmalarına devam ediyordu.

"Ama bir insanı evinize davet edip eşikten adımını attı-

ğı anda hapse tıkamazsınız. Gloucestershire misafirperverliği böyleyse vay hâline Gloucestershire'ın."

"Bay Wooster buraya benim değil, kızımın daveti üzerine geldi."

"Fark etmez. Bu şekilde sıyrılamazsınız bu meseleden. O sizin konuğunuz. Aynı sofrada yemek yemişsiniz. Bu arada sırası gelmişken söyleyeyim, bu akşamki çorbanın tuzu hayli fazlaydı."

"Ah, öyle mi diyorsun?" dedim. "Bence gayet güzeldi."

"Hayır. Tuzu çok fazlaydı."

İhtiyar Bassett araya girdi.

"Aşçımın hatalarını mahzur görün lütfen. Kısa bir süre içinde yerine başkasını alabilirim. Bu arada esas konumuza dönecek olursak Bay Wooster tutukludur ve yarın gereken işlemler başlatılarak–"

"Bu geceyi nerede geçirecek peki?"

"Köyde başında memur Oates'un olduğu, küçük ama işimizi gören bir karakolumuz var. Oates ona bu gece kalabileceği bir yer bulacaktır muhakkak."

"Bu zavallı adamı gecenin bu saatinde karga tulumba polis istasyonuna götürmeyi düşünmüyorsunuz herhâlde. En azından kendi yatağında uyuyabilir bence."

"Olur, bunda herhangi bir sakınca görmüyorum. O kadar da insafsız olmanın âlemi yok. Yarına kadar bu odada kalabilirsiniz, Bay Wooster."

"Ah, teşekkür ederim."

"Kapıyı kilitleyeceğim–"

"Ah, tabii."

"Anahtarı da alacağım–"

"Ah, elbette."

"Memur Oates da gece boyunca pencerenin altında nöbet tutacak."

"Efendim?"

"Böylece Bay Wooster'ın pencereden olur olmaz şeyler atma huyunu da kontrol altına almış olacağız. Bir an önce nöbet yerine gitsen iyi olur, Oates."

"Hay hay, efendim."

Polis memurunun sesinde belli belirsiz bir acı seziliyordu ve olayların gidişatını artık o kadar da gurur dolu bir memnuniyetle takip etmediği anlaşılıyordu. Sanırım Dahlia Hala'nın sekiz saatlik uyku konusundaki görüşleri onun için de geçerliydi. Üzgün bir tavırla selam durarak odadan bunalımlı bir şekilde çıktı. Kaskına kavuşmuştu evet ama kendi kendine hayatta her şey kask mı diye sormaya başladığı aşikârdı.

"Bayan Travers, müsaadenizle sizinle bir şey konuşmak istiyorum."

Birlikte çıkıp gittiler ve ben odada yalnız kaldım.

Kapı kilitlendiği esnada son derece karmaşık duygular içerisinde olduğumu itiraf etmekten gocunmuyorum. Bir yandan birkaç dakikalığına da olsa odamda yalnız kalmak çok iyi gelmişti ama öte yandan başımda amiyane tabirle bir mahpus belası vardı ve paçayı yırtmam çok da olası görünmüyordu.

Elbette bunlar yeni şeyler değildi benim için, Bosher Caddesi'ndeyken de hücremin parmaklıklarının çınlayışını duymuştum ama o zaman bu işin en kötü bir kınama cezası ya da en nihayetinde olduğu gibi cüzdanımda küçük bir delik açılmasıyla sonuçlanacağını düşünerek teselli etmiştim kendimi. Şu anda olduğu gibi ertesi sabah uyandığımda çok büyük olasılıkla doğru düzgün sabah çayı bile içemeyeceğim otuz günlük bir hapis cezasıyla karşı karşıya değildim.

Suçsuz olduğumu bilmek de kendimi iyi hissettirmiyordu. Stiffy Byng'in beni Sidney Carton'a benzetmesinde de herhangi bir teselli bulamıyordum. Adamı hiç görmemiştim ama anladığım kadarıyla bir kıza iyilik yapacağım diye kendi hayatını mahvetmiş biriydi ve bu yüzden benim gözümde paha biçilmez bir budaladan başka bir şey değildi. Sidney Car-

ton ve Bertram Wooster, diye düşünüyordum, aralarında bir fark yok. Sidney, bir numaralı avanak –Bertram, ondan aşağı kalır yanı yok.

Pencereye doğru yürüyüp dışarı baktım. Memur Oates'un sabaha kadar nöbet tutma fikrini nasıl somurtkan bir yüzle karşıladığını hatırlayarak, onu denetleyen kişi gittikten sonra görev yerini terk edip güzellik uykusuna koşmuştur belki diye belli belirsiz bir umut besliyordum içimde. Ama hayır. Oradaydı, tam bir teyakkuz sembolü olarak çimenlikte bir aşağı bir yukarı yürüyordu. Tam yaralı ruhuma biraz merhem olsun diye ona fırlatmak üzere bir kalıp sabun almak için lavaboya gitmiştim ki kapının zorlandığını duydum.

O tarafa doğru yürüyüp dudaklarımı tahtaya yapıştırdım.

"Merhaba."

"Benim, efendim. Jeeves."

"Ah, merhaba Jeeves."

"Kapı kilitlenmiş gibi görünüyor, efendim."

"Ve inan ki Jeeves, görünüş asla aldatıcı değildir. Baba Bassett beni içeri kilitleyip anahtarı cebine attı."

"Neden, efendim?"

"Tutuklandım."

"Gerçekten mi efendim?"

"Anlamadım?"

" 'Gerçekten mi efendim?' dedim."

"Ah, öyle mi? Evet. Evet, gerçekten. Nasıl olduğunu da anlatayım."

Olup bitenleri kısaca anlattım. Aramızda kapı olduğundan karşı tarafın ne dediğini duymak pek kolay değildi ama sanırım hikâyem birkaç saygı dolu "vah vah" tepkisi aldı.

"Büyük talihsizlik olmuş, efendim."

"Hem de nasıl. Ee, Jeeves, sende ne var ne yok bakalım?"

"Bay Spode'u bulmaya çalıştım efendim ama dışarıda yürüyüşe çıkmış. Birazdan döner mutlaka."

“Şu anda ihtiyacımız yok ona. Olayların bir anda ivme kazanarak geldiği noktada Spode’un bize herhangi bir yardımı dokunamaz artık. Başka bir haber var mı?”

“Bayan Byng’le konuştum, efendim.”

“Ben de konuşmak isterdim onunla doğrusu. Ne dedi?”

“Küçük hanım çok büyük bir stres içindeydi, efendim, Sör Watkyn, Rahip Bay Pinker’la evlenmekten menetmiş onu.”

“Ne diyorsun Jeeves! Neden?”

“Sör Watkyn Bay Pinker’ın inek sütlüğünü çalan adamın kaçmasına vesile olmuş olmasına hayli içerlemiş sanırım.”

“Neden ‘adam’ diyorsun?”

“İhtiyatı elden bırakmamak için, efendim. Yerin kulağı var.”

“Ne demek istediğini anlıyorum. Çok incelikli bir davranış bu Jeeves.”

“Teşekkür ederim, efendim.”

Bir süre bu son gelişmeyi düşündüm. Gecenin bu saatinde Gloucestershire’da aşk acısı çeken insanlar vardı demek. Bu hâlde olmamın tek sebebi Stiffy olmasına rağmen o delinin iyi olmasını istiyor ve başındaki felakete üzülüyordum.

“Demek Gussie’den sonra Stiffy’nin vuslata ermesini de engelledi ha? İhtiyar kurt bu gece sahiden borusunu öttürüyor, Jeeves.”

“Evet, efendim.”

“Görebildiğim kadarıyla yapacak pek bir şey de yok. Senin aklına herhangi bir şey geliyor mu?”

“Hayır, efendim.”

“Konuya başka bir açıdan yaklaşırsak beni bu durumdan kurtarabilecek herhangi bir fikir de gelmiyor aklına değil mi?”

“Henüz yeterince olgunlaştıramadım, efendim. Ama aklımda bir şey var.”

“İyice düşün, Jeeves. Hiçbir çabadan kaçınma.”

“Ama şu anda elle tutulur bir şey değil.”

"Çok hassas dengeler taşıyan bir plan galiba."

"Evet, efendim."

Başımı iki yana salladım. Boşu boşuna tabii, çünkü beni göremiyordu. Ama yine de salladım işte.

"Şu anda karmaşık ve maharet isteyen planlar yapmanın sırası değil, Jeeves. Hızlı hareket etmemiz gerekiyor. Aklıma bir şey geldi. Geçenlerde Sör Roderick Dobson'ın bahçıvan kulübesine hapsedildiği ve Memur Dobson'ın kapının önünde nöbet tuttuğu günden bahsediyorduk. Bu konuyla ilgili İhtiyar Stoker'ın çözüm önerisini hatırlıyor musun?"

"Hafızam beni yanıltmıyorsa, efendim, Bay Stoker polis memuruna saldırmamızı önermişti. 'Kürekle kafasına vuralım!' sözleriyle ifade etmişti bu düşüncesini sanırım."

"Doğru, Jeeves. Aynen o kelimeleri kullanmıştı. O zaman onun bu fikrini küçümsemiştik ama şimdi düşününce çarpık da olsa epey sağlam miktarda sağduyu içerdiğini fark ediyorum. Bu kendi kendini yetiştirmiş gerçekçi insanlar sağa sola sapmadan doğrudan hallediyorlar meseleyi. Memur Oates penceremin altında nöbet tutuyor. Elimde hâlâ birkaç tane birbirine düğümlenmiş çarşaf var ve bunlar kolaylıkla yatağın ayağına falan bağlanabilir. Bir yerden bir kürek bulup aşağıya inersen–"

"Efendim korkarım ki–"

"Yapma ama Jeeves. Şimdi *nolle prosequi*'nin sırası değil. Daha incelikli planları sevdiğini biliyorum ama öyle bir şeyin şu anda hiçbir faydası dokunmayacağını görmeni istiyorum. Şu anda bizi yalnızca kürekler kurtarabilir. Gidip onu lafa tutabilirsin, o esnada aleti de arkanda saklarsın, psikolojik olarak doğru an geldiğinde de–"

"Affedersiniz, efendim. Birinin bu tarafa doğru geldiğini duyuyorum."

"Dediklerimi bir düşün sen. Kim geliyor?"

"Sör Watkyn ile Bayan Travers, efendim. Sizi ziyaret ede-

cekler sanırım."

"Bu odanın uzun süre bana kalmayacağını biliyordum. Neyse, gelsinler bakalım. Biz Woosterların kapısı her zaman açıktır."

Fakat birkaç dakika sonra kapının kilidi açıldığında içeriye yalnızca akrabam girdi. Her zamanki gibi koltuğa doğru gidip kendini pat diye bırakıverdi. Duruşu gayet ciddiydi, ihtiyar Bassett'in kendisinden daha akıllı birilerinin nasihatine kulak vererek, beni serbest bırakmaya karar verdiğini söylemeye geldiğine dair en ufak bir emare bile yoktu. Ama beni çok şaşırtarak aynen böyle söyledi.

"Eh Bertie," dedi bir süre sessizce boşluğa baktıktan sonra, "valizlerini toplamaya devam edebilirsin."

"Öyle mi?"

"Vazgeçti."

"Vazgeçti?"

"Evet, şikayet etmeyecek seni."

"Yani hapse girmiyor muyum?"

"Hayır."

"Yani amiyane tabirle kuşlar gibi özgürüm, öyle mi?"

"Evet."

Sevinçten öyle bir kendimden geçmiştim ki yaşlı kanım canımın hoplayıp zıplamalarıma hiçbir şekilde eşlik etmediğini ancak bir süre sonra fark edebildim. Yüzünde aynı ciddi ifadeyle öylece oturmayı sürdürüyordu. Gücenmiş bakışlarla baktım ona.

"Pek memnun olmuş gibi görünmüyorsun."

"Ah, çok mutluyum."

"Buradan pek belli olmuyor," dedim soğuk bir tavırla. "İnsan yeğeninin prangalardan kurtulmasını biraz daha coşkuyla karşılar sanıyordum."

Bir inleyiş çıktı ağzından.

"Sorun şu ki Bertie, her şey öyle günlük güneşlik değil.

Moruk bir şartla serbest bıraktı seni."

"Ne şartıyla?"

"Anatole'ü istiyor."

Öylece bakakaldım.

"Anatole'ü mü istiyor?"

"Evet. Özgürlüğüne karşılık olarak. Eğer Anatole'ü ona verirsem davadan vazgeçeceğini söylüyor. Lanet olası şantajcı!"

Yüzü bir acı dalgasıyla buruştu. Daha geçenlerde şantajı övüyor, içtenlikle onayladığını söylüyordu ama tabii şantajdan gerçekten memnuniyet duymak için doğru tarafta olmak lazım. Sizden başkasına gideceğine başkasından size yönelince bu kadıncağız gibi acılar içinde kıvranırsınız böyle. Ben de kendimi çok iyi hissetmiyordum. Bu hikâye boyunca zaman zaman eşsiz sanatçı Anatole'le ilgili duygularımı sizinle paylaşmıştım, akrabamın Sör Watkyn Bassett'in Brinkley Malikânesi'ni ziyaret ettiği sırada onu çalmaya çalıştığını anlattığını ve bunu duyunca iliklerime kadar sarsıldığımı da hatırlarsınız.

O sihirbazın yemeklerini tatmamış olanların o rostoların ve haşlamaların olağanüstü önemini kavramaları çok güç elbette. Tek söyleyebileceğim bir yemeğinin tadına bakan kişinin kesinlikle onlarsız hayatın bütün şiirini ve anlamını kaybedeceğine inanmaya başlayacak olmasıdır. Dahlia Hala'nın yeğenini kodesten kurtarmak için bu mucize adamı feda etmesi yüreğime dokunmuştu.

En son ne zaman bu kadar duygusallaştığımı hatırlamıyorum. Ona yaşlı gözlerle baktım. Bana Sidney Carton'ı hatırlatıyordu.

"Benim için Anatole'den vazgeçmeyi mi düşünüyordun?" dedim şaşkınlıkla.

"Tabii ki."

"Hayatta olmaz! Duymak dahi istemiyorum böyle bir şeyi."

"Ama hapse giremezsin."

"Eğer o büyük şef çalışmalarını sürdürecekse gayet girebilirim. Sakın ihtiyar Bassett'in isteklerine razı geleyim deme."

"Bertie! Ciddi misin sen?"

"Gayet ciddiyim. Bir hücrede geçirilecek otuz gün nedir ki? Çocuk oyuncağı. Gözüm kapalı yaparım ben o işi. Bırak Bassett elinden geleni ardına koymasın. Üstelik," dedim daha yumuşak bir sesle, "cezam bitip de özgür bir adam olarak aranıza döndüğümde Anatole de elinden geleni ardına koymaz. Bir ay boyunca ekmek, su, tirit ya da o tür yerlerde ne veriyorlarsa onla beslendikten sonra iştahımın çok açık olacağı kesin. Hapisten çıktığım gün krallara layık, dillere pelesenk olacak bir akşam yemeği isterim."

"Memnuniyetle."

"Menüyü hazırlamaya başlayabiliriz."

"Hiç zaman kaybetmeyelim. Havyarla mı başlamak istersin? Yoksa kantalup kavunuyla mı?"

"Yanı sıra kantalup kavunuyla. Sonra da insanın gücünü yerine getiren bir çorba."

"Yoğun mu olsun, yoksa sulu mu?"

"Sulu."

"Anatole'ün *Velouté aux fleurs de courgette*'ini [43] de unutmamak lazım."

"Hiç unutur muyum! Ama *Consomme aux Pommes d'Amour*'u[44] daha uygun olmaz mı?"

"Haklısın sanırım."

"Sanırım. Öyle hissediyorum."

"Seçimleri sana bırakayım bari."

"En iyisi bu olacak galiba."

Elime kâğıt kalem alıp yazmaya başladım, on dakika kadar sonra menümü ortaya koymaya hazırdım.

---

43. *(Fr.)* Velouté soslu kabak. (e.n.)

44. *(Fr.)* Elma şekerli konsome çorbası. (e.n.)

"O hâlde bu," dedim, "hücremde aklıma gelen bazı şeyler sonradan eklenmek şartıyla istediğim akşam yemeği menüsü."

Ve teker teker okudum:

Le Diner

Taze Havyar
Kantalup Kavunu
Consomme aux Pommes d'Amour
Sylphides à la creme d'ecrevisses
Mignonette de poulet petit Duc
Points d'asperges à la Mistinguette
Supreme de fois gras au champagne
Neige aux Perles de Alpes
Timbale de ris de veau Toulousaine
Salade d'endive et de céleri
Le Plum Pudding
L'etoile au Berger
Bénédictins Blancs
Bombe Néro
Friandise
Diablotin
Meyve

"Hemen hepsini saydım sanırım değil mi Dahlia Hala?"

"Evet, pek bir şey unutmamış gibisin."

"O zaman haydi, adamı içeri çağırıp hodri meydan diyelim. Bassett!" diye bağırdım.

"Bassett!" diye bağırdı Dahlia Hala da.

"Bassett!" diye haykırdım gökleri inletircesine.

Sinirli bir şekilde içeri girdiğinde odada hâlâ sesim yankılanıyordu.

"Ne demeye bağırıp duruyorsun öyle?"

"Ah, geldin demek Bassett." Hiç zaman kaybetmeden konuya girdim. "Bassett, sana meydan okuyoruz."

Afalladı. Soran gözlerle Dahlia Hala'ya baktı. Bertram'ın sözlerine anlam verememişti anlaşılan.

"Anatole'ü alman karşılığında şikâyetten vazgeçme zırvalığından bahsediyor," diye açıklama yaptı akrabam. "Hayatımda duyduğum en aptalca fikirdi. Kendi aramızda bayağı bir güldük. Öyle değil mi Bertie?"

"Gülmekten karnımıza ağrılar girdi," diye onayladım onu.

Çok şaşırmış gibi görünüyordu.

"Yani önerimi reddediyorsunuz?"

"Tabii ki reddediyoruz. Yeğenimin kendini kurtarmak için halacığının yuvasına üzüntü ve keder getirebilecek karakterde bir insan olmadığını en başından söylemeliydim. Woosterlara öylesi yakışmaz, değil mi Bertie?"

"Yakışmaz elbet."

"Onlar asla kendi çıkarlarını ön planda tutmazlar."

"Asla tutmazlar."

"Önerdiğiniz şeyi ona ileterek kişiliğine hakaret etmemeliydim. Özür dilerim, Bertie."

"Sorun değil yaşlı kanım canım."

Elimi sıvazladı.

"İyi geceler Bertie ve hoşça kal –daha doğrusu *au revoir*. Tekrar görüşeceğiz nasılsa."

"Tabii ki. Kırlar beyaz papatyalarla dolduğunda, hatta belki de daha evvel."

"Bu arada *Nomais de la Méditerranée au Fenouil*'i atladın."

"Ah evet. *Selle d'Agneau aux laitues à la Grecque*'i de. Onları da menüye ekleyiver olur mu?"

Halam eşikten geçerken omzunun üstünden bana doğru tatlı bir hayranlık ve saygıyla dolu bir bakış atıp gittikten sonra kısa ve kendi adıma mağrur bir sessizlik oldu. Bir süre sonra ihtiyar Bassett gergin ve sevimsiz bir sesle konuştu.

"Eh, Bay Wooster, budalalığınızın cezasını çekeceksiniz gibi görünüyor."

"Evet."

"Geceyi burada geçirmeniz konusundaki fikrimi değiştirdiğimi belirtmeliyim. Karakola gideceksiniz."

"İntikam alıyorsun demek, Bassett."

"Hiç de değil. Memur Oates'un sırf sizin yüzünüzden alın teriyle çalışarak hak ettiği gece uykusundan mahrum kalmasını istemiyorum sadece. Onu çağırtayım." Kapıyı açtı. "Hey, sen!"

Jeeves'e hiç de hoş bir şekilde seslenmemişti doğrusu ama benim sadık adamım buna pek kızmış gibi görünmüyordu.

"Buyurun, efendim?"

"Dışarıdaki çimlik alanda polis memuru Oates var. Onu bulup buraya getir."

"Derhâl, efendim. Bay Spode sizinle konuşmak istiyor sanırım, efendim."

"Ne?"

"Bay Spode, efendim. Koridordan bu tarafa doğru yürüyor."

İhtiyar Bassett yüzünde bir hoşnutsuzluk ifadesiyle odaya geri döndü.

"Roderick beni şu anda rahatsız etmeseydi keşke," diye mızıldandı. "Beni görmek istemesini gerektirecek ne olmuş olabilir ki?"

Hafifçe güldüm. Olayın ironisi beni eğlendirmişti.

"Size –biraz geç de olsa– inek sütlüğü çalındığı esnada yanımda olduğunu söylemeye ve dolasıyla beni aklamaya geliyor."

"Anladım. Evet, dediğin gibi biraz geç kaldı. Ona açıklama yapmam gerekecek… Ah, Roderick."

R. Spode devasa gövdesiyle kapıda belirdi.

"İçeri gel, Roderick, içeri gel. Ama aslında buraya kadar zahmet etmene hiç gerek yoktu. Bay Wooster inek sütlüğü-

nün çalınmasıyla hiçbir ilgisi olmadığını kanıtlamıştı. Onun için gelmiştin, değil mi?"

"Şey –ııı– hayır."

Adamın yüzünde tuhaf, sıkıntılı bir ifade vardı. Bakışları donuklaşmıştı, parmağıyla buruyordu –bıyıklarını– o boyutlarda bir şeyi burmak ne kadar mümkünse artık. Kendini nahoş bir görevi yerine getirmeye hazırlıyor gibiydi.

"Şey –ııı– hayır," dedi. "Memur Oates'tan çaldığım kaskla ilgili bir mesele çıktığını duydum da."

Şaşkınlıktan dilimiz tutuldu. İhtiyar Bassett'in gözleri yuvalarından fırladı. Benim gözlerim yuvalarından fırladı. Roderick Spode bıyığıyla oynamaya devam etti.

"Çok büyük aptallık ettim," dedi. "Şimdi fark ediyorum bunu. Ben –şey– kontrol edemediğim bir güdünün kurbanı oldum. Bazen böyle şeyler yaşar insan, değil mi? Bir keresinde Oxford'da da bir polis memurunun kaskını çaldığımı anlatmıştım size, hatırlıyor musunuz? Bu işi sessiz sedasız hallederim diye umuyordum ama Wooster'ın adamı bana sizin bu hırsızlığı Wooster'ın yaptığı gibi bir kanıya vardığınızı söyleyince gelip her şeyi anlatmak zorunda hissettim kendimi. Hepsi bu kadar. Şimdi gidip yatacağım galiba," dedi Roderick Spode. "İyi geceler."

Yavaş adımlarla odadan çıktı, ortama tekrar sessizlik çöktü.

Tarihte Sör Watkyn Bassett'in o andaki hâlinden daha budala görünen insanlar olmuştur mutlaka ama ben şahsen böylesini hiç görmemiştim. Burnunun ucu kıpkırmızı olmuştu, kelebek gözlükleri baba burnuna doğru kırk beş derecelik bir açıyla gevşekçe sallanıyordu. İlişkimizin başından bu yana bana sürekli eziyet etmiş olmasına rağmen zavallı ihtiyarın hâline üzülecektim neredeyse.

"Aargh!" dedi en sonunda.

Bir süre ses telleriyle mücadele etti. Sesini tamamen kaybetmiş gibiydi.

"Size bir özür borçluyum sanırım, Bay Wooster."

"Fazla söze gerek yok, Bassett."

"Olanlardan ötürü çok üzgünüm."

"Sorun yok. Masumiyetim kanıtlandı ya. Önemli olan tek şey o. Artık istediğim zaman evden ayrılabilirim değil mi?"

"Ah, tabii, tabii. İyi geceler, Bay Wooster."

"İyi geceler, Bassett. Söylememe bile gerek yok gerçi ama umarım bu sana iyi bir ders olmuştur."

Soğuk bir baş sallayışla uğurladım onu ve düşüncelere dalmış hâlde öylece dikilmeye başladım. Olan bitenlere hiçbir anlam veremiyordum. Oates'un başarısı kanıtlanmış, gerekçe bulma yöntemine başvurmuş ama yine de apışıp kalmıştım. Sidney Carton ruhunun tekrar hortlamış olduğundan başka bir şey gelmiyordu aklıma.

Sonra birden kör edici bir ışık kapladı zihnimi.

"Jeeves!"

"Efendim?"

"Bu olay senin başının altından mı çıktı?"

"Efendim?"

" 'Efendim?' deyip durma bana. Neden bahsettiğimi biliyorsun. Spode'u suçu üstlenmeye sen mi ikna ettin?"

Gülümsedi diyemem –hiç gülümsemez çünkü– ama ağzının kenarındaki bir kas, bir an hafifçe titredi.

"Bay Spode'a suçu üstlenmesinin kendi açısından son derece zarif bir hareket olacağını söyleme cüretini gösterdim, efendim. Sizi bir dolu tatsızlıktan kurtaracağını, üstelik bunu kendisini hiçbir tehlikeye atmadan yapacağını anlattım. Sör Watkyn'in halasıyla evlenmek üzereyken size uygun gördüğü cezayı ona vermesinin pek mümkün olmadığına parmak bastım. Halalarıyla nişanlı olduğunuz beyefendileri hapse göndermezsiniz."

"Son derece doğru, Jeeves. Ama gene de anlamıyorum. Hemen tamam mı dedi yani? Hiç mızmızlanmadan?"

"Hiç mızmızlanmadan diyemem, efendim. Başta oldukça gönülsüz davrandığını itiraf etmeliyim. Kararını şey hakkında her şeyi bildiğimi söyleyerek etkilemiş olabilirim efendim–"

"Eulalie mi?"

"Evet, efendim."

Bu Eulalie olayının iç yüzünü öğrenmek için dayanılmaz bir istek belirdi içimde.

"Jeeves, söylesene. Spode o kıza ne yapmış? Öldürmüş mü onu?"

"Korkarım bunu size söyleyemem, efendim."

"Haydi ama Jeeves."

"Üzgünüm, efendim."

Pes ettim.

"Tamam, öyle olsun!"

Giysilerimi çıkarmaya başladım. Pijamalarımı giydim. Yatağa girdim. Çarşaflar çözülmesi imkânsız bir şekilde birbirlerine düğümlenmişti, dolayısıyla battaniyelerin arasına gömülmem gerekecekti ama bu eziyete bir geceliğine katlanmaya hazırdım.

Olayların bu baş döndürücü hızdaki değişimi beni düşüncelere gark etmişti. Kollarımı dizlerime dolayıp, oturarak Talih'in nasıl bir anda tepetaklak olabildiği üstüne kafa yormaya başladım.

"Hayat tuhaf bir şey, Jeeves."

"Çok tuhaf, efendim."

"Ne zaman ne olacağını asla bilemiyorsun. Çok küçük bir örnek vermek gerekirse yarım saat önce burada pijamalarımla böyle rahatça oturup, senin valizleri hazırlamanı izleyeceğim hiç aklıma gelmezdi. Önümde bambaşka bir gelecek uzanıyordu."

"Evet, efendim."

"Sanki bir lanet çökmüştü üzerime."

"Sahiden öyle gibiydi, efendim."

"Ama bütün sıkıntılarım, sanki bilmem neredeki çiy tanesi[45] gibi birdenbire kayboluverdi. Sayende."

"Size hizmet edebilmiş olmaktan onur duyarım, efendim."

"Görevini hiç bu kadar iyi bir şekilde yerine getirmemiştin. Ama yine de Jeeves, bir burukluk var içimde."

"Efendim?"

"Sürekli 'Efendim?' demesen keşke. Demek istediğim, bu evde kırık kalpler var, sevenleri ayırdılar. Ben iyi olabilirim –iyiyim de– ama Gussie iyi değil. Stiffy de iyi değil. Küçük sineğin mide bulandırdığı nokta da bu işte."

"Evet, efendim."

"Gerçi düşününce o küçük sineklerin neden mide bulandırdıklarını anlayamıyorum. Ne zararları var ki hayvancağızların?"

"Acaba, efendim–"

"Evet Jeeves?"

"Şey, Sör Watkyn'e haksız tutuklama ve tanıklar önünde iftira atarak, şerefinize leke sürme şikâyetiyle dava açmayı düşünüyor musunuz diye soracaktım."

"Hiç düşünmemiştim. Sence bunlar dava konusu olur mu?"

"Hiç kuşkusuz, efendim. Hem Bayan Travers hem de ben güçlü şahitler olabiliriz. Kesinlikle Sör Watkyn'e maddi manevi ağır hasarlar verebilecek konumdasınız."

"Evet, sanırım haklısın. Sanırım Spode'u duyduğunda o kadar küplere binmesinin nedeni de buydu."

"Evet, efendim. Yasaları çok iyi bildiğinden nasıl bir tehlikeyle karşı karşıya olduğunu ânında anlamıştır."

"Bir adamın burnunun o kadar kızardığını daha önce hiç

45. Walter Scott'ın *Göldeki Kadın* şiirindeki "Dağdaki çiy tanesi" dizesine gönderme yapılıyor. (ç.n.)

görmemiştim. Sen?"

"Hayır, efendim."

"Yine de ona daha fazla eziyet etmeye gönlüm elvermiyor. Zavallı ihtiyarı canından bezdirmek istediğimi sanmıyorum."

"Şey diye düşünmüştüm, efendim, böyle bir tehditte bulunursanız belki Sör Watkyn olası nahoş durumlardan kaçınabilmek adına Bayan Bassett ve Bay Fink-Nottle ile Bayan Byng ve Rahip Bay Pinker'ın evliliklerine onay vermeye razı olabilir."

"Aman Tanrım, Jeeves! Onu tehdit mi edelim diyorsun?"

"Tam olarak, efendim."

"Hemen hayata geçiriyorum bu düşünceyi."

Yataktan zıplayıp kapıya koştum.

"Bassett!" diye bağırdım.

Hemen bir cevap gelmedi. Adam muhtemelen yerin dibine girmişti. Ama birkaç dakika boyunca düzenli aralıklarla ve giderek yükselen bir sesle "Bassett!" diye bağırınca uzaktan tıkır tıkır ayak sesleri duydum ve biraz sonra ihtiyar geçen seferkinden çok farklı bir ruh hâliyle karşımda belirdi. Bu kez çalan zile cevap vermiş hevesli bir uşak gibi görünüyordu.

"Buyurun Bay Woster?"

Onun önünden odaya girerek tekrar yatağa zıpladım.

"Bana söylemek istediğiniz bir şey mi var Bay Wooster?"

"Sana söylemek istediğin bir yığın şey var Bassett ama şu anda yalnızca birini dile getireceğim. Beni tutuklasınlar diye polis memurlarını üstüme salmak ve beni odama kilitlemek gibi cüretkâr hareketlerinle şey davasını hak ettiğinin farkında mısın –neydi Jeeves?"

"Haksız tutuklama ve tanıkların önünde şerefinize leke sürme, efendim."

"İşte o yavru. Milyonlarca sterlinlik dava açabilirim sana. Bu konuda ne yapmayı düşünüyorsun?"

Vantilatör gibi kıvranmaya başladı.

"Ben sana ne yapacağını söyleyeyim," diye devam ettim. "Kızın Madeline'le Augustus Fink-Nottle'ın ve yeğenin Stephanie ile Rahip H.P. Pinker'ın evliliklerine onay vereceksin. Ve bunu hemen şimdi yapacaksın."

Kısa bir an tereddüt etti, göz göze gelmeseydik bu süre daha da uzayabilirdi.

"Peki, Bay Wooster."

Bir de şu inek sütlüğü meselesi var. Büyük bir olasılıkla onu çalmış olan uluslararası çete gidip Tom Amca'ya satacak. Yeraltı bağlantılarından onun da alıcılar arasında olduğu bilgisini almışlardır. Gelecekte bir gün koleksiyonunda o inek sütlüğünü görürsen gaganı hiçbir şekilde açmayacaksın, Bassett."

"Peki, Bay Wooster."

"Son bir şey daha. Bana bir beşlik borçlusun."

"Pardon anlamadım?"

"Bosher Caddesi'nde aldığın parayı geri vermen gerekiyor. Bu evden ayrılmadan onu da rica edeceğim."

"Sabah size bir çek yazarım."

"O çeki kahvaltı tepsimde görmek istiyorum. İyi geceler, Bassett."

"İyi geceler, Bay Wooster. Şuradaki brendi mi acaba? Bir bardak alabilir miyim?"

"Jeeves, Sör Watkyn Bassett'e okkalı bir kadeh doldur."

"Hemen, efendim."

Kadehi minnet dolu bir ifadeyle son damlasına kadar bitirip yalpalaya yalpalaya çıktı odadan. Tanısanız sevebileceğiniz bir insandı muhtemelen.

Jeeves sessizliği bozdu.

"Valizler hazır, efendim."

"Güzel. O zaman kıvrılıyorum ben. Pencereleri açar mısın rica etsem?"

"Tabii, efendim."

"Nasıl bir hava var dışarıda?"

"Değişken, efendim. Sanırım birazdan şiddetli bir yağmur başlayacak."

Birinin hapşırdığını duydum.

"Hoppala, o neydi öyle Jeeves? Orada biri mi var?"

"Memur Oates, efendim."

"Hâlâ nöbet mi tutuyor yani?"

"Evet, efendim. Sanırım Sör Watkyn başka meselelerle meşgul olduğundan ona görevinin sona erdiğini bildirmeyi unuttu."

Mutlulukla iç geçirdim. Gün bundan daha güzel bir şekilde sona eremezdi. Polis memuru Oates'un pembe ayacıklarını sıcak su torbasına yaslamış hâlde, rahat yatağında yatmak yerine yağmurun altında, Medyen askerleri gibi volta attığını bilmek içimi tuhaf, tatlı bir sevinçle doldurmuştu.

"Mükemmel bir gün daha bitti, Jeeves. Şu tarlakuşlarıyla ilgili şiirin nasıldı?"

"Efendim?"

"Yok, salyangozlarla ilgiliydi galiba."

"Ah, evet efendim. 'Mevsimlerden bahar, gün dilimlerinden sabah, saatlerden yedi, sabah çiyiyle pırıl pırıl yamaçlar–' "

"Ama tarlakuşları nerede? Salyangozlar? Tarlakuşlarıyla salyangozlar da vardı o şiirde, eminim bundan."

"Tarlakuşlarıyla salyangozlara geliyorum efendim. 'Tarlakuşu uçuşta, salyangoz diken üstünde–' "

"Hah, şöyle. Ve can alıcı dizesi?"

" 'Tanrı cennetinde, her şey yerli yerinde. ' "[46]

"Ne güzel özetlemiş her şeyi. Doğru söze ne denir? Ama Jeeves, aklımı kurcalayan tek bir şey kaldı. Keşke Eulalie olayının iç yüzünü anlatsan bana."

"Maalesef, efendim."

---

46. Robert Browning'in *Peppa'nın Şarkısı* şiiri. (ç.n.)

"Kimseye söylemem. Beni tanıyorsun –ser veririm sır vermem."

"Junior Ganymede'in kuralları son derece katıdır, efendim."

"Biliyorum. Ama benim için bir istisna yapabilirsin."

"Özür dilerim, efendim–"

Büyük bir karar verdim.

"Jeeves," dedim, "bana her şeyi anlatırsan gemiyle dünya turuna geleceğim."

Bocaladı.

"Tamamen sır olarak saklayacaksınız, efendim–"

"Elbette."

"Bay Spode hanımefendiler için iç çamaşırları tasarlıyor, efendim. Bu konuda gerçek bir yeteneğe sahip ve birkaç yıldır gizli gizli bu işi yapıyor. Bond Caddesi'ndeki Eulalie *Sœurs*[47] mağazasının kurucusu ve işletmecisi kendisi."

"Şaka yapıyorsun."

"Hayır, efendim."

"Aman Tanrım, Jeeves! Böyle bir şeyin duyulmasını istememesine şaşmamalı."

"Evet, efendim. Destekçileri üzerindeki otoritesini ciddi anlamda tehlikeye sokabilecek bir şey bu."

"Tabii ki. Aynı anda hem başarılı bir Diktatör hem de kadın iç çamaşırı tasarımcısı olunamaz ki."

"Evet, efendim."

"Ya biri olacaksın ya da öbürü. İkisi birden değil."

"Kesinlikle, efendim."

Biraz düşündüm.

"Değdi ama Jeeves, bunu öğrenmeden uyku girmezdi gözüme. Belki de gemi yolculuğumuz o kadar da kötü geçmez ha, ne dersin?"

---

47. *(Fr.)* Kız kardeşler (e.n.)

"Çoğu beyefendi gayet zevkli olduklarını düşünüyor, efendim."

"Öyle mi?"

"Evet, efendim. Yeni yüzler görmek falan."

"Doğru. Bu hiç aklıma gelmemişti. Yeni yüzler göreceğiz, değil mi? Binlerce, binlerce insan ama aralarında Stiffy olmayacak."

"Aynen öyle, efendim."

"O zaman yarın biletleri al."

"Temin ettim bile, efendim. İyi geceler, efendim."

Kapı kapandı. Işığı söndürdüm. Birkaç dakika memur Oates'un düzenli rap raplarını dinleyerek, Gussie ve Madeline Bassett'le Stiffy ve bizim Kokarca Pinker'ı ve şu anda aşk hayatlarının nasıl gülpembe olduğunu düşündüm. Sonra inek sütlüğünün Tom Amca'ya takdim edilişini ve Dahlia Hala'nın fırsattan istifade ondan *Hanımefendinin Yatak Odası* için yüklü bir çek koparışını hayal ettim. Jeeves'in haklı olduğunu hissediyordum. Salyangoz uçuştaydı ve tarlakuşu da diken üstündeydi –ya da tam tersi– Tanrı cennetindeydi ve her şey yerli yerindeydi.

Gözlerim kapanıyor, kaslarım gevşiyor, soluğum yumuşacık ve düzenli bir hâl alıyordu, kaygılar yumağına şimdi hatırlayamadığım bir şeyler yapan uyku[48] sağaltıcı bir dalga gibi akıverdi üstüme.

SON

48. Shakespeare'in Macbeth oyununa gönderme. (ç.n.)